

Møteinnkalling

Utvalg: **Formannskapet**
Møtested: Hammerfest rådhus, kommunestyresalen
Dato: 29.01.2015
Tidspunkt: 10:00

Forfall meldes til utvalgsssekretæren på e-post politisk@hammerfest.kommune.no eller telefon 977 34965 som sørger for innkalling av varamedlemmer. Varamedlemmer møter kun ved spesiell innkalling.

Saksliste – se neste side.

Muntlig orientering:

- Framdriften i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel
- Redegjørelse vedrørende brannskadet bygning i Idrettsveien 56/58
- Informasjon om e-møter

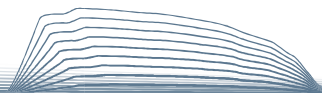
Saksdokumentene er lagt ut til offentlig gjennomsyn på Hammerfest rådhus - servicekontoret, Hammerfest bibliotek og kommunens hjemmeside.

Møtet er åpent for publikum!

Alf E. Jakobsen
ordfører

Saksliste

Saksnr	Innhold	Lukket
PS 2/15	Kirkeparken omsorgssenter - driftskonsekvenser og økonomi	
PS 3/15	Dansearena Nord søker tilskudd til gjennomføring av keðja Encounter i Hammerfest - november 2015	
PS 4/15	Etiske regler for Hammerfest kommune	
PS 5/15	Prosjektavdelingen og oversikt over aktive bygg og kommunaltekniske prosjekter	
PS 6/15	Tiltaksanalyse for Sørøya, Seiland, Kvaløya med innland 2013 - 2015	
PS 7/15	Prosjekt Ren havn - Helhetlig tiltaksplanlegging i Hammerfest havn	
PS 8/15	Bruk av startlånsmidler for årene 2010 - 2014	
PS 9/15	Høring - kompensasjonsmidler til infrastrukturtiltak 2016 - 2018	
PS 10/15	Avklaring av forkjøpsrett - Strandveien 2, Rypefjord	
PS 11/15	Innbyggerforslag - Hammerfest Arena NÅ!	
PS 12/15	ØTM AS (Kaikanten) - Inndragning av skjenkebevilling	
PS 13/15	Høring - Endringer i lov om interkommunale selskaper	
PS 14/15	Hammerfest Havn KF - Fiskerihavninvesteringer Fuglenes og Rypefjord	
PS 15/15	Diverse referatsaker	
RS 15/1	Høringsuttalelse til utkast til Regional vannforvaltningsplan	
PS 16/15	Godkjenning av protokoll	

Saksbehandler: Violet Sigrid Karoliussen
Saksnr.: 2010/714-59

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
4/15	Styret for kultur, omsorg og undervisning	26.01.2015
1/15	Eldrerådet	26.01.2015
1/15	Rådet for funksjonshemmede	27.01.2015
2/15	Formannskapet	29.01.2015
	Kommunestyret	

Saksdokumenter ikke vedlagt:

Kirkeparken omsorgssenter - driftskonsekvenser og økonomi

Saken gjelder

Kirkeparken omsorgssenter ferdigstilles mars 2015. Dette medfører en viss omorganisering av våre tjenester, flere nye tjenestetilbud og endring i bruk av eksisterende institusjoner. Etter at kartlegging av personell er gjennomført omplasseres personell mellom institusjonene og det er behov for flere hjemler for å sikre driften av omsorgssenteret.

Sakens bakgrunn og fakta

I 2008 godkjente kommunestyret å etablere 105 institusjonsplasser med 45 plasser i Rypefjord og 60 plasser i nybygg. De tradisjonelle langtidsplassene skulle erstattes med tilrettelagte omsorgsboliger som hjemmebasert omsorg skulle gi tjenester til. Kostra viste at dekningsgraden på sykehjemsplasser var en god del høyere enn sammenlignbare kommuner i vår kostragruppe. Rom og funksjonsprogram for nytt omsorgssenter ble vedtatt samme året og sist revidert 4.3.2010. Det ble forutsatt at når Pensjonærhjemmet ble nedlagt skulle samtlige årsverk, totalt 24,3, overføres til Kirkeparken omsorgssenter ved oppstart. I 2013 derimot ble 12, 3 årsverk inndratt samtidig som driften ved Pensjonærhjemmet ble endret og dagsenter etablert med 10 dagplasser for eldre hjemmeboende.

Samhandlingsreformen er en retningsreform som legger grunnlaget for innholdsmessige og organisatoriske endringer i kommunal sektor. Samhandlingsreformens målsettinger er å sikre mer koordinerte helse- og omsorgstjenester og en større innsats for å forebygge og begrense sykdom. Det er behov for å tenke nytt og fremtidsrettet om innhold, innretning og ressursutnyttelse i den kommunale helse og omsorgstjenesten.

Rådmannens vurdering

Plasser før og etter etablering av Kirkeparken Omsorgssenter

Dagens situasjon i forhold til fordeling av plasser etter at Kirkeparken omsorgssenter er etablert:

Institusjoner	Samlet tilbud idag	Samlet tilbud senere
Hammerfest pensjonærhjem	22 plasser derav 10 dagplasser	0 plasser
Rypefjord Alderspensjonat	16 plasser	16 plasser (usikkert antall, må vurderes)
Rypefjord Bokollektiv	10 plasser	8 plasser på sykehjemsnivå i Tjenesten for funksjonshemmede
Rypefjord sykehjem	43 plasser	37 plasser i 2015 41 plasser i 2016 forutsatt bemanning
Kirkeparken Omsorgssenter		80 plasser derav; 15 omsorgsleiligheter
Totalt:	91 plasser	156 plasser i 2015
		160 plasser i 2016

Omsorgstrappa

Sektoren arbeider med å forbedre omsorgstrappa slik at den enkelte bruker skal få tjenester i forhold til sin helsetilstand. Trappen bygges på BEON prinsippet (Beste Effektive Omsorgs Nivå). Det skal være mest mulig effektivt for pasienten ved at tilbudet skal styres på det laveste nivået av helsetjenesten. Det skal også være mest mulig økonomisk for kommunehelsetjenesten, men også muligheter for et mer tverrfaglig samarbeid rundt tilbudet.

Kommunale pleie- og omsorgstjenestene skal legge til rette for en eldreomsorg som sikrer den enkelte tjenestemottaker et verdig og så lang som mulig meningsfylt liv i samsvar med individuelle behov. Tilliten til eldreomsorgen er avhengig av at vi sikrer et tjenestetilbud basert på at den enkelte skal få en verdig alderdom og gis muligheter til en livsutfoldelse i samsvar med den enkeltes muligheter og grunnleggende behov (jfr. Verdighetsgarantien forskrift 1.1.1 2011).

Bemanning og pleiefaktor

Pleiefaktor er en måleenhet for forholdet mellom registrerte årsverk til pleie på institusjon. 0,8 - 0,9 i pleiefaktor er på linje med registrerte gjennomsnittstall for sykehjem i Norge. Hammerfest kommune har lagt seg på en pleiefaktor på 1,0 ved Kirkeparken Omsorgssenter på grunn av at omsorgssenteret har dementavdelinger og en intermediær avdeling. Rypefjord sykehjem har i snitt en pleiefaktor på 0,91 etter driftsendring der enheten kun har langtidsplasser.

Nye og flere tjenester

- Etterbehandlingsenheten omgjøres til en intermediærenhet som skal ta inn pasienter direkte fra kommunehelsetjenesten før, istedenfor og etter sykehusinnleggelse. Enheten har økt fagdekning i forhold til ordinær sykehjemsavdeling. Det er mye medisinsk utstyr og det utføres avansert pleie og omsorg (blant annet lindrende behandling)
- Økt antall plasser for demente (fra 10 til 20 plasser)
- 2 dagsenter henholdsvis for eldre hjemmeboende og hjemmeboende med demens (fra 10 plasser til 20 plasser)

•

Disse avdelingene krever høy pleiefaktor samt høyere og annen kompetanse (for eksempel aktivitør, spesialsykepleiere, demenssykepleiere ol).

Bemanning og økonomi

Hjemler i institusjonene

Fra institusjoner	Til Kirkeparken Omsorgssenter
Hammerfest Pensjonærhjem	12,29
Alderspensjonatet	12,6
Bokollektivet	9,92
Rypefjord sykehjem	11,34
Sum	46,15 hjemler

Kirkeparken omsorgssenter:

Hjemler v/pleiefaktor 1	Antall hjemler
Behov for hjemler	61,2
Fra institusjoner	46,15
Differanse	15,05
Tilbakeføring av inndratte hjemler fra Hammerfest pensjonærhjem i 2013	12,3
Differanse	2,75 hjemler

I 2013 ble det vedtatt å endre driften ved Hammerfest Pensjonærhjem i påvente av oppstart av Kirkeparken Omsorgssenter. Det ble redusert med 10 plasser og 12, 3 hjemler. Plassene ble omgjort til dagtilbud for 10 eldre hjemmeboende. Dette prosjektet ble finansiert gjennom midler fra Helsedirektoratet. Hensikten var å lage en modell for 2 dagsenter henholdsvis ett for eldre hjemmeboende og ett for demente hjemmeboende. Disse etableres nå ved Kirkeparken omsorgssenter. Hjemlene som ble inndratt skulle reserveres til oppstart av Kirkeparken Omsorgssenter. Men 12,3 hjemler viser seg å være permanent inndratt noe som ikke var forutsetningen da utgangspunktet var at totalt 24, 3 hjemler skulle overføres fra Hammerfest Pensjonærhjem til Kirkeparken omsorgssenter. Dette også i henhold til evalueringen av Pleie og omsorgsplanen (des.2008) og rom og funksjonsprogrammet for Kirkeparken omsorgssenter (04.03.2010). Dette betyr at sektor Helse og Omsorg har behov for å få opprettet/tilbakeført 12, 3 hjemler og tilført nye 2,75 hjemler på grunn av nye tilbud (øke dagtilbudet med 10 nye plasser, økning i korttidsplasser, økning i pleiefaktor på grunn av økt tilbud for demente og intermediær enhet med heldøgns omsorg og spesialtilbud). Totalt 15 hjemler.

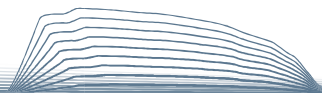
Økonomi

Det er behov for 15 hjemler for å sikre driften ved Kirkeparken omsorgssenter fra oppstart. Dette vil utgjøre kr 9.050.000,- pr år. Med drift i 9 måneder vil det utgjøre kr 6.780.000,- for 2015.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Sektor Helse og omsorg tilføres tidligere inndratte 12,3 hjemler som vil utgjøre kr 7.380.000,- årlig til Kirkeparken omsorgssenter. I tillegg opprettes nye 2,75 hjemler som utgjør kr

1.650.000 pr år på grunn av nye tilbud ved Kirkeparken omsorgssenter. Totalt 15 hjemler vedtas opprettet med totalt kr 9.050.000,-. I 2015 vil det utgjøre kr 6.780.000,-. Fra 2016 vil dette utgjøre kr 9.050.000,- pr år.

Saksbehandler: Gerd M. Hagen
Saksnr.: 2014/26-67

Saksfremlegg

Saksdokumenter ikke vedlagt:

Dansearena Nord søker tilskudd til gjennomføring av keðja Encounter i Hammerfest - november 2015

Saken gjelder

Søknad av 16.09.14 fra Dansearena nord om ekstrabevilgning til gjennomføring av keðja Encounter, et nordisk/ baltisk danseseminar i Hammerfest nov. 2015.

Sakens bakgrunn og fakta

Søknaden er sendt stifterne av Dansearena nord: Nordland, Troms og Finnmark fylkeskommuner samt Hammerfest kommune. Dansearena nord søker om en ekstrabevilgning på kr. 200.000 for 2015 fra hver av stifterne til gjennomføring av et nordisk/baltisk danseseminar i Hammerfest 5. til 8. november 2015.

keðja er islandsk og betyr kjede. keðja er også navnet på det største nordiske/baltiske samarbeidsprosjekt innen profesjonel dans som siden 2008 har inkludert over 1000 deltakere fra 9 land/selvstyrende enheter. Aktivitetene i keðja har skapt rom for produksjon av ny dansekunst, mentorordninger, skriveverksteder, tenketanke og ett årlig møte/seminar der dansere, koreografer, produsenter, arrangører og andre innen profesjonel dans har hatt muligheten til å samles til faglige samtaler, workshops og utvikling av nettverk.

Gjennom de seneste tre år har det vært gjennomført et årlig keðja Encounter; Tallinn 2012, Klaipeda 2013 og Mariehamn 2014. Felles for disse er at det er et stort behov innen dette fagfeltet for å møtes, utveksle erfaringer og styrke sine nettverk. Deltakelse fra nordnorske dansekunstnere har til nå vært minimal og det skyldes i stor grad at det for nordnorske dansekunstnere er forbundet med store reisekostnader til å delta på slike arrangementer.

I november 2015 har Dansearena nord en ambisjon om å mobilisere sterkt fra egen region i tillegg til at de forventer rundt 200 deltakere fra de øvrige nordiske og baltiske land. Seminaret neste år vil i så måte også være en ekstraordinær mulighet for de nordnorske dansekunstnere til å vise seg frem for nye samarbeidspartnere og nettverk.

Planlegging og gjennomføring av et slikt seminar i Hammerfest medfører en del nye utfordringer i forhold til kostnader, reisetid og praktisk logistikk. Det søkes derfor på et forholdsvis tidlig tidspunkt

midler til gjennomføring av dette seminaret som vil kreve viktige forberedelser utover vinteren/våren 2015.

Dansearena nord har signerte samarbeidsavtaler for et keðja Encounter med følgende institusjoner:

Finnish Dance Info (FI)

Danseinformasjonen (NO)

Danseshallerne (DK)

Site Sweden (SE)

ByeBye Ballet (RUS)

Independent Performing Arts (IS)

New Theatre Institute of Latvia (LT)

Union of Estonian Dance Artists (ES)

BoraBora – dans og visuelt teater (DK)

- alle de nevnte aktører har alle forpliktet seg til å formidle informasjon om seminaret i Hammerfest til sine nettverk, samt at de nevnte institusjonene alle vil delta på seminaret neste år. Dansearena Nord vil også være i dialog med disse i forbindelse med programmeringen slik at foredragsholdere, workshopledere og moderatorer vil være sammensatt av internasjonalt profilerte navn i kombinasjon med regionale krefter.

Et slikt arrangement er et stort oppdrag å ta på seg for en liten organisasjon, men Dansearena nord har gjennom de senere årene gjennomført ulike seminarer samt et vellykket jubileum som gir en god indikasjon på deres evne til organisering av arrangementer som deltakere finner relevant og utbytterik. Videre er dette en strålende mulighet til å vise hvor mye vi har å by på for et internasjonalt marked innen dans: både for den enkelte kunstner i landsdelen, for Dansearena nord og for dans i Norge generelt.

Et slikt seminar vil i tillegg til markedsføring av landsdelen også medføre gevinst for næringslivet på grunn av rundt 800 gjestedøgn i løpet av seminaruka, samt behov for kjøp av tjenester innen blant annet mat, transport, grafisk design, turistnæring og vanlig varehandel.

Seminaret avvikles samtidig med DanseFestival Barents. Dansearena nord har en samarbeidsavtale for november neste år, der formålet med å kjøre seminaret samtidig med festivalen er at deltakerne kan gå på forestillinger på kvelden, mens de på dagtid fyller programmet med seminarer, workshops og ulike arrangementer.

Totalbudsjettet for seminaret er pr i dag kr. 1. 600. 000. I tillegg til ekstraordinære midler fra stifterne søkes det også midler fra de nordiske ordninger samt fra Norsk Kulturråd, Kulturnæringsstiftelsen Sparebank1 Nord-Norge og de nordiske og baltiske ambassader. Kulturkontakt nord støtter seminaret med 36.600 euro.

Det er Dansearena nord som er initiativtager til å arrangere et nordisk/baltisk danseseminar i november 2015. Det er ventet over 200 deltagere i forbindelse med seminaret, og ettersom dette går samtidig (og

i samarbeid med) Dansefestival Barens, så kan en forvente nærmere 300 tilreisende i Hammerfest denne uken. Det er altså en betydelig markedsførings- og omdømmeeffekt i vente for Hammerfest her.

Rådmannens vurdering

Rådmann ser positivt på at Dansearena Nord har klart å trekke et slikt stort arrangement til Hammerfest. Dansearena Nord er en liten organisasjon, men de har gjennom de senere årene gjennomført ulike seminarer samt et vellykket jubileum som har gitt en god indikasjon på deres evne til organisering av ulike typer arrangementer som deltakere finner relevant og utbytterik.

Videre er dette en god mulighet til å vise hvor mye vi har å by på for et internasjonalt marked innen dans: både for den enkelte kunstner i landsdelen, for Dansearena nord og for dans i Norge generelt.

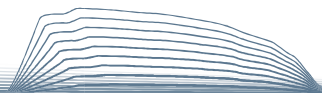
Et slikt seminar vil i tillegg til markedsføring av landsdelen også medføre en god gevinst for næringslivet på grunn av ca 800 gjestedøgn i løpet av seminaruka, samt behov for kjøp av tjenester innen blant annet mat, transport, grafisk design, turistnæring og vanlig varehandel.

Vi har tidligere hatt store arrangementer her i byen hvor kommunen har tatt et stort økonomisk ansvar. Da tenker vi primært på Arctic Race og Open Nordic Tournament. Den gang var det idrett, nå er det kultur. Rådmannen vurderer dette danseseminalet til å være svært positivt for byen og det er tilsvarende stort innen sin sjanger, som sykkelrittet og fotballturneringen var innenfor sin sjanger.

Rådmannen foreslår at tilskuddet på kr. 200 000,- belastes sentraladministrasjonens område – kjøp av tjenester.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommunestyre er positiv til søknaden fra Dansearena nord om tilskudd til gjennomføring av keðja Encounter, et nordisk/ baltisk danseseminar i Hammerfest nov. 2015.
2. Hammerfest kommunestyret vedtar å gi et tilskudd, stort, kr. 200 000,-.
3. Tilskuddet belastes sentraladministrasjonens område – kjøp av tjenester.

Saksbehandler: Elisabeth Paulsen
Saksnr.: 2014/2388-16

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
8/15	Arbeidsmiljøutvalget	28.01.2015
1/15	Administrasjonsutvalget	29.01.2015
4/15	Formannskapet	29.01.2015
	Kommunestyret	05.02.2015

Vedlegg

- 1 Forslag til Etske regler for Hammerfest kommune
- 2 Forslag til implementeringsplan

Saksdokumenter ikke vedlagt:

- Høringsuttalelser

Etske regler for Hammerfest kommune

Saken gjelder

Rådmannen har på bakgrunn av innspill fra et trepartssamarbeid med politikere, tillitsvalgte og ledere utarbeidet forslag til etiske regler for Hammerfest kommune og saken legges frem for politisk behandling med anbefaling om å vedta reglene.

Reglene sier noe om blant annet kommunens verdigrunnlag, holdninger, adferd, og habilitet, samt har bestemmelser om kommunens eiendeler, gaver og andre personlige fordeler. De etiske reglene er lagt opp til å være overordnet og generell, og de er derfor ikke detaljert i sin utforming.

Det legges opp til at de etiske reglene gjelder for alle som har arbeid eller verv for kommunen og reglene setter en standard for hvordan vi skal utføre våre oppdrag slik at innbyggerne kan ha tillit til oss.

Sakens bakgrunn og fakta

Kommunene ivaretar og forvalter store felleskapsressurser, og har ansvaret for oppgaver som er av stor betydning for innbyggerne og samfunnet. Det at befolkningen har tillit til at

kommunen ivaretar ansvaret på en god måte er en forutsetning oppslutning til fellesskapsløsninger, for et godt lokaldemokrati og øker de folkevalgtes handlingsrom.

Kommunelovens formålsparagraf setter fokus på at man skal legge til rette for en tillitsskapende forvaltning som bygger på en høy etisk standard, men også andre lover, forskrifter og avtaler forplikter kommunen til å følge etiske normer.

Det er en klar forventning fra kommunesektorens etikkutvalg om at alle kommuner skal ha etiske retningslinjer, som omfatter både ansatte og folkevalgte, og utvalget mener at kommunene også har ansvar for å sikre at de etiske retningslinjene er oppdaterte, relevante, kjente og har en praktisk betydning

I kommunens «Plan for omdømmearbeid i Hammerfest kommune 2013-2016» som ble vedtatt i kommunestyret 14.november 2013 er et av tiltakene at det skal utarbeides og implementeres etiske retningslinjer i Hammerfest kommune. Målet med tiltaket er at reglene skal gi et rammeverk for det Hammerfest kommune anser som ansvarlig atferd, og skal være hjelp for de ansatte til å ta de riktige valgene.

Sommeren 2014 nedsatte rådmannen ei administrativ arbeidsgruppe som skulle utarbeide forslag til etiske regler for Hammerfest kommune. Arbeidsgruppe har bestått av HMS koordinator Nina Moen Olsen, representant for virksomhetslederne; Stina Løkke, og assisterende rådmann Elisabeth Paulsen.

I arbeidet var det viktig at det skulle utarbeides ett sett med etiske regler som skulle gjelde for alle i Hammerfest kommune – både medarbeidere og folkevalgte. Det var også viktig at det skulle gjennomføres en god og bred prosess der både politikere, ledere og tillitsvalgte var involvert.

I løpet av prosessen har det vært orienteringer om arbeidet overfor virksomhetsledere, tillitsvalgte og hovedverneombud, og overfor politikere i kommunestyret.

Det ble gjennomført et arbeidsseminar i november 2014 for politikere, tillitsvalgte og administrasjon der diskusjoner rundt ulike tema og refleksjon over etiske dilemma sto på dagsorden. Ordfører Alf E Jakobsen ønsket velkommen, og lege og filosof Kari Milch Agledahl innledet med: "Hva er etikk? Mellom visjoner, verdier og andre fyndord". Dette var et fruktbart arbeidsseminar som ga arbeidsgruppen svært gode innspill til det videre arbeidet med de etiske reglene.

Det ble senere på høsten også gjennomført et lignende arbeidsseminar for kommunens mange verneombud der samme tema og dilemma ble drøftet. Innspillene fra verneombudene er også tatt med i grunnlaget for forslaget som nå foreligger.

I prosessen har arbeidsgruppa fulgt råd fra KS(kommunesektorens organisasjon) og deres etikkportal, både gjennom veiledere, rammeverk og sjekkliste for etiske retningslinjer. Arbeidsgruppa har også sett på hva andre kommuner har gjort og har hentet mange tips og latt seg inspirere blant annet Førde, Bærum og Oslo kommune. Men reglene er likevel utarbeidet slik at de best speiler de forhold som er aktuelt for Hammerfest og at de ivaretar innspillene som kom på arbeidsseminaret.

Arbeidsgruppa har utarbeidet forslaget til etiske regler som har vært drøftet og godkjent av rådmannens ledergruppe. De etiske reglene har deretter vært ute på intern høring blant kommunens virksomhetsledere, tillitsvalgte og verneombud.

Det er kommet inn 7 høringsuttalelser, og innholdet i høringsuttalelsene gjelder i hovedsak forslag til språklige endringer, ønske om klargjøring og presisering av momenter. Hvert enkelt innspill er vurdert, og det er foretatt en del endringer både i form av språklige presiseringer eller tilføyelser, og innholdsmessige momenter. Arbeidsgruppa har jobbet ganske mye med dokumentet som følge av nyttige høringsinnspill.

Å få utarbeidet og vedtatt etiske regler er ikke i seg selv nok for å sikre en høy etisk standard i Hammerfest kommune. Det er viktig at kommunen, både gjennom medarbeiderne og de folkevalgte er bevisste på og utvikler et godt skjønn for å håndtere ulike etiske problemstillinger. Implementering av de nye reglene og det kontinuerlige arbeidet med bevisstgjøring og holdningsskapende arbeid blir derfor helt sentralt fremover.

Arbeidsgruppa har utarbeidet en plan for implementering av reglene i organisasjonen der man setter tema på dagsorden gjennom tilrettelegging for etisk refleksjon, dilemmatrening, lederveiledning og ulike opplæringstiltak både overfor medarbeidere og folkevalgte.

Rådmannens vurdering

Det er svært viktig at alle medarbeidere og folkevalgte i Hammerfest kommune handler og opptrer på en måte som gjør at innbyggerne kan ha tillit til oss. Vår forvaltning av felleskapets ressurser, på vegne av alle innbyggerne i kommunen, setter høye krav til etterrettelighet, integritet og redelighet.

De aller fleste kommuner i Norge har utarbeidet etiske retningslinjer. På en forespørsel til KS i 2012 oppga 85 % av kommunene at de hadde dette. Rådmannen ser derfor frem til å få slike regler på plass også i Hammerfest kommune.

Rådmannen mener reglene som legges frem er gode kjøreregler på området og at de stimulerer til refleksjon over egen praksis.

De etiske reglene er ment som hjelp til å ta de riktige valgene og de skal angi et rammeverk for hva man mener er ansvarlig atferd i Hammerfest kommune. I tillegg er kommunens informasjonsreglement, arbeidsreglement, og etablerte varslingsrutiner også førende i forhold til våre handlinger og holdninger.

Målet med etiske regler er å forankre og sikre gode, etiske holdninger og handlinger for medarbeidere og folkevalgte, og rådmannen mener forslaget til etiske regler for Hammerfest kommune er godt egnet til dette.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommunestyre vedtar etiske regler for Hammerfest kommune

HAMMERFEST
KOMMUNE

Etiske regler

Etiske regler – hjelp til å ta de riktige valgene

Etikk handler om hva som er rett og galt, hva vi mener er verdifullt og som vi skal leve etter. Etikk hos oss er at vi skal kunne stå for de valgene vi gjør i arbeidssituasjonen og på oppdrag for kommunen.

Medarbeidere og folkevalgte i Hammerfest kommune skal behandle innbyggere og hverandre med respekt, bruke fellesskapets midler på en god måte, følge lover, regler og god forvaltningsskikk, og være lojale mot vedtak og avgjørelser. Vi bruker både hodet, magefølelsen og ryggmargsrefleksen når vi handler, og som regel ender vi opp med gode valg.

Noen situasjoner er vanskeligere enn andre, og derfor har Hammerfest kommune laget etiske regler for alle som har arbeid eller verv for kommunen.

Reglene gjelder i alle former for virksomhet i kommunens tjeneste, både på arbeid, på tjenestereise og annet oppdrag for kommunen.

Reglene setter en standard for hvordan vi skal utføre våre oppdrag slik at innbyggerne kan ha tillit til oss, og de hjelper oss å være bevisst på at våre handlinger og holdninger påvirker kommunens omdømme.

Hilsen

Alf E Jakobsen
Ordfører

Leif Vidar Olsen
Rådmann

Vår visjon og våre verdier

Sammen for Hammerfest!

Visjonen signaliserer at befolkningen i felleskap uansett ståsted kan bidra til en positiv utvikling av kommunen.

I kommunens arbeidsgiverpolitikk står det at våre verdier skal prege vårt arbeid:

Lagånd	Vi skal være tydelige medspillere for sammen å kunne gi gode tjenester og være med på å utvikle kommunen. Vi skal gjøre hverandre gode.
Stolt	Vi skal verne om det som er bra og aktivt fortelle om de positive ting. Vi skal være stolt av å jobbe på vår arbeidsplass og vi skal være gode ambassadører for kommunen.
Åpen	Åpenhet og toleranse skal prege møter mellom mennesker i Hammerfest.
Ha trua	Vi har god grunn til optimisme, må vise pågangsmot og ha trua på forandring og utvikling.

Holdninger og adferd

Vi er Hammerfest kommune sitt ansikt utad, og tar ansvar for kommunens omdømme.

Vi opptrer vennlig, korrekt og imøtekommende.

Vi behandler alle mennesker med respekt og omtanke.

Vi bruker fagkunnskap og faglig skjønn i vårt arbeid og behandler alle likeverdig.

Vi er tydelig på eget syn og har toleranse og respekt for andres syn.

Vi viser respekt for personvernet og overholder taushetsplikten.

Vi snakker med hverandre og ikke til og om hverandre.

Vi tar opp uenighet der det hører hjemme og direkte med den det gjelder.

Vi har spørreplikt dersom vi lurer på noe og har informasjonsplikt om ting som andre medarbeidere og folkevalgte bør vite noe om.

Habilitet, interessekonflikt og nære relasjoner

Vi lar ikke egne, familiens eller nære venners interesser påvirke våre handlinger, saksbehandling eller vedtak.

Vi er åpne om verv eller engasjement i organisasjoner som kan så tvil om vår habilitet eller lojalitet i forbindelse med de tjenestene vi skal utføre.

Vi kan ikke ha eierskap, styreverv eller annet lønnet oppdrag som kan skade kommunen sine interesser eller som er egnet til å svekke tilliten til kommunen.

Dersom vi er i tvil, skal vi avklare dette med nærmeste leder.

Vi avklarer med nærmeste leder før vi inngår avtale om lønnet arbeid eller oppdrag utover ordinært tilsettingsforhold.

Kommunens folkevalgte og medarbeidere i sentrale leder- og administrative stillinger skal registrere bistillinger, styreverv og økonomiske interesser i Styrevervregisteret til KS.

Ansvar for kommunens verdier og eiendeler

Vi skal være bevisst på at vi forvalter felleskapets midler på vegne av alle innbyggerne i Hammerfest kommune.

Vi skal ta vare på kommunens ressurser på en forsvarlig måte.

Vi skal bruke arbeidstida effektivt.

Vi skal ta vare på kommunens eiendeler og behandle de med varsomhet.

Vi skal ikke tilegne oss personlige fordeler av kommunens ressurser, avtaler, eiendommer eller andre eiendeler.

Representasjon, gaver og andre personlige fordeler

Vi skal ikke ta imot gaver eller andre personlige fordeler som er av en slik art at de kan påvirke eller være egnet til å påvirke våre handlinger, saksbehandling eller vedtak.

Gaver omfatter ikke bare materielle ting, men også andre personlige fordeler; rabatter, lån, reiser, bevertning, kurs eller lignende.

Vi kan ta imot gaver av ubetydelig økonomisk verdi som blomster, konfekt og lignende.

Reise- og oppholdsutgifter i faglig sammenheng skal dekkes av kommunen, ikke av kommersielle aktører.

Dersom vi er i tvil om et forhold er innenfor kommunens etiske regler skal forholdet tas opp med nærmeste leder. Eventuelle mottatte gaver skal returneres sammen med et brev som redegjør for kommunens regler på dette området.

Moderate former for gjestfrihet og representasjon hører med i et samarbeidsforhold. Vi gir eller tilbyr ikke gaver, tjenester eller oppmerksomhet som kan påvirke beslutningsprosesser eller kan gi andre grunn til å tro det.

Etikk i det daglige

Vi skal regelmessig sette av tid til verdiarbeid, etisk forståelse og etisk refleksjon på arbeidsplassene i kommunen. Vi skal åpent diskutere de vanskelige situasjonene og dele erfaringer om hvordan de skal håndteres.

Konsekvenser ved brudd på de etiske reglene

Brudd på reglene kan medføre personalsak.

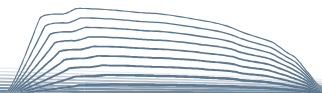
Etikktesten

1. Er det lovlig?
2. Er det i tråd med våre verdier?
3. Er jeg bekvem med å gjøre det?
4. Er det greit at avisa skriver om det?
5. Er det galt? Stopp!
6. Er jeg usikker? Spør!
7. Får jeg ikke svar? Spør igjen!

Kilde: Førde kommune /Texas Instruments

Implementering av etiske regler i Hammerfest

Tiltak	Formål	Målgruppe	Når/tidsfrist	Arena	Ansvarlig
Vedtak	Politisk behandling	Folkevalgte	5 februar	Kommunestyret	Elisabeth Paulsen
Etikk verktøy utarbeides • Plakat • Brosjyre av reglene • Refleksjonskort med dilemma til bruk på virksomhetene	Hjelpe lederne i arbeidet Visualisering	Alle virksomheter	Mars 2015		Elisabeth Paulsen
Etiske regler lanseres	Gjøre kjent -informasjon og publisering	Politiker, virksomhetsledere, HTV og verneombud	Mars 2015	Seminar	Elisabeth Paulsen, og Trude Klaussen + arbeidsgruppe
Sende ut info og materiell	Etiske regler skal leses og sees og snakkes om	Alle virksomheter/ledere	Mars 2015	Sende ut materiell	Elisabeth Paulsen
Publisering på intranett	Etiske regler skal leses og sees og snakkes om	Alle medarbeidere	Mars 2015	Intranett	Elisabeth Paulsen
På dagsorden i alle virksomheter	Alle ansatte skal gjøres kjent med etiske regler	Alle ansatte	Juni 2015	Personalmøter ol	Alle virksomhetsledere
Innarbeides i introduksjonsprogram for nyansatte	Gjøres kjent	Nye ansatte	Mars 2015	Intranett/revidering	Trude Klaussen
Innarbeides i folkevalgtopplæringen	Gjøres kjent	Nye politikere	Høst 2015		Elisabeth Paulsen
Holde temaet varmt	Sette etikk på dagsorden i virksomhetene regelmessig (og minimum en årlig seanse)	Alle virksomheter/ledere			Alle virksomhetsledere

Saksbehandler: Håkon Rønbeck
Saksnr.: 2015/72-1

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
3/15	Styret for kultur, omsorg og undervisning	26.01.2015
1/15	Styret for miljø og utvikling	27.01.2015
2/15	Rådet for funksjonshemmede	27.01.2015
5/15	Formannskapet	29.01.2015
	Kommunestyret	

Saksdokumenter ikke vedlagt:

➤ Ingen

Prosjektavdelingen og oversikt over aktive bygg og kommunaltekniske prosjekter

Saken gjelder

Orientering om opprettelse av prosjektavdeling og prosjektoversikt over aktive prosjekter innen bygg og kommunalteknikk.

Sakens bakgrunn og fakta

Prosjektavdelingen ble opprettet etter følgende prosess:

Mandat fra sak 3/14 i Formannskapet 30.januar 2014

«Teknisk drift og prosjekt arbeider med forholdsvis mange kommunaltekniske prosjekt; vei, vann, avløp, boligfelt, trafiksikkerhet mm. Berørte funksjoner i organisasjonen mener at det vil være svært gunstig å samle alle byggeprosjekt og kommunaltekniske prosjekt i en avdeling. Det vil være en fordel når det gjelder fag, kompetanse, koordinering, informasjon og økonomisk.»

Organisasjonsendring - etablering av prosjektavdeling

Rådmannen besluttet gjennomføring av prosess 9 juli 2014 med mål om å overføre prosjektstillinger fra kommunalteknisk drift til prosjektavdelingen så snart som mulig.

Rådmannen nedsatte ei arbeidsgruppe som skulle foreslå organisasjonsendringer for både kommunalteknisk prosjekt og prosjektavdeling

Arbeidsgruppens mandat

Arbeidsgruppen skal foreslå hvilke stillinger og funksjoner fra kommunalteknisk prosjekt det er naturlig å samle og flytte over i prosjektavdelingen. Foreslå hvordan og når innfasingen skal iverksettes. Punkter som også skal vurderes er; fysisk og psykisk arbeidsmiljø og kompetansebehov etter omplassering. Dette innebærer at det skal etableres ei prosjektavdeling som skal ta hånd om alle kommunale prosjekter, infrastruktur, byggeprosjekter, boligområder m.m.

Deltakere i arbeidsgruppen:

- Jan Tor Pedersen
- Espen Salomonsen
- Håkon Rønbeck
- HTV Pål Mansika
- Petter Næss

Etter forutgående prosess ble den 30/10-2014 ny organisering vedtatt av rådmannen og iverksatt fra 1. januar 2015.

Oppgaver som ivaretas av Prosjektavdelingen:

- Prosjekter, Bygg og Kommunalteknisk:
 - - Idefase:
 - Sammenstille prosjektkalkyler etter meldte brukerbehov
 - Programfase:
 - Lederansvar for programarbeid/forstudier
 - Utarbeidelse av byggeprogram
 - Utarbeidelse av kostnadskalkyle K0 (+/- 20%)
 - Prosjekteringsfase:
 - Ferdigstille skisse/for-prosjekter
 - Utarbeide plan/detalj skisser
 - Utarbeide kostnadsoverslag K1 (10-14%)
 - Anbudsutlysninger
 - Utarbeide kostnadsoverslag KII (5-8%)
 - Byggefase
 - Bygg/anleggs-oppfølging
 - Overlevering
 - Reklamasjoner
 - Prosjektregnskap
- Planarbeid/oppfølging innenfor;
 - VeiVannAvløp
 - kommunale formålsbygg: ivaretagelse av kommunens bestiller rolle samt utnyttelse/nybygg/avhending i samarbeid med HE KF
 - Trafikksikkerhetsplaner
- Driftsstøtte:
 - VeiVannAvløp
 - Byggoppfølging
 - Fagstøtte HK med KFer

Samarbeid

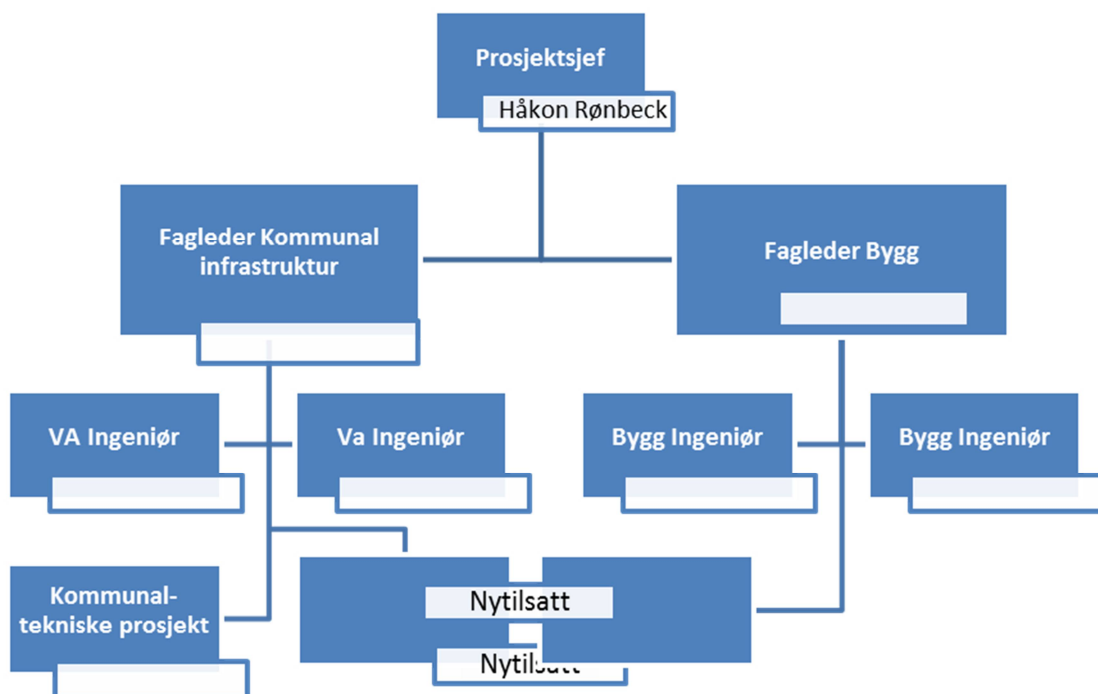
Selv om denne omorganiseringen fører til endrede rapporterings/ansvarsrutiner m.m. skal det ved denne organiseringen ikke skapes unødvendig avstand i organisasjonen. Prosjektavdelingen og kommunalteknisk drift skal bistå hverandre i praktiske arbeidsoppgaver, der det er behov for det.

Det er vesentlig at prosjektavdelingens kompetanse kan benyttes av den øvrige kommuneorganisasjonen (inklusive KFer) og at arbeidsforholdene legges til rette for dette.

For å sikre dette anbefales det også at «Rutiner for kommunale byggeprosjekter» revideres og at det der innarbeides samarbeidsbeskrivelser, samt sikres at driftspersonell medtas tidlig i prosjekter.

Prosjektavdelingen har f.t 10 stillingshjemler, hvorav 2 stillinger er utlyst og erstatter 1 senior som går i redusert stilling og en senior som varsler avgang.

Avdelingen rapporterer direkte til rådmannen og organiseres slik:

PROSJEKTSTATUS JANUAR 2015.

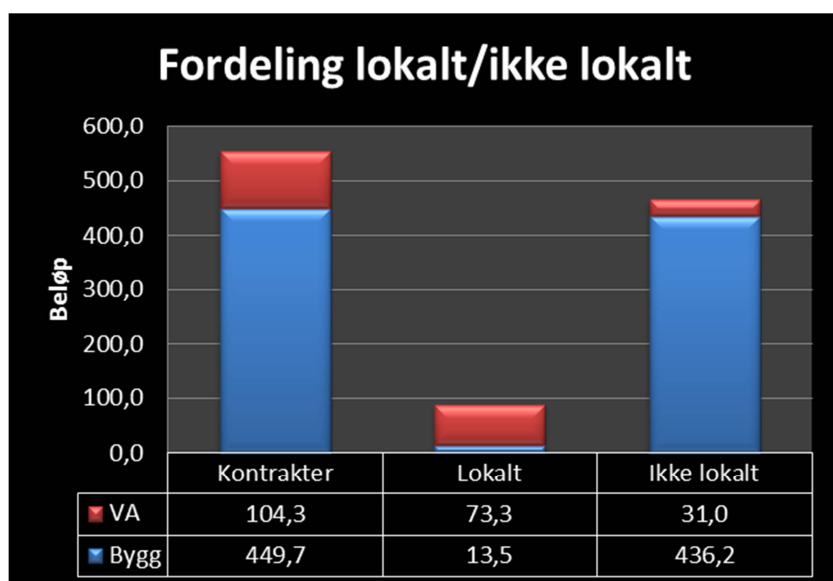
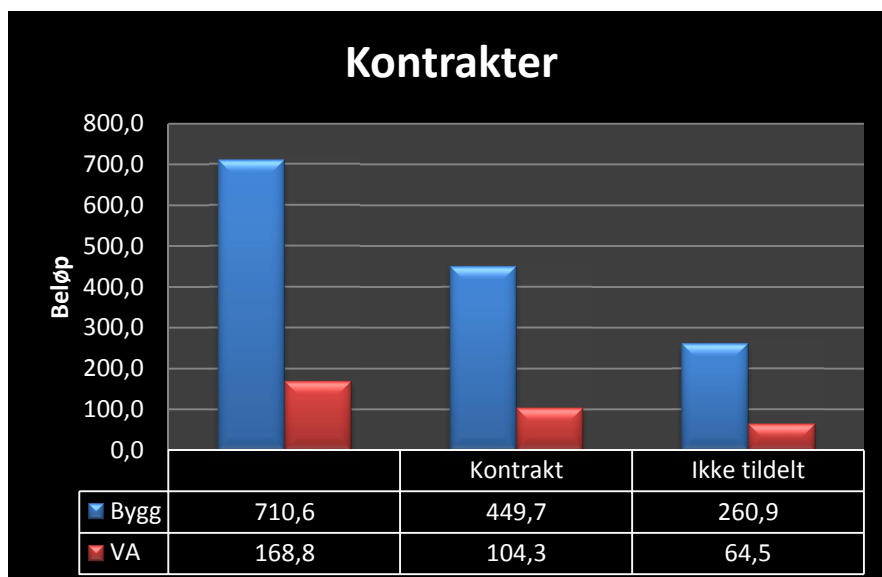
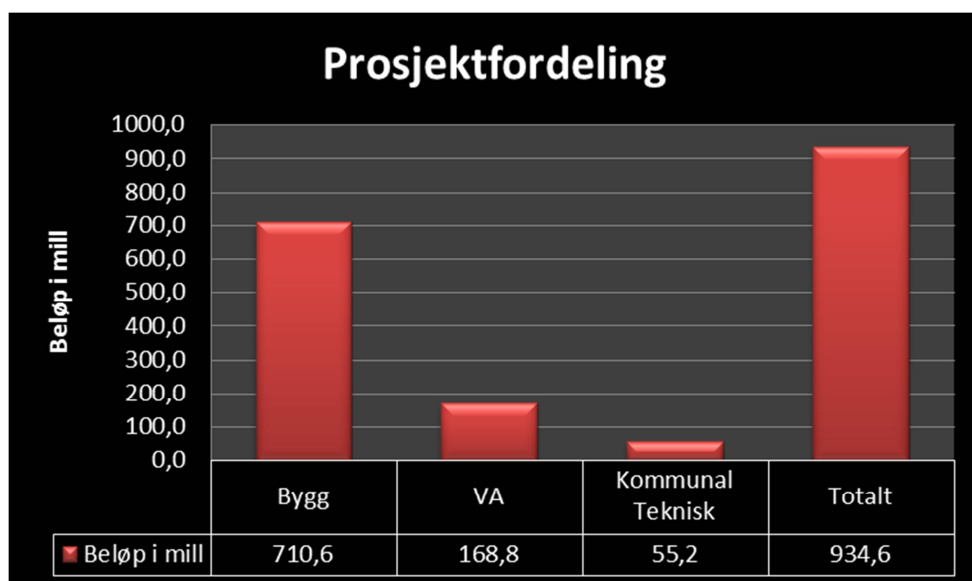
Avdelingen har for tiden følgende 45 aktive prosjekter:

Byggeprosjekter	Kostnad	Budsjett	Start	Slutt	Status
Omsorgsenteret	232,3	232,3	2012	2015	Ferdig mai 2015
Skjermet enhet - Rypefjord sykehjem	1,2	1,2	2014		Iverksettes etter at Pleie og Omsorgssenter er ferdig
Omsorgsboliger omsorgssenteret	39,5	39,5	2013	2015	Ferdig juni 2015.
Parkeringshuset	82,7	82,7	2013	2015	Overlevert, avsluttes i februar. Forventet -0,5 mill
Håja barnehage	48,7	48,7	2013	2014	Overlevert, avsluttes i februar, forventet - 6 mill
Gjenreisningsmuseet	0,0	0,0	2015	2015	Mindre reklamasjonsarbeider
Kjøkken Rypefjord sykehjem	13,5	13,5	2014	2015	Igang satt, ferdig april 2015
Baksalen skole	209,2	175,1	2014	2017	Prosessveileder valgt, ny politisk behandling mars 2015
Ny barnehage i Baksalen	29,6	29,6	2014	2018	Skisseprosjekt motatt, samordnes med Baksalens skole
Almed legekantor	0,0	Drift	2014	2015	Avventer tilbakemelding. 4 lokaliteter vurdert
Turnhall	18,5	18,5	2014	2015	Igang satt, Ferdig høst 2015
Omsorgsboliger Mellomvannet/Turistveien	1,2	1,2	2014	2016	Skisseprosjekt under arbeid. Planlagt ferdig høst 2016
Branngarasje Akkarfjord	1,2	1,2	2011	2015	Avventer endelig politisk beslutning
Krisesenteret	0,0	0,0	2014		Første skisser er ferdig, avventer tilbakemelding
Bibliotekbygget	0,0	0,0	2014	2015	Mulighetsstudie igangsatt
Nytt lager Vei/Verksted	0,0	0,0	2014		Mulighetsstudie igangsatt
Hammerfest Arena	0,0	0,3	2015		Forstudie ferdig mai 2015
Finduspromenade	33,0	33,0	2014	2016	Uklarheter grunn/Havn, ny behandling Mars 2015
	710,6	676,8	Avvik/Budsjettreguleringer vil bli behandlet i mars		

VA	Kostnad	Budsjett	Start	Slutt	
Renseanlegg på Rossmolla	27,6	27,6	2014	2015	Under prosjektering
Landanlegg , pumpestasjoner, virveloverløp samt ledninger	18,9	18,9	2014	2015	Under prosjektering
Sjøledninger til og med tilknytninger til landanlegg	18,0	18,0	2014	2015	Under prosjektering
Pumpestasjoner Hammerfest sentrum	11,3	11,3	2014	2015	Pågår - fastpris med entreprenør
Vann og avløp Verkstedveien – Risvågveien	4,0	4,0	2014	2015	Pågår
Restarbeider "VA Nedre Rairo"	3,0	3,0	2014	2015	Oppstart på nyåret
Vestfjell dammen(Nytt inntak)	35,0	35,0	2014	2016	Pågår
Utbygning VBA-Tunellbakken(behandlingsanlegg)	10,0	10,0	2014	2016	Pågår
Nytt HB(Utjamningsmagasin)	10,0	10,0	2014	2016	Under kontrahering
Sykhus kulvert	20,0	20,0	2012	2014	Venter dokumentasjon.
Forsøl avløpsanlegg	11,0	11,0	2013	2014	Venter dokumentasjon
Storsvingen Vest VVA	0,0	0,0	2014		Via Meridian Eiendom.
	168,8	168,8	Budsjettposter innen Hovedplan vann/avløp		

Kommunal Teknisk	Kostnad	Budsjett	Start	Slutt	
Gatebruksplan, Rådhusplassen/Sjøgata+ lysplan(m/rådhus)	40,0	40,0	2014	2017	Prosjektering igangsatt, Lyssetting Rådhuset medtas.
Div trafiksikkerhetsarbeider til våren.	1,3	1,3	2015	2015	Fortau Fjorddalen, bak privat barnehage.
Mellomvannet, div oppfølging mot entreprenør.			2012	2015	Avslutning og reklamasjoner
Prosjektering Leirvika	3,2	3,2	2015	2015	Detaljprosjektering utlyses
Hovedplan Vei	0,0		2015	2015	Oppsummering og forberedelse for revisjon 2015
Revisjon av veilliste	0,0		2015	2015	Hensyn til bruksklasser, 300 veistreknninger
Nytt Boligfelt Fjordadalen	0,0	2,5	2015		Regulering sees sammen med utvidelse av Kirkegård
Vei og bru parkeringsplass kirkegården	7,5	7,5	2014		Prosjektering utført, venter regulering
Utvidelse av Kirkegård	0,0	0,5	2015		Planlegging
Elforsyning Bekkeli felt II	0,9	0,9	2015	2015	Bestilles fra Hammerfest Energi
Gang og sykkelsti til Forsøl		6,5	2015		Sees også i sammenheng med crossbanen, regulering
Stimuli prosjekter		0,4	2015		Prosjekter over år, turløyper/parkeringsplasser
Veilys til Kirkegårdsbukt+ regulering		0,6	2015		Sees sammen med ny reguleringsplan
Skifer/Varme rundt Pleie og Omsorgssenteret	2,3		2104	2015	Finans; Eksterne 1,25, ubrukt 2013/14; 1,05
	55,2	63,4	Samarbeid med plan og utvikling		

Annet	Kostnad	Budsjett	Start	Slutt	
Kommunale formålsbygg	0,0		2014	2015	Kommunens bestillerv rolle; utnyttelse, nybygg,avhending

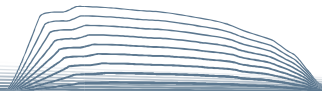

Rådmannens vurdering

Rådmannen har ingen kommentarer utover redegjørelsene.

Rådmannens forslag til vedtak:

Saken tas til orientering.

Saksbehandler: Tor Harry Bjørn
Saksnr.: 2013/848-3

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
2/15	Styret for miljø og utvikling	27.01.2015
6/15	Formannskapet	29.01.2015
	Kommunestyret	

Vedlegg

- 1 Tiltakstabell for vannområde Sørøya, Seiland, Kvaløya med innland.

Saksdokumenter ikke vedlagt:
Vedlegget ligger på kommunens hjemmeside:

Tiltaksanalysen er såpass stor at den ikke er trykt opp, men er gjort tilgjengelig via link:
<http://www.hammerfest.kommune.no/tiltaksanalysen-for-vannomraade-soeroeya-seiland-kvaloeya-med-innland.5485043-154606.html>

Tiltaksanalyse for Sørøya, Seiland, Kvaløya med innland 2013 - 2015

Saken gjelder:

I forbindelse med EU's vanddirektiv har Finnmark fylkeskommune ansvaret for å utarbeide en regional vannforvaltningsplan med tilhørende tiltaksprogram fra hvert vannområde. Formålet med den regionale vannforvaltningsplanen er å sammenstille kunnskap om vannressursene i regionene og følge opp EU sitt vannrammedirektiv og den norske vannforskriften. For å nå målet om god miljøtilstand har man arbeidet med å karakterisere vannforekomstene og utrede avbøtende og forebyggende tiltak. Planen gir en oversikt over tilstanden til vannforekomstene og de ulike miljøpåvirkningene. Planen vil være retningsgivende for sektormyndighetene og kommunene sin forvaltnings av vannressursene, og gjelder alt vann - elver, innsjøer, kystvann og grunnvann, fra høyeste fjellvann til en nautisk mil utenfor grunnlinjen.

Sakens bakgrunn og fakta

Finnmark fylkeskommune er vannregionmyndighet (VRM) i Finnmark og har ansvaret for å utarbeide en regional vannforvaltningsplan med tilhørende tiltaksprogram gjeldende for 2016 - 2021. Hammerfest kommune har i samarbeid med Hasvik og Kvalsund kommuner laget et faglig innspill til vannforvaltningsplanen: en tiltaksanalyse for vårt område. Denne er sendt VRM, og de berørte kommuner gis anledning til en politisk behandling av tiltaksanalysen.

Regional vannforvaltningsplan

VRM sendte utkast til regional vannforvaltningsplan på offentlig høring 26. juli 2014, med høringsfrist minst 6 måneder. Forvaltningsplanen skal vedtas som regional plan etter plan- og bygningsloven, og den skal legges frem for Kongen til godkjenning innen utgangen av 2015. Hammerfest kommune har sendt en høringsuttalelse til denne. Se referatsak i samme møte. Generelt er vannmiljøet i Finnmark og i Hammerfest i god tilstand, men man mangler en grundig kartlegging av økologisk tilstand og påvirkningsgrad for mange påvirkninger. En av prioriteringene våre er å heve kunnskapsnivået i vannregionen.

Om tiltaksanalysen

Tiltaksanalysen beskriver miljøtilstand og miljøutfordringer i vannområdet Sørøya, Seiland, Kvaløya med innland (Hammerfest, Hasvik og Kvalsund kommune samt deler av Alta og Porsanger kommune). Dokumentet gir bl.a. en oversikt over vannforekomster i risiko for ikke å oppnå miljømålet om god økologisk og kjemisk tilstand innen 2021. Dert er imidlertid foretatt få undersøkelser av tilstanden og de fleste vannforekomster har derfor en antatt tilstand uten at denne er dokumentert med undersøkelser. I vårt vannområde er det registrert totalt 570 vannforekomster som består av 432 elver og bekkefelt, 65 innsjøer, 58 kystvann og 15 grunnvannsforkomster. For vannforekomstene i risiko for å ikke oppnå god kjemisk eller økologisk tilstand, er det da også foreslått tiltak (kapittel 5 om forslag til tiltak). Det vil være anledning til å legge inn ny data fortløpende over miljøtilstanden i vannforekomster (etter nye undersøkelser) og eventuelle nye tiltaksvurderinger underveis i planperioden.

Status i Hammerfest kommune

Det er en rekke vesentlige utfordringer i målet om et godt vannmiljø i vannområdet Sørøya/Seiland/Kvaløya og for Finnmark generelt. De viktigste utfordringene er hentet fra dokumentet "Vesentlige vannforvaltningsspørsmål for vannregion Finnmark" versjon 20.03.2013. Det henvises til denne rapporten for ytterligere informasjon om vesentlige vannforvaltningsspørsmål for vannområdet.

Utfordringer for å oppnå godt vannmiljø:

- Påvirkninger fra kommunale og spredte avløp
- Forurensning i havnene (forurensset sjøbunn)
- Avrenning fra diffuse kilder (bl.a. kommunale søppelfyllinger)
- Akutt forurensning fra skipsvrak, fritidsbåter, skips- og godstrafikk
- Utslipp fra fiskeoppdrettsanlegg
- Påvirkninger fra gruvedrift
- Vannkraftreguleringer
- Fremmede arter i elver og innsjøer
- Kongekrabbe i kystvann (påvirkning på bunnfauna)

- Fiskevandringshindre
- Nedbeiting fra kråkebolle
- Påvirkning fra fiske i elver: overbeskatning av anadrome fiskearter
- Nedgang i lokale bestander av sjørøye (spesielt Storvannet og Repparfjordelva)
- Forebygge spredning av lakseparasitten *Gyrodactylus salaris*, andre parasitter og
- Fiskesykdommer
- Lakselusproblematikk
- Påvirkning fra fiskeoppdrett på anadrome fiskebestander (rømming)

For flere av påvirkningstypene er kunnskapsgrunnlaget mangelfullt, sammenhengene uklare og det er behov for undersøkelser og kartlegging.

I dag er hovedpåvirkningsfaktoren for innsjøer i kommunen relatert til reguleringer i forbindelse med vannforsyning og vannkraft. I dag er det kun Storvannet som vi vet er sterkt påvirket av flere typer miljøgifter. Når det gjelder miljøtilstand i kystvann i Hammerfest kommune, er Hammerfest havneområde, Rossmolla og Rypefjord påvirket av miljøgifter. Statusen for andre lokaliteter som Forsøl, Høenseby, Akkarfjord, Kårhavn m.fl. er ikke undersøkt.

Når det gjelder deponier og forurenset grunn, er det i byområdene et betydelig antall lokaliteter som har forurenset grunn. Det er ryddet opp i noen lokaliteter, men avrenning fra gamle fyllinger en utfordring.

Mht. kloakkavløp er det igangsatt betydelige tiltak for å utbedre avløpssituasjonen. For andre lokaliteter ute i distriktene er det usikkerhet om miljø og økologisk tilstand.

Det er registrert en betydelig reduksjon av tareskogen som følge av nedbeiting i noen sjøområder. Kartlegging av kongekrabbens påvirkningsfaktor er ikke gjennomført i vårt sjøområde. Vi har også liten kunnskap om status i oppdrettslokaliteter, som vi har mange av i vårt område.

Det vil være behov for å gjennomføre undersøkelser i vannforekomster hvor en mistenker kan ha moderat tilstand eller dårligere. Med bakgrunn i kunnskap og fakta skal det i henhold til vannforskriften i vannforekomster hvor tilstanden ikke er tilfredstillende, gjennomføres miljøforberedende og/eller gjennomrettede tiltak.

Tiltak fra Hammerfest kommune som sektormyndighet.

I Hammerfest kommune er det gjennomført betydelige tiltak for å bedre avløpssituasjonen rundt Storvannet, i sentrumsområdet, Rossmolla, i Forsøl og i Rypefjord. Det pågår nå arbeid med å etablere et kommunalt renseanlegg på Rossmolla som vil ferdigstilles i løpet av 2017. Dette vil bedre vannkvaliteten i både Storvannet og i Hammerfest havneområde. I Hammerfest havn pågår det nå arbeid med å planlegge opprydding i forurensete bunnsedimenter (prosjekt «Ren havn»). Det er også fjernet betydelig mengder med forurenset masse fra sentrumsområdet. Det er også vedtatt å stanse snødeponering i og rundt Storvannet, noe som vil bidra til å bedre vannkvaliteten. Reguleringsplanen for Storvannsområdet vil også bidra til stans i forurensning av vannet. Det pågår også et arbeid i

kommunen for å stanse utlekking fra den gamle søppelfyllinga lokaliser innerst i Kvalfjorden. Dette etter pålegg fra Fylkesmannen. Type tiltak og kostnader er enda ikke beregnet.

Arbeidet framover:

Det vil være aktuelt å gjennomføre undersøkelser i noen vannlokaliteter hvor kunnskapsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig. Kostnadene til dette kan dekkes ved å søke midler fra andre sektormyndigheter, noe som også vil bli gjort. Hammerfest kommune har hatt det administrative ansvaret for utarbeidelsen av tiltaksanalysen og vil ta initiativ til å følge opp den i det videre arbeidet. Vi vil ta kontakt med Hasvik og Kvalsund kommune om dette. Det vil også søkes om midler fra Fylkeskommunen til dette arbeidet.

Rådmannens vurdering

Miljømålene i vanndirektivet er retningsgivende for kommunen og det vil arbeides videre med å nå miljømålene i utsatte lokaliteter innen 2021.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommunestyre tar tiltaksanalysen til orientering.
2. Hammerfest kommune vil prioritere arbeidet med undersøkelser og tiltaksvurderinger i vannlokaliteter i tiltakstabellen for kommunen.

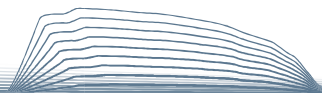
Tiltakstabell for vannområde Sørøya, seiland, Kvaløya med innland.

Vannforekomst	Navn	Vannområde	Kommune	Risiko-vurdering	Tilstands-vurdering	Påvirknings-type
0420021300-C	Hammerfest Havn	Sørøya/ Seiland/ Kvaløya med innland	Hammerfest	Risiko	Udefinert	avrenning fra byer/tettsteder, Utslipp fra renseanlegg.
						Forurensning, avrenning fra diffuse kilder, avrenning fra nedlagt industriområde,forurensning fra havneaktivitet. Avrenning fra punktkilder,Utslipp fra industri ikke IPPC.
0420031600-2-C	Rypefjorden	Sørøya/ Seiland/ Kvaløya med innland	Hammerfest	Risiko	Moderat	Forurensning, avrenning fra diffuse kilder, avrenning fra nedlagt industriområde/, avrenning fra byer/tettsteder,forurensning fra havneaktivitet. Avrenning fra punktkilder, Utslipp fra renseanlegg.
						Industri (ikke-IPPC)
217-55458-L	Storvannet	Sørøya/ Seiland/ Kvaløya med innland	Hammerfest	Risiko	God	Diffus foruresning: avløp og brøytesnø
216-10-R	Risdalselva nedre del	Sørøya/ Seiland/ Kvaløya med innland	Hasvik	Risiko	Udefinert	Sjøpelfylling

217-9-R	Storvikvatn/ Straumsnes (Strømsnes) avfallsdepo ni	Sørøya/ Seiland/ Kvaløya med innland	Hammerfest	Risiko	Udefinert	Sjøpelfylling
217-7-R	Årresjåelva	Sørøya/ Seiland/ Kvaløya med innland	Hammerfest	Risiko	Udefinert	Sjøpelfylling
213-2263-L	Brennsvikva tnet	Sørøya/ Seiland/ Kvaløya med innland	Kvalsund	Risiko	Moderat	Annen påvirkning: Fiskevandringshinder i utløpselv
213-51-R	Brennsvikel va	Sørøya/ Seiland/ Kvaløya med innland	Kvalsund	Risiko	Moderat	Annen påvirkning: Fiskevandringshinder
0420030900-C	Korsfjorden	Sørøya/ Seiland/ Kvaløya med innland	Alta	Risiko	Udefinert	Industri (ikke-IPPC)
213-2259-L	Storvatnet - Porsavatn	Sørøya/ Seiland/ Kvaløya med innland	Kvalsund	Risiko	Udefinert	Vannkraftsdam
213-55875-L	Bjørnstadva tnet	Sørøya/ Seiland/ Kvaløya med innland	Kvalsund	Risiko	Udefinert	Vannkraftsdam
213-14-R	Porsa- mellom Gruvvatnet og	Sørøya/ Seiland/ Kvaløya med	Kvalsund	Risiko	Udefinert	Vannkraftregulering uten minstevannføring

	Storvatnet	innland				
213-75-R	Porsa-nedre deler	Sørøya/ Seiland/ Kvaløya med innland	Kvalsund	Risiko	Udefinert	Uten minstevannsføring
213-50-R	Repparfjord elva nedenfor Skáidi	Sørøya/ Seiland/ Kvaløya med innland	Kvalsund	Udefinert	Udefinert	Flere
213-50-R	Repparfjord elva nedenfor Skáidi	Sørøya/ Seiland/ Kvaløya med innland	Kvalsund	Udefinert	Udefinert	Flere
Disse vannforekomstene kandidater til SMVF. Vannregionutvalget Finnmark ønsker at alle kSMVF skal foreslå til problemkartlegging for å avklare økologisk tilstand og avdekke behovet for å utrede ytterligere tiltak og dermed fastslå SMVF-status. Det er ikke fremmet forslag om problemkartlegging for disse vannforekomstene, men Vannregionutvalget Finnmark ønsker å foreslå dette tiltaket. Tiltaket må avklares med sektormyndighet						
216-2537-L	Litle Eggevatn	Sørøya/ Seiland/ Kvaløya med innland	Hasvik	Risiko	Udefinert	Vannkraftsdam
216-2538-L	Store Eggevatn	Sørøya/ Seiland/ Kvaløya med innland	Hasvik	Risiko	Udefinert	Vannkraftsdam

217-2269-L	Vestfjelldam men	Sørøya/ Seiland/ Kvaløya med innland	Hasvik	Risiko	Udefinert	Vannkraftsdam
------------	---------------------	--	--------	--------	-----------	---------------

Saksbehandler: Tor Harry Bjørn
Saksnr.: 2013/326-4

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
3/15	Styret for miljø og utvikling	27.01.2015
7/15	Formannskapet	29.01.2015
	Kommunestyret	

Vedlegg

- 1 Protokoll fra møte 6 - 14 den 17.11.14

Saksdokumenter ikke vedlagt:

Tiltaksplanen er såpass stor at den ikke er trykt opp, men er gjort tilgjengelig via link:

<http://www.hammerfest.kommune.no/prosjekt-ren-havn-helhetlig-tiltaksplanlegging-i-hammerfest-havn.5663584-154464.html>

Prosjekt Ren havn - Helhetlig tiltaksplanlegging i Hammerfest havn

Saken gjelder

Rapporten for Helhetlig tiltaksplanlegging i Hammerfest havn er ferdigstilt (prosjekt «Ren Havn»). For videre framdrift i prosjektet er det nødvendig med politisk tilslutning til tiltaksløsninger og det videre arbeidet med å få på plass en finansieringsmodell. En presentasjon av Tiltaksplanen ble gjennomført for kommunestyret den 16. oktober 2014 av Multiconsult.

Sakens bakgrunn og fakta

Hammerfest havneområde er en av 17 prioriterte havner mht. nasjonale planer for sjøbunnoppyrdding. Som en av Norges mest forurensede havner ble vi valgt ut for å utarbeide tiltaksplan for en opprydding i havneområdet, med mål om bl.a. å hindre spredning av miljøgifter.

Hammerfest kommune har i flere år jobbet med undersøkelser i og rundt Hammerfest havneområde. Undersøkelser har vist at Hammerfest havneområde med tilgrensende landområder er sterkt forurensset, og at forurensningene utgjør en uakseptabel risiko for human helse og økosystemet. Utførte risikovurderinger viser at det er risiko for spredning av

miljøgifter, helse og økologisk effekt fra miljøgiftene i sjøbunnsedimentene i deler av Hammerfest havn.

Mattilsynet har på bakgrunn av forhøyede nivåer av organiske miljøgifter og metaller opprettet kostholdsråd for konsum av bl.a. torsk, og blåskjell for Hammerfest havneområde.

EU's vanndirektiv, gir konkrete miljømål som alle EU-land/EØS-land er forpliktet til å nå. Vannforskriften ansvarliggjør bl.a. kommunen og gir føringer for at alle vannforekomster minimum skal oppnå god kjemisk og økologisk tilstand innen 2021. Det er da kommunen som skal utrede nødvendige tiltak innenfor sitt område. Miljømål iht. Vanndirektivet er ikke oppnådd for Hammerfest havn.

Utførte bygge- og graveprosjekt har ført til at store mengder forurensset grunn på land er kjørt til godkjent deponi, og pågående og planlagte utbyggingsprosjekter vil medføre at ytterligere kilder på land fjernes. Det anses ikke som nødvendig med ytterligere tiltak for å redusere spredning fra land før tiltak på sjø prosjekteres.

Hammerfest kommune sitt tiltaksmål i prosjektet er forankret i MU (styret for miljø og utvikling) av 11.06. 2013 Utv. saksnr. 39/13 og kommunestyret den 20.06.2013 saksnr. 2013/326-3.

Tiltaksmål for Hammerfest havn:

- Konsentrasjonen av de styrende miljøgifter skal reduseres/isoleres så langt som mulig i områder hvor det er behov for tiltak.
- Det skal tilstrebes at ingen områder har overflatekonsentrasjoner som overskrider tilstandsklasse III (moderat forurensset sediment).
- De lokale kildene til forurensning i havneområdet skal stoppes eller avgrenses så langt som mulig.

Langsiktige mål:

- Forurensningen i havnesedimentene skal ikke overskride tilstandsklasse II, god.
- Opphevelse av kostholdsrådene.

De prioriterte/styrende stoffene i prosjektet Ren havn Hammerfest er PAH16, PCB7 og Pb (bly).

Tiltaks målet er allerede oppnådd for deler av Hammerfest havn. For å oppnå tiltaks målet i øvrige områder, anbefales det i hovedsak å mudre 0,5-1 m av sjøbunnen fra land og ut til 15 m vanndybde samt tildekke områder mellom 15 og 20 m vanndyp. Noen steder kan grunne arealer tildekkes dersom det er hensiktsmessig. I noen områder kan det også være aktuelt å dekke til sjøbunnen ut til 25 m vanndyp. Mudringsmasser må deponeres i lokalt eller eksternt deponi.

Mudring og tildekking anses som varige tiltak, men det må påregnes overvåking i ettertid for tildekkede områder.

Grove anslag viser at det etter tiltak vil være fjernet ca. 4 500 kg bly, 6 700 kg kobber, 36 kg kvikksølv, 817 kg PAH16, 10 kg PCB7 og 170 kg TBT fra Hammerfest havn.

3 ulike tiltaksalternativ er vurdert som mulige løsninger:

1. Mudring og tildekking med deponering i strandkantdeponi i Fuglenesfjæra.
Kostnadsestimat 91 mill.
2. Mudring og tildekking med deponering ved eksternt deponi.
Kostnadsestimat 85 mill.
3. Mudring og tildekking med deponering i kaideponi i ny Dampskipskai.
Kostnadsestimat 158 mill.

Det antas at de fysiske arbeidene kan igangsettes ca. 12-15 mnd. etter bestilling av skisseprosjekt. Med utgangspunkt i anbefalinger i foreliggende tiltaksplan, antas en anleggstid mellom 6-12 mnd. for de skisserte løsningene. Tid for bygging av kai kommer i tillegg.

Et nytt kaianlegg med skjerming av indre havn for vær og vind eller et nytt landareal i Fuglenesfjæra vil ha større samfunnsnytte enn om det brukes mange mill. kr på en opprydding som de færreste kan se noe igjen av ved å deponere mudringsmassene i eksternt deponi.

Hammerfest havneområde er høyt prioritert i det nasjonale arbeidet med sjøbunnsopprydding, og det forventes at Miljødirektoratet prioriterer Hammerfest kommune med betydelig statlige tilskudd til prosjektet dersom kommunen igangsetter sjøbunnsopprydding.

Hammerfest havnestyre har i møte den 17. november 2014 vedtatt at de som første prioritet ved opprydding anbefaler tiltak 3, med deponering av forurensede sedimentet i ny dampskipskai.

Framdriftsplan:

I henhold til vanndirektivet er fristen for å oppnå god kvalitet satt til 2021. Dette innebærer at tiltakene bør igangsettes i løpet av 2016/2017. Imidlertid er prosjektet avhengig av både sentrale og lokale prioriteringer.

Tabellen under viser en mulig framdriftsplan for gjennomføringen av prosjektet.

Aktivitet	Frist
Godkjent tiltaksplan	Februar 2015
Supplerende undersøkelser/skisseprosjekt	Vår/sommer 2015
Detaljprosjektering	Høst/vinter 2015
Søknad om tillatelse til tiltak	Vinter 2015(behandlingstid 3 mnd.)
Utarbeidelse av anbudsdokumenter	Vinter 2015
Utlysing og kontrahering	Første halvdel 2016
Formåliger overvåking	Vår 2016

Tiltaksperiode Sluttrapport Overvåking etter tiltak	2016 – 2018 (anleggstid 12-24 mnd.) Ca. 3 mnd. etter avsluttede tiltak 2018 – 2048
--	--

Før tiltaksarbeidene i Hammerfest igangsettes må det søkes om tillatelse til mudring og dumping i henhold til Forurensningsforskriftens Kap. 22. Dersom det skal etableres strandkantdeponi eller et kaideponi blir det også en søknadsprosess mht. tillatelser.

Budsjettkostnader- finansiering

Hammerfest havn har blitt forurenset gjennom mange år, og det er vanskelig å vurdere finansieringen av oppryddingen med bakgrunn i at forurenser betaler. Det er heller ikke realistisk at kommunen, havnevesenet og lokalt næringsliv skal ta store kostnader med opprydding i havnebassenget, statlige midler er en forutsetning for å få gjennomført opprydding i sedimentene.

Store deler av Hammerfest ble brent ned under tyskernes tilbaketrekning i 1944, og brannrestene ble gravd ned i grunnen eller fylt ut i strandsonen. Rester etter ufullstendig forbrenning inneholder bl.a. miljøgiften PAH16, som er påvist i svært høye konsentrasjoner i grunnen på land og i sjøbunnssedimentene.

PAH-konsentrasjonene er mye høyere i Hammerfest i forhold til både Tromsø og Harstad, noe som kan skyldes nedbrenningen under andre verdenskrig.

Prosjektet må derfor baseres på statlige midler i tillegg til bidrag fra Hammerfest havn KF, Hammerfest kommune og noen andre grunneiere. Flere grunneiere/utbyggere har allerede fått krav om å avsette midler til oppryddingsprosjektet p.g.a. tiltak i strandsonen. Det bør i tillegg undersøkes om det finnes andre midler fra staten til opprydding av forurenset grunn på grunn av hendelsene under 2. verdenskrig.

Trondhjem kommune har akkurat igangsatt arbeidet med opprydding i egne havneområder, hvor staten dekker 75 % av kostnadene. Dette bør også være målet for Hammerfest. Videre arbeid mht. finansieringsløsninger og modell vil danne grunnlag for prioriteringer i framtidig budsjettarbeid og behandling i Hammerfest kommune og Hammerfest havn.

Rådmannens vurdering

Det videre arbeidet med tiltaksplanleggingen fortsetter med alternativ 3, med deponering av forurensede masser i deponi i en ny dampskipskai, som også er i tråd med Hammerfest havnestyre sitt vedtak. Dette vil være det alternativet som gir mest samfunnsnytte mht. bruk av økonomiske ressurser. Når det gjelder finansieringen av tiltakene skal det jobbes videre med en målsetting om at kommunen/Hammerfest Havnevesens andel av kostnadene utgjør maks 25 % av totalkostnadene.

Rådmannens forslag til vedtak:

Kommunestyret tar tiltaksplanen til orientering og vedtar følgende forutsetninger for det videre arbeidet:

1. Fortsette arbeidet med prosjekt «Ren Havn» med tiltaksalternativ 3, mudring og tildekking med deponering i kaideponi i ny dampskipskai som første prioritet i saken.

2. Igangsette arbeidet med å få på plass en finansieringsmodell for opprydding i havna med målsetting om at kommunens/Hammerfest havnevesens andel av prosjektkostnadene utgjør maks 25 % av totalkostnadene.

Hammerfest Havn KF Havnestyret

Protokoll

Møte i Hammerfest Havn KF, mandag 17.11.14 kl. 1800

Møtet ble avholdt på Scandic Hotell Hammerfest etter innkalling av 10.11.14

Til stede:

John Wahl, leder

Haldis Olsen, vararepresentant

Knut Harald Pedersen, medlem

Åse Marie Småvik, medlem

Ulf Rønquist, medlem

Caroline Greiner, nestleder

Anders Nesse, vararepresentant

Willy Olsen, medlem

Jonas Valle Paulsen, medlem

Liv Marie Bakkeby og Ole Martin Rønning hadde meldte forfall og vararepresentanter ble innkalt. Haldis Olsen møtte for Liv Marie Bakkeby og Anders Nesse møtte for Ole Martin Rønning. Geir Skogheim fikk en uforutsett hendelse og måtte melde forfall med kort varsel, vararepresentant ble forsøkt innkalt og kontaktet, men vi mottok ingen tilbakemelding. Fra havneadministrasjonen møtte: Havnedirektør Per-Åge Hansen og seniorrådgiver Roll Harto Stiansen.

Møtet satt kl. 1800

Møtet ble ledet av havnestyrets leder John Wahl som ønsket velkommen.

Protokollfører: havnedirektør Per-Åge Hansen.

Møteinnkalling og saksliste ble godkjent.

FØLGENDE SAKER TIL BEHANDLING

Sak 36/14	Godkjenning møteprotokoll
Sak 37/14	Orienteringssaker
Sak 38/14	Ren Havn – utkast til Tiltaksplan.

**Hammerfest Havn KF
Protokoll - Havnestyret**

Sak: 36/14 GODKJENNING AV MØTEPROTOKOLL

Innstilling:

Havnestyret inviteres til å gjøre følgende **vedtak**:

Hammerfest havnestyre godkjenner protokollen fra havnestyremøte den 10.11.2014.

Vedtak: Innstilling enstemmig vedtatt.

Sak: 37/14 ORIENTERINGSSAKER.

Det ble gitt en orientering angående følgende saker:

- Arbeidsmiljøtiltak – HMS
- Finduspromenaden

Innstilling:

Hammerfest havnestyre tar gjennomgangen til orientering.

Vedtak: Innstilling enstemmig vedtatt.

**Sak: 38/14 REN HAVN – UTKAST TIL HELHETLIG TILTAKSPLAN,
HAMMERFEST HAVN**

Innstilling:

Saksbehandlers innstilling: Havnestyret inviteres til å gjøre følgende **vedtak**:

Hammerfest havnestyre anbefaler rapportens konklusjoner om opprensningsmetode.

Havnestyret anbefaler videre at mudringsmasser legges i kai deponi som et ledd i byens byfornyingsplaner.

Havnedirektørens innstilling:

Saksbehandlers innstilling tiltres, med følgende presiseringer vedrørende deponi:

Ny DS-kai har første prioritet, dernest følger området øst av industrikaia på Fuglenes med 2. prioritet og som 3. prioritet områdeutvikling ved Fiskerihavna på Fuglenes

Vedtak:

Hammerfest havnestyre anbefaler rapportens konklusjoner om opprensningsmetode.

Havnestyret anbefaler videre at mudringsmasser legges i kai-deponi som et ledd i byens byfornyingsplaner.

Hammerfest Havn KF Protokoll - Havnestyret

1. Havnestyret går inn for alternativ 3 i sammendraget til rapporten «Helhetlig tiltaksplanlegging i Hammerfest havn» med deponi av all masse i DS-kaia. Dette vil sikre en ny kai som bedrer kaiforholdene for cruiseskip og hurtigruten.
2. Statens bidrag må være av en betydelig størrelse i forhold til tilsvarende prosjekter. Jmf. Tromsø og Harstad havn. Dette fordi den største forurensings-kilden er nedbrenning av byen i 1944
3. Det må lages en prosjektmodell som Tromsø/Harstad utførte med sine Ren-havn-prosjekt.
4. Kommunestyret anmodes til å behandle saken i første møte i 2015.

Møtet avsluttet kl. 2020

John Wahl, leder

Caroline Greiner, nestleder

Haldis Olsen, vararepresentant

Anders Nesse, vararepresentant

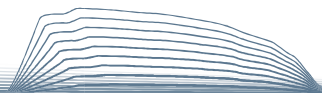
Knut Harald Pedersen, medlem

Willy Olsen, medlem

Åse Marie Småvik, medlem

Jonas Valle Paulsen, medlem

Ulf Rønquist, medlem

Saksbehandler: Karin Reinholdtsen
Saksnr.: 2015/41-1

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
8/15	Formannskapet	29.01.2015

Saksdokumenter ikke vedlagt:

Bruk av startlånsmidler for årene 2010 - 2014

Saken gjelder

Formannskapet ba i møte 30/10-2014 om en skriftlig orienteringssak om praksis rundt startlån og var spesielt opptatt av om kommunen treffer målgruppen for ordningen.

Sakens bakgrunn og fakta

Startlån er en låneordning som behandles i kommunene. Husbanken finansierer ordningen, men kommunene har utarbeidet egne retningslinjer for hvordan startlånsordningen skal brukes.

For noen kan det være vanskelig å etablere seg på boligmarkedet. Startlån kan være en inngangsmulighet til boligmarkedet for personer som ikke får vanlig boliglån eller som har vanskeligheter med å bli boende i boligen sin.

Regjeringen har endret forskrift om startlån med virking fra 1. april 2014. Ordningen med startlån er nå mer målrettet mot personer med langvarige bolig- og finansieringsproblemer. Den er mer tydelig og vil i større grad enn tidligere nå fram til de personene som er vanskeligstilt på boligmarkedet, og som samtidig har økonomisk evne til å betjene et lån.

Hammerfest kommune har revidert de kommunale retningslinjer i juni 2014, i tråd med Husbankens nye retningslinjer for startlån.

Hammerfest kommune tar årlig opp lån i Husbanken for videre tildeling av startlån til enkeltpersoner. Tidligere praksis før de nye retningslinjene trådte i kraft innvilget Hammerfest kommune største del av startlån brukt til egenkapital til unge i etableringsfasen. Dette har fungert godt og Hammerfest kommune har hatt veldig lite tap (lav risiko).

I de nye retningslinjene fra Husbanken er målgruppen for startlån endret til å gjelde de som er langvarig økonomisk vanskeligstilte på boligmarkedet. Det betyr at de som er i stand til å spare til egenkapital eller får lån i banken ikke skal prioriteres.

Saksbehandlingen av søknad om startlån går ut på å vurdere den enkelte husstands mulighet for å etablere seg i egen egnet bolig basert på husstandens økonomiske betjeningsevne. Den økonomiske siden ved saksbehandlingen innebærer en vurdering av de ulike variablene i lånsøkers økonomi knyttet til inntekter og utgifter i nå- og fremtid. Har man lav inntekt kan startlånet kombineres med tilskudd og/eller bostøtte.

Startlån kan innvilges til ulike boligformål. I hovedsak benyttes startlån til kjøp av bolig. Hvis det er mulig å få grunnfinansiering i privat bank, kan kommunen i enkelte tilfeller innvilge startlån som toppfinansiering hvis søker fyller kriteriene for startlån. I tilfeller der det ikke er mulig å oppnå grunnfinansiering i privat bank, kan kommunen fullfinansiere. Andre tilfeller en kan få startlån er hjelp til å bli boende i boligen du har, refinansiering av et dyrt lån, utbedring av bolig, tilpasning av bolig og nybygging av bolig.

Oversikt over behandlede startlån

År	2010	2011	2012	2013	2014
Behandlet startlån Søknader	121	158	162	177	102
Avslag startlån	14	15	33	36	28
Antall utbetalte startlån	84	110	114	110	40
Trukket lånesøknad eller utbetalt året etter*	23	33	15	31	34
Utbetalt startlån i kr.	40.223.127,-	56.532.000,-	46.732.372,-	42.901.980,-	19.205.000,-

Som vi kan lese av oversikten på startlån de siste 5 årene så er det forskjell på antallet behandlede startlånsøknader og utbetalte startlån. Dette skyldes at noen søkere ble innvilget startlån (forhåndsgodkjenning) men av forskjellige årsaker ikke ble å benytte seg av startlånet. Det kan skyldes at de utsatte boligkjøpet til året etter, valgte og ikke kjøpe bolig eller fikk annen finansiering.

Tabellen viser at det er ganske jevnt med søkere og antall utbetalte startlån i årene 2011 – 2013 mens vi får en nedgang i 2014. Årene 2010 – 2013 ble startlån hovedsakelig benyttet som bruk til egenkapital til kjøp av bolig. Der private banker har lånt ut midler til 85 % av kjøpesummen og søker/e har fått innvilget startlån til å finansiere resterende opp til 100 % + omkostningene ved kjøp av bolig (dokumentavgift, tinglysninger m.m.). Fikk søker 85% i banken og klarte å betjene et lån fikk de innvilget startlån.

Avslag på startlån er at søker har for høy inntekt eller for lav økonomi til å kunne betjene et boliglån. Samt er det også i noen tilfeller er gitt avslag selv om økonomisk rådgiver har vært

inne i bildet og hjulpet søkere for og «redde» boligen, men grunnet stor gjeldsbelastning og liten betalingsevne har denne gruppen fått avslag. Alle disse sakene blir drøftet i eget tildelingsmøte med økonomisk rådgiver og boligkontoret.

Etter at de nye retningslinjene for startlån trådte i kraft i april 2014 har ikke Hammerfest kommune hatt like stor pågang på startlånsøknader som tidligere, dette skyldes blant annet at kriteriene er innskjerpet om hvem som kan motta startlån.

«Startlån er behovsprøvd og kan omfatte blant andre førstegangsetablerere, barnefamilier, enslige forsørgere, funksjonshemmede, flyktninger, personer med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag og andre langvarige økonomisk vanskeligstilte husstander. Eldre personer kan også søke om startlån for å kunne bli boende i nåværende bolig».

Som vi kan lese av tabellen har vi hatt en nedgang i søknader på 60 % hvis en tar gjennomsnittet fra antall søknader i 2011 – 2013.

Trenden viser at Hammerfest kommune har hatt en økning i startlånsøknader om full finansiering ved boligkjøp etter at de nye retningslinjene trådte i kraft. Det skyldes blant annet at bankene også fikk innskjerpede regler i 2014. Bankene godtar ikke i de fleste tilfeller startlån som egenkapital. De forlanger at låntaker har egenkapital i oppsparte midler. Økonomisk vanskeligstilte faller derfor utenfor bankenes målgrupper, derfor søker de om fullfinansiering med startlån.

I andre tilfeller ønsker ikke bankene å gi lån grunnet lav inntekt og da kan kommunen fullfinansiere boligkjøpet med startlån og tilskudd. Vi beregner også bostøtte og andre finansieringsmuligheter for å redusere risikoen ved slike utlån.

Risikovurdering ved innvilgelse av startlån

Det er alltid større risiko for misligholdelse og tap av et startlån enn det vil være for et lån i bank. Da startlån alltid gis lavere prioritet enn hovedlån i banken. Likevel må søker være betalingsdyktig ved inngåelse av et startlån. Dette er et av kriteriene for å få innvilget startlån. Som nevnt tidligere så har Hammerfest kommune hatt veldig lite tap på startlån de siste 5 årene, denne trenden kan nok snu fremover på bakgrunn av de nye retningslinjene hvor vi i hovedsak fullfinansierer til økonomisk vanskeligstilte.

I motsetning til tidligere hvor en stor andel av de som mottok startlån er den gruppen som fikk 85 % av kjøpesummen finansiert i bank. Denne gruppen har ofte en god økonomi, men manglet oppspart egenkapital.

Refinansiering av banklån og gjeldsutgifter

Det er en jevn pågang av personer/familier som har søkt hjelp av økonomisk rådgiver, der Hammerfest kommune har gått inn med startlån for refinansiering av diverse gjeld som et ledd i å redde boligen fra tvangssalg.

Skal vi gå inn med startlån for å refinansiere forbruksgjeld krever vi full oversikt over brukers økonomi. Økonomisk rådgiver setter opp budsjett og låntaker får klare kriterier som han/hun må følge slik at de unngår å komme opp i nye økonomiske problemer.

Fullfinansiering ved bruk av startlån gis i enkelt tilfeller

Dette vil være:

- barnefamilier i en vanskeligstilt økonomi
- flyktninger/innvandrere som ikke får lån i bank
- enkeltpersoner som ikke har inntekt til å legge opp egenkapital

Barnefamilier

Barnefamilier med ikke alt for høye inntekter som leier på det private marked med høy husleie kan få startlån. Dersom denne ikke har mulighet å legge seg opp egenkapital, kan i enkelte tilfeller banken og kommunen gå inn med et samarbeid 85/15 % til kjøp av bolig. Dette er familier ved kjøp av bolig vil få en forbedret økonomisk situasjon ved å eie egen bolig. Det er også veldig viktig å tenke på stabilitet i boforholdet med hensyn til barn og derfor gis disse familiene denne mulighet.

Innvandrere

Hammerfest kommune har også jobbet for å få flere innvandrere til å kjøpe seg bolig og Boligkontoret ser en positiv økning i antall søknader fra denne gruppen. Da dette er et viktig ledd i integrering i samfunnet av denne gruppe.

Enslige/uføre

Enslige/uføre som kommer dårlig ut økonomisk ved å leie dyr privat bolig. Disse kan få en bedre økonomisk hverdag ved å eie egen bolig. Det viser seg at mange av dem mestrer hverdagen bedre ved å ha et eierforhold til egen bolig.

Rådmannens vurdering

I ny forskrift om startlån presiseres det at startlån skal brukes til de mest økonomisk vanskeligstilte på boligmarkedet.

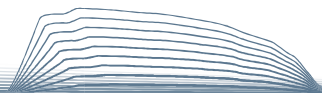
Rådmannen tolker dette slik at det ikke lenger blir anledning til å gi lån til unge og førstegangsetablerer på boligmarkedet som selv har mulighet til å spare opp egenkapital. Dette er en vesentlig forskjell fra tidligere praksis. Konsekvensene av forslaget er at unge og førstegangsetablerer som selv er i stand til å spare opp egenkapital ikke lenger vil være i målgruppen for startlån. Fra ett boligsosialt synspunkt er dette relativt uproblematisk.

De nye retningslinjene går mest ut over de som ønsker å etablere seg i nær fremtid da det vil ta litt tid å spare opp midler. De nye retningslinjene kan føre til større ulikheter, ved at noen har mulighet til å skaffe egenkapitalen gjennom for eksempel foreldre, mens andre må bruke tid på å spare opp den nødvendige egenkapitalen. Får vi en nedgang i kjøp av bolig vil det være med på å lette presset på boligmarkedet, samtidig som presset på leiemarkedet øker. Leieprisene i Hammerfest er allerede for høye og dette går spesielt ut over de økonomisk vanskeligstilte på boligmarkedet. På en annen side bruker kommunene den kommunale og statlige bostøtte ordningen for å kompensere økonomisk vanskeligstilte i langt større grad. Dette gir flere muligheten til å eie egen bolig noe som gir stabilitet og skaper trygghet for den

enkelte. Sett fra et boligsosialt perspektiv har de nye retningslinjene vært hensiktsmessig. Samlet sett mener rådmannen at innstramningen for unge og førstegangsetablerer som selv er i stand til å spare opp egenkapitalen har vært riktig.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest Formannskap tar saken til orientering

Saksbehandler: Jørn Berg
Saksnr.: 2014/2509-2

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
9/15	Formannskapet	29.01.2015

Vedlegg

- 1 Kommunal høring-kompensasjonsmidler til infrastrukturtiltak
- 2 Innlegg fra Statens vegvesen ved Torbjørn Naimak på Dialogmøte om kompensasjonsmidler i Finnmark 18.11.14
- 3 Innlegg fra Kystverket ved Arve Andersen på Dialogmøte om kompensasjonsmidler i Finnmark 18.11.14

Saksdokumenter ikke vedlagt:

Høring - kompensasjonsmidler til infrastrukturtiltak 2016 - 2018

Saken gjelder

Finnmark fylkeskommune har i brev av 24.11.2014 til kommunene og NHO/LO bedt om innspill på bruk av kompensasjonsmidler til infrastrukturtiltak i perioden 2016 - 2018.

Sakens bakgrunn og fakta

Med bakgrunn i bortfallet av den differensierte arbeidsgiveravgiften, bevilget regjeringen 1, 6 milliarder kr. i kompensasjonsmidler. Kriteriene for midlene er at de skal benyttes til investeringer/utbedringer av infrastrukturen i Nord-Norge i perioden 2014-2018. Infrastrukturtiltakene skal treffe næringslivet, enten de velger å frakte gods på veg, bane eller sjøvegen. Prosjektene skal ikke ha en kostnadsramme på over 500 mill. kr. Større tiltak bør starte opp tidlig i perioden.

I september 2014 tildelte regjeringen midler for 2014 og 2015. Tildelingen til Finnmark skal benyttes på innseilingen til Polarbase, 2 bruer på rv. 94 Skaidi – Repparfjord og Nyelv bru på E6 etter Varangerbotn. I tillegg har innseilingen til Tanafjorden fått planmidler.

Regjeringen har signalisert en høringsprosess for perioden 2016 – 2018, uten at tidspunkt er bestemt. Finnmark fylkeskommune vil behandle saken i fylkestinget i mars og gjennomfører nå en høringsprosess i forkant av dette. Fylkeskommunen presiserer at de kun har en påvirkningsrolle i denne saken.

I november arrangerte Finnmark fylkeskommune et møte i Vadsø hvor kommunene samt Statens vegvesen og Kystverket var til stede. Fagetatene orienterte på møtet om midler og bindinger på oppstartede prosjekter. Det som er tilgjengelig for tildeling i 2016 – 2018, og kan benyttes til nye tiltak i Nord-Norge, er 430 mill. kr. Fagetatenes forslag til aktuelle tiltak i Finnmark er:

- Utbedre flere bruer for større vogntog opp mot 60 tonn. Alternativt finansiere ny vei til industri-/havneområde på Tømmerneset i Kirkenes.
- Ferdigstille innseilingen til Leirvika/Polarbase og oppstart av farledsprosjekt i Tanafjorden. Aktuelle alternativ er å ta igjen vedlikeholdsetterslep og gjennomføre mindre fiskerihavntiltak.

Statens vegvesens og Kystverkets presentasjoner følger vedlagt.

Fylkeskommunen har ambisjoner om å få tildelt en stor andel av de resterende midlene for perioden 2016 – 2018. Det anslås at Finnmark i beste fall kan få mellom 200 og 250 mill. kr.

Rådmannens vurdering

I Hammerfest er det 3 tiltak vi ser som det kan være aktuelt å foreslå i forbindelse med kompensasjonsmidlene. Det er:

Innseilingen til Leirvika/Polarbase – Omfatter utdyping og breddeutvidelse på innseilingen. Tiltaket fikk tildelt en del av kompensasjonsmidlene for 2015. Det foreligger godkjent reguleringsplan for området og prosjektet er for tiden ute på anbud.

Rv. 94 Skaidi – Hammerfest - Oppgradering av riksveien fra Skaidi til Hammerfest har startet opp, og i 2014 ble en parsell i Kvalsund opprustet (breddeutvidelse, kurvaturjustering og bygging av fortau/gs-vei). Neste parsell som skal oppgraderes er strekningen Skaidi – Arisberget. Reguleringsplan for parsellen er godkjent og prosjektet lyses ut på anbud med det første.

Dekkevedlikehold fylkesveier. Behovet for dekkevedlikehold på fylkesveier er anslått til 70 mill. kr. årlig. Bevilgningen pr. i dag er på mellom 30 og 40 mill. kr. Mange av veiene har dårlig standard og det er stort behov for å intensivere vedlikeholdet. I vår kommune er det fv. 114 Kjerringholmen - Høenseby som bør prioriteres, da dekket er svært dårlig på denne veien.

I og med at de 2 første prosjektene er lyst ut på anbud, regner vi med at de vil bli fullfinansiert. Vi vil derfor foreslå at det bevilges kompensasjonsmidler til dekkevedlikehold på fylkesveiene. Dersom dekkevedlikehold av fylkesveier kommer inn som et tiltak, må fv. 114 Kjerringholmen – Høenseby prioriteres.

Når det gjelder fagetatenes øvrige forslag finner vi det vanskelig å prioritere mellom disse da vi ikke kjenner behovet/nytteverdien av det enkelte prosjekt.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommune ber om at det bevilges 30 mill. kr. av kompensasjonsmidlene til dekkevedlikehold på fylkesveier. Fv. 114 Kjerringholmen – Høenseby må prioriteres som et av tiltakene.
2. Hammerfest kommune forutsetter at prosjektene «Innseiling til Leirvika/Polarbase» og «Rv. 94 Skaidi – Arisberget» kan gjennomføres i 2015 og 2016 ved bruk av ordinære midler, evt. må det vurderes kompensasjonsmidler også til disse tiltakene.

Alle kommuner i Finnmark
LO Finnmark
NHO Finnmark

Kommunal høring- «kompensasjonsmidler» til infrastrukturtiltak

Innspill til fylkeskommunen på aktuelle infrastrukturtiltak i perioden 2016-18

Fylkeskommunen ønsker innspill fra kommunene og NHO/LO på:

- Prioriteringer av veg- og/eller kystiltak som er mulig å gjennomføre i perioden.
- Synspunkter på fagetatenes forslag til prioriteringer.

Send inn innspill innen **1.februar 2015** på mail til: eirik.selmer@ffk.no

Bakgrunn for kommunal høring

Regjeringens kriterier for tildeling av kompensasjonsmidler

Med bakgrunn i bortfallet av den differensierte arbeidsgiveravgiften, tildelte Regjeringen 1,6 milliarder kr i kompensasjonsmidler. Kriteriene er at de skal benyttes til investeringer/utbedringer av infrastrukturen i Nord-Norge i perioden 2014-18. Infrastrukturtiltakene skal treffe næringslivet, enten de velger å frakte gods på veg, bane eller sjøvegen. Prosjektene skal ikke ha en kostnadsramme på over 500 mill. kr. Større tiltak bør starte opp tidlig i perioden.

Den 3.september tildelte Regjeringen midler for 2014-2015. Finnmarks tildeling skal benyttes på innseilingen til Polarbase, to bruer på rv. 94 Skaidi-Repparfjord og Nyelvbru på E6 etter Varangerbotn. I tillegg har innseilingen til Tanafjorden fått planmidler.

Kompensasjonsmidler for perioden 2016-18- høringsprosess

Regjeringen har signalisert en høringsprosess for tildeling av midlene for perioden 2016-18. Dato er ikke stadfestet. Det presiseres at Finnmark fylkeskommune har en påvirkningsrolle på hvordan midlene skal benyttes. Fylkeskommunen vil vedta sitt innspill til Regjeringen vinteren 2015 etter høring med kommuner og NHO/LO.

Finnmark fylkeskommune gjennomførte 18.november 2014 et informasjon- og dialogmøte med kommunene. Statens vegvesen og Kystverket informerte om kriterier, bindinger og aktuelle tiltak i perioden 2018-16. Politikere og rådmenn fra 12 kommuner deltok på møtet.

Fylkeskommunens oppsummering fra møte i Vadsø 18.november- grunnlag for høring

Fagetatene informerte om tildelte midler og bindinger på oppstartede vegprosjekter. Dette medfører at det er ca. 430 mill. kr som kan benyttes til nye tiltak i Nord-Norge i 2016-18.

Fagetatenes forslag til aktuelle tiltak i Finnmark er:

- Utbedre flere bruer for større vogntog opp mot 60 tonn. Alternativt finansiere veg til nytt industri/havneområde på Tømmerneset i Kirkenes.
- Ferdigstille innseiling til Polarbase og oppstart farledsprosjekt i Tanafjorden. Aktuelle alternativer er å ta igjen vedlikeholdsetterslep og gjennomføre mindre fiskerihavntiltak.

Kommunene signaliserte ulike synspunkter på; en videreføring av igangsatte farledsprosjekt, prioritering av nye større tiltak- eller flere mindre. Kommunene ønsker å gi innspill på aktuelle prosjekter til fylkeskommunen.

Statens vegvesen og Kystverkets presentasjoner er vedlagt.

Fylkeskommunens innspill til Regjeringen

Fylkeskommunen har ambisjoner om å få tildelt en stor andel av de resterende midlene for perioden 2016-18.

- Fylkeskommunen planlegger å vedta sitt innspill til Regjeringen på fylkestinget i mars 2015.
- Høringsinnspill fra kommunene og NHO/LO vil vedlegges saken.

Med hilsen

Runar Sjøstad
fylkesordfører

Kopi til:
Kystverket i Troms og Finnmark
Statens vegvesen, Region Nord
Samferdselsdepartementet
Kommunal -og moderniseringsdepartementet

Politiske føringer

- Prop. 118 S (2013 – 2014)
Endringer i statsbudsjettet 2014 (endring av den differensierte arbeidsgiveravgiften og kompenserende tiltak)
(Framlagt av Regjeringen 6. juni 2014 – behandlet i Stortinget 20. juni 2014)
- Totalt 1 600 mill.kr i perioden 2014 – 2018
 - Investering/utbedring av infrastruktur
 - Økte tilskudd til kjøp av persontransporttjenester

Føringer for infrastrukturtiltak

- Brev 18. juni 2014 fra Samferdselsministeren og Kommunal- og moderniseringsministeren (innkalling til møte i Tromsø 1. juli 2014):
 - Alle de 3 fylkene (Nordland, Troms og Finnmark) skal tilgodeses.
 - Tiltakene skal treffe næringslivet, enten de velger å frakte gods på veg, bane eller sjøveien
 - Ingen prosjekt skal ha ei kostnadsramme på over 500 mill.kr.
 - Tiltak som er av et omfang som medfører betydelige kostnader (opp mot kostnadsrammen) bør startes opp tidlig i perioden.

Statens vegvesen

Kompensasjon for bortfall av differensiert arbeidsgiveravgift

Bevilget 2014 og forslag 2015

Formål	2014	2015
Dekkelegging riks- og fylkesveger	70,0	317,0
Investeringer/utbedring av veg		
Tiltak jernbane	44,0	20,5
Tiltak kystfrakt	10,0	58,0
Sum Region nord	124,0	395,5

Rammer til prioritering tiltak på veg 2016 – 2018

- Prop. 118 S (2013 – 2014) gir en ramme på totalt 1 600 mill.kr i perioden 2014 – 2018 (70 mill.kr tildelt i 2014)
 - Antatt ca. 400 mill.kr pr år for årene 2015 – 2018
 - 320 – 330 mill.kr til tiltak på veg – resten til jernbane og kyst
 - For veg har vi da følgende utgangspunkt for diskusjon om forslag til nye tiltak.....

Vedtatte vegprosjekt i Region nord – rammer til videre prioritering

Fylke/prosjekt	2014	2015	2016	2017	2018	Sum 2014 – 2018
Nordland						
Rv. 77 Tjernfjellet		50	160	160	50	420
E6 Midtenbehekk bru		10				10
E6 Finneidstraumen bru		35	35			70
E6 Medbyelv bru		30				30
Sum Nordland		125	195	160	50	530
Troms						
E6 Kvænangsfjellet		50	100	50		200
E6 Raknesura		30				30
E6 Numedal bru		30				30
E6 Skogstad bru (?)		20	60			80
Sum Troms		130	160	50	0	340
Finnmark						
Rv. 94 Fallejohka bru		20				20
Rv. 94 Skuggelv bru		20				20
E6 Nyelv bru		5	35			40
Sum Finnmark		45	35	0	0	80
Dekkevedlikehold Region nord	70	17				87
Sum Region nord		317	390	210	50	1037
Til disp. til nye formål veg		0	0	100–120	ca. 280	

KYSTVERKET

Dialogmøte om kompensasjonsmidler

Vadsø 18.11.14

Plan- og kystforvaltningssjef Arve Andersen

Kystverkets innspill av 6.9.14

- Vedlikeholdsetterslep
- Kamøyvær i Nordkapp kommune
- Breivikbotn i Hasvik kommune
- Polarbase
 - Oppstart 2015
- Bindinger Leirpollen (e.2015)
 - Forutsetter fullfinansiering og ferdigstillelse av hele prosjektet

Kystverkets handlingsprogram 2014-2023

TABELL 6 Fiskerihavner 2014 - 2017, beløp i hele 1 000 kroner

KORRIDOR & FYLKE	TILTAK	BESKRIVELSE	2014	2015	2016	2017	2014 - 2017	Gjenstående forpliktelser etter 2017	Total- kostnad
Igangsatte investeringstiltak:									
4 Hordaland	Salthella Austevoll	Utdyping/Molo	60 000	70 000	41 000		171 000		172 000
8 Nordland	Myre	Utdyping/Molo	80 000	80 000	73 000		233 000		250 000
8 Finnmark	Berlevåg havn	Utdyping/Molo	15 000	74 000			89 000		90 000
7 Nordland	Træna	Utdyping/Molo	23 000				23 000		150 000
8 Troms	Vannvåg	Utdyping/Molo	16 000				16 000		106 000
8 Troms	Breivikbotn	Molo	3 000				3 000		35 000
Investeringstiltak:									
8 Troms	Sommarøy	Utdyping/Molo		30 000	46 000		76 000		76 000
8 Nordland	Napp	Utdyping/Molo		30 000	22 000		52 000		52 000
8 Nordland	Hovden	Utdyping			15 000		15 000		15 000
8 Finnmark	Mehamn	Molo			5 000	55 000	60 000		60 000
8 Finnmark	Båtsfjord	Utdyping			20 000	80 000	100 000		100 000
4 Møre og Rom.	Fosnavåg	Utdyping				10 000	10 000	35 000	45 000
8 Troms	Årviksand, Skjervøy	Utdyping/Molo				5 000	5 000	41 000	46 000
8 Troms	Vannavalen, Karlsøy	Utdyping				5 000	5 000	30 000	35 000
8 Finnmark	Breivikbotn, Hasvik	Utdyping/Molo				5 000	5 000	35 000	40 000
8 Finnmark	Kamøyvær, Nordkapp	Utdyping/Molo				5 000	5 000	30 000	35 000
4 Møre og Rom.	Gjerdsvika, Sande	Utdyping				5 000	5 000	95 000	100 000
Sum tiltak fiskerihavner			197 000	284 000	222 000	170 000	873 000	266 000	1 407 000
Vedlikehold			20 000	22 000	24 000	26 000	92 000		
Sum investeringstiltak og vedlikehold			217 000	306 000	246 000	196 000	965 000		

KYSTVERKET

www.kystverket.no

Fiskerihavner Finnmark

Handlingsprogrammet 2014 - 2017

Tiltak	Type	2014	2015	2016	2017
Berlevåg	Utdyping/molo	15	74		
Breivikbotn	Molo	3			
Mehamn	Molo			5	55
Båtsfjord	Utdyping			20	80
Breivikbotn	Utdyping				5
Kamøyvær	Molo				5
Sum		18	74	25	145

Fiskerihavner Finnmark

Handlingsprogrammet 2018 - 2023

Tiltak	Type	2018- 2023
Sørvær	Utdyping	15
Skarsvåg	Utdyping	15
Kiberg	Utdyping	20
Gamvik	Molo/utdyping	17
Gjesvær	Utdyping	10
Svartnes	Skuldermolo	15
Sum		92

Kystverkets handlingsprogram 2014-2023

TABELL 4 Farleder 2014 - 2017, beløp i hele 1 000 kroner

KORRIDOR & FYLKE	TILTAK	BESKRIVELSE	2014	2015	2016	2017	2014 - 2017	Gjenstående forpliktelser etter 2017	Total-kostnad
Igangsatte Investerings tiltak:									
4 Rogaland	Husøy Melandsflua	Utdyping/nymerking	75 000				75 000		80 000
1 Østfold	Borg havn Røsvikrenna	Utdyping/nymerking	30 000	100 000	100 000	100 000	330 000	210 000	600 000
8 Troms	Harstadbotn	Utdyping/nymerking	10 000				10 000		40 000
8 Troms	Finnsnesrenna	Utdyping/nymerking	31 000				31 000		106 000
Investerings tiltak:									
4 Sogn og Fjord.	Innseiling Svelgen	Utdyping/nymerking	17 000				17 000		17 000
4 Sogn og Fjord.	Innseiling Florø	Utdyping/nymerking	38 000				38 000		38 000
1 Akershus	Innseiling Oslo	Utdyping		70 000	90 000	30 000	190 000		190 000
4 Møre og Rom.	Innseiling Ålesund	Utdyping		6 000			6 000		6 000
1 Østfold	Innseiling Borg - Del II	Utdyping/nymerking		60 000	90 000	90 000	240 000	63 000	303 000
7 Nordland	Innseiling Bodø	Utdyping			70 000	80 000	150 000	23 000	173 000
8 Troms	Innseiling Tromsø	Utdyping/nymerking				20 000	20 000	46 000	66 000
8 Finnmark	Polarbase, Hammerfest	Utdyping				5 000	5 000	91 000	96 000
4 Hordaland	Innseiling Bergen, Askøy	Utdyping/nymerking				5 000	5 000	19 000	24 000
4 Hordaland	Nordlig innseiling Bergen	Utdyping/nymerking				5 000	5 000	155 000	160 000
8	Mindre farled/merketiltak					5 000	5 000	36 000	41 000
	Longyearbyen havn	Kai/havneinfrastruktur			40 000	160 000	200 000		200 000
Sum Investerings tiltak og vedlikehold			201 000	236 000	390 000	500 000	1 327 000	643 000	2 140 000

KYSTVERKET

www.kystverket.no

Farleder - Finnmark

Handlingsprogrammet 2018 - 2023

Tiltak	Type	2018 - 2023
Leirpollen	Utdyping	150
Sum		150

KYSTVERKET

www.kystverket.no

Nye fiskerihavneprosjekter

Tiltak	Type	Status
Mehamn	Utdyping	Forprosjekt
Havøysund/Hallvika	Molo	Forprosjekt
Hasvik	Utdyping	Forprosjekt
Kjøllefjord	Molo/utdyping	Forprosjekt
Vardø	Indre molo	Forstudie
Vadsø	Utdyping	Forstudie
Torhop i Tana	Utdyping	Forstudie
Svartnes	Indre molo/utdyping	Forstudie

KYSTVERKET

www.kystverket.no

Nye farledsprosjekter

Tiltak	Type	Status
Lakselv/Hamnabukt	Innseiling/merking	Forsprosjekt
Veidnes	Innseiling	Forstudie

Mulige tiltak i kompensasjonsordningen

- Vedlikeholdsetterslepet?
- Kamøyvær i Nordkapp kommune
- Breivikbotn i Hasvik kommune
- Utdyping Mehamn i Gamvik kommune
- Utdyping/moloforlengelse i Kjøllefjord
- Molo i Hallvika, Havøysund

Saksbehandler: Arne Sannvik
Saksnr.: 2014/2543-9

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
10/15	Formannskapet	29.01.2015

Vedlegg

- 1 Avklaring av forkjøpsrett - Strandveien 2
- 2 Festekontrakt

Saksdokumenter ikke vedlagt:

Avklaring av forkjøpsrett - Strandveien 2, Rypefjord

Saken gjelder

Hammerfest kommune er hjemmelshaver på deler av eiendommen gnr.17/bnr.141 – Strandveien 2 i Rypefjord. Eiendommen har et areal på 2830,7 m², hvorav Hammerfest kommune er hjemmelshaver på 2623,2 m².

Dette arealet er bortfestet til Torbjørn A Nordtømme. I festekontrakten som er inngått mellom den gang Sørøysund kommune og Torbjørn A Nordtømme i 1988, har kommunen forkjøpsrett ved overføring av bygninger på festetomten. Denne rettigheten ble overført til Hammerfest kommune ved kommunesammenslåing i 1992.

Det er i dag inngått avtale om salg av eiendommen. Med bakgrunn i dette bes det fra selger om avklaring om kommunen ønsker å benytte seg av forkjøpsretten.

Sakens bakgrunn og fakta

Eiendommen gnr.17/bnr.141 Strandveien 2 ble fradelt fra Sørøysund kommunes eiendom gnr.17/bnr.5 Rypgård 18. mars 1982 (tinglyst 13. mai 1982) med et areal på 2623,2 m². Festekontrakt ble inngått med Isaksen Trelast den 25.3.1982. I oktober 1984 kjøper Isaksen trelast 207,5 m² fra eiendommen gnr.17/bnr.15 som er privat eid. Arealet blir sammenføyd med eiendommen gnr.17/bnr.141, som privat eid andel. Høsten 1988 blir eiendommen i sin helhet solgt til Torbjørn A Nordtømme, og ny festekontrakt blir inngått mellom Sørøysund kommune og Torbjørn A Nordtømme. Festekontraktens § 9 sier følgende.

§ 9 Overdragelse- forkjøpsrett

Overdragelse eller fremfeste av festeretten og/eller hele vesentlige deler av bygningene er ikke tillatt med mindre kommunen samtykker.

*Ved samtykke skal festekontrakten avløses av en ny eller ajourføres, også m.h.t. festeavgiftens størrelse. **Kommunen har forkjøpsrett ved overføringer av bygninger på festetomta.** Verdisettelsen hører inn under skjønn og skal begrenses til bygninger og innretninger som festeren har tilført tomta. Ved eventuelt salg av tomta, skal festeren ha forkjøpsrett med mindre salget skyldes festerens mislighold av denne kontrakt, jfr. § 12.*

Nordtømme har inngått avtale med Rørlegger Berntsen AS om salg av eiendommen (eierandel til grunn, festerett til grunn og eiendomsrett til bygninger). Avtalt kjøpesum er kr 1 750 000. Overtakelsen er satt til 01.03.15.

Hammerfest kommune har frist på to måneder fra mottak av brev (05.01.2015) til å benytte forkjøpsretten. Dette i henhold til lov om løysingsretter § 12.

Eiendommen gnr.17/bnr.141 Strandveien 2

- Eiendommen har et areal på 2831 m².
- Eiendommen er i dag regulert av reguleringsplan for Rypefjord marina.
 - Formål avsatt til allmennyttig formål-barnehage
 - Plan vedtatt av kommunestyret 17. juni 2010.
- Bygget har et grunnareal på ca. 250 m²
 - Inneholder lager og kontorlokaler

I kommunedelplanen for Hammerfest/Rypefjord er det lagt til rette for oppføring av flere hundre boenheter i områdene Rypefjord marina, Rørvikvannet, Stornes, Jansvannet og Storsvingen. Dette er områder som vil være i nærområdet til en eventuell ny barnehage i Strandveien 2. Strandveien 2 er i samme plan eneste området som er regulert til formålet barnehage.

Rådmannens vurdering

Som nevnt ovenfor har Hammerfest kommune forkjøpsrett ved overføringer av bygninger på festetomta gnr.17/bnr.141 Strandveien 2. Dette i henhold til festekontraktens § 9.

Man regner ca. 300 hundre boenheter per barnehage, så behovet i dette området vil ut i fra fremtidige utbygging som beskrevet ovenfor melde seg. Så ved å kjøpe eiendommen i dag, vil kommunen sikre seg en fremtidig viktig tomt for oppføring av barnehage.

Det er i dag fire barnehager i Rypefjord:

- Breidablikk barnehage.
 - Tre avdelings barnehage. Fjordadalen og Breidablikk som nærområde.
- Rypefjord barnehage
 - Fire avdelings barnehage. Fjordadalen og Breidablikk som nærområde.
- Fjordadalen barnehage
 - Fem avdelings barnehage. Fjordadalen og Breidablikk som nærområde.
- Røverhiet barnehage

- En avdelings barnehage. Rypklubben, Rørvik, Stornes, Jansvannet og Storsvingen som nærområde.

Dekningen på barnehageplasser for bolig og næringsområdene Rypklubben, Rørvik, Stornes, Jansvannet og Storsvingen i er i dag kun en avdeling. Dette er områder som man ser for seg den største utbyggingen i Rypefjord i fremtiden.

Dersom man benytter seg av forkjøpsretten og kjøper eiendommen, har man to alternativer for bruk av eiendommen frem til bygging av barnehage starter.

Alternativ 1.

Hammerfest kommune har i tiden fremover en del store prosjekter, hvor man har behov for lagerplass. Dette kan dekkes ved kjøp av Strandveien 2.

Alternativ 2.

Eiendommen med lokaler leies ut til private som har behov for lager/kontorlokaler. Dersom man går for dette alternativet, vil man dekke renter og omkostninger knyttet til kjøpet.

Prisen som er avtalt er pålydende kroner 1 750 000,-.

Formannskapet må ut i fra ovennevnte opplysninger ta stilling til om at Hammerfest kommune som grunneier av deler av eiendommen gnr.17/bnr.141 Strandveien 2, skal benytte seg av forkjøpsretten.

Etter rådmannens vurdering bør man benytte seg av forkjøpsretten, og kjøpe Strandveien 2 for kroner 1 750 000,-.

Et eventuelt kjøp kan finansieres ved bruk av investeringsfond.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Formannskapet vedtar at Hammerfest kommune benytter seg av avtalt forkjøpsrett til eiendommen gnr.17/bnr.141 Strandveien 2.
2. Eiendommen overtas på samme vilkår som er avtalt (slik beskrevet i brev) mellom Nordtømme og Rørlegger Berntsen As.
3. Kjøp finansieres ved bruk av investeringsfond.

Hammerfest kommune
Postboks 1224
9616 HAMMERFEST

Att.: Odd Edvardsen
Også sendt per e-post

Hammerfest, 30. desember 2014

AVKLARING AV FORKJØPSRETT – STRANDVEIEN 2, RYPEFJORD

Jeg bistår Torbjørn Nordtømme, eier av 2075/28307-deler av gnr. 17 bnr. 141 i Hammerfest, samt innehaver av festerett til samme eiendom samt eier av bygninger på eiendommen.

Nordtømme har inngått avtale med Rørlegger Berntsen AS om salg av eiendommen (eierandel til grunn, festerett til grunn og eiendomsrett til bygninger). Avtalt kjøpesum er kr 1 750 000. Overtakelse er satt til 01.03.15 eller så snart kommunen har avklart at forkjøpsrett eventuelt ikke benyttes. Salget skjer til næringsdrivende og det er avtalt at eiendommen selges «som den er», altså med et begrenset selgeransvar.

Etter festekontrakten § 9 har kommunen forkjøpsrett. Nærmere utøvelse av forkjøpsretten, reguleres av avtalen og Løysingsrettslova. Etter lovas § 11 utløses forkjøpsrett fra det tidspunkt bindende avtale om salg er inngått. Etter § 12 annet ledd, er kommunens frist for å benytte forkjøpsretten 2 måneder regnet fra mottak av dette brevet. Dersom forkjøpsretten ikke blir benyttet innen fristens utløp, er forkjøpsretten bortfalt med endelig virkning, jf. § 12 tredje ledd.

På vegne av Nordtømme ber jeg kommunen om innen fristen på 2 måneder å ta stilling til om forkjøpsrett blir benyttet. Dersom kommunen raskere beslutter å ikke bruke forkjøpsretten, setter Nordtømme og kjøper stor pris på å få slik avklaring.

Hvis kommunen velger å bruke forkjøpsretten

Med vennlig hilsen
Advokatene Rønning og Kirkesæther AS

Alf Kirkesæther
advokat

Kopi: Torbjørn Nordtømme
Rørlegger Berntsen AS

FESTEKONTRAKT

Sørøysund kommune bortfester herved til Torbjørn Nordtømme 080147 44186

(nedenfor kalt festeren), tomta G.nr. 17, B.nr. 141 i Sørøysund for oppføring og drift av:

Lastebiltransport

§ 1 Arealet

Tomtas areal er ca. 2.623,2 m².

Kommunen forbeholder seg rett til å rekvirere og foreta mindre vesentlige grensejusteringer uten at erstatningsplikt inntreffer etter at festeavgiften justeres.

§ 2 Festetiden

Festetiden er 25 år beregnet fra 18.11.1988.

Ved festetidens utløp har partene rett til å si opp denne kontrakt med to års varsel. Innløsning av tomten kan ikke kreves.

§ 3 Festeavgiften

Festeavgiften er kr. 3.50 pr. m² pr. år som tilsvarer kr. 9.180 pr. år for tomta, som betales forskuddsvis og forfaller til betaling ved forfall første termin for ordinære kommunale avgifter.

Partene kan kreve festeavgiften regulert hvert 10. år i samsvar med fylkesmannens godkjenning av kommunestyrets avgiftsvedtak.

§ 4 Øvrige avgifter

Festeren betaler: etter særskilt påkrav, refusjon for utgifter til refusjonsberettigede tiltak i medhold av bestemmelsene i plan- og bygningslovgivningen, eller tilknytningsavgifter for vann og avløp samt tilstøtende trafikkareal inkl. kostnader til asfaltering, overvannsgrøfter og gatelys i henhold til vedtatte kommunale forskrifter.

§ 5 Renter — panterett

Forfalt festeavgift belastes med den til enhver tid gjeldende rentesats fastsatt i medhold av lov om morarente.

For forfalte avgifter med renter har kommunen 1. prioritets panterett i festet med påstående bygninger, ved eventuell brann i assurancesummen.

§ 6 Skatter

Alle skatter, avgifter og andre forpliktelser som påligger grunneier, bæres av festeren.

§ 7 Fellesareal, skråninger m.v.

- a) Festetomtas andel av kostnadene ved kommunal opparbeiding av fellesareal med tilhørende innretninger som i henhold til stadfestet reguleringsplan eller etter bygningsrådets skjønn hører med til/utnyttes sammen med tomta, skal festeren refundere Sørøysund kommune etter påkrav.
- b) Vedlikeholdskostnadene av nevnte areal påligger festeren av denne og de tilstøtende tomter. Kostnadene fordeles dem i mellom etter bygningsareal med mindre annen fordeling er fastsatt av Sørøysund kommune.
- c) Kommunen har rett til uten erstatning å avplanere høydeforskjell mellom gater og tilstøtende festetomter og å anlegge nødvendige skråninger inn på festetomt. Tilsåing og beplantning av nevnte skråarealer er kommunen uvedkommende og påhviler festeren.
- d) Mellom tomter påhviler gjerdeholdet de tilstøtende naboer/festere med en halvdel hver. Mot kommunens eiendom påhviler gjerdeholdet festeren alene.

§ 8 Utnyttelse av tomta

- a) Kommunen har ikke ansvar for tomtegrunnens beskaffenhet eller skader og ulemper som måtte forårsakes av dens utnyttelse, bebyggelse eller virksomhet som festeren iverksetter på tomta.
- b) Oppføring skal skje uten avbrudd og i rimelig tempo. Bygget skal oppføres og fullføres i samsvar med meddelt byggetillatelse og tomtetildeling.
Opparbeidelse av tomtas utenomhusarealer og bruk av disse skal skje i samsvar med stadfestet reguleringsplan eller meddelt byggetillatelse. Ubebyggt areal holdes i ryddig og ordentlig stand. Naturlig terreng, trær m.m. må søkes best mulig bevart.
Utearealer skal være fullt opparbeidet inne år etter innflytting i bygningene.
- c) Dersom bebyggelsen rives eller brenner skal gjenoppføring påbegynnes inne ett år beregnet fra rivningsstart/brannen. Fullføring skal skje i rimelig tempo, jfr. pkt. b.
- d) Mislighold av byggefristen under pkt. b og c medfører automatisk oppsigelse av denne kontrakt med mindre fristforlengelse aksepteres av kommunen.
- e) Kommunen har i festetida vederlagsfritt rett til uhindret å legge vann-, avløps-, elektriske ledninger og andre slike anlegg for almen interesse under/på/ over festetomta uten å betale erstatning herfor. Det samme gjelder ettersyn, reparasjoner og vedlikehold, omlegging og utvidelse av slike anlegg, dog mot at de derved voldt skader utbedres i rimelig utstrekning.
Tomta må ikke bebygges/utnyttes på en slik måte at det hindrer/vanskeliggjør ovennevnte arbeider.
- f) Eierne eller festeren av andre tomter har med kommunens samtykke vederlagsfritt rett til å føre vann- og kloakkledninger over festetomten og likeledes vederlagsfritt rett til vedlikehold og tilsyn etc. av slike ledninger. Kommunen vil gjøre godkjenning av slike private ledningsanlegg betinget av at den som lar utføre slike anlegg, betaler erstatning til festeren for fysisk skade som anleggsarbeidene medfører på bygg eller anlegg.

§ 9 Overdragelse- forkjøpsrett

Overdragelse eller fremfeste av festeretten og/eller hele vesentlige deler av bygningene er ikke tillatt med mindre kommunen samtykker.

Ved samtykke skal festekontrakten avløses av en ny eller ajourføres, også m.h.t. festeavgiftens størrelse.

Kommunen har forkjøpsrett ved overføringer av bygninger på festetomta. Verdisettelsen hører inn under skjønn og skal begrenses til bygninger og innretninger som festeren har tilført tomta. Ved eventuelt salg av tomta, skal festeren ha forkjøpsrett med mindre salget skyldes festerens mislighold av denne kontrakt, jfr. § 12.

§ 10 Avvikling av festet

Festeren har rett og plikt til å fjerne bygninger m.m. ved festetidens utløp.

§ 11 Særbestemmelser

Så lenge det hviler lån av statslåneinnretning på den festede grunn skal:

- a) Festekontrakten ikke utløpe selv om kortere festetid er avtalt.
- b) Statslåneinnretningen eller kommunen i tilfelle festeledighet har rett til å sette inn ny fester på de opprinnelige vilkår for den gjenværende del av festetiden eller eventuelt av lånets løpetid.
Kommunens rett går foran statslåneinnretningenes rett.
Ovennevnte rettigheter kan etter kommunens samtykke, tilstås andre låneinnretninger.

c) Andre bestemmelser:

.....

.....

.....

.....

.....

§ 12 Mislighold

Ved vesentlig mislighold av denne kontrakt kan kommunen heve kontrakten og kreve tomta ryddiggjort på festerens bekostning, jfr. også § 8 d.

§ 13 Tomtefesteloven

Tomtefestelovens bestemmelser gjelder med mindre annet er avtalt.

§ 14 Omkostninger

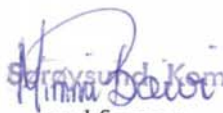
Festeren bærer alle utgifter med tomten og omkostninger vedrørende inngåelse av denne kontrakt.

§ 15 Verneting

Hammerfest Herredsrett vedtas som rette verneting for tvist i forbindelse med denne eiendommen.

Denne kontrakt er skrevet i to eksemplarer, ett til hver av partene.

Sørøysund, 18/ 11 19 88

Sørøysund Kommune
ordfører
for Sørøysund kommune
ordfører

Torbjørn Nordtømme
fester

§ 11 b) 2. avsnitt, utgår følgende:

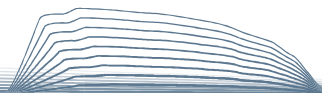
"Kommunens rett går foran statslåne-
innretningenes rett."

Sørøysund 18.11.1988

Sørøysund Kommune
Himmelsund

ordfører

ordfører

Saksbehandler: Cathrine Leistad
Saknr.: 2010/2802-5

Saksfremlegg

Utv.saknr	Utvalg	Møtedato
11/15	Formannskapet Kommunestyret	29.01.2015

Saksdokumenter ikke vedlagt:

- Innbyggerforslaget med underskrifter
- Saksfremlegg for MU 31.08.2010/KS 09.09.2010 (Lokalisering av Hammerfest Arena)
- Saksfremlegg for KOU 22.11.2010/MU 23.11.2010/FSK 03.12.2010 (Grovkalkyle for Hammerfest Arena, Breidablikk)
- Saksfremlegg for MU 13.03.2012 (Hammerfest Arena 1. gangs behandling av reguleringsplan)
- Saksfremlegg for MU 29.10.13/KS 14.11.2013 (Sluttbehandling av reguleringsplan med KU for Hammerfest Arena)
- Saksfremlegg for MU 26.11.2013 (Vurdering av alternative tomter for fotballhall)

Innbyggerforslag - Hammerfest Arena NÅ!

Saken gjelder

Hammerfest kommune har mottatt et innbyggerforslag i medhold av kommuneloven § 39a.

Innbyggerforslaget har som mål å få fremdrift i saken om bygging av storhall i Hammerfest ved å få gjennomført en politisk behandling og prosjektering av saken.

Rådmannen innstiller på at forslaget avvises fordi det ikke oppfyller lovens krav, ettersom saken har samme innhold som en sak som allerede er under behandling av administrasjonen, og som vil bli oversendt til kommunestyret for behandling i løpet av første halvår 2015.

Sakens bakgrunn og fakta

Nærmere om innbyggerforslaget

Hammerfest kommune mottok den 11.12.2014 innbyggerforslaget via nettsiden www.minsak.no med følgende innhold:

«For 6 år siden (19.12.2008) stod det følgende i Finnmark Dagblad: "Grønt lys for fotballhall - Arbeiderpartiet med årets julegave til hammerfestingene." Hammerfest Arena har vært på ide' – og planstadiet i mange år. Tiden er inne for realisering! Som foresatt til flere barn som driver med

fotball, og som interessert tilskuer og dugnadsutøver til idretten i mange år, har jeg erfart at kapasiteten er sprengt. MER enn sprengt.

Manglende kapasitet og det faktum at vi bor på en værhard plass, gjør at vi pr nå også har en stor flaskehals med tanke på utvikling av idretten.

Byens fotballspillere, både barn og voksne, fortjener bedre rammevilkår. Byen Hammerfest har et stort behov for minst ei elleverflate til, og klimatiske forhold gjør at en hovedarena for fotball i Hammerfest må ha vegger og tak. Det finnes muligheter der ute til å få med økonomiske støttespillere til et slikt prosjekt, men de kommer ikke på banen! før de kjenner tid, sted og tall.

Jeg ønsker at politikere og kommuneadministrasjon i Hammerfest skal følge opp uttalelsene til FD i desember 2008, snarest. Ikke om nye 6 år. Da kan de eventuelle økonomiske støttespillerne ha funnet andre prosjekter å være med på. Ved å ta dette opp via "Min Sak" - og den vedlegges minst 300 underskrifter fra personer med bostedsadresse Hammerfest kommune - har vi fremmet en sak som kommunepolitikere må behandle i løpet av 6 måneder.

Målet er ikke først og fremst å få bygget en storhall "i løpet av ett år", men å få det politisk behandlet og prosjektert - og å få fremdrift i en stillestående sak, slik at eventuelle samarbeidspartnere kan involveres.»

Til sammen er det mottatt 210 underskrifter fra innbyggere i Hammerfest kommune i anledning denne saken.

Regelverket

I henhold til kommuneloven § 39a har innbyggerne i en kommune en *rett* etter visse vilkår å kreve at et konkret forslag blir behandlet av kommunestyret. Dette innebærer at dersom vilkårene er oppfylt, er kommunestyret forpliktet til å ta stilling til forslaget. Kommunestyret kan også, selv om vilkårene i loven ikke er oppfylt, ta saken opp til behandling dersom det er ønskelig.

Vilkårene for at kommunestyret skal ha plikt til å behandle en sak er for det første at innbyggerforslaget inneholder et konkret «forslag» som kommunestyret kan ta stilling til. Det stilles ikke svært strenge krav til formuleringen, men det er en forutsetning at forslaget gjelder «kommunens virksomhet». Det vil si forhold som kommunen rent faktisk er engasjert i, både lovpålagte og frivillige oppgaver.

For det andre er det et krav om at et visst antall innbyggere må stå bak forslaget; minst to prosent av kommunens innbyggere eller minimum 300 personer. Det bestemte antall personer som kreves fastsettes på bakgrunn av innbyggertallet til enhver tid. Det er bare *kommunens* innbyggere som kan fremme/støtte et slikt forslag, slik at det stilles krav om at er mulig å kontrollere bosettingsvilkåret for de som har underskrevet. Det er for øvrig ingen aldersgrenser for å fremme et eget forslag eller avgi støtteerklæring til et forslag.

Til slutt er det et vilkår om at innbyggerforslag ikke gjelder en sak som har *samme innhold* som et forslag som ligger til behandling eller som tidligere er blitt behandlet i kommunestyret de siste fire år. Dette gjelder uavhengig av om saken tidligere er fremmet gjennom et innbyggerforslag eller etter forslag fra administrasjonen eller folkevalgte.

Dersom alle vilkårene er oppfylt, eller kommunestyret likevel finner grunnlag for å ta saken til behandling, er det et krav om at kommunestyret skal ta en avgjørelse i saken innen 6 måneder fra innbyggerforslaget ble mottatt.

Etter lovendring som trådte i kraft 1.15.2015 er det kommunestyret som skal ta stilling til om et innbyggerforslag skal fremmes eller avvises.

Historikken bak storhall-saken

Saken startet i slutten av 2007 etter initiativ fra Styret for Kultur, omsorg og undervisning og kommunestyret med en bestilling til Hammerfest Eiendom for reguleringsplan og skisseprosjekt for en ny fotballhall ved Drikkevannet.

Skisseprosjektet ble igangsatt, men prosjektet ble i 2010 vurdert som så dyrt å realisere at prosjektet ble skjøvet ut av økonomiplanperioden 2010-2013. Administrasjonen ble bedt om å se etter alternativer, og i kommunestyremøte den 17.06.2010 ble det fattet vedtak om at det skulle utarbeides en grov kostnadskalkyle om bygging av overtrykksball over fotballbanen på Breidablikk i forbindelse med rulleringen av økonomiplanen for tidsrommet 2011-2014. Reguleringsarbeidet i Fuglenesdalen/Drikkevannet, som nesten var fullført på dette tidspunktet, ble stanset fordi det ikke var anledning til å utarbeide reguleringsplaner for samme formål på to ulike steder samtidig.

Alternativet med lokalisering av Hammerfest Arena ved Breidablikk ble forkastet i desember 2010, og reguleringsarbeidet for Fuglenesdalen/Drikkevannet ble igangsatt igjen. Planforslaget for storhall ved Drikkevannet var til første gangs behandling i MU 13.03.2012 hvor det blant annet ble gjort vedtak om at ulike alternativer for plassering av hallen skulle utarbeides og at en helhetlig vurdering av plasseringsalternativene skulle legges frem i forbindelse med sluttbehandling av plansaken.

Planforslaget ble sendt på offentlige ettersyn våren 2012, hvorpå Statens vegvesen fremmet en innsigelse til planen, fordi de mente at den ikke var detaljert nok til at de kunne vurdere de trafikale forholdene rundt hallen.

I møter med Statens vegvesen ble det besluttet å utarbeide en landskapsplan for området hvor parkering og plassering av bygget ble markert. Det ble samtidig sett på avkjørselen fra Fylkesvei 391 inn til området. Vegvesenet mente at stigningen på fylkesveien var for stor til at de kunne tillate en avkjøring her. Andre alternativer til avkjørsel ble vurdert, men forkastet i løpet av høsten og vinteren 2012/13. Det ble derfor besluttet at Sweco skulle utarbeide et forslag til en kryssløsning der stigningen ble tatt ned og avkjørselen godkjent i samme området. Dette forslaget var relativt omfattende, men medførte at Statens Vegvesen til slutt trakk sin innsigelse til planen. Kostnadskalkylen for ombygging av fylkesveien utgjorde ca. 11 millioner kroner.

Under sluttbehandling av reguleringsplanen ble administrasjonen i MU 29.10.2013 bedt om å vurdere andre alternative arealer, mens kommunestyret vedtok i møte 14.11.2013 reguleringsplanen for Hammerfest Arena slik den forelå.

Vurderingen av alternative plasseringer av storhallen (på/ved Hammerfest Stadion, Rossmolla og Blinken/Jansvannet) ble lagt frem for MU den 26.11.2013 uten at det kom frem realistiske alternativer. Dette skyldtes hovedsakelig størrelsen på hallen. Et minimumsareal for hall med spilleflate vil være 76 x 115m. Da er ikke areal til tribuner og garderobe tatt med, løpebane eller areal for bilvei og sikkerhetssone rundt bygget. På grunn av fare for skred fra taket må det være en sikkerhetssone på 10 m rundt bygget. Anslått arealbehov for selve hallen med nødvendige sikkerhetsarealer rundt er 100 x 120 meter.

Området ved Drikkevannet sto derfor igjen som eneste mulige plassering, og er det administrasjonen har jobbet videre med.

Kryssløsningen/adkomsten som er vedtatt i planen ble vurdert som for dyr av kommunestyret under budsjettbehandlingen i møte den 19.12.2013, og administrasjonen ble av den grunn pålagt å utrede alternative løsninger.

Planavdelingen har i 2014 jobbet kontinuerlig med å undersøke alternative og rimeligere løsninger for innkjøring til området. Et problem med alternativene som er foreslått er at de medfører store fyllinger ned mot Drikkevannet, noe som vil få konsekvenser for uteområdet rundt vannet. Planavdeling anser det likevel realistisk å fremlegge forslag til endret reguleringsplan der disse utfordringene er løst for MU i februar-møtet 2015.

Det ble for øvrig bevilget kr 300.000 i budsjettet for 2015 til et for-prosjekt som kommunens prosjektavdeling er i gang med. Det tas sikte på å fremlegge et for-studie til politisk behandling innen mai 2015.

Rådmannens vurdering

Det er rådmannens vurdering at innbyggerforslaget bør avvises fordi en sak med samme innhold allerede er under behandling i administrasjonen og vil bli fremmet for politisk behandling i løpet av første halvår 2015.

Gjennomgangen ovenfor viser at administrasjonen og de folkevalgte har arbeidet målrettet med prosjektet storhall i Hammerfest/Hammerfest Arena over mange år. Mange alternative lokaliseringer har vært vurdert, mens det først i slutten av 2013 ble konkludert med at dagens lokalisering ved Drikkevannet er den mest hensiktsmessige. Endelig reguleringsplan for området ble vedtatt av kommunestyret i 2013, men siden den planlagte innkjøringen til området ble vurdert som for dyr av kommunestyret, har administrasjonen fått i oppgave å undersøke muligheter for å gjøre dette rimeligere. Planavdelingen arbeider tett med Statens Vegvesen og Sweco for å finne en akseptabel løsning, og har en realistisk forventning om at dette kan gjøres i en endret reguleringsplan som skal presenteres for politisk behandling i februar 2015.

Ytterligere vises det til at det gjennom budsjettbehandlingen i desember 2014 ble vedtatt å innvilge kr 300.000 til prosjektering (skisseprosjekt/forprosjekt) av Hammerfesthallen/Hammerfest Arena. Resultatene av dette vil bli presentert for kommunestyret innen mai 2015, og på bakgrunn av dette arbeidet vil kommunestyret ha et godt grunnlag for å kunne vurdere om prosjektet storhall i Hammerfest/Hammerfest Arena skal realiseres eller ikke.

På denne bakgrunn anser rådmannen at vilkårene for å få behandlet innbyggerforslaget i kommunestyret ikke er oppfylt. Uavhengig av dette, anser rådmannen at det uansett er lite hensiktsmessig å fremme innbyggerforslaget Hammerfest Arena – NÅ! til politisk behandling slik saken står nå.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Innbyggerforslaget Hammerfest Arena – NÅ! avvises fordi en sak med samme innhold er under behandling i administrasjonen og vil bli fremmet for politisk behandling første halvdel av 2015.

Saksbehandler: Bente Foshaug
Saksnr.: 2012/929-36

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
6/15	Styret for kultur, omsorg og undervisning	26.01.2015
12/15	Formannskapet	29.01.2015

Vedlegg

- 1 Vedrørende Kaikanten Bar og Spiseri - Forhåndsvarsel om inndragning av skjenkebevilling for en periode på inntil 1 - 2 måneder
- 2 Forhåndsvarsel om inndragning av skjenkebevilling for en periode på 1-2 måneder
- 3 Forhåndsvarsel om inndragning av skjenkebevilling for en periode på 1-2 uker - ØTM AS
- 4 Vedrørende skjenkekontroller ved Kaikanten Bar og Spiseri

Saksdokumenter ikke vedlagt:

Inndragning av skjenkebevilling - ØTM AS (Kaikanten Bar & Spiseri)

Saken gjelder

Saken gjelder tre særlig alvorlige brudd på alkoholloven med forskrifter, samt vilkår i skjenkebevillingen.

Rådmannens innstiller i saksfremlegget på at den alminnelige skjenkebevillingen inndras for en periode på 14 dager.

Sakens bakgrunn og fakta

ØTM AS er bevillingshaver for alminnelig skjenkebevilling for skjenkestedet Kaikanten Bar og Spiseri (heretter Kaikanten)

Den 26. april 2013 ble det gjennomført tilsyn hos Kaikanten der det ble avdekket skjenking av åpenbart berusede personer, samt at en gjest opptrådte truende og ubehagelig mot kontrolløren. Kaikanten har mottatt varsel om vedtak angående dette tilfellet i brev fra kommunen av 3. juni 2014. Kaikanten har svart på varselet i brev av 14. juni 2013.

For 2014 har det vært gjennomført flere tilsyn. Tilsyn ble gjennomført 29. mars 2014, og det ble da avdekket at skjenkestedet ikke har et tilfredsstillende internkontrollsystem (heretter IK-system). Det manglet også kunnskapsprøve for stedfortreder. Nytt tilsyn ble gjennomført 26. april 2014, der det igjen ble rapportert om manglende kunnskapsprøve for stedfortreder og manglende IK-system. Ved tilsyn 21. juni 2014, ble det igjen rapportert om at det mangler kunnskapsprøve for stedfortreder og IK-system, samt at en gutt på under 20 år fikk servert en drink med 20 års aldersgrense fra andre gjester. Tilsyn 18. juli 2014 avdekket på nytt manglende kunnskapsprøve for stedfortreder, samt manglende IK-system. Tilsyn 20. september 2014 avdekket igjen manglende kunnskapsprøve for stedfortreder og manglende IK-system.

Politiet har rapportert til Hammerfest kommune om at skjenketiden ikke ble overholdt onsdag 13. august 2014. Politiet observerte at det ble foretatt skjenking av øl og det som formentlig var brennevin mellom kl. 01.00 og kl. 01.15, til tross for at skjenkebevillingen kun var gitt til kl. 0100.

Det ble sendt forhåndsvarsel om inndragning av skjenkebevillingen 2. oktober 2014. Det ble etter avtale gitt utsatt svarfrist, og svar fra ØTM AS kom i brev av 12. desember 2014

Det anses at mangler ved IK-systemet, samt manglende kunnskapsprøve hos stedfortreder er forhold som det enten er rettet opp i eller som er i ferd med å rettes. Disse forholdene vil derfor på nåværende tidspunkt ikke danne grunnlag for en inndragning av skjenkebevillingen. I det følgende vil det derfor kun vurderes følgende hendelser:

- 26. april 2013: kontrolløren rapporterte om åpenbart berusede personer på Kaikanten, samt opplevde ubehagelig og truende atferd fra en gjest
- 21. juni 2014: kontrolløren rapporterte at en gjest under 20 år fikk en drink med 20 års aldersgrense fra andre gjester
- 13. august 2014: politiets rapport om skjenking utenfor skjenketiden

Rådmannens vurdering

Rettslig grunnlag

Skjenking til person som er åpenbart beruset

Etter alkoholloven § 8-11 er det forbudt å selge, utlevere eller skjenke alkoholholdig drikk til personer som er åpenbart påvirket av rusmidler, eller skjenke alkoholholdig drikk på en slik måte at vedkommende må antas å bli åpenbart påvirket

I henhold til Hammerfest kommune sine alkoholpolitiske retningslinjer punkt 11.2.1 er skjenking av åpenbart berusede personer regnet som en særlig alvorlig overtredelse

Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 til person under 20 år

Etter alkoholloven § 1-5 må salg, skjenking eller utlevering av alkoholholdig drikk gruppe 3 ikke skje til noen som er under 20 år.

Skjenking til mindreårige er regnet som en særlig alvorlig overtredelse etter kommunens alkoholpolitiske retningslinjer punkt 11.2.1. Skjenking av alkoholholdig drikk gruppe 3 til personer under 20 må likestilles med skjenking til mindreårige.

Skjenking utenfor skjenketid

Kaikanten er gitt alminnelig skjenkebevilling der skjenketider er angitt. Kaikanten har i følge bevillingen skjenketid på hverdager fra kl. 10.00-01.00 for alkoholgruppe 1 og 2 og fra kl. 13.00-01.00 for alkoholgruppe 3.

Brudd på salgs- eller skjenketidsbestemmelsene er regnet som en særlig alvorlig overtredelse i Hammerfest kommunes alkoholpolitiske retningslinjer pkt. 11.2.1.

Sanksjoner ved overtredelser

Det følger av alkoholloven § 1-8, 1.ledd at kommunestyret kan inndra en skjenkebevilling ved brudd på alkoholloven eller bestemmelser gitt i medhold av denne. Inndragningen kan skje for resten av bevillingsperioden eller for kortere tid.

Sanksjonsformene fremgår av Hammerfest kommunes alkoholpolitiske retningslinjer punkt 11.3. Særlige alvorlige overtredelser skal som utgangspunkt medføre inndragning av bevillingen for en viss periode. Ved vurdering av reaksjon skal hver sak vurderes konkret med særlig vekt på:

- Type overtredelse
- Overtredelsens grovhet
- Klanderverdige forhold hos bevillingshaver
- Hva som er gjort for å rette opp forholdet
- Tidligere praktisering av bevilling

For tredje gangs særlig alvorlige overtredelse, angis det som et veiledende utgangspunkt at skjenkebevillingen skal inndras for en periode på 1-2 måneder.

Vurdering

Det foreligger tre ulike episoder med særlig alvorlige brudd på alkohollovgivningen samt kommunens alkoholpolitiske retningslinjer. Hendelsene har skjedd i løpet av en periode på litt under 1 ½ år.

Den eldste overtredelsen av 26. april 2013 er blitt 1 ½ år gammel uten at ØTM har fått noen reaksjon fra kommunen. Det påpekes likevel at ØTM fikk kopi av tilsynsrapporten fortløpende av kontrolløren, og at forholdet også ble gjort kjent for bevillingshaver gjennom varsel om vedtak sendt 3. juni 2013. Den avdekkede overtredelsen og alvorlighetsgraden på den, utgjør i seg selv en oppfordring til å ha en gjennomgang av praktisering av egen skjenkebevilling. At det da for 2014 avdekket ytterligere to alvorlige brudd på alkoholloven med forskrifter, gjør at det bør reageres med inndragning i denne saken. Det er ikke riktig slik bevillingshavers advokat skriver i sitt brev av 12. desember 2014 at forholdet er så gammelt at det ikke skal vektlegges. Alle overtredelser innenfor samme bevillingsperiode kan vektlegges i forbindelse med vurdering av reaksjon. Videre fremkom det tydelig i kommunens forhåndsvarsel av 2. oktober 2014 at også denne saken skulle vurderes sammen med de øvrige overtredelsene.

Det er uenighet mellom kontrollør og ØTM angående beruselsesgraden til gjesten 26. april 2013. Kontrolløren beskriver vedkommende gjest som åpenbart beruset, mens ØTM forklarer i brev av 14. juni 2013 at de ikke oppfattet gjesten som åpenbart beruset. Kontrollørene er trent i å vurdere beruselsesgrad, og på bakgrunn av dette og de øvrige opplysningene fra kontrolløren legges det til grunn at det den aktuelle kvelden var en åpenbart beruset gjest på Kaikanten. Videre fremgår det av redegjørelse fra kontrolløren at gjesten opptrådte ubehagelig og truende, og ikke ble utvist før kontrollør gjorde oppmerksom på forholdet.

Forhåndsvarselet av 3. juni 2013 viste også til en rapport av 27. april 2013 der det ble oppdaget en åpenbart beruset gjest inne på skjenkestedet. ØTM har forklart i sitt svar til kommunen at denne gjesten var beruset allerede da han kom inn på utestedet, at han tilhørte et båtmannskap og at de lot gjesten vente sammen med sine kamerater under forutsetning at han ikke drakk alkohol. Rådmannen vektlegger under tvil ØTM sin forklaring angående gjesten, og legger dermed til grunn at vedkommende ikke ble skjenket på Kaikanten slik at han ble åpenbart beruset. Det påpekes likevel at

det i de fleste tilfeller vil legges til grunn at en åpenbart beruset person på et skjenkested er skjenket inne på skjenkestedet.

For overtredelsen av 21. juni 2014 fremkommer det av rapporten og ØTM sin forklaring at en gjest under 20 år fikk en drink med 20års aldersgrense av en annen gjest. Det bemerkes at når et skjenkested med skjenkebevilling for alkoholholdig drikk gruppe 3 velger å ha lokalene åpne for også de under 20 år, påhviler det et spesielt ansvar på bevillingshaver for å sørge for at aldersgrensene for de ulike alkoholgruppene overholdes. Derunder påhviler det også ØTM som bevillingshaver et ansvar for å hindre at gjestene gir drinker til personer som ikke selv lovlig kan kjøpe drikken. ØTM opplyser gjennom brev fra NHO Reiseliv at Kaikanten vil ha en skjerpet oppmerksomhet på denne gruppen gjester for å unngå lignende hendelser i fremtiden.

Basert på politiets rapport og ØTM sin forklaring til Hammerfest kommune, slås det fast at det 13. august 2014 ble skjenket ut over tillatt skjenketid. ØTM opplyser gjennom sin representant at årsaken til at skjenkingen skjedde ut over skjenketidens utløp var en misforståelse internt i bedriften. Det påhviler bevillingshaver et ansvar for å sørge for at alkohollovgivningen overholdes. Bevillingshaver har også et ansvar for å påse at de ansatte kjenner til reglene, og følger dem.

På bakgrunn av at det har vært tre ulike episoder med særlig alvorlige overtredelser av alkoholloven samt vilkårene i skjenkebevillingen, vurderer rådmannen det til at det bør skje en inndragning av skjenkebevillingen til ØTM for en periode.

Inndragningens lengde

Det fremgår av de alkoholpolitiske retningslinjene at det for tredje gangs særlig alvorlige overtredelse kan reageres med inndragning av skjenkebevilling i 1-2 måneder.

Ved fastsetting av reaksjon, må det tas hensyn til at den eldste overtredelsen er fra april 2013, og dermed 1 ½ år gammel. Det bør gis en noe mildere reaksjon som følge av det, da bevillingshaver har måtte vente forholdsvis lenge på en reaksjon fra kommunen i den konkrete saken.

I skjerpende retning påpekes det at det ved overtredelsen av 26. april 2014 var kontrolløren selv som måtte si fra om at gjesten som var åpenbart beruset og opptrådte fornærmende og truende, måtte forlate skjenkestedet. Det avdekkede forholdet er alvorlig, da skjenkestedets betjening ikke grep inn før kontrollør sa fra.

Videre må det tas hensyn til at gjesten under 20 år som fikk tilgang på en drink med 20års aldersgrense, ikke fikk drinken av skjenkestedets egne ansatte. Det anses ellers ikke å være noen verken spesielt formildende eller skjerpende omstendigheter ved denne overtredelsen.

I motsetning til andre overtredelser som også beror på gjesten, vil skjenking ut over tillatt skjenketid være noe som helt og fullstendig ligger under virksomhetens egen kontroll. Det gjør at denne overtredelsen må anses ekstra grov.

Videre ses det alvorlig på at det har vært tre særlig alvorlige hendelser innenfor den samme bevillingsperioden. Bevillingen har likevel ikke vært inndratt tidligere i denne bevillingsperioden.

Det legges vekt på karakteren av de brudd som er avdekket, samt at det er avdekket 3 ulike særlig alvorlige hendelser i skjenkekontrollen på rundt 1 ½ år, der de to siste overtredelsene har skjedd over et relativt kort tidsrom. For 2. gangs særlig alvorlige overtredelse angir de alkoholpolitiske retningslinjene punkt 11.3 at det veiledende skal reageres med inndragning av skjenkebevilling i 1-2

uker. For 3. gangs særlig alvorlige overtredelse skal det veiledende reageres med inndragning i 1-2 måneder. Dersom man legger til grunn en inndragning i 1-2 måneder, vil det i praksis ikke bli tatt hensyn til at ØTM har måtte vente lenge på reaksjon på det eldste forholdet. Det anbefales derfor å legge reaksjonen i det øvre sjikt av reaksjon for 2. gangs overtredelse slik at det tas hensyn til den merbelastningen det har vært for ØTM å vente så lenge på reaksjon for det eldste forholdet.

På bakgrunn av det ovennevnte, anbefaler rådmannen å inndra skjenkebevillingen til ØTM i 14 sammenhengende dager.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. I medhold av alkoholloven § 1-8 inndras skjenkebevillingen ved Kaikanten Bar & Spiseri, bevillingshaver ØTM AS, for en periode på 14 dager.
2. Inndragningen iverksettes innen fire uker etter vedtak om inndragning. Tidspunktet for inndragningen fastsettes etter nærmere avtale mellom bevillingshaver og bevillingsmyndigheten.

Hammerfest Kommune
v/ juridisk rådgiver Bente Foshaug
Postboks 1224

9616 Hammerfest

Oslo 12.12.2014

Ref: mb.

Vedr. Kaikanten Bar og Spiseri – Forhåndsvarsel om inndragning av skjenkebevilling for en periode på inntil 1 – 2 måneder.

Kaikanten Bar og Spiseri står tilsluttet NHO Reiseliv, og har i den anledning oversendt oss for besvarelse brevet fra Hammerfest Kommune av 2. oktober då, ref.: 2012/929-27.

Vi har også fått oversendt de alkoholpolitiske retningslinjene for Hammerfest kommune for perioden 2012 – 2016.

Vi har følgende kommentarer til de faktiske forhold som kontrollrapportene beskriver.

Ad. Internkontroll/manglende IK-system. (Pkt 15 i kontrollskjemaet.)

Det fremgår at "*manglende IK-system har vært avdekket ved alle fem tilsyn hos Kaikanten i 2014*".

- I kontrollrapporten fra 29. mars er det krysset av som mangel i pkt 15.
Av kontrollrapporten fremgår det at det mangler "*Mangler kunnskapsprøven for stedfortreder og signatur for ansatte vedr. intern kontroll og har lest og forstått den*".
- I kontrollrapporten fra 26. april er det igjen krysset av i pkt 15.
Hva årsaken til dette er fremgår ikke nærmere.
- I kontrollrapporten fra 21. juni er det krysset av i pkt 15.
Hva årsaken til dette er fremkommer ikke nærmere.
- I kontrollrapporten fra 18. juli er det krysset av i pkt 15.
Hva årsaken til dette er fremkommer ikke nærmere.
- I kontrollrapporten fra 30. september er det krysset av i pkt 15.
Hva årsaken til dette er fremkommer ikke nærmere.

Da det i de fire siste rapportene ikke lenger er anført: "*Mangler kunnskapsprøven for stedfortreder og signatur for ansatte vedr. intern kontroll og har lest og forstått den*", må det legges til grunn at den mangelen ble utbedret etter kontrollen den 29. mars

En slik mangel er uansett ikke et moment for vurderingen om en skjenkebevilling skal kunne inndras. Dette synes også å fremkomme av kommunes kommentarer.

Etter hva vi er kjent med ble det heller ikke utstedt en advarsel etter kontrollen den 29.mars.

Ad. Manglende kunnskapsprøve for stedfortreder.

I alle fem kontrollrapporter er forholdet til stedfortreder og kunnskapsprøven kommentert. I rapportene fra 29. mars, 21. juni og 30. september heter det: "*Mangler kunnskapsprøve for stedfortreder*".

I kontrollrapportene av 26. april og 18. juli heter det: "*Kan ikke fremlegge kunnskapsprøve for stedfortreder*".

Det fremkommer av kommunens egne kommentarer til dette at det hersker en uenighet mellom Kaikanten Bar og Spiseri om stedfortreder har avlagt kunnskapsprøven.

Det utelukkes ikke fra kommunes side at dokumentasjon for avlagt kunnskapsprøve kan ha blitt forlagt av kommune mangelfulle arkiv/registreringsrutiner.

I forhåndsvarselet av 2. oktober då pålegges således stedfortreder å avlegge kunnskapsprøven innen 15. desember 2014, samtidig som det fremgår at avlagt kunnskapsprøve sendes Hammerfest kommune.

Heller ikke dette forholdet – slik usikkerheten fremstår, sammenholdt med det pålegg som gis – kan anføres som et argument for inndragning av skjenkebevillingen.

Ad. Skjenking av alkohol klasse 3 til person under 20 år.

Forholdet som er beskrevet i kontrollrapporten av 21. juni kan ikke vektlegges når det skal ta stilling til om skjenkebevillingen skal inndras.

Kontrollrapporten av 21. juni beskriver en situasjon der en gjest under 20 år "*har fått drink fra andre*".

Det kan legges til grunn at vedkommende gjest ikke fysisk har fått kjøpt nevnte alkohol. Han har fått den av andre.

Tilsvarende problemstilling kommer fra tid til annen opp på familierestauranter der far/mor lar sønn/datter få smake på alkoholholdig drikke, eller at far/mor kjøper slik drikke til sin sønn/datter uten at de har fylt 18/20 år.

Til tross for at et slikt brudd på alkohollovgivningen kan forekomme, er det ikke aktuelt å nekte mindreårige adgang til en familierestaurant.

Det er uforståelig at det er krysset av i pkt 11 for "*Kreves det legitimasjon ved tvil om alder*" når det fremkommer av rapporten at vedkommende gjest ikke selv hadde kjøpt drinken.

Kontrollørene har ikke hatt grunnlag for å avmerke et avvik i henhold til pkt 11.

I telefonsamtale undertegnede har hatt med Øystein Mølmann, tilbakeviser han at han skal ha bekreftet at det var en person under 18 år som hadde drukket en drink "med 20 års aldersgrense", slik det er beskrevet i første avsnitt på side 2 i forhåndsvarselet av 2. oktober. Det kan imidlertid tenkes at dette er en skrivefeil i forhåndsvarselet.

Ved Kaikanten Bar og Spiseri praktiseres alderskontroll både ved inngang og ved kjøp av alkoholholdig drikke. At Kaikanten Bar og Spiseri lar personer under 20 år få adgang når det også omsettes alkohol klasse 3, er ikke i strid med alkoholloven eller dens forskrifter.

Kaikanten Bar og Spiseri har ikke hatt et spesielt behov for å la personer under 20 år få adgang. Nå som situasjonen er litt bedre for aldersgruppen 18 – 20 år å ta del i utelivet i Hammerfest, er Kaikanten Bar og Spiseri av den oppfatning at denne aldersgruppen i mindre utrekning vil ønske å oppsøke Kaikanten Bar og Spiseri

For å unngå hendelser som skjedde den 21. juni, vil imidlertid Kaikanten Bar og Spiseri ha en skjerpet oppmerksomhet mot denne aldersgruppen, slik at episoder som den som skjedde den 21. juni då kan unngås.

Ad. Skjenking utenfor skjenketiden.

Skjenketiden er fastsatt i kommunes retningslinjer. Det fremkommer av politirapporten av 13. august at det er skjenket ut over gjeldene tidspunkter. Dette er kritikkverdig.

Kaikanten Bar og Spiseri har hatt skjenkebevilling siden 2010. Det er ikke tidligere anført at det er skjenket ut over gjeldende skjenketider.

Kaikanten Bar og Spiseri opplyser til oss at årsaken til at skjenkingen skjedde ut over skjenketidens utløp var en misforståelse internt i bedrift.

I forbindelse med Arctic Race of Norway ble byens forretninger anmodet om å søke om utvidet åpningstid denne dagen. Kaikanten Bar og Spiseri søkte i denne forbindelse om utvidet skjenketid, men fikk avslag på dette.

Det oppstod tydeligvis en kommunikasjonssvikt med ansatte om dette. Da daglig leder ankom Kaikanten Bar og Spiseri kl 0110 for å ta del i oppryddingen etter stengetid, ble han klar over misforståelsen og skjenkingen.

Han sørget da egenhendig for at denne umiddelbart opphørte.

Skjenking ut over skjenketid skulle ikke ha skjedd, men at denne hendelsen skal danne grunnlag for en inndragning av skjenkebevillingen, er ikke rimelig.

I henhold til kommunes alkoholpolitiske retningslinjer, pkt 11.1.2.1 er salg eller skjenking ut over salgs- og skjenketidsbestemmelsene beskrevet som særlig alvorlig overtredelse.

Videre fremgår det av pkt 1.3 (Sanksjonsbestemmelser) at det ved 1. gangs Særlig alvorlig (overtredelse) inndras med 1 – 7 dager.

Det fremgår av pkt 11.3 at det skal foretas en konkret vurdering der det særlig skal vektlegges:

- Type overtredelse
- Overtredelsen grovhet
- Klandreveride forhold hos bevillingshaver
- Hav som er gjort for å rette opp forholdet
- Tidligere praktisering av bevillingen.

Ovennevnte punkter sett under ett tilsier at en ren "glipp" som skjedde den 13. august, ikke skal få som konsekvens at inndragning finner sted. Kaikanten Bar og Spiseri er fullt klar over de skjenketidsbestemmelser som gjelder for Hammerfest Kommune. Hvilket bekreftes ved at det ikke er gitt advarsler for tilsvarende forhold.

Det var en ren misforståelse blant de ansatte som førte til "glippen".

En inndragning, med de økonomiske konsekvenser det kan få for bedriften, står ikke i forhold til hendelsens grovhet.

Ad. Overtredelsen av 26. april 2013.

Pga tidsaspektet legger Hammerfest Kommune selv til grunn at hendelsen av 26. april 2013 ikke vektlegges.

Følgelig ser ikke NHO Reiseliv det nødvendig å kommentere denne.

Konklusjon.

Som det fremgår av vår gjennomgang av de faktiske forhold som fremkommer i forhåndsvarselet av 2. oktober då, er NHO Reiseliv av den oppfatning at det ikke er grunnlag for å inndra skjenkebevillingen for Kaikanten Bar og Spiseri, ei heller for et langt kortere tidsrom enn det forhåndsvarselet antyder.

En inndragning av skjenkebevilling er det sterkeste virkemiddel en kommune har overfor et skjenkested.

Det må således ikke være rom for tvil eller usikkerhet knyttet til faktum, eller et lovbrudds grovhet, når dette skal legges til grunn for et inndragningsvedtak.

I nærværende sak vil en inndragning både være en urimelig og en uforholdsmessig reaksjon i forhold til de brudd som anføres i forhåndsvarselet av 2. oktober 2014.

Vennlig hilsen

NHO Reiseliv

Magne Braadland

Advokat

Service og intern utvikling

ØTM AS/Kaikanten Bar og Spiseri
Postboks 559
9615 HAMMERFEST

Vår ref.
2012/929-27

Deres ref.

Saksbehandler
Bente Foshaug

Direkte innvalg Dato
02.10.2014

Forhåndsvarsel om inndragning av skjenkebevilling for en periode på inntil 1-2 måneder

Beskrivelse av avvik

Nordfjeldske Kontroll har på vegne av Hammerfest kommune gjennomført flere tilsyn etter alkoholloven ved Deres virksomhet.

Tilsyn ble gjennomført 29. mars 2014, og det ble da avdekket at skjenkestedet ikke har et tilfredstillende IK-system. Det manglet også kunnskapsprøve for stedfortreder. Nytt tilsyn ble gjennomført 26. april 2014, der det igjen ble rapportert om manglende kunnskapsprøve for stedfortreder og manglende IK-system. Ved tilsyn 21. juni 2014, ble det igjen rapportert om at det mangler kunnskapsprøve for stedfortreder og IK-system, samt at en gutt på under 20 år fikk servert en drink med 20 års aldersgrense fra andre gjester. Tilsyn 18. juli 2014 avdekket på nytt manglende kunnskapsprøve for stedfortreder, samt manglende IK-system. Tilsyn 20. september 2014 avdekket igjen manglende kunnskapsprøve for stedfortreder og manglende IK-system.

Politiet har rapportert om at skjenketiden ikke ble overholdt onsdag 13. august 2014. Politiet observerte at det ble foretatt skjenking av øl og det som formentlig var brennevin mellom kl 01.00 og kl 01.15.

Alle de aktuelle rapportene er vedlagt dette brevet til Deres orientering.

Vi beklager at det har tatt noe tid fra kommunens side å sende brev angående resultatet av skjenkekontrollene.

Hjemmel

Internkontroll

Etter alkoholloven § 1-9 femte ledd jf. alkoholforskriften kap. 8 er det et krav om at innehavere av salgs- og skjenkebevillinger skal føre internkontroll. Dokumentasjon på virksomhetens internkontrollsystem skal til en hver tid være oppdatert og tilgjengelig for kontrollmyndigheten.

Postadresse
Hammerfest kommune
Postboks 1224, 9616 Hammerfest
E-post: postmottak@hammerfest.kommune.no

Besøksadresse

www.hammerfest.no

Telefon
78 40 20 00
Telefaks
78 40 25 17

Bank
7592.05.00080
Org.nr
964 830 533

Manglende IK-system er ikke konkret kategorisert etter alvorlighetsgrad jf. kommunens alkoholpolitiske retningslinjer punkt 11.2. Listene over svært alvorlige overtredelser, alvorlige overtredelser og mindre alvorlige overtredelser er ikke uttømmende. Manglende IK-system anses som en mindre alvorlig overtredelse på grunn av at hovedfokus er at skjenkingen skal skje innenfor regelverket, og at et fungerende IK-system er ment for å sikre overholdelse av regelverket rundt skjenking av alkohol, samt vilkårene i bevillingen. Sanksjonsformene fremgår av Hammerfest kommunes alkoholpolitiske retningslinjer punkt 11.3. For mindre alvorlige overtredelser, risikerer bevillingshaver en skriftlig advarsel ved første gangs overtredelse.

Kunnskapsprøve

Det er et krav for skjenkebevilling at styrer og stedfortreder skal ha avlagt kunnskapsprøve, alkoholoven § 1-7 c, tredje ledd jf. alkoholforskriften § 5-1.

Bestått kunnskapsprøve er et krav for å inneha skjenkebevilling. I tråd med at brudd på vilkår satt i bevillingen regnes som en alvorlig overtredelse av regelverket jf. Hammerfest kommunes alkoholpolitiske retningslinjer punkt 11.2.2, regnes også manglende kunnskapsprøve for styrer eller stedfortreder som en alvorlig overtredelse. Etter de alkoholpolitiske retningslinjene punkt 11.3 vil normalt første gangs reaksjon på en alvorlig overtredelse være skriftlig advarsel.

Skjenking til personer under lovlig aldersgrense

Forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. § 2-4.

Salg, utlevering og skjenking av alkoholsvak drikk og alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 2 må ikke skje til personer under 18 år, og salg, utlevering og skjenking av alkoholholdig drikk i gruppe 3 må ikke skje til personer under 20 år, selv om vedkommende viser frem skriftlig fullmakt fra foreldre, foresatte eller andre.

Ansatte på salgs- og skjenkesteder har ved tvil om alder rett og plikt til å kreve legitimasjon.

Etter alkoholforskriften § 1-1 defineres *alkoholholdig drikk gruppe 3* som drikk som inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol.

Skjenking til mindreårige anses som en særlig alvorlig overtredelse, jf. Hammerfest kommunes alkoholpolitiske retningslinjer punkt 11.2.1. Ved særlig alvorlige overtredelser, risikerer bevillingshaveren en inndragning av skjenkebevillingen på 1-7 dager ved første gangs overtredelse, jf. de alkoholpolitiske retningslinjene pkt. 11.3.

Skjenking utenfor skjenketid

Kaikanten er gitt alminnelig skjenkebevilling der skjenketider er angitt. Kaikanten har i følge bevillingen skjenketid på hverdager fra kl 10.00-01.00 for alkoholgruppe 1 og 2 og fra kl. 13.00-01.00 for alkoholgruppe 3.

Brudd på salgs- eller skjenketidsbestemmelsene er regnet som en særlig alvorlig overtredelse i Hammerfest kommunes alkoholpolitiske retningslinjer pkt. 11.2.1. Ved særlig alvorlige overtredelser, risikerer bevillingshaveren en inndragning av skjenkebevillingen på 1-7 dager ved første gangs overtredelse, jf. de alkoholpolitiske retningslinjene pkt. 11.3.

Foreløpig vurdering

Manglende IK-system

Manglende IK-system er å betrakte som en mindre alvorlig overtredelse. Manglende IK-system har vært avdekket ved alle fem tilsyn hos Kaikanten i 2014. Ved første gangs overtredelse er retningslinjene at det skal reageres med en skriftlig advarsel jf. kommunens alkoholpolitiske retningslinjer punkt 11.3. Ved tredje gangs overtredelse kan det imidlertid reageres med inndragning av skjenkebevilling for 1-7 dager.

Innehaver av skjenkebevilling har plikt til å føre kontroll med at virksomheten drives i henhold til bevillingen, alkoholloven og bestemmelser fastsatt i medhold av alkoholloven.

Dokumentasjon på slik internkontroll skal til enhver tid være oppdatert og tilgjengelig for kontrollmyndigheten.

Det nærmere omfanget av plikten følger av kapittel 8 i alkoholforskriften. Omfanget av internkontrollen vil avhenge av salgsstedets størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Hammerfest kommune ber Kaikanten påse at nødvendig internkontroll gjennomføres.

Manglende kunnskapsprøve for stedfortreder

Det er fremkommet gjennom flere skjenkekontroller at stedfortreder ikke kan fremlegge dokumentasjon på avlagt kunnskapsprøve. Det er et krav for skjenkebevilling at styrer og stedfortreder skal ha avlagt kunnskapsprøve, alkoholloven § 1-7 c, tredje ledd jf. alkoholforskriften § 5-1. Hammerfest kommune krever derfor at stedfortreder snarest mulig må avlegge kunnskapsprøve. **Prøven må være bestått senest innen 15. desember 2014.** Dokumentasjon på avlagt kunnskapsprøve sendes Hammerfest kommune.

Eier av Kaikanten, Øystein Mølmann har i telefonsamtale 29. juli 2014 med kommuneadvokat Cathrine Leistad forklart at stedfortreder har avlagt kunnskapsprøven, men at dokumentasjon på dette er kommet vekk. I Hammerfest kommune finner man heller ingen dokumentasjon på avlagt kunnskapsprøve i det elektroniske arkivsystemet. Ut i fra tidligere saksfremlegg og vedtak om skjenkebevilling er det klart at Marianne A. Heggem ikke hadde avlagt prøven pr. 7. juni 2011, og hadde frist til 1. juni 2011 til å gjøre dette. I saksfremlegg/vedtak for forlengelser i 2012 fremgår det at hun har avlagt prøven – med den ligger ikke ved søknaden. Grunnet at Hammerfest kommune tidligere ikke har hatt en fullgod ordning for å registrere avlagte kunnskapsprøver, og det derfor ikke kan utelukkes at avlagt kunnskapsprøve kunne vært dokumentert gjennom kommunens arkivsystem, tilbyr kommunen å dekke gebyret for å avlegge kunnskapsprøven for stedfortreder.

Det understrekes at bevillingshaver er ansvarlig for å kunne dokumentere at krav til skjenkebevilling er oppfylt, derunder å bevare dokumentasjon på bestått kunnskapsprøve for styrer og stedfortreder.

Skjenking av alkohol klasse 3 til person under 20 år

Ved kontroll 21. juni 2014 ble det observert at en gutt under 20 år fikk en drink med 20års aldersgrense fra andre gjester. Videre har kontrolløren også krysset av for at det ikke bes om legitimasjon ved tvil om alder. Kontrolløren har også krysset for at ansvarshavende ikke er enig i rapporten.

I telefonsamtale mellom Øystein Mølmann og kommuneadvokat Cathrine Leistad av 29. juli 2014 har Mølmann forklart at rapporten var litt misvisende da det var krysset av for at det ikke ble krevd legitimasjon ved tvil om alder, han sa at dette vanligvis gjøres i døra, og av og til inne i lokalet også dersom det er usikkert om vedkommende er gammel nok. Videre opplyste han om at Kaikanten ikke alltid har 20 års aldersgrense, men at da følger de som serverer alkohol med på alderen/legitimasjon til dem som kjøper. Mølmann bekreftet videre at det hadde funnet sted en situasjon der det var en person under 18 år som hadde drukket en drink med 20 års aldersgrense som han hadde tatt/fått fra noen andre.

I dette tilfellet er det ikke Kaikantens ansatte som har servert drinken til gjesten, men andre gjester. Det kreves likevel at bevillingshaver skal holde kontroll med skjenkingen, derunder at alkohol som skjenkes ikke gis videre til personer som ikke har lov å kjøpe slik drikke selv.

Skjenking utenfor skjenketiden

Onsdag 13. august 2014 ble det observert av politiet at det ble skjenket øl flere ganger mellom kl 01.00-01.15, og det som formodentlig var brennevin mellom kl. 01.00-01.15. Politiet dro videre på et annet oppdrag kl 01.15, og forlot derfor uten å kontakte de ansatte på Kaikanten.

Det vises til politiets rapport for nærmere informasjon angående skjenkingen.

Videre oppfølging

Den 26. april 2013 ble det gjennomført tilsyn hos Kaikanten der det ble avdekket skjenking av åpenbart berusede personer, samt at en gjest opptrådte truende og ubehagelig mot kontrolløren. Kaikanten har mottatt varsel om vedtak angående dette tilfellet i brev fra kommunen av 3. juni 2014. Kaikanten har svart på varselet i brev av 14. juni 2013. Denne saken vil bli behandlet sammen med de rapportene som dette brevet omhandler.

Det foreligger da tre særlig alvorlige overtredelser av de alkoholpolitiske retningslinjene eller av alkoholloven med forskrifter innenfor denne bevillingsperioden, samt at alle tilsyn så langt i 2014 har avdekket mindre alvorlige overtredelser i form av manglende IK-system. Særlig alvorlige overtredelser skal som utgangspunkt medføre inndragning av bevillingen for en viss periode.

Ved tre tilfeller av særlig alvorlige overtredelser innen samme bevillingsperiode skal bevillingen som utgangspunkt inndras for en periode på 1-2 måneder, jf. Hammerfest kommunes alkoholpolitiske retningslinjer pkt. 11.3. Det må likevel gjøres en konkret vurdering av forholdene når det gjelder hvilket tidsrom en bevilling skal inndras for. Det skal ved vurdering av hver reaksjon legges vekt på:

- Type overtredelse
- Overtredelsens grovhet
- Klanderverdige forhold hos bevillingshaver
- Hva som er gjort for å rette opp forholdet
- Tidligere praktisering av bevilling

Slik Hammerfest kommune vurderer saken på dette tidspunktet, vil det vektlegges i deres favør at det har gått lang tid fra overtredelsen av 26. april 2013. Videre fremstår overtredelsen av 21. juni 2014 som mindre grov da gjesten fikk drinken av andre gjester, i motsetning til hvis han hadde

fått drinken fra virksomhetens ansatte. Det hviler et stort ansvar på bevillingshavere som har bevilling for alle alkoholgrupper, og som velger å slippe personer under 20 inn i lokalene sine. Forholdet som ble rapportert av 13. august 2014 anses derimot som en grov overtredelse. I motsetning til andre overtredelser som også beror på gjesten, vil skjenking ut over tillatt skjenketid være noe som helt og fullstendig ligger under virksomhetens egen kontroll.

Hammerfest kommune viser til samarbeidsmøte fredag 26. september 2014 mellom innehavere av skjenkebevillinger, politiet og kommunen. I lys av dette, ber vi om at dere redegjør for de ulike hendelsene, samt hvilke eventuelle tiltak dere har satt i verk for å hindre ytterligere brudd på alkohollovgivningen og skjenkebestemmelsene. I henhold til forvaltningsloven § 16 er dette brevet å anse som et forhåndsvarsel. Vi imøteser deres kommentarer til vårt varsel så snart som mulig, og senest innen 15. oktober 2014.

Dersom det ikke fremkommer nye formildende opplysninger eller vi ikke hører fra dere innen fristen, vil det vurderes å fremme sak for politisk behandling om inndragning av skjenkebevillingen for en periode på inntil 1-2 måneder. Dette på bakgrunn av de særlig alvorlige overtredelsene som fant sted 21. juni 2014, og 13. august 2014, samt overtredelsen av 26. april 2014.

Ta gjerne kontakt med undertegnede dersom noe er uklart.

Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2012/929

Med hilsen

Cathrine Leistad
Kommuneadvokat

Bente Foshaug
juridisk rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor nødvendigvis ikke underskrift

Vedlegg:

1. Rapport fra skjenkekontroll av 29.03.14
2. Rapport fra skjenkekontroll av 26.04.14
3. Rapport fra skjenkekontroll av 21.06.14
4. Rapport fra skjenkekontroll av 18.07.14
5. Rapport fra skjenkekontroll av 20.09.14
6. Politiets rapport av 13.08.14

ØTM AS
Sjøgata 19
9600 HAMMERFEST

Att. Tove Mølmann

Vår ref
2011/707-42/U63

Deres ref:

Saksbehandler
Hilde Strømme
78 40 25 11

Dato
03.06.2013

Forhåndsvarsel om inndragning av skjenkebevilling for en periode på 1-2 uker - ØTM AS

Det vises til skjenkekontroller foretatt hos Kaikanten 26.04.13 og 27.04.13.

Ifølge mottatte rapporter fra skjenkekontrollør ble det ved begge kontrollene observert overstadig berusede personer.

Det fremgår av rapporten fra 26. april at det befant seg en overstadig beruset person i lokalet da skjenkekontrollør ankom. Skjenkekontrollør ble utsatt for upassende kommentarer fra vedkommende og han opptrådte svært aggressivt. Den overstadig berusede personen ble ikke bortvist før kontrollør grep inn.

Av rapporten fra 27. april fremgår det at det også denne kvelden befant seg en overstadig beruset person i lokalet da skjenkekontrollør ankom. Vedkommende satt og sov da kontrollør ankom. Heller ikke ved dette tilfellet ble vedkommende bortvist før skjenkekontrollør gjorde ansvarshavende oppmerksom på forholdet.

Skjenkekontrollør har ved begge tilfellene definert personene til å være *svært* overstadig berusede.

I henhold til Hammerfest kommune sine alkoholpolitiske retningslinjer punkt 11.2.1 er skjenking av overstadig berusede personer kvalifisert som en særlig alvorlig overtredelse. Sanksjonsformene fremgår av punkt 11.3 og særlige alvorlige overtredelser skal som utgangspunkt medføre inndragning av bevillingen for en viss periode. Hvor det samme forholdet har funnet sted ved to tilfeller skal bevillingen som utgangspunkt inndras for en periode på 1-2 uker.

Vi ber om deres uttalelse til forholdene skjenkekontrollør har avdekket, jf. forvaltningsloven § 16. Uttalelse bes sendt undertegnede snarest og senest **innen 15. juni 2013**.

Postadresse
Hammerfest kommune
Postboks 1224, 9616 Hammerfest
E-post: postmottak@hammerfest.kommune.no

Besøksadresse

www.hammerfest.no

Telefon
78 40 20 00
Telefaks
78 40 25 17

Bank
7592.05.00080
Org.nr
964 830 533

Dersom det ikke kommer frem formildende omstendigheter eller vi ikke hører fra dere vil det bli fremmet sak for politisk behandling om inndragning av skjenkebevillingen for en periode på 1-2 uker.

Dette brevet er å betrakte som et forhåndsvarsel etter forvaltningsloven § 16.

Ta kontakt med undertegnede dersom noe er uklart.

Med hilsen

Hilde Strømme
juridisk rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor nødvendigvis ikke underskrift

ØTM AS
Sjøgata 19
Postboks 559
9615 Hammerfest

Hammerfest 14.06.2013

Hammerfest Kommune
v/Hilde Strømme
9600 Hammerfest

Deres ref 2011/707-42/U63

Viser til brev av 03.06.2013 vedrørende skjenkekontroller ved "Kaikanten Bar Og Spiseri" 26.04.2013 og 27.04.2013.

Under skjenkekontrollen 26.04.2013 ble det som nevnt utført legitimasjonssjekk hos 1 person. Personen hadde lovlig alder og var heller ikke overstadig beruset, men hadde en holdning overfor skjenkekontrolløren som vi ikke aksepterer.

Derfor ble denne personen bortvist, men vi kan ikke se her at vi har gjort noe klandreverdig som kan gi reaksjoner/straff.

Leser i Deres brev at personen skulle vært **svært** overstadig beruset, dette stemmer ikke og er heller ikke i samsvar med rapport fra skjenkekontrollør.

Under skjenkekontrollen 27.04.2013 hadde vi allerede før skjenkekontrolløren ankom nektet denne personen servering.

Det viste seg at mannen var i følge med et båtmannskap.

Mannens venner sa at de snart skulle forlate lokalet og lurte på om vedkommende kunne få vente på dem så skulle de ta han med seg om bord i båten når de dro.

Dette sa vi ja til, selvfølgelig under forutsetning av at personen ikke drakk alkohol.

Det at personen muligens drakk av sine venners glass og sovnet av er veldig beklagelig. Muligens skulle vi ha bortvist denne personen da vi ble oppmerksom på han? Men da vi fikk vite at han tilhørte en båt vurderte vi at det var best at han dro om bord sammen med sine venner.

I dette tilfellet skulle vi som tidligere nevnt bortvist denne personen, men vi kan ikke se at episoden skulle kunne gi en straff som nevnt i Deres brev.

Vi leser ofte om og vet at alkoholservering har sammenheng med vold.

"Kaikanten Bar Og Spiseri" har eksistert i 15 år, hvor det i denne perioden har vært åpent 7 dager i uken med godt besøk.

Vi har hatt svært få voldsepisoder knyttet til vårt etablissement i denne tiden, dette viser at vi har god kontroll på våre skjenkerutiner.

Mvh

Daglig leder

Tove Mølmann

Saksbehandler: Bente Foshaug
Saksnr.: 2014/2358-2

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
13/15	Formannskapet	29.01.2015
	Kommunestyret	05.02.2015

Vedlegg

- 1 Høringsnotat - endringer i IKS-loven

Saksdokumenter ikke vedlagt:

- Ingen

Høring - Endringer i lov om interkommunale selskaper

Saken gjelder

Hammerfest kommune er invitert til å avgi høringsuttalelse til forslag om endringer i lov om interkommunale selskaper (heretter IKS-loven). Høringsfristen er 5. februar 2015.

Sakens bakgrunn og fakta

Et interkommunalt selskap (IKS) er et selskap mer med enn én deltaker, og hvor deltakerne kun kan være kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper.

Deltakerne i interkommunale selskaper har i dag et ubegrenset ansvar for selskapets forpliktelser. Et interkommunalt selskap er beskyttet mot å gå konkurs jf. IKS-loven § 23. På grunn av dette, er det i dag liten eller ingen risiko ved å gi interkommunale selskaper lån. Det ubegrensede ansvaret i kombinasjon med konkursforbudet innebærer i realiteten en garanti for de økonomiske forpliktelsene til interkommunale selskaper. Dette medfører at interkommunale selskaper kan få en økonomisk fordel gjennom gunstigere lånevilkår enn hva som ville vært tilfelle med en begrenset ansvarsform. Dette innebærer at interkommunale selskaper som driver markedsrettet virksomhet kan få et fortrinn fremfor andre aktører på markedet.

EØS-avtalen artikkel 61 (1) har forbud mot ordninger som innebærer en konkurransevridende offentlig støtte, med mindre støtten er meldt til ESA og godkjent. Departementet har foretatt en nærmere gjennomgang av spørsmålet, og også fått foretatt en juridisk utredning av spørsmålet. Departementet uttrykker at mye taler for at IKS-lovens ansvarsordning ikke fullt ut er i samsvar med EØS-avtalens støtteregele.

Departementet foreslår på bakgrunn av det ovennevnte at IKS-lovens ansvarsform endres fra ubegrenset ansvar til et begrenset deltakeransvar. Videre foreslås det at konkursforbudet i IKS-loven § 23 oppheves. Som en følge av dette vil det også være nødvendig å gjøre andre endringer i regelverket om innskudd, forhøyning og nedsettelse av egenkapital og krav til forsvarlig egenkapital, samt andre mindre endringer både i IKS-loven og andre lover. Det er foreslått en overgangsordning som innebærer at det ubegrensede ansvaret oppheves ett år etter lovens ikrafttredelse, noe som innebærer at lovforslaget også får en virkning på eksisterende forpliktelser for de interkommunale selskapene.

Det kan leses mer om kriteriene for ulovlig offentlig støtte i høringsnotatet s. 10, punkt 3.3.2. For vurderingen av om IKS-lovens ansvarsform er i konflikt med EØS-avtalen art. 61 (1), se høringsnotatet s. 19, punkt 4.2.

Mange av forslagene er tilsvarende løsninger fra annen norsk selskapslovgivning, slik som statsforetaksloven og aksjeloven.

Hammerfest kommune er i dag deltaker i 4 interkommunale selskaper:

- Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS
- Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark (KUSEK) IKS
- Museene for kystkultur og gjenreising i Finnmark IKS
- IKA Finnmark IKS

Rådmannens vurdering

Nærmere om de enkelte forslagene

Endringer i bestemmelsene om deltakeransvar og konkurs

§3 Deltakeransvar

I dag hefter den enkelte deltakeren ubegrenset for en andel av selskapets samlede forpliktelser.

Det foreslås å endre bestemmelsen slik at eieransvaret i interkommunale selskaper blir begrenset til innskuddenes størrelse. Deltagernes ansvar for selskapets gjeld vil være begrenset til det innskuddet deltakeren har skutt inn i selskapet. Kreditor kan etter lovforslaget kun forholde seg til det interkommunale selskapet for å få sine forpliktelser dekket, og kan ikke lenger kreve den enkelte deltakeren direkte for en andel av forpliktelsen dersom midlene i selskapet ikke gir dekning til fordringene.

§ 23 Utlegg, arrest og konkurs

Den nåværende § 23 i IKS-loven foreslås opphevet. Opphevelse av bestemmelsen innebærer at det etter lovforslaget blir mulig å åpne gjeldsforhandlinger og konkurs i interkommunale selskaper. Forslaget er en følge av at det foreslås å innføre begrenset ansvar for interkommunale selskaper, og foreslås av hensyn til at kreditorene skal kunne ivareta sine interesser på vanlig måte gjennom gjeldsforhandling og konkurs.

§ 36 Deltakernes ansvar etter avvikling

Etter dagens ordning har deltakerne et ubegrenset ansvar overfor det interkommunale selskapets kreditorer også etter avvikling av selskapet. Deltakerne hefter for sin andel av selskapets forpliktelser, slik at kreditorene har en garanti for dekning av sine fordringer.

Det foreslås at bestemmelsen endres slik at kreditorene etter avvikling kun kan kreve den enkelte deltaker for inntil verdien av det denne eventuelt har fått ved avviklingen av selskapet. Overfor en kreditor som ikke har fått full dekning for sine fordringer, hefter avviklingsstyret solidarisk og uten begrensning i de tilfellene det ikke kan godtgjøres at avviklingsstyret har opptrådt med tilbørlig aktsomhet.

Endringer i bestemmelser om innskudd, utbytte og kapitalforhold

Innføring av begrenset ansvar i IKS-loven innebærer redusert kreditorvern. For å oppveie for det, foreslås det tatt inn nye bestemmelser som regulerer kapitalforholdene i selskapet. Hensynet bak den foreslåtte endringen er sterkere kreditorvern, noe som er tenkt å sikre at de interkommunale selskapene skal kunne oppnå lån på vanlige markedsbetingelser.

§5 Deltakernes innskuddsplikt

Gjeldende rett i dag er at deltakerne ikke plikter å gjøre innskudd i selskapet i større utstrekning enn det som følger av selskapsavtalen. Bestemmelsen videreføres. Det er foreslått at innskuddsplikten skal forfalle samtidig med registrering av selskapet eller av nye IKS-deltakere i Foretaksregisteret, noe som er mer presist en dagens formulering om at innskuddet skal betales «straks».

Det foreslås også at innskuddet kan bestå av andre formuesverdier eller realverdier enn penger.

§ 5 a Krav om forsvarlig egenkapital

I dag er det ingen krav til selskapets egenkapital etter IKS-loven. På bakgrunn av forslaget om innføring av ansvarsbegrensning for selskapets deltakere, må kreditor gis en bedre sikkerhet for sine fordringer. Det foreslås derfor at det skal stilles krav om at selskapet til enhver tid må ha en forsvarlig egenkapital ut fra virksomhetens omfang og risiko.

Det må foretas løpende vurderinger av om selskapets egenkapital er forsvarlig. Det er primært styret som må foreta vurderingen av om egenkapitalen er forsvarlig eller ikke, da det er styret som har best kjennskap til den daglige driften. Det foreslås at det lovfestes en handleplikt for

styret i et interkommunalt selskap dersom egenkapitalen blir for lav. Styret får etter forslaget plikt til å innkalle representantskapet i selskapet, og foreslå tiltak som vil gi en forsvarlig egenkapital. Dersom tiltak ikke kan gjennomføres, skal styret foreslå selskapet oppløst.

Ny § 5 b om forhøyelse av innskuddskapitalen ved nyinnbetaling

Det foreslås at innskuddskapitalen kan forhøyes ved at deltakerne innbetaler ny kapital. Myndigheten legges til kommunestyret, da et slikt vedtak vil berøre kommunens budsjett. Initiativet til en kapitalforhøyelse skal komme fra representantskapet i selskapet da representantskapet sitter nærmere den daglige driften enn kommunestyrene, og dermed har bedre grunnlag for å vurdere spørsmålet. En kapitalforhøyelse vil innebære en endring av selskapsavtalen, noe som må vedtas av kommunestyret jf. IKS-loven § 4.

Ny § 5 c om forhøyelse av innskuddskapitalen uten nyinnbetaling

Departementet foreslår at det også skal være anledning til forhøyelse av det interkommunale selskapets innskuddskapital uten at det foretas nyinnbetaling fra eierne.

Også dette forslaget innebærer at det må foretas en endring av selskapsavtalen, noe som må vedtas av kommunestyret, jf. IKS-loven § 4.

Ny § 5 d om nedsetting av innskuddskapitalen

Interkommunale selskaper bør ha mulighet til å sette ned innskuddskapitalen for å kunne bruke midlene på andre formål. Det ligger i lovens sammenheng at beslutningen ikke kan gjelde et større beløp enn at selskapets egenkapital er forsvarlig etter nedsettingen. Departementet finner det derfor ikke nødvendig å presisere dette i bestemmelsen.

Representantskapet beslutter nedsetting, men beslutningen må vedtas av kommunestyret da beslutningen krever endring i selskapsavtalen, jf. IKS-loven § 4.

Departementets forslag inneholder også visse minimumskrav til representantskapets møteprotokoll, derunder hvilket formål nedsettingen skal benyttes til.

Ny § 5 e om utbytte/utdelinger

Departementet ser et behov for nærmere regler om utdeling eller utbytte fra interkommunale selskaper av hensyn til både selskapets kreditorer og deltakere. Adgangen til utdeling av det interkommunale selskapets midler er nå regulert i IKS-loven § 29, og det foreslås at ny regulering tas inn i ny § 5 e. Nåværende § 29 foreslås derfor opphevet. Endringen er i det vesentlige teknisk, og antas å ikke endre bestemmelsens innhold.

§ 29 Utdelinger

Bestemmelsen foreslås opphevet, jf. ny § 5 e.

Endringer i andre bestemmelser

Som følge av ansvarsendringen i IKS-loven, er det behov for endringer også i enkelte andre bestemmelser. Departementet angir at disse endringene ikke innebærer realitetsendringer i bestemmelsenes innhold, men er mer å anse som presiseringer som følge av nye ansvarsregler. Det kan leses mer om dette i høringsnotatet punkt 6.4.

Forslag til overgangsordninger

Departementet foreslår at endringene i IKS-loven ikke skal tre i kraft før etter ett år etter loven er vedtatt. Dette er av hensyn til eksisterende avtaler, eksempelvis låneavtaler, der kreditorene kan ha behov for å reforhandle låneavtalene.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet antar at forslaget ikke vil innebære noen nye materielle plikter for kommunene og fylkeskommunene. De vil frigjøres fra det økonomiske ansvaret for ny gjeld stiftet av de interkommunale selskapene, og etter overgangsperioden på ett år vil de også bli fritatt for det økonomiske ansvaret for selskapenes eksisterende gjeld.

For de interkommunale selskapene antar departementet at forslaget vil ha visse økonomiske konsekvenser. Det antas at lånekostnadene vil øke, da de lån som gis til selskapene etter den foreslåtte endringen vil være på mindre gunstige betingelser enn i dag, som en direkte og tilsiktet følge av at det foreslås innført ansvarsbegrensning for interkommunale selskaper.

Samlet vurdering av de foreslåtte lovendringene

Rådmannen vurderer at de økonomiske og administrative konsekvensene av den foreslåtte endringen er noe større enn departementet skisserer.

Kravet til forsvarlig egenkapital antas å innebære at kommunene må skyte inn mer penger i sine interkommunale selskaper enn de midlene som allerede ligger i selskapene. Per i dag er deltagerkommunene garantister for interkommunale selskap sine forpliktelser, og midlene ligger derfor i stor grad hos kommunene selv. Med krav til forsvarlig egenkapital hos det enkelte interkommunale selskaper, innebærer det at midler må flyttes fra kommunene og inn i det enkelte interkommunale selskaper. Det påpekes også at flere interkommunale selskaper har betydelige pensjonsforpliktelser, noe som kan føre til at egenkapitalen må være høy for å være forsvarlig. Krav til forsvarlig egenkapital kan medføre betydelige kostnader for kommunene, og vil også kunne ramme kommunenes likviditet.

Kravet til forsvarlig egenkapital gjelder alle interkommunale selskaper, også de som driver kun med allmennyttige tjenester. Kostnadene med å opprettholde en forsvarlig egenkapital kan føre til at IKS blir en mindre attraktiv selskapsform for å løse slike oppgaver.

Den foreslåtte endringen kan være en fordel for deltakerne, da deltakernes økonomiske ansvar blir begrenset til innskuddet. Det påpekes imidlertid at deltakerne kan ha så sterke interesser i å bevare et interkommunalt selskap at selskapsdeltakerne i praksis vil stille med nye innskudd til selskapet på en slik måte at konkurs er uaktuelt. Dette gjelder særlig for selskaper som også løser kommunale oppgaver, for eksempel renovasjon. Situasjonen kan i disse tilfellene bli ganske lik som i dag, selv om ansvaret formelt sett er begrenset til deltakernes innskudd. Deltakerne vil i slike tilfeller i praksis opptre som en garantist for selskapet gjennom å tilføre nye midler ved behov, noe som igjen kan tenkes å påvirke lånevilkårene som selskapet får.

Forslaget vil ha økonomiske konsekvenser for de interkommunale selskapene. Den foreslåtte endringen av IKS-loven er tenkt å motvirke at interkommunale selskaper får gunstigere lånebetingelser enn andre selskaper som driver næringsvirksomhet, og dermed en konkurransevridende fordel sammenlignet med private selskaper. Dette innebærer også at låneforpliktelser vil bli dyrere for interkommunale selskaper.

For interkommunale selskaper som ikke driver en økonomisk aktivitet etter EØS-avtalen eller næringsvirksomhet etter kommuneloven § 51, vil det fremdeles være tillatt med støtte, eksempelvis en garanti. Slik garanti kan redusere risikoen for långiver, og dette vil gjøre at disse typene interkommunale selskaper fremdeles vil ha mulighet til å få bedre lånebetingelser. Deltakerne må selv vurdere lovligheten av slike garantier.

Flere interkommunale selskaper driver både med kommunale oppgaver samtidig som det selges tjenester til andre. Hammerfest kommune er deltaker i blant annet IKA Finnmark IKS, som har som hovedformål «å legge forholdene til rette for eiernes rasjonelle, funksjonsdyktige og effektive gjennomføring av arkivlovens intensjoner og bestemmelser. Selskapet skal fungere som arkivdepot for eierne». Samtidig følger det også av selskapsavtalen at «IKA Finnmark IKS har ikke erverv som formål, men kan selge kompetanse og arkivtjenester til andre så lenge dette ikke går utover hovedformålet.»

For de selskapene som driver både økonomisk aktivitet og allmennyttige tjenester, vil det bli vanskelig å skille ut hvilken del av driften det kan gis garanti for. Det antas at en støtte til et interkommunalt selskap som har kombinerte oppgaver vil være i strid med EØS-avtalens regler om offentlig støtte, da det kan være vanskelig å påvise at støtten kun har gått til den allmennyttige delen av driften, og ikke til forretningsdriften. Den foreslåtte endringen kan derfor føre til merarbeid for kommunene, da det som følge av endringen må vurderes av kommunene om dagens organisering og fordeling av oppgaver i interkommunale selskaper er praktisk, også sett i lys av risikoen ved å gi en garanti som kan vise seg å være ulovlig offentlig støtte etter EØS-avtalen.

Den foreslåtte lovendringen kan medføre at det vil være best å fordele allmennyttige tjenester som kan motta offentlig støtte, og forretningsdrift i ulike selskaper. Den foreslåtte endringen vil dermed kunne innebære at det må foretas en omdanning av selskaper til eksempelvis aksjeselskaper, eller at det må skje en annen fordeling av oppgaver mellom ulike interkommunale selskaper enn i dag. Dette kan medføre en betydelig belastning på kommunene.

Rådmannens forslag til vedtak:

Hammerfest Kommune avgir med dette følgende høringsuttalelse til de foreslåtte endringene i lov om interkommunale selskaper:

Hammerfest kommune vurderer at de økonomiske og administrative konsekvensene av den foreslåtte endringen er større enn departementet skisserer.

Kravet til forsvarlig egenkapital antas å innebære at kommunene må skyte inn mer penger i sine interkommunale selskaper enn de midlene som allerede ligger i selskapene. Per i dag er deltagerkommunene garantister for interkommunale selskap sine forpliktelser, og midlene ligger derfor i stor grad hos kommunene selv. Med krav til forsvarlig egenkapital hos det enkelte interkommunale selskaper, innebærer det at midler må flyttes fra kommunene og inn i det enkelte interkommunale selskaper. Det påpekes også at flere interkommunale selskaper har betydelige pensjonsforpliktelser, noe som kan føre til at egenkapitalen må være høy for å være forsvarlig. Krav til forsvarlig egenkapital kan medføre betydelige kostnader for kommunene, og vil også kunne ramme kommunenes likviditet.

Kravet til forsvarlig egenkapital gjelder alle interkommunale selskaper, også de som driver kun med allmennyttige tjenester. Kostnadene med å opprettholde en forsvarlig egenkapital kan føre til at IKS blir en mindre attraktiv selskapsform for å løse slike oppgaver.

Den foreslåtte endringen kan være en fordel for deltakerne, da deltakernes økonomiske ansvar blir begrenset til innskuddet. Det påpekes imidlertid at deltakerne kan ha så sterke interesser i å bevare et interkommunalt selskap at selskapsdeltakerne i praksis vil stille med nye innskudd til selskapet på en slik måte at konkurs er uaktuelt. Dette gjelder særlig for selskaper som også løser kommunale oppgaver, for eksempel renovasjon. Situasjonen kan i disse tilfellene bli ganske lik som i dag, selv om ansvaret formelt sett er begrenset til deltakernes innskudd. Deltakerne vil i slike tilfeller i praksis opptre som en garantist for selskapet gjennom å tilføre nye midler ved behov, noe som igjen kan tenkes å påvirke lånevilkårene som selskapet får.

Forslaget vil ha økonomiske konsekvenser for de interkommunale selskapene. Den foreslåtte endringen av IKS-loven er tenkt å motvirke at interkommunale selskaper får gunstigere lånebetingelser enn andre selskaper som driver næringsvirksomhet, og dermed en konkurransevridende fordel sammenlignet med private selskaper. Dette innebærer også at låneforpliktelser vil bli dyrere for interkommunale selskaper.

For interkommunale selskaper som ikke driver en økonomisk aktivitet etter EØS-avtalen eller næringsvirksomhet etter kommuneloven § 51, vil det fremdeles være tillatt med støtte, eksempelvis en garanti. Slik garanti kan redusere risikoen for långiver, og dette vil gjøre at disse typene interkommunale selskaper fremdeles vil ha mulighet til å få bedre lånebetingelser. Deltakerne må selv vurdere lovligheten av slike garantier.

Flere interkommunale selskaper driver både med kommunale oppgaver samtidig som det selges tjenester til andre. Hammerfest kommune er deltaker i blant annet IKA Finnmark IKS, som har som hovedformål «å legge forholdene til rette for eiernes rasjonelle, funksjonsdyktige og effektive gjennomføring av arkivlovens intensjoner og bestemmelser. Selskapet skal fungere som arkivdepot for eierne». Samtidig følger det også av selskapsavtalen at «IKA Finnmark IKS har ikke erverv som formål, men kan selge kompetanse og arkivtjenester til andre så lenge dette ikke går utover hovedformålet.»

For de selskapene som driver både økonomisk aktivitet og allmennyttige tjenester, vil det bli vanskelig å skille ut hvilken del av driften det kan gis garanti for. Det antas at en støtte til et interkommunalt selskap som har kombinerte oppgaver vil være i strid med EØS-avtalens regler om offentlig støtte, da det kan være vanskelig å påvise at støtten kun har gått til den allmennyttige delen av driften, og ikke til forretningsdriften. Den foreslåtte endringen kan derfor føre til merarbeid for kommunene, da det som følge av endringen må vurderes av kommunene om dagens organisering og fordeling av oppgaver i interkommunale selskaper er praktisk, også sett i lys av risikoen ved å gi en garanti som kan vise seg å være ulovlig offentlig støtte etter EØS-avtalen.

Den foreslåtte lovendringen kan medføre at det vil være best å fordele allmennyttige tjenester som kan motta offentlig støtte, og forretningsdrift i ulike selskaper. Den foreslåtte endringen vil dermed kunne innebære at det må foretas en omdanning av selskaper til eksempelvis aksjeselskaper, eller at det må skje en annen fordeling av oppgaver mellom ulike interkommunale selskaper enn i dag. Dette kan medføre en betydelig belastning på kommunene.

På bakgrunn av det ovennevnte, ber Hammerfest kommune om at konsekvensene av den foreslåtte lovendringen vurderes og fastsettes nærmere.

DET KONGELIGE KOMMUNAL-
OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

HØRINGSNOTAT OM ENDRINGER I LOV OM INTERKOMMUNALE SELSKAPER

1. Innledning	4
2. Bakgrunnen for høringen	6
3. Gjeldende rett	7
3.1 Innledning	7
3.2 Lov om interkommunale selskaper	8
3.2.1 Lovens virkeområde og formål	8
3.2.2 IKS-lovens ansvarsform og konkursforbud	9
3.3 EØS-avtalens statsstøtteregelverk	10
3.3.1 EØS-avtalen og offentlig virksomhet	10
3.3.2 Statsstøtteforbudet i EØS-avtalen art. 61 (1)	10
3.3.3 ESAs retningslinjer for statlige garantier	12
3.4 Utenlandsk rett	13
3.4.1 Danmark	13
3.4.2 Sverige	16
3.4.3 Finland	17
4 Departementets vurdering av behovet for endringer i IKS-loven	19
4.1 Innledning	19
4.2 Departementets vurdering av de enkelte vilkårene i EØS-avtalen art. 61 (1) og IKS-lovens ansvarsform	19
4.2.1 Innledning	19
4.2.2 Fordelskriteriet (vilkår 1)	19

4.2.3	Vilkåret om at støtten må være offentlig (vilkår 2)	19
4.2.4	Selektivitetsvilkåret (vilkår 3).....	20
4.2.5	Foretaksvilkåret – økonomisk aktivitet (vilkår 4).....	20
4.2.6	Konkurranssevridningsvilkåret (vilkår 5).....	21
4.2.7	Samhandelsvilkåret (vilkår 6)	21
4.2.8	Sammenfatning – EØS-vilkårene	21
4.2.9	Parallell problemstilling i statsforetaksloven.....	22
4.3	Departementets vurdering av behovet for endring av lovens ansvarsform	23
4.4	Behov for andre endringer i IKS-loven som følge av ansvarsendringen	23
4.5	Alternative løsninger til å endre ansvarsreglene i IKS-loven.....	23
4.5.1	Problemstilling.....	23
4.5.2	Begrense loven for selskaper som driver ikke-økonomisk aktivitet.....	24
4.5.3	Begrense lovens virkeområde til selskaper som yter tjenester av allmenn økonomisk betydning	25
4.5.4	Innføre ordning med markedspris for garantiene.....	25
4.6	Oppsummering – departementets vurdering av behovet for lovendring	26
5	Departementets vurdering av behovet for egen IKS-lov	28
5.1	Tidligere vurderinger	28
5.2	Departementets vurdering i dag.....	28
6	Departementets forslag	32
6.1	Innledning.....	32
6.2	Endringer i bestemmelsene om deltakeransvar og konkurs	32
6.3	Endringer i bestemmelser om innskudd, utbytte og kapitalforhold.....	34
6.4	Endringer i andre bestemmelser som følge av ansvarsendringen.....	40
6.5	Øvrige endringer i IKS-loven	44
6.6	Endringer i bestemmelser i andre lover enn IKS-loven	44
6.6.1	Foretaksregisterloven	44
6.6.2	Aksjeloven	45
7	Forslag til overgangsordninger	46
7.1	Innledning.....	46
7.2	Overgangsordninger for de interkommunale selskapenes eksisterende låneforpliktelser	46
8.	Økonomiske og administrative konsekvenser	48
9.	Merknader til de enkelte bestemmelsene.....	49

9.1 Merknader til de enkelte bestemmelsene i forslag til endringer i lov om interkommunale selskaper	49
9.2 Merknader til de enkelte bestemmelsene i forslag til endringer i lov om aksjeselskaper	56
9.3 Merknader til de enkelte bestemmelsene i forslag til endringer i lov om registrering av foretak.....	56
10. Lovforslag.....	57
I	57

1. Innledning

Om IKS-loven

Lov 29. januar 1999 nr. 6 om interkommunale selskaper (IKS-loven) trådte i kraft 1. januar 2000. Loven regulerer selskaper med mer enn en eier, og der alle deltakerne er kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper. Loven tilbyr kommuner og fylkeskommuner (heretter kommuner) en selskapsform tilpasset oppgaver av forretningsmessig art.

Deltakerne i et interkommunalt selskap har i dag et ubegrenset ansvar for selskapsforpliktelsene. Etter § 3 hefter den enkelte deltaker ubegrenset for en prosent- eller brøkdel av selskapets forpliktelser, og til sammen utgjør delene selskapets samlede forpliktelser. I § 23 framgår det at konkurs og gjeldsforhandling ikke kan åpnes i et interkommunalt selskap. Det samme gjelder for kommuner og fylkeskommuner som er ansvarlige for selskapets forpliktelser. De er beskyttet mot konkurs i kommuneloven § 55 nr. 2.

IKS-loven og EØS-avtalens regler om offentlig støtte

Som en konsekvens av at deltakerne i interkommunale selskaper har ubegrenset ansvar, og at verken deltakerne selv etter kommuneloven, eller selskapene etter IKS-loven kan gå konkurs, er det forbundet liten eller ingen risiko ved å gi interkommunale selskaper lån. Det ubegrensede ansvaret i kombinasjon med konkursforbudet kan i realiteten innebære en garanti for de forpliktelsene interkommunale selskaper påtar seg. Dette medfører at interkommunale selskaper kan få en økonomisk fordel i form av en mulighet for å oppta lån på gunstigere betingelser enn hva som ville vært tilfelle med en begrenset ansvarsform. Fordelen er vederlagsfri, dvs. de interkommunale selskapene betaler ikke noen form for kompensasjon for den økonomiske fordelen som ligger i garantien. Ordningen innebærer dermed at de interkommunale selskapene som driver markedsrettet virksomhet kan få et fortrinn fremfor andre aktører på markedet. Ordninger som gjennom offentlige midler tilgodeser enkelte selskaper/foretak fremfor andre, kan utgjøre konkurransevridende offentlig støtte etter EØS-avtalen artikkel 61 (1), og er i utgangspunktet ulovlig, med mindre støtten er meldt til ESA og godkjent.

Departementets forslag i høringsnotatet

Departementet har foretatt en nærmere gjennomgang av spørsmålet om IKS-lovens forenelighet med EØS-reglene om offentlig støtte, og de konkurransemessige virkningene av dagens ordning, og legger til grunn at mye kan tale for at IKS-lovens ansvarsordning ikke fullt ut er i samsvar med EØS-avtalens støtteregler. Dette er også konklusjonen i en ny juridisk utredning foretatt på oppdrag fra departementet.¹

Departementet foreslår å endre IKS-lovens ansvarsform fra et ubegrenset ansvar til et begrenset deltakeransvar etter mønster av lov 13. juni 1997 nr. 44

¹ Rapport fra ALT advokatfirma AS (2013): «Kommunal markedsvirksomhet i lys av EØS-avtalens statsstøtteregler - Aktiviteter som er omfattet av statsstøttereglene, sentrale problemstillinger og forebyggende tiltak».

om aksjeselskaper (aksjeloven) § 1-2 første ledd. Som en konsekvens av dette foreslås også IKS-lovens konkursforbud i § 23 opphevet. Departementet legger til grunn at en slik endring vil sikre bedre samsvar mellom IKS-loven og EØS-avtalens regler om offentlig støtte. Denne løsningen tilsvarer den som ble valgt for statsforetaksloven² (se nærmere i pkt. 4.2.9). Den vil også kunne bidra til mer like konkurransevilkår mellom interkommunale selskaper og andre aktører som opptrer i det samme markedet.

Departementet foreslår videre enkelte andre endringer i IKS-loven, som følge av forslaget om å endre ansvarsformen og oppheve konkursforbudet. Blant annet foreslås det å ta inn nye bestemmelser knyttet til egenkapital, utbytte og endringer i innskuddskapitalen, som skal bidra til bedre vern av kreditor når det ubegrensede ansvaret faller bort.

Forslaget innebærer at forpliktelser som de interkommunale selskapene allerede har stiftet før endringer i loven trer i kraft, og som er knyttet til konkrete låneavtaler, ikke gis samme vern som tidligere. For disse forpliktelsene foreslås det en overgangsordning som innebærer at det ubegrensede ansvaret oppheves ett år etter lovens ikrafttredelse.

Departementet foreslår også å oppheve to overgangsbestemmelser som gjaldt interkommunale selskaper som var etablerte ved IKS-lovens ikrafttredelse 1. januar 2000.

² Lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak og Ot.prp. nr. 13 (2002-2003) Om lov om endringer i lov om statsforetak mv.

2. Bakgrunnen for høringen

Tidligere vurderinger av IKS-loven og statsstøttereglene

Forholdet mellom IKS-loven og reglene om statsstøtte i EØS-avtalen ble drøftet i lovens forarbeider. Det ble da konkludert med at EØS-avtalens statsstøtteregele ikke var til hinder for en ubegrenset ansvarsform, se Ot.prp. nr. 53 (1997-1998) om lov om interkommunale selskaper og lov om endringer i kommuneloven m.m. (kommunalt og fylkeskommunalt foretak) s. 86 flg. Statsstøtteproblematikken ble vurdert ut fra ESAs³ dagjeldende retningslinjer for forståelsen av EØS-avtalens regler om statsstøtte (Procedural and Substantive Rules in the Field of State Aid) punkt 20.7.2 (3), og departementet konkluderte med at disse retningslinjene ikke var til hinder for en slik ordning som IKS-loven la opp til.

Etter vedtakelsen av IKS-loven gav ESA i 2001 ut nye og tydeligere retningslinjer for statsstøttereglenes anvendelse for statlige garantier. De nye retningslinjene gav en klarere beskrivelse av hva slags offentlige garantier som anses å utgjøre offentlig støtte etter EØS-avtalen art. 61 (1), og i hvilke tilfeller slike garantier kan godkjennes av ESA som forenelig med EØS-avtalen og dermed er lovlig. Retningslinjene ble revidert i desember 2008, men hovedinnholdet står fast. Se nærmere omtale av retningslinjene nedenfor i punkt. 3.3.3.

Dialog med ESA om IKS-lovens ansvarsform

På bakgrunn av retningslinjene fra 2001, stilte ESA i 2004 spørsmål til norske myndigheter om ansvarsreglene i lov om interkommunale selskaper rammes av forbudet mot statsstøtte i EØS-avtalen art. 61 (1). Hovedproblemstillingen var om lovens ubegrensede ansvarsform i kombinasjon med konkursforbudet, i realiteten innebærer en ulovlig offentlig garanti som dekker samtlige av de interkommunale selskapenes forpliktelser. I dialogen med norske myndigheter gikk ESA langt i å antyde at den garantiordningen som følger implisitt av IKS-loven innebærer ulovlig offentlig støtte, og derfor bør avskaffes.

Tidligere endringer i statsforetaksloven

Lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak (statsforetaksloven) hadde en tilsvarende ansvarsordning som IKS-loven. I brev til norske myndigheter av 19.06.01 slo ESA fast at statsforetakslovens ordning med ubegrenset ansvar var i strid med støtteforbudet i EØS-avtalen art. 61 (1). ESA påla derfor norske myndigheter å foreta nødvendige lovendringer for å bringe motstriden til opphør. Statsforetakslovens ansvarsregler ble på denne bakgrunnen endret fra ubegrenset til begrenset ansvar med virkning fra 01.01.03.

Enkeltsaker for ESA om ulovlig statsstøtte

³ ESA (EFTA Surveillance Authority) er EFTAs overvåkningsorgan, og har ansvaret for å kontrollere at de regler og plikter som følger av EØS-avtalen gjennomføres og etterleves i EFTA-statene Norge, Island og Liechtenstein.

ESA har de siste årene behandlet en rekke klagesaker om ulovlig offentlig støtte knyttet til kommunal og fylkeskommunal virksomhet.⁴ Flere av sakene har blant annet omhandlet ulovlig krysssubsidiert mellom kommunenes forvaltningsvirksomhet og økonomiske virksomhet. Sakene illustrerer at økonomisk aktivitet i kommunal sektor må utøves innenfor og organiseres iht. de rettslige rammene EØS-lovgivningen og statsstøttereglene setter, og at statsstøtteproblematikk knyttet til kommunal virksomhet er et aktuelt tema.

Behovet for lovendring

Departementet varslet allerede i Ot.prp. nr. 95 (2005 - 2006) om lov om endringer i lov 25. september 1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (interkommunalt samarbeid) at man ville foreta en gjennomgang av IKS-lovens ansvarsform i et statsstøtterettslig perspektiv. I lys av tidligere dialog med ESA knyttet til IKS-loven og ESAs pålegg om å endre statsforetaksloven, samt senere års saker om statsstøtte knyttet til kommunal virksomhet, anser departementet det som nødvendig å endre IKS-loven for å sikre at denne er i overensstemmelse med EØS-reglene om offentlig støtte. Det er også et mål å sikre mest mulig like konkurransevilkår mellom offentlige og private aktører på markedet. Den potensielle garantien og fordelene som lovens ansvarsordning i dag medfører for interkommunale selskaper i markedet, bør på denne bakgrunnen opphøre.

3 Gjeldende rett

I dette kapittelet redegjør departementet kort for de sentrale reglene om interkommunale selskaper (pkt. 3.2), herunder særlig om IKS-lovens ansvarsform (pkt. 3.2.2). Videre omtales statsstøttereglene i EØS-avtalen og de vilkårene som må være oppfylt for at det skal foreligge ulovlig støtte. Det gis en mer utfyllende omtale av hva som ligger i hhv. støttebegrepet og foretaksbegrepet (pkt. 3.3.2). Det gis også en generell omtale av kommunenes adgang til å drive næringsvirksomhet eller virksomhet av forretningsmessig art i de andre nordiske landene (pkt. 3.4).

3.1 Innledning

Om interkommunalt samarbeid og selskapsorganisering

Til grunn for organisering av lokalforvaltningen ligger et sentralt prinsipp om at kommuner og fylkeskommuner er autonome enheter og at den kommunale kompetansen er negativt avgrenset. Dette innebærer at en kommune kan påta seg enhver oppgave, så langt det ikke strider mot lov eller ulovfestede rettsprinsipper. I dette ligger det at kommuner også kan beskjeftige seg med virksomhet med forretningsmessig preg eller regulær næringsvirksomhet i et

⁴ Se Case No: 72678 om analysesenter i Trondheim kommune, Case No: 70957 om fylkeskommunale sikkerhetskurs, Case No 71659 om fylkeskommunale tannhelsetjenester, Case No: 69911 om kommunal avfallshåndtering og Case No: 69978 Kippermoen treningssenter.

marked. Kommuner har også stor frihet til å organisere sin virksomhet i både privatrettslige og offentligrettslige former.

Interkommunalt samarbeid spenner over et bredt spekter, både når det gjelder virksomhetens art og organisasjonsform. Kommunene kan organisere formelle interkommunale samarbeider i form av vertskommunesamarbeid etter kommuneloven §§ 28-1a til 1k, samkommune etter kommuneloven §§ 28-2a til 2v, samarbeid organisert med et interkommunalt styre etter kommuneloven § 27, eller samarbeid organisert i et interkommunalt selskap etter IKS-loven. I tillegg kan kommuner organisere interkommunale samarbeid gjennom aksjeselskap.

Interkommunale selskaper – en etablert selskapsform for kommunene

Det var i 2012 etablert 239 interkommunale samarbeid i form av interkommunale selskaper.⁵ Omsetningen i og størrelsen på selskapene kan variere, og det er noen selskaper med opp til 30-40 deltakere. Virksomheten som drives i interkommunale selskaper er variert, men kan kategoriseres i følgende hovedtyper: avfall- og renovasjon, vann- og avløp, brannverntjenester, drift av havner, revisjonsvirksomhet og generell offentlig administrasjon tilknyttet blant annet næringsvirksomhet og -utvikling, kontrollutvalg, kultur, helsestell og sosial virksomhet. Mange av selskapene ivaretar således viktige oppgaver for de aktuelle kommunene.

3.2 Lov om interkommunale selskaper

3.2.1 Lovens virkeområde og formål

Generelt om IKS-loven

IKS-loven regulerer virksomheten til interkommunale selskaper. Med interkommunalt selskap menes et selskap med mer enn én deltaker og hvor deltakerne bare kan være kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper. Staten eller private kan ikke være deltakere.

Det interkommunale selskapet utgjør et selvstendig rettssubjekt som er rettslig og økonomisk adskilt fra deltakerkommunene eller det interkommunale eierselskapet.⁶ Det har egen formue og inntekter. Selskapet inngår avtaler i eget navn og er selv part i rettssaker og overfor forvaltningsmyndighetene.

Interkommunale selskaper som organisasjonsform er i utgangspunktet ment som et tilbud for organisering av de delene av kommunenes virksomhet som har mer preg av forretningsmessige hensyn enn kommunenes

⁵ Rapport IRIS – 2013/08, side 44: <http://www.regjeringen.no/pages/38292139/IRISrapp.pdf>. Tall hentet fra Foretaksregisteret (Brønnøysundregisteret) september/oktober 2012. Antall IKS-er har ligget stabilt på 230-240 de siste årene, og det er ingen grunn til tro det har vært vesentlige endringer fra høsten 2012 og frem til i dag.

⁶ I høringsnotatet brukes i det videre uttrykket *eier- eller deltakerkommunene* om selskapseierne både der det er kommuner, fylkeskommuner og interkommunale selskaper er eiere, om ikke annet er sagt.

myndighetsutøvelse og forvaltningsvirksomhet. Loven tilbyr ikke en organisasjonsform tilpasset offentlig myndighetsutøvelse og forvaltningsvirksomhet i snever forstand.⁷

Dette var bakgrunnen for at selskapslovgivningens prinsipper ble lagt til grunn ved utarbeidelsen av IKS-loven. Det ble særlig sett hen til den rollefordelingen mellom eier og ledelse som selskapslovgivningen ellers legger opp til. I Ot.prp. nr. 53 (1997 - 1998) la departementet vekt på at «[S]elv om selskapslovgivningens prinsipper er lagt til grunn, er det (...) behov for modifikasjoner av hensyn til kommunalpolitisk styring og kontroll. Dette innebærer at lovforslagene er uttrykk for balanse mellom hensynet til frihet for foretaksledelsen og hensynet til politisk kontroll. På en rekke punkter har det vært nødvendig å lage et kompromiss mellom kryssende hensyn.»⁸.

Utøvelse av eiermyndighet i IKS-er

Øverste myndighet i et interkommunalt selskap er representantskapet. Dette er eierorganet hvor eierskapet utøves. Hver deltakerkommune skal ha minst ett medlem i representantskapet. Det er lagt til grunn at det ikke er adgang for kommunene til å ha en felles representant i representantskapet.

Deltakerkommunene kan ikke utøve eiermyndighet direkte overfor selskapets styre eller administrasjon, men kan gjennom representantskapet treffe vedtak som binder styret, og det kan også omgjøre vedtak styret har gjort.

Kommunestyret har full instruksjonsmyndighet overfor sine medlemmer i representantskapet, og har på denne måten en betydelig reell styringsmulighet overfor beslutninger i representantskapet.

Representantskapet har særlige oppgaver etter loven. Dette gjelder fastsetting av regnskap, budsjett, økonomiplan, valg av revisor, vedtak om salg eller pantsettelse av fast eiendom eller andre større kapitalinvesteringer som er av vesentlig betydning for eierne. Representantskapet i et interkommunalt selskap er på denne måten tillagt flere oppgaver enn eierorganet (generalforsamlingen) i et aksjeselskap.

3.2.2 IKS-lovens ansvarsform og konkursforbud

Deltakerne i et interkommunalt selskap (kommuner, fylkeskommuner og andre interkommunale selskaper) har i dag et ubegrenset ansvar for selskapsforpliktelsene som svarer til deltakernes eierandeler (pro rata), jf. IKS-loven § 3 første ledd. Til sammen skal eierandelene utgjøre selskapets samlede forpliktelser. Dette innebærer at deltakerne, dvs. deltakerkommunene, hefter ubegrenset for en bestemt andel av selskapets samlede gjeld til enhver tid. Med mindre annet fremgår av selskapsavtalen, vil en eierandel på 20 prosent i selskapet dermed innebære at deltakeren hefter ubegrenset for inntil 20 prosent av selskapets gjeld.

⁷ Her vil andre kommunale organisasjonsmodeller være mer hensiktsmessig å bruke, særlig vertskommunemodellen jf. kommuneloven kap. 5A.

⁸ Se nærmere om særtrekkene ved IKS-loven, herunder de forsterkede eierstyringsgrepene, i pkt. 5.2 nedenfor.

En selskapskreditor må først gjøre sitt krav gjeldende mot selskapet. Dersom kreditor ikke oppnår dekning av selskapet innen 14 dager regnet fra påkrav, kan kreditor kreve den enkelte deltakeren direkte for dennes andel av forpliktelsen.

Videre følger det av § 36 at selskapsdeltakerne er ansvarlige overfor kreditorene ved en eventuell oppløsning av selskapet, under forutsetning av at det ikke finnes dekning for forpliktelsene i selskapsmidlene. Begrunnelsen for dette har vært at deltakerne ikke skal kunne fri seg fra sitt deltakeransvar ved å avvikle selskapet.

Etter IKS-loven § 23 er selskapet beskyttet mot å gå konkurs. Begrunnelsen for dette har blant annet vært at dette svarer til konkursforbudet som gjelder for kommuner og fylkeskommuner etter kommuneloven § 55, og at adgangen til selskapskonkurs ikke har noen reell hensikt, da det ubegrensede deltakeransvaret likevel sikrer at kreditor får dekket sine fordringer.

Konsekvensen av ordningen i IKS-loven med ubegrenset deltakeransvar i kombinasjon med konkursforbudet, er at det innebærer liten eller ingen risiko å yte lån til interkommunale selskaper. I realiteten kan ordningen utgjøre en kommunal garanti for selskapsforpliktelsene.

3.3 EØS-avtalens statsstøtteregeleverk

3.3.1 EØS-avtalen og offentlig virksomhet

Kommuner og fylkeskommuner er selvstendige rettssubjekter og forvaltningsenheter og utgjør ikke en del av statsforvaltningen. Plikter som etter EØS-avtalen er pålagt staten, må imidlertid respekteres av det offentlige generelt, uavhengig av om det er statsforvaltningen, kommune eller fylkeskommune.

Etter EØS-avtalen artikkel 125 har avtalen ingen innvirkning på nasjonale regler om eiendomsretten. Hvorvidt det offentlige skal kunne eie og drive næringsvirksomhet og hvordan denne virksomheten skal organiseres, vil derfor i utgangspunktet være opp til hvert enkelt land å avgjøre. Det er imidlertid en forutsetning at offentlig virksomhet organiseres og ellers drives på en måte som ikke kommer i konflikt med EØS-avtalen, herunder EØS-reglene om konkurranse og statsstøtte. Dette innebærer blant annet at offentlig eiet næringsvirksomhet verken kan diskrimineres eller tillates konkurransefordeler i forhold til privat eiet virksomhet.

3.3.2 Statsstøtteforbudet i EØS-avtalen art. 61 (1)

Nærmere om hva som regnes som ulovlig støtte

Reglene om offentlig støtte henger nøye sammen med EØS-avtalens øvrige konkurranseregler fordi økonomisk støtte fra staten og andre offentlige myndigheter vil kunne bedre den aktuelle virksomhetens konkurransedyktighet, og dermed medføre en konkurransevridding på det

aktuelle markedet. EØS-avtalen art. 61 (1) oppstiller derfor et forbud mot offentlig støtte.

Selv om art. 61 (1) kun omtaler støtte gitt med statsmidler, er det klart at også støtte gitt av kommuner og fylkeskommuner omfattes av støttebegrepet.

Følgende vilkår må være oppfylt for at et tiltak skal anses som offentlig støtte i EØS-rettslig forstand:

- 1) Tiltaket innebærer en økonomisk fordel for mottakeren (fordelskriteriet)
- 2) Støtten må være gitt av det offentlige eller av offentlige midler i enhver form (statsmidler)
- 3) Støtten må begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer eller tjenester (selektivitetskriteriet)
- 4) Mottaker av støtte må drive økonomisk aktivitet (foretaksbegrepet)
- 5) Støtten må vri konkurransen eller true med å vri konkurransen (konkurransevriddningskriteriet)
- 6) Støtten må være egnet til å påvirke samhandelen mellom EØS-landene (samhandelskriteriet)

Dersom alle vilkårene er oppfylt, omfattes støtten av forbudet i artikkel 61 (1).⁹ I det følgende omtales fordelskriteriet og foretaksbegrepet noe nærmere.

Om fordelskriteriet (vilkår 1)

Fordelskriteriet i EØS-avtalen art. 61 (1) skal forstås vidt, og omfatter all direkte eller indirekte støtte som ytes fra offentlige kilder. Alle offentlige tiltak som kan gi økonomiske fordeler til bestemte bedrifter eller deler av næringslivet, vil i prinsippet kunne utgjøre offentlig støtte. Blant annet vil lån på gunstige vilkår, skatte- og avgiftslettelser og avkall på utbytte i offentlig eide bedrifter kunne bli betraktet som støtte. Andre eksempler er offentlige garantier og salg av offentlig eiendom til underpris. Støttens form og måten støtten er gitt på er uten betydning (eks. ved vedtak, avtale, lov eller forskrift). Det er ikke tiltakets formål som er det avgjørende når man skal vurdere om det foreligger støtte, men effekten av tiltaket. En ordning ved lov eller forskrift som medfører at enkelte aktører i markedet oppnår økonomiske fordeler, vil dermed i utgangspunktet omfattes av støttebegrepet.

Om foretaksbegrepet (vilkår 4)

EØS-avtalen art. 61 (1) omfatter kun støtte til «foretak». Foretaksbegrepet er ikke legaldefinert i EØS-avtalen, men reglene om offentlig støtte er tolket slik at enhver enhet som utøver «økonomisk aktivitet», dvs. tilbyr en vare eller tjeneste i et marked, vil være et foretak i avtalens forstand. Det er således lagt til grunn en vid forståelse av foretaksbegrepet. En slik tolkning er også stadfestet gjennom flere saker for EU-domstolen.

⁹ Det foretas en gjennomgang av vilkårene etter art. 61 (1) opp mot IKS-lovens ansvarsordning i pkt. 4.2.

Det har ikke betydning om den aktuelle virksomheten utøves av offentlige eller private aktører. En enhet som formelt er en del av det offentlige, for eksempel en kommunal etat, kan således utøve økonomisk aktivitet og utgjøre et «foretak» i EØS-avtalens forstand.

Det skal generelt lite til for at en enhet kan sies å utøve økonomisk aktivitet og utgjøre et foretak etter EØS-avtalen art. 61 (1). Motstykket til økonomisk aktivitet, slik det har blitt tolket av (tidligere) EF-domstolen, er «tradisjonell myndighetsutøvelse». EF-domstolen har i tidligere saker gitt noen nyttige utgangspunkter mht. hva som anses å være et foretak, dvs. en enhet som driver økonomisk aktivitet, se blant annet sakene C-343/95, *Diego Cali*, og C-41/90, *Höfner and Elser v Macrotron*.

I en juridisk utredning har ALT advokatfirma på oppdrag fra departementet sett nærmere på foretaksbegrepet og hva som kan regnes som økonomisk aktivitet i EØS-avtalens forstand.¹⁰ Ved vurderingen av om en aktivitet omfattes av foretaksbegrepet, har det i følge rapporten mindre betydning hvordan tjenesten er organisert. For eksempel har det mindre betydning hvorvidt kommunen velger å utføre tjenesten i egenregi eller i et selskap. Det at det ytes et vederlag for tjenesten (hel eller delvis egenbetaling) kan være relevant, men er ikke et avgjørende moment ved vurderingen av om det utøves økonomisk aktivitet. Det at en oppgave er lovpålagt og at det offentlige har enerett utelukker i følge rapporten heller ikke at aktiviteten omfattes av foretaksbegrepet.

Det utøves økonomisk aktivitet der den aktuelle enheten tilbyr varer eller tjenester i et marked. Det er som utgangspunkt irrelevant hvorvidt den aktuelle enheten har et profittmotiv eller ikke. Dette har sammenheng med at også støtte til foretak som ikke har profitt som siktemål vil kunne påvirke konkurransebetingelsene til de øvrige aktørene i markedet.

3.3.3 ESAs retningslinjer for statlige garantier

ESA vedtok 17. desember 2008 nye, reviderte retningslinjer for statlige garantier.¹¹ Formålet med retningslinjene er som nevnt blant annet å gi medlemslandene en beskrivelse av prinsippene som legges til grunn for ESAs fortolkning av EØS-avtalen art. 61 (1) og anvendelsen av denne på statsgarantier, slik at det sikres forutsigbarhet og likebehandling.¹²

¹⁰ ALT advokatfirma AS (2013) «Kommunal virksomhet i lys av EØS-avtalens statsstøtteregler – Aktiviteter som er omfattet av statsstøttereglene, sentrale problemstillinger og forebyggende tiltak».

¹¹ <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>

¹² EU-kommisjonen har 20.01.14 publisert utkast til nye retningslinjer for støttebegrepet: http://ec.europa.eu/competition/consultations/2014_state_aid_notion/index_en.html. Disse vil trolig tre i kraft i løpet av 2014.

Det følger av retningslinjene at offentlige garantier som ikke er gitt på markedsmessige vilkår normalt vil utgjøre offentlig støtte. Det er ikke bare uttrykkelige garantier som anses som garantier i retningslinjenes forstand, men også mer indirekte garantiformer. Blant annet fremgår det av retningslinjene at organisasjonsformer som utelukker konkurs- eller annen insolvensbehandling, eller på andre måter innebærer en garanti eller tapsdekning fra det offentlige, også må anses som garantier. Dette er fordi slike organisasjonsformer helt eller delvis fjerner ev. kreditorers risiko forbundet med å yte lån, og gjør det mulig for foretaket å oppnå gunstigere rentevilkår enn det som kan oppnås på markedet ellers. Når det ikke svares en markedsmessig premie for den økonomiske fordel som ligger i en slik garanti, foreligger det offentlig støtte.

Det samme gjelder i følge retningslinjene når det offentlige ved kjøp av eierandeler i et foretak godtar et ubegrenset deltakeransvar, i stedet for det vanlige begrensede ansvaret.

En organisasjonsform som innebærer en offentlig garanti kan, på grunn av den lave risikoen for lånegiver forbundet med å yte lån, gjøre det mulig for et foretak å oppnå gunstigere rentevilkår enn det som er vanlig på markedet. Retningslinjene legger til grunn at der den offentlige garantiordningen medfører økonomiske fordeler i form av bedre finansielle vilkår enn foretaket ville hatt uten garantien, og denne fordelene ikke utliknes ved å betale en markedsmessig premie (vederlag), foreligger det offentlig støtte uforenelig med EØS-avtalen art. 61 (1).

3.4 Utenlandsk rett

I Danmark, Sverige og Finland er kommunenes adgang til å drive næringsvirksomhet eller virksomhet av forretningsmessig art i større grad begrenset enn i Norge. Det finnes ingen rene paralleller til den norske IKS-loven, der deltakerne i form av kommuner, fylkeskommuner eller andre offentlig eide selskaper, er ubegrenset ansvarlige for selskapsforpliktelsene.

3.4.1 Danmark

Innledning

Det er vid adgang for kommunen til å samarbeide med andre kommuner, særlig i form av "kommunale fællesskaber", men det er også andre samarbeidsformer som kommunen kan velge blant. Interkommunale selskaper, som en egen, selvstendig selskapsform tilsvarende de som er organisert etter den norske loven om interkommunale selskaper, finnes ikke i Danmark.

Avtalebasert samarbeid uten organisatorisk overbygning

Etter *lov om kommuners og regioners udførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber* kan en kommune utføre kommunale oppgaver for andre kommuner. Loven har ellers regler som tar sikte på at avtaler mellom offentlige myndigheter skjer i samsvar med anbudsreglene. For at kommuner kan utføre eller få utført oppgaver av en viss økonomisk verdi, er det et vilkår at oppgaven i forkant har

vært lyst ut på anbud. Hvis den økonomiske verdien av den enkelte oppgave overstiger EUs terskelgrense for når en tjenesteytelse skal settes ut på anbud, kan en kommune kun utføre oppgaver for andre kommuner i selskapsform. Det kan for øvrig i særlovgivningen være regler som innskrenker eller utvider kommunenes handlingsrom i forhold til dette utgangspunktet. *Lov om kommuners og regioners utførelse af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber* gjelder kun i de tilfeller hvor oppgaveutførelsen eller selskapsdeltakelsen ikke reguleres av annen lovgivning.

Deltakelse i selskaper

Lov om kommuners udførelse og regioners af opgaver for andre offentlige myndigheder og kommuners og regioners deltagelse i selskaber gir regler for kommunenes adgang til å være en aktør på markedet. I utgangspunktet gjelder den kun for selskapsdannelser hvor det både er offentlige og private eiere, men det kan under særlige omstendigheter gis unntak slik at loven gjelder også for selskaper som utelukkende har offentlige eiere. For å omfattes av loven må selskapet bedrive virksomhet med henblikk på salg av varer og tjenester som bygger på kommunal know-how som er opparbeidet i kommunen blant annet i forbindelse med utførelse av kommunale oppgaver. I tillegg må selskapene i betydelig grad henvende seg til det offentlige markedet. Rent konkret betyr dette at ikke mer enn 50 % av selskapets gjennomsnittlige omsetning over en treårsperiode kan stamme fra salg til andre enn kommuner. Dersom selskapet i løpet av en tre års periode overstiger 50 %- grensen, blir kommunen forpliktet til å selge sine eierandeler. Det framgår videre av loven at kommuner kun kan ”deltage finansielt og ledelsesmessigt i aktieselskaber, anpartsselskaber og andre virksomheder med begrænset ansvar”. Denne loven åpner altså ikke opp for at kommuner kan delta i selskaper med ubegrenset ansvar.

Kommunale fellesskaper

Lov om kommunernes styrelse har en egen bestemmelse om interkommunalt samarbeid (§ 60). Bestemmelsen omhandler samarbeidsavtaler som utelukkende har kommuner som deltakere. For at arbeidet skal kunne anses som omfattet av § 60, må det foreligge en overføring av kompetanse fra en kommune til en annen kommune eller et selvstendig styringsorgan. Hvis det ifølge samarbeidsavtalen opprettes et selvstendig styringsorgan som kompetansen overføres til, betegnes samarbeidet som et ”kommunalt fællesskab”. Det er i § 60 ikke satt noen begrensninger for hvilke *kommunale* oppgaver og hvilken kompetanse som kan avgis til kommunale fellesskaper. Når det gjelder myndighetsutøvelse i form av regulering av borgernes rettsforhold (for eksempel forbud eller tillatelser), kreves det særlige holdepunkter i lovgivningen for at slik kompetanse kan overføres til et kommunalt fellesskap. Andre begrensninger kan også følge av særlovgivningen.

I dansk kommunalrett er det et klart utgangspunkt at kommuner ikke kan drive ”erhvervsvirksomhed”. Den samme begrensning gjelder som den klare hovedregel også for kommunale fellesskaper.

Et kommunalt fellesskap er en egen juridisk person. Ved opprettelsen av et kommunalt fellesskap er det fellesskapets styrelsesorgan som blir den kompetente myndighet på fellesskapets oppgaveområde. Dette innebærer at styrelsesorganet tillegges kompetanse til å treffe beslutninger som forplikter kommunene, også i økonomisk hensende. Styrelsesorganet skal bestå av en eller flere representanter fra hver av deltakerkommunene. I utgangspunktet skal disse velges av og blant medlemmene i kommunalbestyrelsen til de deltakende kommuner, men det er også anledning til å velge andre enn slike medlemmer. Det er antatt at kommunalbestyrelsen skal ha instruksjonsrett overfor de representanter ettersom det kun er kommunalbestyrelsen som kan velge disse.

Hvis det i vedtektene ikke er truffet noen bestemmelse om ansvaret for fellesskapets gjeld overfor tredjemann, er det antatt at enhver av fellesskapets deltakere etter fellesskapets oppløsning hefter for hele gjelden.

Deltakelse i kommunale aksjeselskaper etter kommunalfullmaktsreglene

Kommunene har etter de ulovfestede ”kommunalfuldmagtsregler” en viss adgang til å delta i selskaper. Som utgangspunkt er det imidlertid en forutsetning at det ikke er én kommune, som har bestemmende innflytelse i selskapet, for eksempel aksjemajoriteten. Selskapet kan kun ivareta oppgaver som kommunen selv kan utføre og kan f.eks. ikke ha profitt som formål. Myndighetsutøvelse kan ikke overlates til aksjeselskaper mv. med mindre det er lovhjemmel til det.

Deltagelse i andre privatrettslige organisasjonsformer etter kommunalfullmaktsreglene

Kommuner kan etter kommunalfulmaktsreglene – og under de ovenfor beskrevne forutsetningene – også delta i andre privatrettslige organisasjonsformer, herunder f.eks. i ”interessentskaber”. Denne selskapsformen karakteriseres bl.a. av at selskapsdeltakerne hefter med hele sin formue for selskapets kreditorer.

I hvilken grad kommuner kan delta i selskaper med ubegrenset ansvar reguleres av *lov om kommunernes styrelse* § 59, jf. *bekendtgørelse om kommunernes låntagning og meddelse af garantier m.v.* Regelverket åpner for at kommunalbestyrelsen, med tilsynsmyndighetens samtykke, kan pådra kommunen solidarisk ansvar ved inntreden i selskaper mv.

Betjeningsoverenskomster

På ulovfestet grunnlag har kommunene i et begrenset omfang adgang til å inngå såkalte betjeningsoverenskomster med andre kommuner. Slike betjeningsoverenskomster innebærer i praksis at man inngår samarbeid ved at en kommune benytter institusjoner, spesialister, maskiner osv. som tilhører en annen kommune.

3.4.2 Sverige

Innledning

Svenske kommuners kompetanse er positivt avgrenset. Det er vid adgang for kommunen til å samarbeide med andre kommuner om nær sagt alle de kommunale oppgavene den etter lov kan utføre, og det finnes flere mulige samarbeidsformer som kommunen kan velge blant. De ulike samarbeidsformene som svenske kommuner kan benytte når de samarbeider blir gjerne delt i tre grupper: *De mer løse formene for samarbeid* (nettverk, prosjekter, avtaler mellom kommuner), *kommunalrettslige organiseringer* (kommuneforbund og felles nemnder) og *privatrettslige formasjonsformer* (interkommunale aksjeselskaper, stiftelser eller ideelle foreninger). Interkommunale selskaper, som en egen, selvstendig selskapsform tilsvarende de som er organisert etter den norske loven om interkommunale selskaper, finnes ikke i Sverige. Den svenske kommuneloven har ingen uttrykkelige bestemmelser om konkurs, men det er antatt at svenske kommuner ikke kan tas under konkursbehandling.

Avtalebasert samarbeid uten organisatorisk overbygning

To eller flere kommuner og/eller landsting kan inngå avtaler om å utføre visse tjenester innenfor sitt kompetanseområde innenfor de rammene nasjonal rett og EU-retten oppstiller om offentlige anskaffelser. Slike samarbeidsavtaler inngås på tvers av kommune- eller länsgrenser. Uten særskilt hjemmel kan det ikke avtales at en kommune eller et landsting skal kunne utøve myndighetsoppgaver på vegne av en annen kommune eller et annet landsting.

Felles nemnder

Kommuner og landsting kan samarbeide gjennom felles nemnder (gemensam nämnd). Denne formasjonsformen er regulert i kommunallagen (1991:900) kapittel 3, §§ 3a til 3c. En "gemensam nämnd" inngår i den politiske strukturen til en av de samarbeidende kommunene (vertskommunen) som et hvilket som helst annet politisk utvalg. En "gemensam nämnd" har derfor ikke status som et selvstendig rettssubjekt. Det er vertskommunen som er formelt ansvarlig for beslutninger som tas av nemnda.

Kommunalforbund

Organisasjonsformen kommunalforbund (kommunalförbund) reguleres i kommunallagen (1990:900) kapittel 3 §§ 20 til 28. Kommunalforbund er en frivillig sammenslutning som kan dannes på bestemt eller ubestemt tid. Kommuner og landsting kan overlate utførelsen av både lovpålagte og frivillige oppgaver til kommunalforbund som man selv er med i. Medlemskommunene overfører beslutningsmyndigheten i de aktuelle spørsmålene til sin eller sine representanter i forbundet. Kommunalforbundet overtar en eller flere oppgaver for sine medlemmer, og blir fullt ansvarlig for denne virksomheten med egne budsjetter og regnskaper. Kommunalforbundet er en egen juridisk person som er frittstående i forholdet til de kommuner og/eller landsting som er medlemmer

3.4.3 Finland

Innledning

Det er også i Finland utstrakt anledning til å samarbeide om oppgaveløsning mellom kommunene, og det er flere modeller man kan velge mellom. I Finland benytter man i stor grad en modell med samkommuner. I finsk juridisk litteratur benyttes uttrykket *spesiell kompetanse* om de lovpålagte oppgaver, og uttrykket *allmenn kompetanse* om oppgaver som kommunene frivillig kan påta seg. I følge teorien om *allmenn kompetanse* har kommunene stor frihet til å påta seg oppgaver, men det finnes begrensninger og disse trekkes i stor grad opp av forvaltningsdomstolene.

Plikt til selskapsorganisering

Den finske kommuneloven gir begrensninger på hvilke organisasjonsmodeller visse typer aktiviteter kan skje innenfor. 1. september 2013 trådte nye regler om finske kommuners muligheter til å drive økonomisk aktivitet innenfor egen virksomhet i kraft. Etter de nye bestemmelsene skal kommunene som hovedregel ikke selv kunne drive med såkalt økonomisk aktivitet slik dette begrepet er forstått i EU-retten. Kommunene må legge aktiviteten til selvstendige rettssubjekter som aksjeselskaper, samvirkeforetak, foreninger eller stiftelser. Plikten til å skille ut markedsvirksomhetsaktivitet gjelder også for samkommuner og kommunalt affärsverk, se under. Interkommunale selskaper som en egen, selvstendig selskapsform tilsvarende de som er organisert etter den norske loven om interkommunale selskaper, finnes ikke i Finland.

Avtalebasert samarbeid

Den finske kommuneloven av 17. mars 1995 § 76 åpner for at kommuner kan samarbeide om felles oppgaveløsning på grunnlag av avtale.

Samkommune

Den finske kommuneloven §§ 78-87 inneholder regler om samarbeid mellom kommuner i form av en samkommunemodell. Bestemmelsene regulerer blant annet hvordan samkommuner opprettes, hvilke organer en samkommune skal ha og hvordan den finansieres. Akkurat som hver enkelt kommune er samkommunen en egen juridisk person.

Kommunalt affärsverk

Kapittel 10 a i kommuneloven regulerer organisasjonsformen ”kommunala affärsverk”. Ett affärsverk stiftes av fullmäktige (kommunestyret). Et affärsverk kan stiftes av en enkelt kommune eller samkommune, eller sammen med andre kommuner eller samkommuner. Når det stiftes av én enkelt kommune eller samkommune, vil affärsverket fortsatt være en del av kommunen eller samkommunen, og således ikke utgjøre en egen juridisk person. Kommunen eller samkommunen er ansvarlig for forpliktelser som affärsverket påtar seg. En samkommune som stiftes av flere kommuner og samkommuner og som har i oppgave å tjene som et affärsverk, kalles affärsverkssamkommun. Rettslig sett får denne modellen status som

samkommune, og er således en egen juridisk person. Affärsverksamkommunen har ubegrenset ansvar for sine forpliktelser. Den kan imidlertid ikke gå konkurs. Ifølge den finske kommuneloven § 83 er samkommunens medlemskommuner ansvarlig for forpliktelser som ikke affärsverksamkommunen selv har evne til å dekke.

4 Departementets vurdering av behovet for endringer i IKS-loven

4.1 Innledning

I dette kapittelet foretar departementet en gjennomgang av vilkårene for statsstøtte opp mot IKS-lovens ansvarsordning, og vurderer behovet for lovendring. Ansvarsordningen vurderes også opp mot hensynet til like konkurransevilkår mellom offentlig og privat markedsvirksomhet (pkt. 4.2 og 4.3). Det er videre gitt en vurdering av behovet for øvrige lovendringer som er en følge av innføringen av begrenset ansvar (pkt. 4.4). I tillegg vurderes alternative løsninger til endring av ansvarsreglene i IKS-loven (pkt. 4.5).

4.2 Departementets vurdering av de enkelte vilkårene i EØS-avtalen art. 61 (1) og IKS-lovens ansvarsform

4.2.1 Innledning

Art. 61 (1) oppstiller et forbud mot offentlig støtte som begunstiger enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer, vrir eller truer med å vri konkurransen og er egnet til å påvirke samhandelen mellom EØS-landene. Samtlige vilkår som framgår av art. 61 (1) må være oppfylt for at det skal foreligge ulovlig offentlig støtte. Nedenfor foretas en vurdering av vilkårene, og hvorvidt ansvarsformen i IKS-loven innebærer en støtteordning som er omfattet av støtteforbudet.

4.2.2 Fordelskriteriet (vilkår 1)

Som nevnt tolkes fordelskriteriet (støttebegrepet) vidt og omfatter også økonomiske fordeler som oppstår som en følge av en ordning ved lov og forskrift, se pkt. 3.3.2. Det er ordningens virkning som er det avgjørende i den støtterettslige vurderingen. Det er således irrelevant at IKS-lovens ansvarsordning ikke er utformet med det formålet å styrke IKS-enes stilling på markedet. IKS-lovens ansvarsordning innebærer i realiteten en kommunal garanti, som blant annet medfører at interkommunale selskaper kan oppnå mer fordelaktige lån i markedet enn konkurrerende aktører som er organisert på en annen måte. Når det ikke betales en markedsmessig garantipremie for denne garantien, innebærer ordningen at interkommunale selskaper får en økonomisk fordel som det normalt ikke ville oppnådd på markedet ellers.

4.2.3 Vilkåret om at støtten må være offentlig (vilkår 2)

For at en økonomisk fordel skal utgjøre offentlig støtte, må fordelene stamme fra offentlige midler. Begrepet offentlige midler omfatter både midler gitt av stat, fylkeskommuner og kommuner.¹³ IKS-lovens ansvarsordning innebærer

¹³ Se Veileder til EØS-avtalens regler om offentlig støtte, pkt. 2.2, og ALT-rapporten pkt. 4.2.3.

ingen direkte tildeling av midler. Ettersom de interkommunale selskapene ikke betaler noen (markedsmessig) garantipremie for den kommunale garantien, innebærer imidlertid ordningen at det offentlige (eierkommunene) gir avkall på en inntekt som lånegarantister i markedet normalt ville ha krevet. Fordelen av en gunstig, (vederlagsfri) kommunal garanti må derfor anses for å stamme fra offentlige midler.

4.2.4 Selektivitetsvilkåret (vilkår 3)

EØS-avtalen art. 61 (1) setter videre som vilkår at støtten må «begunstige enkelte foretak».

Generelle fordeler av økonomisk karakter, ytt av det offentlige på grunnlag av objektive kriterier, og som ikke begunstiger bestemte virksomheter eller ervervssektorer, er ikke omfattet av art. 61 (1).

Det er kun IKS-er som oppnår den økonomiske fordel som ligger i lovens garantiordning. Offentlige og privateide foretak som driver konkurrerende virksomhet i andre selskapsformer faller derimot utenfor loven og følgelig den kommunale garantiordningen som følger av IKS-formen.

IKS-loven stiller dessuten krav om at deltakerne må være kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper. Det er dermed svært begrenset hvem som kan benytte seg av IKS-formen og de økonomiske fordelene den kan innebære. Det er således lite tvilsomt at IKS-lovens garantiordning må anses som selektiv.

4.2.5 Foretaksvilkåret – økonomisk aktivitet (vilkår 4)

Statsstøtteregelveverket omfatter bare støtte som ytes til «foretak». I EØS-avtalens forstand brukes begrepet foretak om «enhver enhet som utøver virksomhet av handelsmessig eller økonomisk art», se punkt. 3.3.2 og sak C-41/90 (Höfner-dommen).

Ut fra de virksomhetsområdene IKS-ene i dag opererer på (se pkt. 3.1), er det mye som taler for at mange i en eller annen form utøver økonomisk aktivitet. I følge ALT-rapporten er det aktivitetens nærmere innhold som må legges til grunn ved vurderingen av om den etter EØS-reglene er økonomisk eller ikke-økonomisk.¹⁴ Det at oppgavene er pålagt det interkommunale selskapet av eierne, og/eller består i at selskapene kun utøver oppgaver for sine eierkommuner og ikke til andre i markedet, betyr i følge rapporten ikke nødvendigvis at aktiviteten er ikke-økonomisk. Heller ikke dersom IKS-et utfører oppgaver som i utgangspunktet er lovpålagte kommunale oppgaver, utelukker dette at det kan dreie seg om økonomisk aktivitet. Likefullt vil det faktum at det ytes vederlag for tjenestene IKS-et tilbyr, ikke være ensbetydende med at det foreligger økonomisk aktivitet.

¹⁴ Se ALT-rapporten pkt. 5.2.2.1 flg.

Selv om enkelte IKS-er utfører oppgaver som må regnes som ikke-økonomiske, er det liten tvil om at mange også utøver økonomisk aktivitet og som omfattes av foretaksbegrepet i art. 61 (1). Den nærmere vurderingen må likevel tas for det enkelte selskapet.

Det vises for øvrig til omtalen av foretaksbegrepet ovenfor i pkt. 3.3.2.

4.2.6 Konkurransesvridningsvilkåret (vilkår 5)

For at garantiordningen skal omfattes av art. 61 (1), må den vri eller true med å vri konkurransen. Så fremt de øvrige vilkårene i art. 61 (1) er oppfylt, skal det lite til før dette vilkåret anses for å være oppfylt. Det er ikke nødvendig å påvise en faktisk konkurransesvridning, så lenge det kan godtgjøres at det er en potensiell fare for at støtten vil påvirke konkurransen.

Det er nærliggende å anta at de gunstigere finansierings- eller lånevilkårene som interkommunale selskaper vil kunne få med bakgrunn i ordningen med ubegrenset ansvar og konkursforbudet, kan gi dem fordeler vis-a-vis konkurrenter i det samme markedet. Det kan også være slik at et interkommunalt selskap i en vanskelig økonomisk situasjon vil kunne drive virksomheten videre der det ikke ville vært mulig uten ordningen med ubegrenset deltakeransvar. Disse forholdene taler for at IKS-lovens ansvarsform er egnet til faktisk eller potensielt å påvirke konkurransen.

4.2.7 Samhandelsvilkåret (vilkår 6)

For at en støtteordning skal være omfattet av art. 61 (1) må den påvirke samhandelen innen EØS-området. Ettersom det indre markedet utvider seg i retning av stadig mer grenseoverskridende handel, er terskelen for samhandelspåvirkning i praksis lav. De fleste interkommunale selskaper selger eller leverer sine varer og tjenester til kun norske kunder. Selv om et norsk foretak eller interkommunalt selskap kun opererer på det nasjonale markedet, vil offentlig støtte i form av en garanti kunne føre til at foretaket/selskapet styrkes, slik at det blir vanskeligere for potensielle konkurrenter fra EØS-området å etablere seg på det norske markedet. Samhandelskriteriet vil i et slikt tilfelle være oppfylt.

Felles betraktninger knyttet til samhandels- og konkurransekriteriet

Som følge av at de interkommunale selskapene er ulike og driver variert virksomhet, kan det ikke utelukkes at konkurransesvridnings- og samhandelskriteriet ikke vil være oppfylt for enkelte IKS-er. Disse IKS-ene vil i så fall ikke motta ulovlig støtte, jf. art. 61 (1). Det finnes imidlertid ikke noen mekanismer i IKS-loven som sikrer at det kun er denne typen selskaper eller virksomhet som kan organiseres i henhold til loven. Risikoen for konkurranse- og samhandelspåvirkning vil derfor være til stede etter gjeldende rett.

4.2.8 Sammenfatning – EØS-vilkårene

Som en konsekvens av ansvarsformen i IKS-loven og at verken deltakerne eller interkommunale selskaper kan gå konkurs, er det, som tidligere nevnt,

forbundet liten eller ingen risiko ved å gi disse selskapene lån og kreditt. Dette medfører at lånevilkårene for interkommunale selskaper kan bli gunstigere enn det som ville ha vært tilfelle uten ordningen med ubegrenset ansvar. En privat investor ville neppe stilt en tilsvarende lånegaranti overfor sine kreditorer, men foretrukket at virksomheten ble organisert med begrenset ansvar.¹⁵ Når det ikke betales en markedsmessig garantipremie for de fordelene som følger av ansvarsreglene i IKS-loven, er det nærliggende å tro at lovens garantiordning kan utgjøre offentlig støtte til interkommunale selskaper.

På grunn av mangfoldet av typer virksomhet som organiseres i IKS-er, må det legges til grunn at flere av selskapene leverer varer og tjenester i et marked som er gjenstand for handel mellom EØS-landene. Dermed vil IKS-lovens garantiordning i en del tilfeller kunne vri konkurransen og påvirke samhandelen i EØS-området, og følgelig omfattes av statsstøtteforbudet i EØS-avtalen art. 61(1).

4.2.9 Parallell problemstilling i statsforetaksloven

Statsforetaksloven hadde tidligere en tilsvarende ordning med ubegrenset deltakeransvar. Dette innebar at staten ved oppløsning av et statsforetak hadde ansvar overfor kreditorer som ikke hadde fått dekket sine krav direkte fra statsforetaket. ESA la til grunn at bestemmelsene innebar en garantistillelse fra staten, som statsforetakene ikke betalte en markedsmessig garantipremie for.

Etter ESAs oppfatning innebar statsforetaksloven derfor en støtteordning i strid med EØS-avtalens art. 61 (1). På denne bakgrunnen ble bestemmelsene som innebar at staten hadde ansvaret for statsforetakenes forpliktelser ved oppløsning av foretaket, opphevet. På samme måte ble bestemmelsen om at det ikke kunne åpnes gjeldsforhandlinger eller konkurs i statsforetaket, opphevet. Videre ble statens ubegrensede ansvar erstattet med et begrenset deltakeransvar etter mønster av aksjeloven § 1-2.

Disse endringene fjernet det påståtte konkurransefortrinnet statsforetakene hadde slik loven lød tidligere. Statsforetaksloven ble dermed brakt i samsvar med EØS-avtalens statsstøtteregulering og i tråd med det som var ESAs oppfatning av loven.

Det er klare paralleller mellom IKS-loven og statsforetaksloven slik den var før 2003 med hensyn til ansvarsform og spørsmålet om statsstøtte. Selv om virksomheten i enkelte av IKS-ene kan være av ikke-økonomisk karakter, taler prosessen med endringene i statsforetaksloven likevel for at ansvarsreglene også i IKS-loven bør endres.

¹⁵ Mye taler for at ordningen i IKS-loven ikke er i samsvar med *markedsinvestorprinsippet*. Testen/ prinsippet er en målestokk for å vurdere om det foreligger økonomiske fordeler og offentlig støtte i tilfeller der det offentlige opptre som eier eller investor. Prinsippet er utviklet og fastslått ved rettspraksis i EU-domstolen og er nærmere beskrevet i ESAs retningslinjer del IV. Se ellers veileder om EØS-avtalens regler for offentlig støtte, pkt. 3.1.

4.3 Departementets vurdering av behovet for endring av lovens ansvarsform

På bakgrunn av vurderingene av forholdet mellom IKS-lovens ansvarsordning og EØS-avtalens regler om offentlig støtte, og at den særlige garantiordningen kan bidra til ulike konkurransevilkår mellom IKS-er og konkurrerende virksomheter, mener departementet at det er et behov for å foreta endringer i loven. En avklart rettsstilstand vil bidra til forutberegnelighet for deltakere i interkommunale selskaper, kreditorer, konkurrenter, kunder og selskapene selv. Det er viktig at kommunalt eide selskaper likebehandles med private aktører i samme konkurransemarked.

4.4 Behov for andre endringer i IKS-loven som følge av ansvarsendringen

Dersom begrenset deltakeransvar innføres og IKS-lovens konkursforbud oppheves, vil det bli mer risikabelt for kreditor å yte lån og kreditt til interkommunale selskaper. Den økte risikoen og usikkerheten må etter departementets vurdering kompenseres ved at det innføres nye regler som blant annet styrker kreditorvernet. Bedre vern av kreditors interesser vil også bidra til at de interkommunale selskapene, innenfor reglene om statsstøtte, skal kunne få lån og kreditt på gunstigst mulig betingelser. Departementet legger til grunn at de samme sikkerhetsmekanismene som er regulert i aksjelovene og statsforetaksloven bør kunne brukes også i IKS-loven.

For å styrke kreditorvernet i IKS-loven, bør det lovfestes nye regler knyttet til kapitalforholdene i selskapet, blant annet krav om at det interkommunale selskapet skal ha en forsvarlig egenkapital, og krav om formelle prosedyrer for forhøyelse eller nedsetting av innskuddskapitalen. Dersom IKS-loven utformes med samme ansvarsform som aksjeloven og statsforetaksloven, er det departementets syn at de samme reglene om kapitalforholdene i selskapet også innføres i IKS-loven. Følgeendringene av innføring av begrenset ansvar og opphevelse av konkursforbudet innebærer dermed at flere av dagens bestemmelser i loven må endres. Forslag til nye regler om kapitalforholdene er nærmere omtalt i kap. 6.3

4.5 Alternative løsninger til å endre ansvarsreglene i IKS-loven

4.5.1 Problemstilling

En endring av IKS-lovens ansvarsregler fra ubegrenset til begrenset ansvar innebærer at loven mister ett av sine særtrekk. Endringen av ansvarsreglene betyr som nevnt ovenfor at flere av lovens eksisterende bestemmelser vil måtte endres, og nye regler må innføres. Departementet har vurdert om det kan være andre løsninger enn å oppheve det ubegrensede ansvaret som er bedre egnet til å sikre at IKS-loven er innrettet i samsvar med statsstøttereglene. Nedenfor redegjøres det kort for disse vurderingene.

4.5.2 Begrense loven for selskaper som driver ikke-økonomisk aktivitet

Et alternativ til å endre ansvarsreglene i IKS-loven, er å avgrense loven til kun å gjelde interkommunal virksomhet som ikke er «foretak» i henhold til statsstøtteregele (vilkår 4), se punkt 3.3.2 og 4.2.5. Det antas at en del av de selskapene som i dag er organisert som interkommunale selskaper etter IKS-loven, driver virksomhet som ikke kan regnes som økonomisk aktivitet.¹⁶ Virksomheten i disse selskapene faller dermed utenfor foretaksbegrepet i EØS-avtalen art. 61 (1), og vil dermed ikke være virksomhet som rammes av EØS-avtalens statsstøtteregele.

Det er således ikke behov for å innføre begrenset ansvar i IKS-loven av hensyn til de interkommunale selskapene som kun driver ikke-økonomisk virksomhet, da ansvarsreglene (ubegrenset ansvar) for disse selskapene ikke vil medføre ulovlig statsstøtte.

En avgrensning av IKS-loven til interkommunale virksomheter som driver ikke-økonomisk aktivitet, vil innebære en økt risiko for valg av feil selskapsform. Vurderingen av hva slags virksomhet som er ikke-økonomisk aktivitet er krevende, blant annet fordi foretaksbegrepet innenfor EU-retten er et dynamisk begrep som utvikles løpende gjennom rettspraksis. Det er kommunene selv som vil måtte gjøre denne vurderingen og foreta valg av selskapsform. Valg av feil selskapsform vil kunne medføre et komplisert opprydningsarbeid for deltakerne, med behov for omorganisering av selskap og eventuell prosess med beregning og tilbakebetaling av ulovlig støtte.

En slik ordning vil videre innebære at mange av de kommunale selskapene som driver virksomhet med et forretningsmessig preg, ikke lenger kan bruke IKS-modellen, men må omorganiseres eller organiseres i henhold til aksjeselskapsmodellen. En avgrensning som nevnt vil særlig kunne være problematisk i tilfeller der ett og samme selskap driver både økonomisk og ikke-økonomisk aktivitet, og kan medføre behov for deling av selskaper og opprettelse av nye.

I tillegg vil en løsning med å reservere IKS-loven for virksomheter som driver såkalt ikke-økonomisk aktivitet etter departementets mening bryte med hovedbegrunnelsen bak IKS-loven, som var og er å tilby kommunene en alternativ selskapsmodell for interkommunal virksomhet av større eller mindre *forretningsmessig* art.

Departementet vurderer det som lite hensiktsmessig om IKS-loven som selskapsform må være basert på jevnlig vurderinger av om selskapets virksomhet er økonomisk eller ikke-økonomisk. Dette vil bli lite praktisk, særlig for brukerne av IKS-loven.

Det er også viktig å understreke at det at det utøves økonomisk aktivitet ikke er ensbetydende med at foretakets virksomhet omfattes av EØS-avtalen art. 61 (1). Vilkåret om økonomisk aktivitet er kun ett av flere kriterier i en støttevurdering etter denne bestemmelsen, se pkt. 3.3.2. En avgrensning av

¹⁶ Se IRIS-rapport – 2013/08 kapittel 5.

IKS-loven mot ikke-økonomisk aktivitet for å hindre ulovlig statsstøtte, innebærer således i realiteten et større og mer drastisk grep enn det som er nødvendig ut fra en ren støtterettslig vurdering.

Disse momentene gjør at departementet ser det som vanskelig å kunne anbefale denne løsningen.

4.5.3 Begrense lovens virkeområde til selskaper som yter tjenester av allmenn økonomisk betydning

Selskapsformen IKS benyttes i mange tilfeller til virksomhet og oppgaveløsning som er av samfunnsmessig betydning, og til produksjon av tjenester som ytes kun til eller på vegne av selskapets deltakere (deltakerkommunene).

Praktiske eksempler er enkelte tjenester knyttet til for eksempel vann- og avløp eller brann- og feietjenester. Slike tjenester som har en viss samfunns- eller velferdsmessig betydning kan utgjøre såkalte «tjenester av allmenn økonomisk betydning». Det offentlige har i medhold av reglene om offentlig støtte en forholdsvis vid adgang til å finansiere/kompensere foretak for å utføre slike allmennyttige tjenester. Så fremt kompensasjon ytes i tråd med reglene om finansiering av allmennyttige tjenester, vil foretaket kunne kompenseres for sine kostnader (herunder finansielle kostnader), enten fullt eller delvis.

Departementets vurdering er at en avgrensning av IKS-lovens virkeområde til tjenester av allmenn økonomisk betydning trolig vil være mer krevende å forstå og praktisere enn en avgrensning mot foretak (økonomisk aktivitet) i henhold til art. 61 (1). Dette skyldes særlig kravene om forhåndsberedning av kompensasjonens størrelse. Det vil være spesielt vanskelig å beregne støtteelementet i den garantien som følger av IKS-loven, dvs. den økonomiske fordel den enkelte IKS-et får som følge av ansvarsordningen. I tillegg må det utarbeides mekanismer som sikrer kontroll med etterlevelsen av reglene. Departementet finner ikke å kunne anbefale en så vidt krevende juridisk løsning som fordrer en slik grad av kontroll og administrativt arbeid. En konsekvens av løsningen vil dessuten være at mange IKS-er som i dag driver økonomisk aktivitet trolig må omorganiseres til aksjeselskap.

Dersom det er *klart* at et bestemt interkommunalt selskap tilbyr tjenester av allmenn økonomisk betydning etter EØS-avtalen art. 59 (2), vil det uavhengig av IKS-lovens ansvarsform være anledning til å gi støtte til selskapet etter reglene om kompensasjon for tjenester av allmenn økonomisk betydning. Således vil innføring av begrenset ansvar i IKS-loven ikke ha noe å si for muligheten til å gi offentlig støtte i form av lettelser, overføringer eller andre økonomiske fordeler til slike selskaper.

4.5.4 Innføre ordning med markedspris for garantiene

Et tredje alternativ til å endre IKS-lovens ansvarsregler, er å innføre en ordning med markedsmessige garantipremier. Dette innebærer at de interkommunale selskapene som driver økonomisk aktivitet i et marked, må betale et vederlag for den økonomiske fordel de får på grunn av det ubegrensede ansvaret i

IKS-loven. Dersom det betales markedsmessig vederlag for et formuesgode, vil dette utelukke at det foreligger en fordel som kan utgjøre statsstøtte, jf. prinsippet om ytelse mot ytelse. Dette gjelder også for garantiordninger.

For IKS-loven er det imidlertid ikke snakk om ordinære garantistillelser, men en indirekte garanti som verken er omfangs- eller tidsbegrenset (såkalt globalgaranti).¹⁷ Departementet legger til grunn at det vil være vanskelig teknisk sett å prise slike garantier (dvs. beregne vederlaget for den mottatte fordel), særlig fordi det ikke finnes tilsvarende garantier på markedet å sammenligne med. En verdsettelse vil måtte gjøres for hvert enkelt interkommunalt selskap, og en feilvurdering vil fort utgjøre offentlig støtte. Prisen på garantiene må også justeres regelmessig, og alt i alt må det antas at dette vil innebære et omfattende og kostbart arbeid som selskapene/kommunene selv må ta.

Fordi en slik ordning vil være komplisert, kostbar og usikker, vurderer departementet den som vanskelig å gjennomføre, og dessuten med betydelig risiko for feil. En tilsvarende løsning ble valgt for statsforetakene som en overgangsordning for eksisterende avtaler, se Ot.prp. nr. 101 (2002 - 2003)¹⁸. Det var da imidlertid snakk om et meget begrenset antall selskaper og avtaler som det ville være svært ressurskrevende å reforhandle. Alternativet med garantipremier for de interkommunale selskapene kan således etter departementets syn ikke anses som mer hensiktsmessig enn innføring av begrenset ansvar, når målet er å fjerne den statsstøtterettslige usikkerheten som foreligger.

4.6 Oppsummering – departementets vurdering av behovet for lovendring

IKS-lovens garantiordning er problematisk i et statsstøtterettslig perspektiv

Departementet legger til grunn at det er usikkerhet om hvorvidt IKS-lovens ordning med ubegrenset deltakeransvar og konkursforbud er i samsvar med forbudet mot statsstøtte i EØS-avtalen art. 61 (1). Garantiordningen kan også bidra til ulike konkurransevilkår mellom interkommunale selskaper og konkurrerende aktører i markedet. Loven bør derfor endres.

Departementet legger til grunn at selv om enkelte interkommunale selskaper ikke utøver økonomisk aktivitet og er foretak etter EØS-avtalen art. 61 (1), er det IKS-lovens *ordning* med ubegrenset ansvar i kombinasjon med konkursforbudet som er problematisk i lys av reglene om offentlig støtte.

Begrenset ansvar for *alle* interkommunale selskaper, uavhengig av hvilken type virksomhet eller aktivitet de driver, er en rettsteknisk enkel og tydelig løsning for interkommunal organisering av økonomisk virksomhet i kommunene innenfor rammene av Norges EØS-rettslige forpliktelser.

¹⁷ ESAs retningslinjer for statsstøtte knyttet til statsgarantier ikke aksepterer såkalte globalgarantier.

¹⁸ Ot.prp. nr. 101 (2002–2003) Om lov om endring i lov av 20. desember 2002 nr. 88 Om endringer i lov av 30. august 1991 nr. 71 Om statsforetak mv.

Departementet mener at innføring av begrenset ansvar er den løsningen som er best egnet, dersom formålet med IKS-loven fortsatt skal være å tilby kommunene en egen selskapsform som er tilpasset virksomhet av forretningsmessig karakter. Departementet mener også at innføring av begrenset ansvar i større grad vil likestille interkommunale selskaper med konkurrerende virksomheter på markedet når det gjelder adgangen til lån, og fastsettelsen av lånevilkår.

På denne bakgrunnen er forslaget i dette høringsnotatet utformet i tråd med den løsningen som ble valgt for statsforetaksloven, slik at ansvarsformen i IKS-loven endres fra et ubegrenset til et begrenset deltakeransvar, og konkursforbudet oppheves.

5 Departementets vurdering av behovet for egen IKS-lov

Ved innføring av begrenset deltakeransvar, vil IKS-loven nærme seg annen norsk selskapslovgivning, herunder aksjeloven, i utforming og innhold. Det kan på denne bakgrunnen stilles spørsmål ved om det er hensiktsmessig eller behov for å beholde en selskapslov som er forbeholdt kommuner og fylkeskommuner.

I dette kapittelet redegjøres det for hvorfor departementet mener IKS-loven fortsatt har en funksjon som en egen selskapslov for kommuner og fylkeskommuner, og at den bør videreføres.

5.1 Tidligere vurderinger

I NOU 1995:17 Om organisering av kommunal og fylkeskommunal virksomhet drøftet kommuneselskapslovutvalget i punkt 10.3 behovet for en særlig organisasjonsform for kommunal virksomhet med begrenset ansvar. Utvalget mente at det ikke kunne påvises noe særlig behov for en slik organisasjonsform.

Lovutvalget pekte på at kommunenes virksomhet imidlertid spenner over et bredt område, og at det ikke er hensiktsmessig at hele spekteret av kommunale oppgaver er henvist til (kun) én bestemt organisasjonsform (aksjeselskap). Valget av ubegrenset deltakeransvar for interkommunale selskaper ble begrunnet med at denne ansvarsformen ville gjenspeile at selskapsformen særlig kunne passe for virksomheter som deltakerne ikke uten videre kunne la gå konkurs, men som deltakerne hadde et særlig behov for å sikre på kommunens hånd uavhengig av selskapets økonomi.

I Ot. prp. nr. 53 (1997-1998) om lov om interkommunale selskaper og lov om endringer i kommuneloven m.m. la departementet til grunn at det i likhet med kommuneselskapsutvalget ikke kunne se at det var behov for en særlig organisasjonsform med begrenset ansvar ved siden av aksjeselskapsformen. Imidlertid så man et klart behov for at kommuner skulle kunne ha mulighet til å organisere interkommunalt samarbeid i form av *ansvarlige selskaper*. Departementet la til grunn i lovforslaget at interkommunale selskaper med ubegrenset deltakeransvar (pro rata) burde bli den obligatoriske formen for slikt samarbeid.

5.2 Departementets vurdering i dag

Selv om IKS-loven får en begrenset ansvarform, mener departementet likevel at det er flere elementer som gjør at det er behov for å beholde IKS-modellen som et alternativ for kommunene til aksjeselskapsmodellen.

Forsterkede eierstyringsgrep i IKS-loven

Departementet viser til at det er bygget inn mekanismer i IKS-loven for å styrke eierstyringen som ikke ligger i aksjeloven, og som legger til rette for større grad av folkevalgt kontroll. Deltakerinnflytelsen i interkommunale selskaper er i utgangspunktet således noe mer omfattende enn det som følger

av aksjelovens lovbestemte funksjonsfordeling mellom eiere og ledelse. Departementet understreker at de grepene som er gjort i IKS-loven for å styrke eierstyringen i forhold til normalordningen i aksjeselskaper, vil videreføres selv om ansvarsformen endres. Dette er særlig begrunnet i at de interkommunale selskapene forvalter offentlige midler, og at de primært er opprettet for å løse kommunale og regionale fellesoppgaver. Disse eierstyringsgrepene går ut på følgende:

- det er inntatt særlige representasjonsregler for deltakerne (eierkommunene) gjennom representantskapet, jf. §§ 6-9;¹⁹
- enkelte funksjoner er lagt til kommunestyret i deltakerkommunen (ikke til behandling i generalforsamling som i et AS);²⁰
- egne regler for økonomistyring for interkommunale selskaper, som ligger tettere opp til kommunelovens økonomibestemmelser.

Disse grepene gjør at IKS-loven i dag har et kommunalrettslig preg.

De forsterkede eierstyringsgrepene som er gjort i IKS-loven kan også i stor grad avtales ved opprettelsen av et aksjeselskap. Aksjelovens system åpner for å kunne forskyve kompetanseforholdet mellom selskapets ledelse og aksjonærene/eierne. Ved å bruke denne muligheten kan kommunene også i aksjeselskaper sikre seg større eierinnflytelse, dersom dette er ønskelig, og således avdempe forskjellen mellom selskapsformene. Etter departementets oppfatning krever det imidlertid at kommunene ved selskapsdannelsen er svært bevisste i forhold til disse spørsmålene, og det forutsettes at de har god kompetanse på slike selskapsrettslige problemstillinger. (Se også om utøvelse av eiermyndighet i pkt. 3.2.1.)

Departementet mener det har betydning at kommunene kan benytte en selskapsmodell der grep for å sikre en viss grad av folkevalgt styring og kontroll allerede er bygget inn. Kommunene vil da slippe å måtte avtale de samme styringsgrepene selv. Departementet legger til grunn at aksjeselskapsformen i hovedsak bør benyttes der det er hensiktsmessig at virksomheten gis en relativt selvstendig stilling i forhold til kommunen. Derimot er IKS-loven, med de eierstyringsgrepene som ligger inne, en mer hensiktsmessig selskapsform når det gjelder organisering av virksomhet som gjelder løsningen av

¹⁹ Det er blant annet fastsatt at det er kommunestyret selv som oppnevner sin(-e) representant(-er) til representantskapet. Kommunestyret har videre full instruksjonsrett overfor sin representant om stemmegivningen i representantskapet, og kan når som helst i valgperioden vedta å bytte ut representanten. Det er også tilstrekkelig for behandling av saker i representantskapet at (kun) én av deltakerkommunene krever det.

²⁰ Til grunn for det interkommunale selskapets virksomhet ligger selskapsavtalen, jf. IKS-loven § 4. Endringer i selskapsavtalen skal for mange forhold vedtas av kommunestyrene, dvs. eierne. Dette innebærer at flere sentrale beslutninger som angår selskapets virksomhet underlegges en viss grad av folkevalgt kontroll. Ved at det i de nye kapitalreglene tas inn henvisninger til § 4, sikres det at beslutninger knyttet til endringer i innskuddskapitalen, og som dermed får konkret innvirkning for deltakernes økonomi og budsjett, alltid skal vedtas kommunestyrene (eierne).

kommunale fellesoppgaver der det økonomiske formålet er mindre fremtredende og der kommunene i større grad har behov for å ha kontroll.²¹

Kommunene bør ellers merke seg betydningen av å definere selskapets formål i selskapsavtalen. En klar og tydelig angivelse av formålet for det enkelte selskapet, både med hensyn til hvilke oppgaver som skal løses og hvilke resultater som forventes, vil være retningsgivende for den daglige ledelsen og driften av virksomheten, og således fungere som et viktig politisk styringsgrep.

Bedre egnet for forretningspreget virksomhet og organisering av økonomisk aktivitet

Det antas at innføring av begrenset deltakeransvar vil kunne gjøre IKS-loven mer anvendelig for virksomhet med forretningsmessig preg, og ikke minst for organisering av økonomisk aktivitet. I forbindelse med utredningen av IKS-loven, ble det som nevnt vist til at loven var tiltenkt organisering av «de deler av kommunens virksomhet som har mer preg av forretningsmessige hensyn enn myndighetsutøvelse og forvaltningsvirksomhet vil ha», og at det ikke var tale om en modell for interkommunalt samarbeid om sentrale samfunnsoppgaver av «stor velferdsmessig betydning».²² Virksomheter som i dag er eller planlegges organisert som aksjeselskaper på grunn av for eksempel noen grad av forretningsmessig risiko, kan etter lovendringen godt organiseres som et interkommunalt selskap. Dette gjelder særlig dersom de nevnte eierstyringsgrepene som ligger i IKS-modellen er viktige for eierkommunene.

Ingen omdanning til nye selskaper

Videreføring av IKS-loven som egen selskapslov innebærer også at ingen av dagens interkommunale selskaper må omdannes til selskaper i andre selskapsformer. Den mest nærliggende selskapsmodellen dersom IKS-loven ble opphevet og interkommunale selskaper må omdannes, vil trolig være aksjeselskapsformen. Denne modellen er imidlertid ikke særskilt innrettet med tanke på regulering av interkommunal oppgaveløsning, og åpner dessuten for private eiere. Omdanning av selskap er administrativt krevende, og kan også medføre ekstra kostnader for deltakerne knyttet til omregistrering, tinglysing etc.

Egenverdi med egen selskapslov

Departementet mener videre det vil ha en verdi å beholde en egen selskapsform som er forbeholdt kommuner og fylkeskommuner. Symboleffekten og nytten i det å ha en egen selskapsmodell som bare kommuner og fylkeskommuner kan bruke, og som er særskilt innrettet for interkommunalt samarbeid, bør ikke

²¹ Se pkt. 3.1 med oversikt over de virksomhetsområder der IKS-modellen ofte benyttes; avfall og renovasjon, vann og avløp, brannvern, havnedrift og revisjon.

²² Se Ot. prp. nr. 53 (1997-98) Om lov om interkommunale selskaper og lov om endringer i kommuneloven med mer (kommunalt og fylkeskommunalt foretak), pkt. 4.1.1. IKS-loven er ikke tiltenkt eller utformet med tanke på organisering av kommunale (lovpålagte) kjerneoppgaver på områder som helse, omsorg, utdanning, barnehage, barnevern mv.

undervurderes. Dette gjelder selv om selskapsformen med innføring av begrenset deltakeransvar vil bli mer lik aksjeselskap.

Oppsummering

Departementet mener at det fortsatt er behov for IKS-loven som en egen selskapslov for kommunene. IKS-loven er i dag en etablert og velkjent selskapsform for kommunene, og antall interkommunale selskaper har ligget stabilt på rundt 230-240 på landsbasis de siste årene.²³ Så lenge det fortsatt er behov for interkommunalt samarbeid for å løse lokale og regionale oppgaver, er det viktig for kommunene med en trygg selskapsmodell der behovet for eierstyring er bygget inn. Loven har et klart kommunalrettslig preg, men vil med begrenset ansvar bli bedre egnet for kommunal virksomhet av forretningsmessig art, og for organisering av kommunenes økonomiske aktiviteter innenfor rammene av EØS-regelverket.

²³ Tall fra IRIS-rapporten/Foretaksregisteret 2012.

6 Departementets forslag

6.1 Innledning

Ved å endre ansvarsformen i IKS-loven fra ubegrenset til begrenset deltakeransvar, dvs. at det innføres ansvarsregler tilsvarende de som gjelder for aksjelovene, forutsettes det at eventuell motstrid mellom IKS-loven og EØS-avtalens regler om offentlig støtte blir fjernet.

Som vist overfor i punkt 4.2.9 var dette grepet som ble gjort da ESA slo fast at statsforetakslovens ansvarsform var i strid med EØS-avtalens støtteforbud i art. 61 (1).

De løsningene som ble valgt for statsforetaksloven, bør også benyttes for IKS-loven. Dette gjelder i første rekke bestemmelsene om deltakeransvar og konkurs, men også andre bestemmelser knyttet til blant annet forsvarlig egenkapital, endringer av innskuddskapitalen og regler om selskapets oppløsning.

Nærmere om bakgrunn og begrunnelse for forslagene til endringer følger i pkt. 6.2 – 6.6 nedenfor.

6.2 Endringer i bestemmelsene om deltakeransvar og konkurs

6.2.1 Lovendringsforslagene

§3 Deltakeransvar

Bestemmelsen sier i dag at den enkelte deltakeren i det interkommunale selskapet hefter ubegrenset for en prosent- eller brøkdel av selskapets samlede forpliktelser til enhver tid. Dette innebærer at en selskapskreditor først må gjøre sitt krav gjeldende mot selskapet. Dersom han ikke oppnår dekning av selskapet innen 14 dager regnet fra påkrav, kan han kreve den enkelte deltakeren direkte for dennes andel av forpliktelsen. Det interkommunale selskapet er regnskapsmessig atskilt fra sine eiere, men dets økonomi kan likevel få direkte betydning for eierkommunenes egen økonomi.

Departementet forslår å endre § 3 om deltakeransvar, slik at eieransvaret i interkommunale selskaper blir begrenset til innskuddenes størrelse. Forslaget innebærer at det ubegrensede ansvaret for selskapets forpliktelser som eierne av de interkommunale selskapene har i dag, oppheves. Endringen medfører at ansvarsreglen i IKS-loven vil svare til ansvarsreglene i aksjelovene og statsforetaksloven, der prinsippet om indirekte og begrenset heftelse gjelder. Departementets forslag til ny bestemmelse i § 3 er utformet etter mønster fra aksjeloven § 1-2 første ledd og statsforetaksloven § 4 a første punktum, og slår fast at den enkelte deltakeren i et interkommunalt selskap ikke hefter overfor kreditorene for selskapets gjeld.

Innføring av begrenset ansvar etter mønster fra aksjelovene og statsforetaksloven vil bidra til å fjerne usikkerheten rundt samsvaret mellom IKS-loven og statsstøttereglene (se nærmere om dette i punkt 4.2 og 4.3).

Innføring av begrenset ansvar i IKS-loven vil innebære at deltakerkommunene ikke lenger kan kreves direkte for gjeld eller andre forpliktelser som det interkommunale selskapet har pådratt seg. Deltakerens (kommunens) ansvar for selskapets gjeld vil være begrenset til det innskuddet deltakeren har skutt inn i selskapet, og beslagsretten for selskapets kreditorer vil være begrenset til selskapets eiendeler. Kreditor kan etter lovforslaget kun forholde seg til det interkommunale selskapet for å få sine fordringer dekket, og kan ikke lenger kreve den enkelte deltakeren direkte for en andel av forpliktelsen, dersom midlene i selskapet ikke gir dekning for fordringene.

§ 23 Utlegg, arrest og konkurs mv.

Departementet foreslår å oppheve nåværende bestemmelse i § 23 om at det ikke kan åpnes gjeldsforhandling eller konkurs i et interkommunalt selskap. Når det innføres et begrenset ansvar, taler hensynet til kreditor for at det skal kunne være adgang til å forfølge sine fordringer ved ordinær gjeldsforhandling eller konkurs etter lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs.

Når interkommunale selskaper på lik linje med andre selskaper skal kunne tas under ordnær konkursbehandling, må fordringshaverne i et interkommunalt selskap ivareta sine interesser på vanlig måte gjennom gjeldsforhandlinger og konkurs ved konkursloven, jf. også lov 8. juni 1984 nr. 59 om fordringshavernes dekningsrett (dekningsloven).

§ 36 Deltakernes ansvar etter avvikling

Etter dagens ordning i IKS-loven har deltakerne et ubegrenset ansvar overfor det interkommunale selskapets kreditorer også etter avvikling av selskapet. Dersom avviklingen av selskapet ikke gir tilstrekkelig midler til å dekke forpliktelsene selskapet har, hefter deltakerne etter dagens bestemmelse i § 36 for gjenstående forpliktelser og gjeld også etter avviklingen svarende til sine eierandeler. Denne ordningen innebærer en garanti for at kreditor får dekket sine fordringer, uavhengig av hvordan selskapets drift og økonomi forløper. Motsatt innebærer ordningen at den enkelte deltakeren hefter for sin andel av selskapets forpliktelser til enhver tid. Bestemmelsen har vært begrunnet i at deltakerne ikke skal kunne bli kvitt sitt ansvar for selskapets forpliktelser gjennom å avvikle selskapet.

Som en følge av at det ubegrensede ansvaret oppheves, foreslår departementet også endringer i § 36 andre og tredje punktum om deltakernes ansvar etter at selskapet er avviklet. Departementet har sett hen til de løsningene som ble valgt da tilsvarende endringer ble gjort i statsforetaksloven, og foreslår på denne bakgrunnen ny lovtekst i § 36 etter mønster fra statsforetaksloven § 53.

Den nye bestemmelsen i § 36 vil fortsatt innebære at kreditorer og fordringshavere først skal søke dekning for det gjenstående i selskapets eiendeler, dersom det er avsatt midler til dette, jf. § 34. Dersom kreditor ikke får dekket sitt tilgodehavende i selskapets eiendeler, kan han kun kreve den enkelte deltakeren for inntil verdien av det denne eventuelt har fått ved avviklingen av selskapet. Overfor en slik kreditor, som ikke har fått full dekning for sine fordringer, hefter imidlertid avviklingsstyrets medlemmer

solidarisk og uten begrensning, dersom det ikke godtgjøres at disse har opptrådt med tilbørlig aktsomhet.

6.2.2 Forholdet til Grunnloven § 97 og § 105

Lovendringsforslagene omtalt i avsnitt 6.2.1 innebærer et inngrep i lovfestede ordninger (om ansvarsbegrensning og begrensninger i adgangen til gjeldsforfølgning) som i neste omgang kan ha betydning for kreditors stilling i bestående kontraktsforhold. Departementet har derfor vurdert om Grunnloven § 97 er til hinder for forslagene. Spørsmålet om grunnlovsbeskyttelse kan tenkes å oppstå både for de interkommunale selskapenes kreditorer og for de interkommunale selskapene.

I Rt. 1918 s.497 vurderte Høyesterett om en kontraktspart hadde beskyttelse mot lovendring når lovendringen trådte i kraft etter at kontrakten kunne være lovlig oppsagt etter den eldre rettstilstanden. I denne saken hadde husleienemnden satt ned husleien i henhold til lov 10. mai 1916 § 3 mot huseieres ønske, og nedsettelsen var gjeldende fra det tidspunkt huseier lovlig kunne ha sagt opp husleiekontrakten. Husleiekontrakt var imidlertid inngått før lov av 10. mai 1916 var trådt i kraft, og Høyesterett måtte derfor vurdere om det ville stride mot Grunnloven § 97 å anvende loven på denne husleiekontrakten. Høyesterett kom til at kontraktsparten ikke hadde beskyttelse mot at loven gjorde inngrep i kontrakten fra det tidspunkt den lovlig kunne ha vært sagt opp etter den eldre rettstilstanden. Dommens konklusjon har vært lagt til grunn i senere praksis.

Departementet foreslår en overgangsperiode på ett år før endringene trer i kraft. Dette innebærer at det ubegrensede ansvaret videreføres for de eksisterende låneavtalene i overgangsperioden. Den foreslåtte overgangsordningen er nærmere beskrevet i kapittel 7. Departementet legger til grunn at overgangsordningen vil gi tilstrekkelig tid til å reforhandle låneavtaler innen overgangsordningens utløp, og at lovendringene på denne bakgrunnen ligger innenfor det Grunnloven § 97 tillater.

Departementet antar at det er lite trolig at det finnes avtaler som innebærer låneforpliktelser som ikke kan sies opp av kreditorene eller de interkommunale selskapene, og finner det derfor ikke nødvendig å gå inn i problemstillingene dette ville reist i forhold til Grunnloven § 97.

Departementet har også vurdert om de foreslåtte endringene vil være i strid med Grunnloven § 105, men har kommet til at den bestemmelsen ikke vil komme til anvendelse i forbindelse med de foreslåtte endringene da endringene ikke vil føre til en eiendomsavståelse etter Grunnloven § 105. Departementet viser i denne forbindelse til Høyesteretts drøftelser i Rt. 2007 s. 1281 om Grunnloven § 105.

6.3 Endringer i bestemmelser om innskudd, utbytte og kapitalforhold

Innføring av begrenset ansvar i IKS-loven innebærer i realiteten et redusert kreditorvern. Dette bør oppveies ved at det tas inn nye bestemmelser som regulerer kapitalforholdene i selskapet. Kreditorvernreglene er viktige for

kreditor selv, men også for at de interkommunale selskapene skal kunne oppnå lån på vanlige markedsmessige vilkår innenfor rammene av EØS-reglene. Redusert kreditorvern og høyere risiko vil kunne medføre økte lånekostnader for de interkommunale selskapene. Regler som bidrar til å styrke kreditors rettsstilling overfor selskapet, vil etter departementets syn således ha en funksjon både med tanke på vern av kreditor, men også de interkommunale selskapenes posisjon på lånemarkedet. Departementets forslag bygger i stor grad på løsninger fra annen norsk selskapslovgivning, fortrinnsvis fra aksjeloven og statsforetaksloven.

§ 5 Deltakernes innskuddsplikt

Gjeldende rett er at deltakerne i et interkommunalt selskap ikke plikter å gjøre innskudd i selskapet i større utstrekning enn det som følger av selskapsavtalen. Denne bestemmelsen videreføres. Departementet foreslår at IKS-loven § 5 første ledd utformes i samsvar med ordlyden i statsforetaksloven § 4 a andre punktum, slik at denne innskuddsplikten også gjelder overfor selskapets eventuelle konkursbo, jf. også forslag om å oppheve konkursforbudet i § 23.

Når det gjelder tidspunktet for innskuddspliktens forfall, foreslår departementet at dette blir regulert etter mønster fra statsforetaksloven § 13 første ledd annet punktum. Det anses hensiktsmessig at innskuddsplikten forfaller samtidig med registrering av selskapet eller av nye IKS-deltakere i Foretaksregisteret.²⁴ Det foreligger ingen særskilt grunn for å beholde regelen om at innskuddet skal betales «straks». Tidspunktet for foretaksregistrering synes også mer presist som et skjæringstidspunkt for når innskuddsplikten forfaller, og når eventuelt forsinkelsesrenter begynner å løpe. Registrering i Foretaksregisteret benyttes også som skjæringstidspunkt for forhøyelse av innskuddskapitalen, og loven bør være konsekvent med hensyn til betalingsfrister.

I tillegg foreslår departementet at det fastslås i nytt tredje ledd at innskuddet kan bestå av andre formuesverdier eller realverdier enn penger. Innskuddet skal bekreftes av revisor, etter mønster fra statsforetaksloven § 13 andre ledd. Dette er ikke nytt fra dagens ordning, men nå slås dette klart fast i lovteksten. For at ikke innskudd med andre formuesgoder enn penger skal føres opp med en urealistisk verdi, bør det være et vilkår om at innskuddet ikke kan overføres til et høyere beløp enn det kan oppføres med i selskapets balanse. Det skal også være en bekreftelse fra revisor om at innskuddet i selskapet ikke er verdsatt til et høyere beløp enn dette.

§ 5 a Krav om forsvarlig egenkapital

Det er i dag ikke nedfelt krav eller vilkår knyttet til det interkommunale selskapets egenkapital i IKS-loven. Gjennom lovens økonomibestemmelser stilles det krav til selskapets økonomiforvaltning. Det har likevel en egenverdi

²⁴ Interkommunalt selskap vil etter innføring av begrenset ansvar i IKS-loven og forslaget her ikke omfattes av foretaksregisterloven § 3-4, men av ny § 3-11, se pkt. 6.6.1.

å fastslå plikten til forsvarlig egenkapital på lovnivå, særlig med tanke på at det formelle kreditorvernet blir redusert som følge av ansvarsendringen.

Når det ubegrensede ansvaret i IKS-loven oppheves, bør dette oppveies ved å innføre bestemmelser som gir kreditor bedre sikkerhet for sine fordringer. Også i et forvaltningsmessig perspektiv er det viktig at det interkommunale selskapets økonomiske stilling er slik at den er forenlig med de oppgavene det utfører på vegne av sine eiere. Både i aksjeloven og i statsforetaksloven er det bestemmelser om at selskapet til enhver tid må ha en egenkapital som er forsvarlig ut fra virksomhetens omfang og risiko.²⁵ Departementet mener et slikt krav også bør gjelde for et interkommunalt selskap, og foreslår derfor en ny bestemmelse i § 5 a første ledd, der det fastslås at selskapet til enhver tid skal ha en egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet. Bestemmelsen utformes etter mønster fra statsforetaksloven § 12 og aksjeloven §§ 3-4 og 3-5. Egenkapitalen er her definert som det interkommunale selskapets nettoformue, dvs. differansen mellom selskapets eiendeler (innskudd og aktiva) og dets gjeld. Ved fastlegging av egenkapital og gjeld er det de reelle verdiene som er avgjørende.

Vurderingen av hva som er forsvarlig egenkapital, er det primært styret som må ta stilling til. Nivået på egenkapitalen vil kunne variere mellom selskapene ut fra deres størrelse og virksomhet. Videre kan hva som vurderes som forsvarlig egenkapital for et selskap på ett bestemt tidspunkt, være annerledes på et senere tidspunkt. Forsvarlighetskravet innebærer på denne bakgrunnen at det for det interkommunale selskapet må foreta en fortløpende vurdering av hvorvidt selskapets kapitalgrunnlag og økonomiske stilling er forsvarlig, og dermed i samsvar med loven. Det må legges til grunn at vurderingen må være saklig begrunnet og basert på de til enhver tid reelle regnskapsmessige verdiene.

Departementet legger til grunn at det må være det organet og de personene som fungerer tett opp til den daglige driften av selskapet som har best forutsetning for å foreta den fortløpende vurderingen knyttet til kravet om forsvarlig egenkapital. Ansvaret for å vurdere forsvarligheten tilligger derfor selskapets ledelse, dvs. styret og daglig leder.

Som for aksjeselskaper og statsforetak, foreslår departementet at det lovfestes i ny § 5 a annet ledd at styret i et interkommunalt selskap skal pålegges en handleplikt dersom egenkapitalen blir for lav. Dette anses som et viktig prinsipp i selskaper som driver næringsbasert virksomhet. Kravet til handleplikt må også gjelde i tilfeller der det interkommunale selskapet ikke driver typisk næringsvirksomhet eller økonomisk aktivitet i henhold til EØS-avtalen, ut fra at det er tale om forvaltningen av offentlig eide verdier. Handleplikten begrunnes også ut fra hensynet til selskapets kreditorer, og at det interkommunale selskapet ikke skal kunne drive sin virksomhet for kreditors regning.

²⁵ Fra 01.01.2013 er det presisert i aksjeloven § 3-4 at aksjeselskaper også til enhver tid skal ha en *forsvarlig likviditet* ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet.

Når styret i et interkommunalt selskap skal ha en handleplikt knyttet til egenkapitalens størrelse, bør det på samme måte som i aksjeselskaper og statsforetak, også ha en plikt til å foreslå oppløsning av selskapet, dersom det ikke kan foreslå tiltak som bidrar til at egenkapitalen blir forsvarlig. Dette kravet foreslås tatt inn i § 5 a tredje ledd.

Nye bestemmelser om forhøyelse og nedsetting av innskuddskapitalen §§ 5 b – 5 e

I aksjeloven kapittel 10 og 12 og statsforetaksloven §§ 14 - 17 reguleres muligheten for å forhøye og nedsette innskuddskapitalen og foreta utdeling av selskapsmidler, samt prosedyrene for hvordan dette skal gjøres. IKS-loven har ingen tilsvarende bestemmelser.

Når deltakeransvaret i IKS-loven blir begrenset, mener departementet det er behov for å lovfeste formelle rutiner knyttet til forhøyelse og nedsetting av innskuddskapitalen og utdeling av selskapsmidler også for interkommunale selskaper. Reglene skal blant annet bidra til å sikre at det til enhver tid er midler i selskapet til dekning av kreditors fordringer, og vil således bidra til å styrke kreditorvernet.

Departementet foreslår at statsforetakslovens bestemmelser i §§ 14 – 17 danner mønster for utforming av de nye kapitalbestemmelsene i IKS-loven, jf. også punkt 4.2.9 og 6.1.

Ny § 5 b om forhøyelse av innskuddskapitalen ved nyinnbetaling

Departementet foreslår en ny lovbestemmelse i § 5 b om at innskuddskapitalen i et interkommunalt selskap kan forhøyes ved at deltakerne innbetaler ny kapital. I interkommunale selskaper vil et slikt vedtak berøre kommunens budsjett. Det er ikke ønskelig at et selskapsorgan skal ha endelig myndighet til å kunne binde eierne (kommunen og fylkeskommunen) med hensyn til økonomiske disposisjoner. Denne kompetansen bør tilligge kommunestyrene selv. Det kan i enkelte tilfeller dreie seg om betydelige summer. Departementet foreslår derfor at beslutningen om forhøyelse av innskuddskapitalen ved nyinnbetaling, skal være betinget av en endring av selskapsavtalen etter IKS-loven § 4.

Beslutningen i kommunestyret bør likevel bygge på en konkret vurdering fra representantskapet, som er øverste myndighet i det interkommunale selskapet, jf. § 7 første ledd annet punktum, og der samtlige eiere er representert. Representantskapet sitter nærmere den daglige driften enn kommunestyrene, og har et bedre grunnlag for å fastslå behovet for og ta initiativ til kapitalforhøyelse. Ved at kommunestyrene i eierkommunene må godkjenne representantskapets beslutning om forhøyelse av innskuddskapitalen etter § 5 b for at den skal bli juridisk bindende, sikres den politisk og folkevalgte kontrollen,

Deltakernes innskudd i selskapet skal fremgå av selskapsavtalen. Det følger av § 4 første og annet ledd at endringer i avtalen som gjelder forhold omtalt i tredje ledd, må vedtas av deltakerne selv (for kommunene blir dette kommunestyret). På denne bakgrunnen kan en presisering i § 5 b om at beslutningen om økt innskuddskapital skal godkjennes av deltakerne ved en

endring i selskapsavtalen etter § 4 være overflødig. Departementet mener likevel det er viktig at det tydeliggjøres i lovteksten at beslutningen om forhøyelse av innskuddskapitalen ved nyinnbetaling er av en slik karakter at den må vedtas endelig av kommunestyret selv. Dette gjøres altså ved å henvise til lovens § 4.

Det legges videre til grunn at en beslutning om forhøyelse av innskuddskapitalen skal angi det beløpet innskuddskapitalen skal forhøyes med, og hvilket beløp den enkelte deltakerkommunen skal skyte inn. Det vil også være anledning til å beslutte at innskuddet skal være i andre verdier enn penger, jf. også forslag til endring i IKS-loven § 5 ovenfor.

Med unntak av at det er deltakerne selv i form av kommunestyrene, og ikke representantskapet, som vil ta den endelige beslutningen om forhøyelse av innskuddskapitalen ved nyinnbetaling, tilsvarer forslaget her ellers bestemmelsen i statsforetaksloven § 14.

Ny § 5 c om forhøyelse av innskuddskapitalen uten nyinnbetaling

Det bør også være anledning til å beslutte en økning i det interkommunale selskapets innskuddskapital uten at det foretas nyinnbetaling fra eierne. En parallell ordning framgår av statsforetaksloven § 15.

Departementet mener at en beslutning om forhøyelse av innskuddskapitalen uten innbetaling av ny kapital fra deltakerne også bør tas av selskapets øverste organ, representantskapet.

En slik beslutning vil trolig ikke få samme direkte betydning for kommunens budsjett som innskudd ved nyinnbetaling etter forslaget § 5 b. Den sier imidlertid noe om hvilket kapitalbehov selskapet har på et gitt tidspunkt, og dette er informasjon som bør være kjent for eierne og de folkevalgte. Siden innskuddene vil øke den samlede innskuddskapitalen i selskapet, vil det være nødvendig med en endring av selskapsavtalen, jf. § 4 tredje ledd nr. 6.

Departementet foreslår at det også for beslutninger om forhøyelse av innskuddskapitalen uten nyinnbetaling presiseres i lovteksten at dette skal skje i henhold til en endring i selskapsavtalen etter IKS-loven § 4. Dette innebærer at representantskapets beslutning om forhøyelse av innskuddskapitalen etter § 5 c må vedtas i de enkelte eierkommunenes kommunestyre for å bli juridisk bindende.

Ny § 5 d om nedsetting av innskuddskapitalen

Interkommunale selskaper bør ha mulighet til å sette ned innskuddskapitalen for å kunne bruke disse midlene på andre formål. Departementet foreslår på denne bakgrunnen en ny bestemmelse i § 5 d som gir representantskapet adgang til å treffe beslutning om nedsetting av selskapets innskuddskapital, og som nærmere angir fremgangsmåten for dette. Forslaget til § 5 d bygger på tilsvarende regel i statsforetaksloven § 16.

Departementet finner det ikke nødvendig å presisere at beslutningen ikke kan gjelde større beløp enn at selskapets egenkapital etter nedsettingen

tilfredsstiller forsvarlighetskravet i § 5 a, da dette vil være en underliggende forutsetning. En slik presisering er heller ikke gjort i statsforetaksloven § 16. Departementet foreslår også at man i § 5 d, som i statsforetaksloven § 16, viser til at reglene i aksjeloven §§ 12-4 til 12-6 om melding til foretaksregisteret, ikrafttredelse av nedsettingen og eventuelt kreditorvarsel gjelder tilsvarende.

En beslutning om å sette ned innskuddskapitalen har betydning både for selskapet, deltakerne og for selskapets kreditorer. Siden deltakernes innskudd, og dermed det interkommunale selskapets samlede innskuddskapital, skal fremgå av selskapsavtalen, må representantskapets beslutning godkjennes av kommunestyrene i eierkommunene, jf. § 4 første og annet ledd, for å bli juridisk bindende. Departementet foreslår at dette presiseres i § 5 c første ledd annet punktum. Representantskapets beslutning om nedsetting av innskuddskapitalen må således, som ved beslutninger om forhøyelse av innskuddskapitalen etter § 5 b til § 5 c, godkjennes av kommunestyrene i eierkommunene for å bli juridisk bindende.

Departementet mener det vil være nødvendig at det angis i møteprotokollen for representantskapet hvor mye innskuddet skal settes ned, hvilket av deltakernes innskudd som skal reduseres og hvem av deltakerne som eventuelt mottar tilbakebetaling. Det anses som viktig ut fra et demokrati- og styringsperspektiv at det er klarhet for eierne, de folkevalgte og andre hvordan midlene i et offentlig eid selskap blir disponert, og at det er kommunestyrene som i siste instans skal godkjenne beslutningen om at innskudd i selskapet (selskapsmidler) blir frigjort til andre formål.

I aksjeloven § 12-1 nr. 1 og statsforetaksloven § 16 angis det tre mulige formål for hva nedsettingsbeløpet kan brukes til; dekning av tap som ikke kan dekkes på annen måte, tilbakebetaling til deltakerne og overføring til fond. Departementet legger til grunn at de samme begrensningene for hva nedsettingsbeløpet skal kunne brukes til bør gjelde for interkommunale selskaper, og foreslår bestemmelsen i 5 d utformet i samsvar med dette.

Ny § 5 e om utbytte/utdelinger

Selv med et krav om forsvarlig egenkapital i ny § 5 a mener departementet det er behov for nærmere regler om adgangen til å foreta utdeling av det interkommunale selskapets midler, eller gi utbytte til deltakerne. Dette er begrunnet både i hensynet til selskapet selv og dets kreditorer.

Adgangen til utdeling av det interkommunale selskapets midler er nå regulert i IKS-loven § 29. Departementet foreslår at regulering av utdelingsadgangen i interkommunale selskaper tas inn i ny § 5 e, og etter mønster av statsforetaksloven § 17. Bestemmelsen om utbytte bør plasseres i sammenheng med de øvrige bestemmelsene om innskuddskapitalen i loven. Dagens § 29 foreslås på denne bakgrunn opphevet.

Hvorvidt utbytte- eller utdelingsadgangen etter forslag til bestemmelse i § 5 e blir noe snevrere enn etter dagens bestemmelse om utdeling i § 29, finner departementet ikke grunn til å gå nærmere inn på. Det antas at adgangen til utdeling og utbytte etter ny § 5 e vil være tilstrekkelig, og for alt det vesentlige

vil dekke praktiske formål for eierne av et interkommunalt selskap, på lik linje som for aksjonærer i et aksjeselskap og eier i statsforetaket.

Departementet foreslår at ny § 5 e slår fast at utdeling av selskapets midler som ikke skjer ved nedsettelse av innskuddskapitalen eller oppløsning av selskapet, bare kan foretas som utbytte. Videre foreslår departementet at utbytteadgangen skal avgrenses i forhold til størrelsen på selskapets nettoformue, og i samsvar med forsiktig og god regnskapsskikk.

Etter gjeldende § 29 første ledd er det representantskapet i det interkommunale selskapet, som etter forslag fra styret eller med styrets samtykke, og etter at regnskapet for siste regnskapsår er fastsatt, har myndighet til å beslutte utdeling av selskapets midler. Beslutningsprosedyren og myndigheten knyttet til utdeling i interkommunale selskaper foreslås videreført. Beslutning om utbytte vil således være en beslutning som ikke trenger å godkjennes av kommunestyrene.

§ 29 utdelinger

Bestemmelsen foreslås opphevet jf. ny § 5 e.

6.4 Endringer i andre bestemmelser som følge av ansvarsendringen

Som en følge av ansvarsendringen i IKS-loven, legger departementet til grunn at det er behov for endringer også i enkelte andre lovbestemmelser. Disse endringene er en følge av at eierne i de interkommunale selskapene får et begrenset ansvar for selskapets gjeld, og at selskapene skal være omfattet av konkurslovgivningen. I sum innebærer disse endringene ingen større realitetsendringer for selskapene, men er mer å anse som presiseringer som følge av nye ansvarsregler.

§ 1 Lovens virkeområde

Når den rettslige og organisatoriske rammen rundt interkommunale selskaper blir mer lik den alminnelige selskapslovgivningen, kan det være grunn til å presisere tydeligere i loven når et selskap er et interkommunalt selskap. Ansvarsendringen medfører et behov for å presisere nærmere i § 1 hva som kjennetegner et interkommunalt selskap.

Ansvarsformen i et selskap anses som et sentralt kjennetegn ved selskapet. På denne bakgrunnen foreslår departementet at det begrensede deltakeransvaret etter forslaget § 3, også skal gå frem av IKS-loven § 1. Videre foreslår departementet at det presiseres i § 1 at selskapet skal betegnes som et interkommunalt selskap i vedtektene, og videre at det skal være registrert som interkommunalt selskap i Foretaksregisteret. Forslaget til ny § 1 er utformet etter mønster fra allmennaksjeloven § 1-1.

§ 4 Selskapsavtalen

Selskapsavtalen er hoveddokumentet som det interkommunale selskapet bygger på, og danner den rettslige rammen for selskapets virksomhet. Det er viktig at selskapsavtalen inneholder sentrale opplysninger om eiere og kapitalforholdene i det interkommunale selskapet. Selskapsavtalen bør gi

relevant og lett tilgjengelig informasjon om andre vesentlige forhold ved selskapet til eierne, de folkevalgte og allmennheten.

Dagens bestemmelse i IKS-loven § 4 er bygget opp etter mønster fra den alminnelige selskapslovgivningen, jf. også statsforetaksloven § 10 og allmennaksjeloven § 2-2. I bestemmelsens tredje ledd nr. 1 - 9 fremgår hvilke opplysninger som skal angis i avtalen. Departementet foreslår at det i tillegg til de opplysningene som i dag skal fremgå av avtalen jf. tredje ledd, også skal fremgå at selskapet skal være et interkommunalt selskap. I tillegg foreslås det justeringer i ordlyden i nr. 6 i forhold til opplysninger i avtalen om den enkelte deltakerens innskuddsplikt i selskapet, og den enkelte deltakerens eierandel i selskapet i nr. 7. Bakgrunnen for forslaget er hensynet til at selskapsavtalen skal være et dokument som gir relevant oversikt og informasjon til eiere, folkevalgte, fordringshavere og allmennheten.

Etter dagens bestemmelse skal deltakerens innskuddsplikt og plikt til å foreta andre ytelser til selskapet fremgå av selskapsavtalen, jf. tredje ledd nr. 6. Departementet foreslår at dette endres til ”deltakernes innskudd i selskapet”, etter mønster fra statsforetaksloven § 10 nr. 5. Innskuddet kan bestå av penger eller andre formuesverdier. Når selskapsavtalen skal angi deltakernes innskudd, er dette for å synliggjøre hvilken forpliktelse hver enkelt deltaker har for selskapets gjeld til enhver tid, og gi oversikt over den samlede innskuddskapitalen i selskapet. Innskuddenes størrelse sier både hvor mye den enkelte deltakeren hefter for, og hvor stort deltakernes samlede ansvar er. Dette vil være informasjon av sentral betydning for selskapets eiere, kreditorer og nye avtaleparter som bør fremgå av selskapsavtalen.

§ 13 Styrets myndighet

IKS-loven § 13 regulerer styrets ansvar og myndighet i det interkommunale selskapet. Nåværende § 13 er tilnærmet lik statsforetaksloven § 23 første ledd.

Som en følge av innføring av begrenset deltakeransvar og at interkommunale selskaper skal kunne tas under konkursbehandling, bør det i tillegg fremgå av IKS-loven at det kun er styret i selskapet som på selskapets vegne kan fremsette begjæring om gjeldsforhandling eller konkursbehandling, jf. også statsforetaksloven § 23 fjerde ledd. Bakgrunnen for dette er at det er styret som er det selskapsorganet som er nærmest til å vurdere hvorvidt det vil være nødvendig å foreta slikt grep, og som derfor bør ha denne kompetansen. Denne kompetansen tillegges dermed ikke eierne i det interkommunale selskapet selv, dvs. kommunestyrene. Dette er for øvrig samme ordning som etter aksjelovene § 6-18. Videre foreslås det at styret skal representere det interkommunale selskapet under konkursbehandling, hvilket samsvarer med prinsippet om styret som representant for selskapet utad, jf. IKS-loven § 16, aksjelovene § 6-30 og statsforetaksloven § 31. Presiseringen som nevnt tas inn i nytt tredje ledd til § 13.

§ 24 Betalingsvansker

Bestemmelsen regulerer pliktene for styret i det interkommunale selskapet dersom man kommer i en situasjon der man har grunn til å tro at selskapet ikke

vil klare å oppfylle sine forpliktelser etter hvert som de forfaller. Videre fastsetter bestemmelsen at det ikke kan avholdes tvangssalg eller gjennomføres annen tvangsrealisasjon av selskapets eiendeler i de første seks månedene etter at melding om betalingsvansker er sendt til deltakerne.

På bakgrunn av at konkursforbudet i § 23 foreslås opphevet, må det gjøres endringer i nåværende § 24 andre ledd om karantenetid for tvangssalg eller tvangsrealisasjon ved betalingsvansker for interkommunale selskaper. Når det først innføres et begrenset ansvar for interkommunale selskaper, må kreditorene ha samme mulighet til å foreta rettslige skritt overfor interkommunale selskaper som overfor andre tilsvarende selskaper. Det vises i denne sammenhengen til at selskapsmodellen etter IKS-loven er beregnet på kommunal virksomhet med større eller mindre grad av forretningsmessig preg, og at de juridiske rammene rundt slik virksomhet primært bør være de samme som for forretningspreget virksomhet utført av private. På denne bakgrunnen forslår departementet nåværende § 24 annet ledd opphevet. Dette medfører at dersom betalingsvansker etter § 24 første ledd oppstår, vil det interkommunale selskapet ikke lenger være beskyttet mot tvangssalg av selskapets eiendeler for å dekke de forfalte forpliktelsene. Det legges til grunn at reglene i IKS-loven knyttet til interkommunale selskapers egenkapital ellers bidrar til at det er liten sannsynlighet for at det vil oppstå mange situasjoner med behov for tvangssalg eller tvangsrealisasjon.

§ 26 Eierskifte

Bestemmelsen regulerer forholdene rundt eierskifte i interkommunale selskaper.

Det bør presiseres i § 26 at beslutning om eierskifte i et interkommunalt selskap bør skje i henhold til reglene om endring av selskapsavtalen i § 4. Endringen i § 26 innebærer ikke noe nytt i forhold til dagens ordning, men vil være en presisering av behovet for forankring hos eierne, dvs. kommunestyrene. I aksjeselskaper er det ingen tilsvarende ordning om at eierskifte må skje ved en endring av selskapsavtalen, så lenge dette eventuelt ikke er avtalt i vedtektene. Eierandelene i interkommunale selskaper er i liten grad omsettelige, og en ordning med at eierskifte må skje i henhold til en endring av selskapsavtalen, og således vedtas i kommunestyrene i deltakerkommunene, vil således praktisk la seg gjennomføre.

Departementet mener det ikke er grunnlag for sette nærmere vilkår for overdragelsessituasjonen, for eksempel vilkår om at nektelse av ny eier skal være saklig begrunnet. De øvrige deltakerne bør bestemme selv hvorvidt de godtar en overdragelse, uten at loven skal stille nærmere vilkår for dette.

§ 30 Uttreden

Bestemmelsen regulerer tilfeller der en eller flere deltakere ønsker å tre ut av det interkommunale selskapet. På bakgrunn av innføring av begrenset deltakeransvar for interkommunale selskaper, mener departementet det er behov for endringer i bestemmelsen.

Etter dagens § 30 femte ledd fastslås det at selskapet har et krav på den uttredende deltakeren dersom dennes andel har negativ verdi. Departementet legger til grunn at det i selskaper med begrenset ansvar ikke vil oppstå situasjoner der deltakerens andel anses som negativ. Det vil etter nye lovbestemmelser bli stilt krav om at det interkommunale selskapet til enhver tid skal ha en egenkapital som er forsvarlig, og det vil innføres en handleplikt for styret dersom egenkapitalen kommer under et forsvarlig nivå. Negativ andel for selskapsdeltaker ved uttreden vil etter departementets syn ikke være en praktisk situasjon, og på denne bakgrunn foreslås det at dagens § 30 femte ledd oppheves.

Når det gjelder eventuelt manglende betaling av innskudd fra den uttredende deltakeren, vil dette kunne la seg drive inn etter alminnelige regler om tvangsfullbyrdelse. Dersom en deltaker ved uttreden for øvrig har gjeld eller forpliktelser til selskapet, vil slik gjeld antakelig springe ut fra et avtaleforhold mellom den aktuelle deltakeren og selskapet, og det er i utgangspunktet ikke nødvendig å regulere dette nærmere i IKS-loven. Oppgjør må skje i henhold til den aktuelle avtalen.

I § 30 sjette ledd fastsettes det at deltakeren i et interkommunalt selskap fortsetter å hefte overfor kreditor for sin andel av selskapsforpliktelsene også etter uttreden. Dette er i tråd med dagens ordning med ubegrenset ansvar. Med begrenset ansvarsform vil den enkelte deltakeren imidlertid ikke ha større ansvar for selskapets forpliktelser enn inntil verdien av sitt innskudd.

Begrenset deltakeransvar innebærer at deltakeren kun hefter for selskapets forpliktelser inntil verdien av sitt innskudd, og det blir således ikke aktuelt at den uttredende deltakeren har ansvar for en andel av det interkommunale selskapets gjeld og forpliktelser etter at han har trådt ut. På denne bakgrunnen foreslår departementet at dagens § 30 sjette ledd oppheves.

Når en deltaker trer ut, får dette konsekvenser for innskuddskapitalen i det interkommunale selskapet. Utgangspunktet er at innskuddskapitalen reduseres tilsvarende innskuddet til den uttredende deltakeren. Departementet foreslår at prosedyren rundt dette skal skje i samsvar med reglene i ny § 5 d om nedsetting av innskuddskapitalen. Det må være dekning for gjenværende innskudd etter at den aktuelle deltakeren har trådt ut. Departementet foreslår derfor å lovfeste i *nytt § 30 femte ledd* at dersom det ved uttreden ikke er full dekning for gjenværende innskudd, reduseres utløsningssummen til den uttredende deltakeren tilsvarende det beløp som trengs til å sikre full dekning, jf. § 5 d annet ledd.

§ 31 Utelukkelse

Bestemmelsen regulerer tilfeller der en eller flere deltakere vesentlig misligholder sine forpliktelser i selskapsforholdet, og de øvrige deltakernes adgang i en slik situasjon til å utelukke denne deltakeren. Når en eller flere av deltakerne utelukkes fra det interkommunale selskapet, får dette betydning for selskapets innskuddskapital. IKS-loven §§ 30 og 31 må ses i sammenheng med bestemmelsen om nedsetting av innskuddskapitalen i ny § 5 d.

Departementet foreslår at det tas inn i § 31 en henvisning til § 30 nytt femte ledd andre punktum om at dersom det ved uttreden ikke er full dekning for gjenværende innskudd, skal utløsningssummen for deltakeren som utelukkes reduseres tilsvarende det beløp som trengs til å sikre full dekning. Deltakeren som utelukkes jf. § 31 kan ved manglende dekning således risikere å tape inntil hele sitt innskudd. Departementet foreslår videre at nåværende tredje ledd tredje punktum om tilfeller med andelens negative verdi oppheves, jf. også tilsvarende endring i § 30.

6.5 Øvrige endringer i IKS-loven²⁶

IKS-loven §§ 40 og 41 fastsetter overgangsregler for de interkommunale selskapene som eksisterte ved IKS-lovens ikrafttredelse 1. januar 2000. Reglene omhandler hvordan disse selskapene skal være organiserte etter at IKS-loven har trådt i kraft, dersom de viderefører sin virksomhet.

Det fremgår av § 40 at et interkommunalt selskap som er organisert etter *selskapsloven* innen fire år etter IKS-lovens ikrafttredelse må være organisert som interkommunalt selskap etter IKS-loven. Av § 41 fremgår det at et interkommunalt selskap med *begrenset ansvar* som ikke er organisert som aksjeselskap eller er unntatt fra aksjeloven i medhold av § 1-1 tredje ledd nr. 2 og 3, innen fire år etter IKS-lovens ikrafttredelse må være organisert enten som aksjeselskap, eller som selskap etter IKS-loven. Begge bestemmelsene fastsetter nærmere prosedyreregler for omorganiseringen.

Fristen for omorganisering av de interkommunale selskapene som var etablerte da IKS-loven trådte i kraft, har for lengst utløpt. Reglene har dermed ikke lenger noen funksjon. Departementet foreslår på denne bakgrunnen at de nåværende overgangsreglene i IKS-loven § 40 og § 41 oppheves.

6.6 Endringer i bestemmelser i andre lover enn IKS-loven

6.6.1 Foretaksregisterloven

Interkommunale selskaper er registreringspliktige etter lov 21. juni 1975 nr. 78 om registrering av foretak § 2-1 nr. 9. I september/oktober 2012 var det registrert 239 interkommunale selskaper i Brønnøysundregisteret. Når det gjelder hvilke opplysninger som skal registeres, er de interkommunale selskapene i dag registreringspliktige i henhold til foretaksregisterloven § 3-4 (andre selskap), som blant annet sier at registeret skal inneholde opplysninger om hvem som er selskapets deltakere, og deltakernes ansvar for selskapets forpliktelser.

Når ansvarsformen i IKS-loven endres fra ubegrenset til begrenset deltakeransvar, må reguleringen av registrering av interkommunale selskaper i foretaksregisterloven flyttes fra foretaksregisterloven § 3-4.

²⁶ Se kapittel 7 om forslag til ny overgangsordning for IKS-enes eksisterende låneforpliktelser.

Som et utgangspunkt vil interkommunale selskaper med begrenset deltakeransvar kunne omfattes av foretaksregisterloven 3-2 (samvirkeforetak og andre foretak med begrenset ansvar). Departementet mener imidlertid at de samme opplysningene som i dag er registreringspliktige for interkommunale selskaper etter foretaksregisterloven § 3-4, med unntak av deltakeransvaret etter § 3-4 første ledd nr. 2, også skal være registreringspliktige etter innføring av begrenset ansvar. Hensynet til demokratisk kontroll og åpenhet rundt interkommunale selskaper som offentlig eide selskaper, tilsier at opplysninger om hvem som til enhver tid er deltakere i selskapet, fortsatt bør være lett tilgjengelig i Foretaksregisteret. Registeret bør fortsatt inneholde opplysninger om styremedlemmers og varamedlemmers kjønn, samt opplysninger om medlemmet er valgt blant de ansatte etter IKS-loven § 10 åttende til tiende ledd, jf. foretaksregisterloven § 3-4 annet ledd.

Da det er flere opplysninger som skal registreres for interkommunale selskaper enn det som i dag fremgår av foretaksregisterloven § 3-2, er det mest hensiktsmessig å regulere opplysningsinnholdet i Foretaksregisteret for interkommunale selskaper i en egen bestemmelse. Tilsvarende løsning er valgt for blant annet aksjeselskaper, allmennaksjeselskaper, kommandittselskaper og enkeltforetak, se lovens kapittel III. På denne bakgrunnen foreslår departementet at registrering av interkommunale selskaper skal skje etter ny § 3-11 i foretaksregisterloven.

6.6.2 Aksjeloven

Det framgår av lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven) § 1-1 nr. 1 og 2 at loven gjelder aksjeselskaper, som er ethvert selskap der ingen av deltakerne har personlig ansvar for selskapets forpliktelser, udelt eller for deler som til sammen utgjør selskapets samlede

Når det innføres begrenset deltakeransvar for interkommunale selskaper på lik linje med det som gjelder i aksjeselskaper etter aksjeloven, kan det være grunn til å presisere at aksjeloven ikke gjelder for interkommunale selskaper. Aksjeloven § 1-1 tredje ledd nr. 1 - 3 presiserer allerede at loven ikke gjelder for allmennaksjeselskaper, selskaper som ikke har økonomisk formål med mindre selskapet i stiftelsesgrunnlaget er betegnet som aksjeselskap og samvirkeforetak. Departementet foreslår at det tas inn en ny tilsvarende bestemmelse i aksjeloven § 1-1 tredje ledd nr. 4 som presiserer at heller ikke interkommunale selskaper omfattes av aksjeloven.

7 Forslag til overgangsordninger

7.1 Innledning

I sammenheng med departementets forslag om å gjøre om ansvarsformen i IKS-loven til et begrenset deltakeransvar etter mønster av aksjelovene og statsforetaksloven, er det behov for overgangsbestemmelser som regulerer hva som skal skje med de interkommunale selskapenes eksisterende forpliktelser. Det siktes her først og fremst til konkrete låneavtaler. Dette er forpliktelser og avtaler som er basert på at det foreligger ubegrenset deltakeransvar, og avtalevilkårene, herunder betalingsvilkårene for de interkommunale selskapene, er basert på dette. Gitt den statsstøtterettslige usikkerheten som foreligger, bør ubegrenset ansvar ikke videreføres for disse forpliktelsene. På denne bakgrunnen foreslår departementet en overgangsordning for de eksisterende låneforpliktelsene.

Interkommunale selskaper kan også ha andre forpliktelser enn låneforpliktelser knyttet til for eksempel samarbeidsavtaler, leveranseavtaler, leasingkontrakter, leiekontrakter, varekreditter og arbeidsavtaler. Overgangsordningen vil ikke omfatte disse forpliktelsene.

7.2 Overgangsordninger for de interkommunale selskapenes eksisterende låneforpliktelser

Departementet har vurdert ulike løsninger, og mener den mest hensiktsmessige løsningen er å lovfeste at deltakernes ubegrensede ansvar ikke skal gjelde for selskapets eksisterende låneforpliktelser *fra et nærmere bestemt tidspunkt*. Dette innebærer at det ubegrensede ansvaret videreføres for de eksisterende låneavtalene i en overgangsperiode etter at endringene i IKS-loven trer i kraft. Når denne overgangsperioden utløper, vil også de eksisterende låneavtalene være omfattet av lovens nye regler om ansvarsbegrensning. Fra dette tidspunktet hefter ikke lenger deltakerne i det interkommunale selskapet ubegrenset for den forpliktelsen avtalen innebærer.

Det er naturlig at kreditorene innen utløpet av overgangsperioden vil ta initiativ til reforhandling av avtalene for å oppnå bedre betalingsvilkår for lånene som kompensasjon for den økte usikkerhet som ansvarsbegrensningen innebærer. Mange låneavtaler regulerer selv hvilke endringer som kan eller skal utgjøre grunnlag for å kreve reforhandling av avtalevilkårene. Retten for kreditorene til å kreve reforhandling eller opphør av avtalene etter at nye regler om ansvar trer i kraft, vil dermed som utgangspunkt måtte avgjøres ut fra hva som er regulert i den enkelte (låne)avtale. Opphør av ubegrenset ansvar for en forpliktelse betyr at risikoen for tap øker for kreditor, og det antas at dette i mange tilfeller kan være grunnlag for å kunne kreve avtalen reforhandlet.

Dersom eksisterende avtaler verken reforhandles eller avvikles, og noen interkommunale selskaper dermed beholder de samme kredittvilkårene som da det ubegrensede ansvaret gjaldt, vil det ikke være IKS-lovens ordning som sådan som er årsak til de eventuelt gunstige vilkårene selskapet nyter godt av. Departementet legger som utgangspunkt til grunn at en overgangsperiode på ett

år vil være tilstrekkelig. Dette skulle gi rimelig tid for partene til eventuelt å komme frem til nye lånevilkår basert på markedspris.

Overgangsordningen foreslås regulert i § 40.²⁷

²⁷ Dette innebærer at ny overgangsbestemmelse om IKS-enes eksisterende låneforpliktelser blir regulert i § 40, samtidig som overgangsbestemmelsen om omorganisering som i dag er fastsatt i § 40, oppheves.

8. Økonomiske og administrative konsekvenser

Kommuner og fylkeskommuner

Forslaget til endringer i lov om interkommunale selskapet innebærer ingen nye materielle plikter for kommuner og fylkeskommuner. Kommuner og fylkeskommuner vil bli frigjort fra det økonomiske ansvaret for ny gjeld stiftet av de interkommunale selskapene. De vil også bli fritatt fra det økonomiske ansvaret for selskapenes eksisterende gjeld etter en overgangsperiode på ett år.

Interkommunale selskaper

Departementet antar at forslaget vil ha visse økonomiske konsekvenser for de interkommunale selskapene. Det antas at selskapene vil kunne få mindre gunstige kredittvilkår som følge av at garantiordningen bortfaller. Det er sannsynlig at lånekostnadene vil øke noe i forhold til dagens nivå. Fremtidige og nye lånekostnader for interkommunale selskaper vil antas å være i samsvar med ordinær markedspris.

For interkommunale selskaper som verken driver økonomisk aktivitet i henhold til EØS-avtalen art. 61 (1), eller næringsvirksomhet i henhold til kommuneloven § 51, kan kommunen stille garanti for virksomheten. Slik garanti vil kunne redusere risikoen for lånegiver, og legge bedre til rette for lavere lånekostnader for disse selskapene. Eierne av interkommunale selskaper må selv bære risikoen for vurderinger knyttet til lovligheten av slik garanti.

Endringene i lovens ansvarsordning vil ikke innebære krav til omdanning av selskaper.

Staten

Det er ikke ventet at de foreslåtte endringer i IKS-loven vil medføre vesentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for staten.

9. Merknader til de enkelte bestemmelsene

9.1 Merknader til de enkelte bestemmelsene i forslag til endringer i lov om interkommunale selskaper

Til § 1 Lovens virkeområde

Bestemmelsen angir lovens materielle virkeområde, og foreslås endret etter mønster fra allmennaksjeloven § 1-1. Bestemmelsen nr. 2 til 4 er ny.

I *nr. 2* presiseres det at et interkommunalt selskap er et selskap hvor ingen av deltakerne har et personlig ansvar for de forpliktelsene selskapet har. Dette samsvarer med bestemmelsen i § 3, som fastsetter at deltakerne i et interkommunalt selskap ikke hefter overfor kreditorene for selskapets forpliktelser.

Nr. 3 slår fast at det skal stå i det interkommunale selskapets vedtekter at selskapet er et interkommunalt selskap.

Etter *nr. 4* stilles det krav om at interkommunale selskapet skal være registrert som dette i Foretaksregisteret. Interkommunale selskaper vil etter ansvarsendringene få registreringsplikt etter en egen bestemmelse i foretaksregisterloven.

Til § 3 Deltakeransvar

Bestemmelsen erstatter dagens regel i IKS-loven § 3 om ubegrenset deltakeransvar i interkommunale selskaper.

Bestemmelsen slår fast at den enkelte deltakeren i et interkommunalt selskap ikke hefter for selskapets forpliktelser. Dette innebærer at deltakeransvaret i et interkommunalt selskap etter loven vil være begrenset til innskuddenes størrelse. Den enkelte deltaker hefter således ikke for mer enn det vedkommende har betalt til selskapet i innskudd. Bestemmelsen svarer til statsforetaksloven § 4 a første punktum og aksjeloven § 1-2 første ledd.

Lovbestemmelsen presiserer et skille mellom eieren og selskapet med hensyn til forpliktelser, i tråd med prinsippet om begrenset heftelse. Det begrensede ansvaret vil innebære at deltakerkommunene ikke lenger kan kreves direkte for gjeld eller andre forpliktelser som det interkommunale selskapet har pådratt seg utover innskuddene. Den enkelte deltakerens ansvar for gjelden vil være begrenset til det innskuddet deltakeren har skutt inn i selskapet, og beslagsretten for selskapets kreditorer er begrenset til selskapets eiendeler. Det er således selskapet (og ikke dets deltakere) som hefter for virksomhetens forpliktelser med en selskapsformue som er atskilt fra deltakernes øvrige formue. Kreditor kan kun forholde seg til det interkommunale selskapet for å få sine fordringer dekket, og kan ikke lenger gå til deltakerne dersom midlene i selskapet ikke kan dekke fordringene. Alle krav skal rettes direkte til selskapet. Bestemmelsen medfører et større skille mellom deltakerkommunenes og det interkommunale selskapets økonomi.

Til § 4 tredje ledd (selskapsavtale)

Bestemmelsen fastslår hvilke opplysninger om det interkommunale selskapet som skal angis i selskapsavtalen.

Bestemmelsen i *nr. 1* er ny, og sier at det skal angis konkret i selskapsavtalen at avtalen gjelder for et interkommunalt selskap. Denne presiseringen tilsvarer reguleringen i allmennaksjeloven § 2-2 første ledd nr. 1.

Etter *nr. 7* skal det angis konkret i selskapsavtalen hvilket innskudd den enkelte deltakeren er ansvarlig for og har skutt inn i selskapet. Innskuddet skal oppgis i norske kroner. Dersom innskuddet består av andre formuesgoder enn penger, må det oppgis i avtalen hva som skytes inn og hvilken verdi formuesgodet har i norske kroner på innskuddstidspunktet. Innskuddet kan ikke oppføres med et høyere beløp enn det antas å kunne oppføres med i selskapets balanse.

Det fastslås i *nr. 8* at det skal angis konkret i selskapsavtalen hva som er den enkelte deltakerens eierandel i det interkommunale selskapet.

Til § 5 Deltakernes innskuddsplikt

Bestemmelsen regulerer den innskuddsplikten deltakerne har overfor det interkommunale selskapet.

I *første ledd* er det presisert at den innskuddsplikten deltakerne i et interkommunalt selskap har etter selskapsavtalen, også gjelder overfor selskapets konkursbo. Den nye presiseringen innebærer at bestemmelsen svarer til statsforetaksloven § 4 a annet punktum.

Annet ledd fastsetter krav til nivået på innskuddet, og regulerer tidspunktet for når innskuddet til selskapet skal betales. Bestemmelsen sier at deltakerne ved stiftelsen av selskapet skal gjøre et innskudd som står i et forsvarlig forhold til selskapets virksomhet. Deltakerne må selv vurdere og ta stilling til hva som er et forsvarlig nivå på innskuddskapitalen i det selskapet som opprettes, og beslutte innskuddenes størrelse på bakgrunn av dette. Deltakernes innskudd skal være innbetalt eller overført til selskapet senest samtidig med registrering av selskapet i Foretaksregisteret. Annet ledd er utformet etter mønster av statsforetaksloven § 13 første ledd.

I *tredje ledd* slås det fast at det kan gjøres innskudd i det interkommunale selskapet med andre formuesverdier enn penger, og at det må oppgis i selskapsavtalen hva som skytes inn. Det er vilkår om at innskuddet ikke kan overføres til et høyere beløp enn det kan oppføres med i selskapets balanse.²⁸ Det skal også være en bekreftelse fra revisor som legges ved selskapsavtalen om at innskuddet i selskapet ikke er ført opp i selskapets regnskap med en høyere verdi. Bestemmelsen svarer til statsforetaksloven § 13 annet ledd.

²⁸ Det er den reelle verdien av eiendelen skal legges til grunn.

Til § 5 a Krav om forsvarlig egenkapital

Bestemmelsen er ny og innføres som en følge av lovfestingen av begrenset ansvar for deltakerne i et interkommunalt selskap. Bestemmelsen er utformet etter mønster av statsforetaksloven § 12 og aksjeloven §§ 3-4 og 3-5.

Bestemmelsen fastslår i *første ledd* at det interkommunale selskapet har en plikt til å ha en egenkapital som står i et forsvarlig forhold til risiko og omfang ved virksomheten. Med egenkapital forstås her summen av det interkommunale selskapets eiendeler, med fradrag for selskapets gjeld. Det er et krav om at egenkapitalen til enhver tid skal være forsvarlig ut fra omfanget og risikoen ved den virksomheten selskapet driver, og angir at det skal foretas en konkret og løpende vurdering av disse forholdene. Som utgangspunkt er det selskapets daglige ledelse og styret som har plikt til å påse at egenkapitalkravet er oppfylt til enhver tid.

Annet ledd fastsetter at dersom egenkapitalen blir lavere enn det som er regnet som forsvarlig ut fra risiko og omfanget av virksomheten i selskapet, utløses en aktivitetsplikt for styret i det interkommunale selskapet. Aktivitetsplikten innebærer at styret må behandle saken straks. Styret skal innen rimelig tid kalle inn til møte i representantskapet, der styret skal gi en redegjørelse for selskapets økonomiske stilling og situasjon, samt foreslå tiltak som vil gi selskapet en forsvarlig egenkapital. Hva som er rimelig tid, må vurderes i det enkelte tilfelle. Innkalling til møte i representantskapet bør skje uten ugrunnet opphold.

Tredje ledd fastsetter at dersom styret i det interkommunale selskapet ikke finner grunnlag for å foreslå tiltak for å gi selskapet tilbake en forsvarlig egenkapital, eller det ikke lar seg gjøre å gjennomføre slike tiltak, skal styret foreslå selskapet oppløst. Kravet om forsvarlig egenkapital til enhver tid er på denne bakgrunnen et absolutt vilkår for et interkommunalt selskap sin eksistens.

Til § 5 b Forhøyelse av innskuddskapitalen ved nyinnbetaling

Bestemmelsen er ny og svarer til statsforetaksloven § 14.

Det slås fast i *første ledd* at representantskapet kan treffe beslutning om at deltakernes innskudd skal økes ved innbetaling av ny kapital. Dette er en beslutning av forretningsmessig karakter. Etter § 4 skal deltakernes innskudd fremgå av selskapsavtalen, og en endring i innskuddene må således skje ved en endring av avtalen i henhold til § 4. Dette innebærer at endring i innskuddene i form av forhøyelse ved nyinnbetaling må skje etter den fremgangsmåten som er fastsatt i § 4. Beslutningen om forhøyelse av innskuddskapitalen ved nyinnbetaling vil dermed være betinget av at den godkjennes i alle kommunestyrene i deltakerkommunene, jf. § 4 første ledd og annet ledd første punktum. Godkjenning i kommunestyret skjer ved ordinært flertallsvedtak etter kommuneloven § 35 nr. 1.

Annet ledd fastsetter at beslutningen i representantskapet skal angi det beløpet innskuddskapitalen skal forhøyes med, og det beløpet den enkelte deltakeren skal betale. Beslutningen må fremgå av møteprotokollen, jf. § 9 syvende ledd.

Det er etter § 5 tredje ledd anledning for deltakerne til å skyte inn i selskapet andre formuesverdier enn penger. Dersom de nye innskuddene er andre formuesverdier enn penger, skal protokollen angi hva som skytes inn og verdien av dette. Det er krav om at innskuddene ikke kan overføres til selskapet til et høyere beløp enn de antas å kunne oppføres med i selskapets balanse. På møtet i representantskapet skal det i denne forbindelsen legges frem en bekreftelse fra revisor om at disse innskuddene ikke er verdsatt høyere enn tillatt. Bekreftelsen skal vedlegges møteprotokollen.

Tredje ledd fastsetter at innskuddene skal være innbetalt eller overført til selskapet senest samtidig med registreringen.

Til § 5 c Forhøyelse av innskuddskapitalen uten nyinnbetaling

Bestemmelsen er ny, og slår fast at representantskapet i det interkommunale selskapet kan treffe beslutning om å øke deltakernes innskudd i selskapet ved overføring fra selskapets egenkapital. Det er vilkår om at slik beslutning bare kan treffes dersom egenkapitalen ved den senest fastsatte balansen i selskapet er høyere enn det tidligere innskuddsbeløpet.

Etter § 4 skal deltakernes innskudd angis i selskapsavtalen, og en økning i innskuddskapitalen må således gå fram av selskapsavtalen. Beslutningen skal skje i henhold til en endring i selskapsavtalen etter § 4, og vil således være betinget av at den godkjennes i deltakerkommunenes kommunestyre.

I representantskapets møteprotokoll skal det angis hvor mye innskuddene skal forhøyes med. Innskuddene kan bestå av andre formuesverdier enn penger, og det må angis i møteprotokollen hva som skal skytes inn. Det er krav om at innskuddene ikke kan overføres til et høyere beløp enn det antas å kunne oppføres med i selskapets balanse. Forhøyelsen anses gjennomført når den er registrert i Foretaksregisteret. Bestemmelsen er utformet etter mønster fra statsforetaksloven § 15.

Til § 5 d Nedsetting av innskuddskapitalen

Bestemmelsen er ny, og fastslår i *første ledd* at representantskapet kan treffe beslutning om at deltakernes innskudd i det interkommunale selskapet skal settes ned. Bestemmelsen er utformet etter mønster fra statsforetaksloven § 16. Beslutning om nedsetting av innskuddskapitalen skal, som ved forhøyelse av innskuddskapitalen, skje i henhold til en endring av selskapsavtalen etter § 4. Dette innebærer at beslutningen må godkjennes av kommunestyrene i hver enkelt deltakerkommune og tas inn i selskapsavtalen.

Møteprotokollen for representantskapet skal angi hvor mye innskuddet skal settes ned, hvem av deltakernes innskudd som reduseres og hvem av deltakerne som eventuelt mottar tilbakebetaling. I tillegg skal møteprotokollen angi hva det nedsatte beløpet skal anvendes til. Nedsettingsbeløpet kan etter bestemmelsen kun anvendes til dekning av tap i selskapet som ikke kan dekkes på annen måte, tilbakebetaling til deltakerne eller overføring til fond.

Etter *annet ledd* er det et vilkår at beslutning om nedsetting av innskuddskapitalen etter denne bestemmelsen ikke kan gjelde større beløp enn at det etter nedsettingen er full dekning for det gjenværende innskuddet i

selskapet. Dette innebærer at nettoformuen i selskapet er minst like stor som den samlede innskuddskapitalen er etter nedsettingen. Ved beregningen av nedsettingsbeløpet skal det tas utgangspunkt i selskapets balanse for det siste regnskapsåret, men det skal tas hensyn til tap som er lidt etter balansedagen. Som ved forhøyelse av innskuddskapitalen med andre formuesverdier enn penger, skal det på møtet i representantskapet legges fram en bekreftelse fra revisor på at vilkårene etter første og andre punktum er oppfylt.

I *tredje ledd* går det fram at bestemmelsene i lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper §§ 12-4 til 12-6 om melding til Foretaksregisteret og ikrafttredelsestidpunktet for kapitalnedsettingen, gjelder tilsvarende.

Til § 5 e Utbytte/utdeling

Bestemmelsen er ny, og regulerer på hvilken måte utdeling av det interkommunale selskapets midler til deltakerne kan skje. Bestemmelsen er utformet etter mønster fra statsforetaksloven § 17.

Det går fram av *første ledd* at utdeling av selskapsmidler til deltakerne som ikke skjer ved nedsettelse av innskuddskapitalen etter § 5 d, eller ved oppløsning av selskapet etter § 32, bare kan foretas ved utbytte. Utdeling i form av utbytte omfatter enhver utdeling som innebærer en vederlagsfri overføring av verdier fra selskap til deltaker, jf. definisjon i skatteloven § 10-11 nr. 2.

I *annet ledd* fastslås det at utbytte etter første ledd bare kan besluttes dersom det interkommunale selskapet har en nettoformue som overstiger innskuddskapitalen. Med nettoformuen i et interkommunalt selskap forstås differansen mellom selskapets brutto formue og gjeld. Det er et vilkår for utdeling at nettoformuen er større enn summen av alle deltakerens innskudd i selskapet. Utgangspunktet for beregningen er balansen for det siste regnskapsåret. Det er et videre et vilkår at utbytte ikke kan besluttes utdelt dersom dette ikke er forenelig med forsiktig og god regnskapsskikk.

I *tredje ledd* slås det fast at beslutning om utdeling av selskapets midler etter første og annet ledd treffes av representantskapet i det interkommunale selskapet. Representantskapets kan ikke treffe slik beslutning uten etter forslaget fra selskapets styre eller med styrets samtykke etter at regnskapet for siste regnskapsår er fastsatt.

Beslutningen om utdeling av selskapsmidler til deltakerne er av forretningsmessig karakter, og berører som utgangspunkt ikke forhold som skal reguleres i selskapsavtalen. Det er ikke krav om at beslutningen må godkjennes av kommunestyrene i deltakerkommunene.

Til § 13 tredje ledd Styrets myndighet

Bestemmelsen er ny, og fastslår at det kun er styret i det interkommunale selskapet som har myndighet til å framsette begjæring om gjeldsforhandling eller konkursbehandling. Det er styret som under konkursbehandlingen representerer selskapet som konkursskyldner. Dette samsvarer med bestemmelsen om selskapets representasjon i § 16, og er også i tråd med tilsvarende regler om representasjon ved konkurs i aksjeloven § 6-18 og

53

allmennaksjeloven § 6-18. Bestemmelsen er en følge av at det åpnes for at interkommunale selskaper skal kunne tas under ordinær konkursbehandling etter lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs, jf. oppheving av konkursforbudet i § 23.

Til § 26 Eierskifte

Bestemmelsen regulerer situasjoner der en eller flere selskapsandeler overdras til en ny deltaker i det interkommunale selskapet.

Første ledd annet punktum er ny, og slår fast at beslutning om eierskifte skal skje i henhold til en endring i selskapsavtalen etter § 4. Selskapsavtalen skal inneholde en angivelse av det interkommunale selskapets deltakere. Endringer i selskapsavtalen som omhandler eierforholdene skal etter § 4 første ledd annet punktum vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv. Beslutningen om overdragelse av en selskapsandel til ny deltaker omhandler eierforholdene i selskapet, og må således foregå etter den fremgangsmåten som fastsettes i § 4. Dette innebærer at overdragelse av en eierandel til ny deltaker og et eierskifte i det interkommunale selskapet, er betinget av at alle kommunestyrene i deltakerkommunene gir sitt samtykke.

Til § 29 Utdelinger

Bestemmelsen oppheves, jf. innføring av ny bestemmelse om utbytte i § 5 e.

Til § 30 Uttreden

Bestemmelsen i § 30 regulerer situasjoner der en eller flere deltakere i det interkommunale selskapet trer ut av selskapet.

Femte ledd er ny og slår fast i *første punktum* at når en deltaker trer ut av selskapet, skal innskuddskapitalen i det interkommunale selskapet settes ned etter reglene i § 5 d. Det er naturlig at innskuddskapitalen i selskapet reduseres tilsvarende når en eller flere av deltakerne trer ut av selskapet.

Innskuddskapitalen skal fremgå av selskapsavtalen, jf. § 4 nr. 7. Endringer i innskuddskapitalen ved at en eller flere av deltakerne trer ut medfører dermed behov for tilsvarende endring av selskapsavtalen. Dette innebærer at beslutningen om nedsetting av innskuddskapital må tas av kommunestyrene i deltakerkommunene, i henhold til en endring av selskapsavtalen etter § 4.

Femte ledd annet punktum har bestemmelse om at dersom det ved uttreden ikke er full dekning for gjenværende innskudd, må utløsningssummen for den deltakeren som trer ut reduseres tilsvarende det beløpet som trengs til full dekning. Full dekning for gjenværende innskudd innebærer her at selskapets nettoformue etter uttreden er minst like stor som innskuddskapitalen. I slike situasjoner vil den uttredende deltakeren kun få tilbake den delen av sitt innskudd som ikke trengs til å sikre full dekning.

Til § 31 Utelukkelse

Bestemmelsen regulerer situasjoner der en eller flere deltakere utelukkes fra det interkommunale selskapet.

Ved utelukking fra selskapet har deltakeren som utgangspunkt krav på å få sitt innskudd i selskapet tilbake. I tredje ledd første punktum vises det til at den deltakeren som utelukkes har krav på utløsning i selskapet etter reglene i § 30 tredje ledd, jf. femte ledd. Dette innebærer at utløsningssituasjonen reguleres etter reglene i § 5 d om nedsetting av innskuddskapitalen. Videre innebærer det at dersom det ved utelukkelse ikke er full dekning for gjenværende innskudd, må utløsningssummen for den deltakeren som utelukkes reduseres tilsvarende det beløpet som trengs til full dekning. Den deltakeren som utelukkes vil således bare få tilbake sitt innskudd i selskapet fullt ut dersom det er dekning for gjenværende deltakeres innskudd. Regelen legger til grunn at det må foretas en avregning av om selskapets nettoformue ikke er lavere enn innskuddskapitalen.

Til § 36 Deltakernes ansvar etter avvikling

Bestemmelsen regulerer deltakernes ansvar etter avvikling av det interkommunale selskapet. Bestemmelsen er endret som følge av den begrensede ansvarsformen for deltakerne i interkommunale selskapet etter § 3, og ellers utformet etter mønster fra statsforetaksloven § 53.

Første ledd andre punktum er ny, og sier at overfor en kreditor som ved avviklingen ikke har fått dekning for sitt tilgodehavende, vil deltakerne kun hefte for inntil verdien av det de har fått ved avviklingen av selskapet. Dette er i tråd med prinsippet om at ansvaret er begrenset inntil verdien av deltakernes innskudd.

Første ledd tredje punktum sier at overfor en kreditor som ikke har fått full dekning for sitt tilgodehavende ved avvikling, hefter medlemmene i selskapets avviklingsstyre solidarisk, dersom det ikke godtgjøres at disse har opptrådt med tilbørlig aktsomhet. Det stilles således et aktsomhetskrav til avviklingsstyrets ved avviklingen av selskapet. Hva som anses som tilbørlig aktsomhet i en avviklingssituasjon, må vurderes ut fra det enkelte tilfellet.

I *annet ledd* slås det fast at kreditors krav etter første ledd foreldes etter tre år etter at selskapets endelige oppløsning ble registrert i Foretaksregisteret.

Til § 40 Overgangsordning for eksisterende låneforpliktelser

Bestemmelsen gjelder alle låneavtaler som interkommunale selskap har inngått med lånegivere før lovendringen med begrenset deltakeransvar trer i kraft. Bestemmelsen slår fast at ubegrenset deltakeransvar etter dagens regel i § 3 videreføres for de eksisterende låneavtalene i en overgangsperiode på ett år. Når overgangsperioden utløper, vil også de eksisterende låneavtalene være omfattet av lovens nye regler om ansvarsbegrensning. Fra dette tidspunktet hefter ikke lengre deltakerne i det interkommunale selskapet ubegrenset for den forpliktelsen avtalen innebærer. Reguleringen innebærer at nåværende overgangsregel i § 40 oppheves.

Til § 41

Bestemmelsen oppheves.

9.2 Merknader til de enkelte bestemmelsene i forslag til endringer i lov om aksjeselskaper

Til § 1-1 nr. 4

Bestemmelsen er ny og slår fast at aksjeloven ikke gjelder interkommunale selskaper.

9.3 Merknader til de enkelte bestemmelsene i forslag til endringer i lov om registrering av foretak

Til § 3-11

Bestemmelsen er ny, og presiserer hvilke opplysninger i et interkommunalt selskap som er registreringspliktige etter foretaksregisterloven. Det er selskapet selv som må sørge for melding til foretaksregisteret i samsvar med bestemmelsene i lovens kapittel 4. Departementet mener at selskapets deltagere/eiere skal registreres i foretaksregisteret til tross for at interkommunale selskapet vil ha begrenset ansvar. Grunnen til dette er at det er snakk om offentlig eide selskaper, og det vil derfor være av offentlig interesse å vite hvem som er deltagere i disse selskapene. En registrering av dette i foretaksregisteret vil lette den offentlige og demokratiske kontrollen av disse selskapene.

10. Lovforslag

I

Lov 29. januar 1999 nr. 6 om interkommunale selskaper (IKS-loven) blir endret slik:

§ 1 skal lyde:

Loven gjelder for interkommunalt selskap. Med interkommunalt selskap menes ethvert selskap

1. hvor alle deltakerne er kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper,
2. *hvor ingen av deltakerne har personlig ansvar for selskapets forpliktelser, udelte eller for deler som til sammen utgjør selskapets forpliktelser, og*
3. *som i vedtektene er betegnet som et interkommunalt selskap, og*
4. *som er registrert som interkommunalt selskap i Foretaksregisteret.*

§ 3 skal lyde:

Den enkelte deltaker hefter ikke overfor kreditorene for selskapets forpliktelser.

§ 4 tredje ledd skal lyde:

Selskapsavtalen skal i det minste angi følgende:

1. *at selskapet skal være et interkommunalt selskap;*
2. selskapets foretaksnavn;
3. angivelse av deltakerne;
4. selskapets formål;
5. den kommune der selskapet har sitt hovedkontor;
6. antall styremedlemmer;
7. *deltakernes innskudd i selskapet;*
8. *den enkelte deltakers eierandel i selskapet;*
9. antall medlemmer av representantskapet og hvor mange medlemmer den enkelte deltaker oppnevner;
10. annet som etter lov skal fastsettes i selskapsavtalen.

§ 5 skal lyde:

Den enkelte deltaker plikter ikke å gjøre innskudd i selskapet *eller i tilfelle dets konkursbo* ut over det som følger av selskapsavtalen eller av loven her.

Deltakerne skal ved stiftelsen av selskapet gjøre et innskudd som står i et forsvarlig forhold til selskapets virksomhet. Deltakernes innskuddskapital skal være innbetalt eller overført til selskapet før melding sendes til Foretaksregisteret.

Er deltakernes innskudd andre formuesverdier enn penger, skal det angis i selskapsavtalen hva som skal skytes inn. Innskuddet kan ikke overføres til et høyere beløp enn det antas å kunne oppføres med i selskapets balanse. En bekreftelse fra revisor om at innskuddet ikke er verdsatt høyere enn tillatt etter forrige punktum, skal vedlegges selskapsavtalen.

Ny § 5 a skal lyde:

§ 5 a Forsvarlig egenkapital

Selskapet skal til enhver tid ha en egenkapital som er forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet.

Hvis det må antas at egenkapitalen er lavere enn forsvarlig ut fra risikoen ved og omfanget av virksomheten i selskapet, skal styret straks behandle saken. Styret skal innen rimelig tid innkalle representantskapet, gi det en redegjørelse for selskapets økonomiske stilling og foreslå tiltak som vil gi selskapet en forsvarlig egenkapital. Det samme gjelder hvis det må antas at det interkommunale selskapets egenkapital er blitt mindre enn halvparten av innskuddskapitalen.

Hvis styret ikke finner grunnlag for å foreslå tiltak som nevnt i annet ledd, eller slike tiltak ikke lar seg gjennomføre, skal det foreslå selskapet oppløst.

Ny § 5 b skal lyde:

§ 5 b Forhøyelse av innskuddskapitalen ved nyinnbetaling

Etter at selskapet er registrert i Foretaksregisteret, kan representantskapet beslutte å øke deltakernes innskudd ved innbetaling av ny kapital i henhold til en endring av selskapsavtalen etter § 4.

Beslutningen skal angi beløpet innskuddskapitalen skal forhøyes med og hvilket beløp den enkelte deltakeren skal betale. Er innskuddene andre formuesverdier enn penger, skal protokollen angi hva som skal skytes inn. Innskuddene kan ikke overføres til et høyere beløp enn det antas å kunne oppføres med i foretakets balanse. På representantskapsmøtet skal det legges fram en bekreftelse fra revisor om at innskuddene ikke er verdsatt høyere enn tillatt etter forrige punktum. Bekreftelsen skal vedlegges protokollen.

Innskuddene skal være innbetalt eller overført til selskapet før melding sendes til Foretaksregisteret. Forhøyelsen anses gjennomført når den er registrert i Foretaksregisteret.

Bestemmelsen i lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper § 10-9 gjelder tilsvarende.

Ny § 5 c skal lyde:

§ 5 c Forhøyelse av innskuddskapitalen uten nyinnbetaling

Representantskapet kan beslutte å øke deltakernes innskudd i selskapet ved overføring fra selskapets egenkapital i den utstrekning denne etter den senest fastsatte balansen overstiger det tidligere innskuddsbeløpet. Beslutningen skal skje i henhold til en endring av selskapsavtalen etter § 4. Møteprotokollen skal angi hvor mye innskuddene skal forhøyes med. Forhøyelsen anses for gjennomført når den er registrert i Foretaksregisteret.

Ny § 5 d skal lyde:

§ 5 d Nedsetting av innskuddskapitalen

Representantskapet kan beslutte å sette ned deltakernes innskudd. Beslutningen skal skje i henhold til en endring av selskapsavtalen etter § 4. Møteprotokollen skal angi hvor mye innskuddet skal settes ned med, hvem av deltakernes innskudd som reduseres og hvem av deltakerne som eventuelt mottar tilbakebetaling. Møteprotokollen skal også angi om beløpet skal anvendes til:

- 1. dekning av tap som ikke kan dekkes på annen måte,*
- 2. tilbakebetaling til deltakerne eller*
- 3. overføring til fond.*

Beslutning som nevnt i første ledd nr. 2 og 3 kan ikke gjelde større beløp enn at det etter nedsettingen er full dekning for det gjenværende innskudd. Ved beregningen av beløpet skal balanse for det siste regnskapsår legges til grunn, men det skal tas tilbørlig hensyn til tap som måtte være lidt etter balansedagen. På representantskapsmøtet skal det legges fram en bekreftelse fra revisor på at vilkårene i første og annet punktum er oppfylt. Bekreftelsen skal vedlegges protokollen.

Bestemmelsene i lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper §§ 12-4 til 12-6 gjelder tilsvarende.

Ny § 5 e skal lyde:

§ 5 e Utbytte

Utdeling av selskapets midler til deltakerne som ikke skjer ved nedsettelse av innskuddskapitalen, jf. § 5 d, eller ved oppløsning, jf. § 32, kan bare foretas som utdeling av utbytte.

Utbytte kan bare besluttet utdelt så langt selskapet har en nettoformue som overstiger innskuddskapitalen. Ved beregningen av beløpet skal balansen for det siste regnskapsåret legges til grunn. Det kan ikke i noe tilfelle besluttet utdelt mer

enn forenlig med forsiktig og god regnskapsskikk under tilbørlig hensyn til tap som måtte være inntruffet etter balansedagen eller som må forutsettes å ville inntreffe.

Beslutning om utdeling av selskapets midler treffes av representantskapet etter forslag fra styret eller med styrets samtykke etter at regnskapet for siste regnskapsår er fastsatt.

§ 13 nytt tredje ledd skal lyde:

Begjæring om gjeldsforhandling eller konkursbehandling for selskapet kan bare fremsettes av styret. Under konkursbehandling representerer styret selskapet som konkursskyldner.

§ 23: *Oppheves*

§ 24 annet ledd: *Oppheves.*

§ 29: *Oppheves.*

§ 26 første ledd skal lyde:

Selskapsandel kan bare overdras til ny deltaker med samtykke fra alle de øvrige deltakerne. Beslutning om eierskifte etter første punktum skal skje i henhold til en endring i selskapsavtalen etter § 4.

§ 30 nytt femte ledd skal lyde:

Ved uttreden skal innskuddskapitalen settes ned etter reglene i § 5 d. Dersom det ved uttreden ikke er full dekning for gjenværende innskudd, reduseres utløsningssummen tilsvarende det beløp som trengs til å sikre full dekning, jf. § 5 d andre ledd.

Nåværende § 30 femte og sjette ledd oppheves. Nåværende syvende og åttende ledd blir nytt sjette og syvende ledd.

§ 31 tredje ledd skal lyde:

Den deltaker som utelukkes, har krav på utløsning i selskapet etter reglene i § 30 tredje ledd, jf. femte ledd. Verdien av deltakerens andel skal i tilfelle fastsettes på grunnlag av selskapets nettoverdi umiddelbart før det forhold oppsto som førte til krav om utelukkelse. Bestemmelsen i dette ledd kan fravikes ved avtale.

Nåværende tredje ledd tredje punktum oppheves.

§ 36 skal lyde:

Dersom det er avsatt midler til dekning av selskapets forpliktelser, jf. § 34 femte ledd, skal kreditor først søke dekning av disse midler. Overfor kreditor som ikke har fått dekning, *hefter deltakerne inntil den verdien av det deltakerne har fått ved avvikling av selskapet. Overfor slik kreditor hefter dessuten avviklingsstyrets medlemmer solidarisk uten begrensning, hvis det ikke godtgjøres at de har opptrådt med tilbørlig aktsomhet.*

Kreditors krav etter første ledd foreldes etter tre år etter at selskapets endelige oppløsning ble registrert i Foretaksregisteret.

§ 40 skal lyde:

For konkrete låneforpliktelser som interkommunale selskaper har pådratt seg før ikrafttredelse av loven, hefter den enkelte deltaker ubegrenset for en prosent- eller brøkdel av forpliktelsen i ett år etter ikrafttredelsen.

§ 41: Oppheves.

II

Lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper (aksjeloven) blir endret slik:

§ 1-1 tredje ledd skal lyde:

Loven gjelder ikke:

1. allmennaksjeselskaper;
2. selskaper som ikke har økonomisk formål med mindre selskapet i stiftelsesgrunnlaget er betegnet som aksjeselskap;
3. samvirkeforetak;
4. *interkommunale selskaper*

III

Lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak (foretaksregisterloven) blir endret slik:

Ny § 3-11 skal lyde:

Interkommunale selskaper

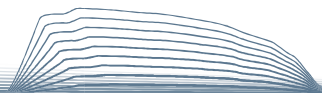
For interkommunale selskaper skal registeret inneholde opplysninger om:

1. *Selskapets navn*
2. *Tidspunkt for selskapets stiftelse*
3. *Selskapets formål*

4. *Selskapets forretningskommune og adresse*
5. *Selskapets deltakere*
6. *Styremedlemmene og daglig leder*
7. *Styremedlemmers og varamedlemmers kjønn, samt opplysninger om medlemmet er valgt blant de ansatte etter lov om interkommunale selskaper § 10 åttende til tiende ledd*
8. *Hvem som representerer selskapet utad og representerer dets firma*

§ 3-4 annet ledd: *Oppheves*

§ 3-4 tredje ledd blir nytt annet ledd.

Saksbehandler: Elisabeth Paulsen
Saksnr.: 2015/131-2

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
14/15	Formannskapet	29.01.2015
	Kommunestyret	

Vedlegg

- 1 vedlegg 1 sak om Fiskerihavninvesteringer Fuglenes og Rypefjord 2015
- 2 vedlegg 2 sak om Fiskerihavninvesteringer Fuglenes og Rypefjord 2015

Saksdokumenter ikke vedlagt:

Hammerfest Havn KF - Fiskerihavninvesteringer Fuglenes og Rypefjord

Saken gjelder

Hammerfest Havn KF ønsker å søke om tilskudd til kommunale fiskerihavnetiltak for statsbudsjettet i 2016. Det er kun kommunen som kan søke om tilskuddet og saken legges derfor frem for kommunestyret for behandling.

Nedenfor følger foretakets saksutredning og innstilling til styret.

Sakens bakgrunn og fakta

Hammerfest Havn KF's saksutredning med innstilling til styret:

I. Saksdokumenter (vedlagt)

Brev fra Kystverket 18.01.2015 Orientering om tilskudd til kommunale fiskerihavnetiltak.
Brev fra Kystverket 03.01.2014 «Avslag på søknad – Fuglenes...» og «Avslag på søknad – Rypefjord...» 08.01.14 «.. Tilskudd til fiskerihavnetiltak...Budsjettåret 2015» Brev av 28.03.14 og 25.03.13,
Finansieringssøknad – Utvidelse av fiskerihavna på Fuglenes i Hammerfest kommune.
Brev av 28.03.14 og 25.03.13, Finansieringssøknad – Utvidelse av fiskerihavnekapasiteten i Rypefjord i Hammerfest kommune.

II. Saksdokumenter (ikke vedlagt)

Tidligere søknader fra 2012 med prosjekterings dokumenter.

III. Saksutredning (bakgrunn/fakta/vurdering/konklusjon)

Det vises til H-sak 9/12, H-sak 04/13 og H-sak 04/14 «Fiskerihavneinvesteringer – Fuglenes og Rypefjord - Søknad om tilskudd til kommunale fiskerihavnetiltak» og våre søknader av 28.03.2012, 25.03.2013 og 28.03.2014 om Fiskerihavneinvesteringer i hhv. Fuglenes og Rypefjord – Statsbudsjettet kap. 1062 – Post 60. Søknadene ble avslått i brev av 17.01.2013 og 03.01.14 fra Kystverket. Vi har også fått muntlig informasjon fra Kystverket om avslag på våre søknader for 2015, det formelle skriftlige avslaget er ikke mottatt pt.

For Fuglenes omhandler søknaden en utvidelse av Fiskerihavna i form av mudring, kaier og bak areal. For Rypefjord omhandler søknaden en kapasitetsutvidelse i form av utlegging av flere flytebrygger.

Det ble avholdt et dialogmøte med Hammerfest Fiskarlag i januar 2014 og konkludert med at behovet for overnevnte fiskerihavneinvesteringer både på Fuglenes og i Rypefjord fortsatt er tilstede. Det er fra Hammerfest havn tatt initiativ til et tilsvarende møte i år. Men dato er pt. ikke fastsatt. Det er også avtalt et dialogmøte med Kystverket Troms og Finnmark i Honningsvåg den 27.01.15 der en gjennomgår Fiskeriutviklingsplaner/tiltak for Hammerfest – Fuglenes og Rypefjord. Dette samordnes med Hammerfest kommune administrasjon, plan og næring.

I brev fra Kystverket 18.01.2015 «Orientering om tilskudd til kommunale fiskerihavnetiltak» er det foretatt endringer i retningslinjer for tilskuddsordningen til kommunale fiskerihavnetiltak Statsbudsjettet kap 1360 post 60.

- Søknadsfristen er 1. mars 2015 for tilskudd i 2016, mot tidligere søknadsfrist 1. april.
- Det er kun kommunene som kan søke, ikke havneforetak/havnevesen.
- Tilskuddsgrunnlag beregnes av prosjektkostnad eks. mva.

Søknadene foreslås opprettholdt og at en søker på ny for statsbudsjettet i 2016.

Søknaden oversendes Hammerfest kommune for videre behandling.

IV. Havnedirektørens innstilling.

Behovet for overnevnte fiskerihavneinvesteringer både på Fuglenes og i Rypefjord er fortsatt tilstede og søknadene foreslås derfor opprettholdt og at en søker på ny for statsbudsjettet i 2016.

Søknaden oversendes Hammerfest kommune for videre behandling.

Hammerfest den 20.01.2015

Rådmannens vurdering

Rådmannen stiller seg bak de vurderinger som selskapet har gjort i saken

Rådmannens forslag til vedtak:

Hammerfest kommunestyre vedtar å søke om tilskudd til kommunale fiskerihavnetiltak for statsbudsjettet i 2016 for prosjektene; utvidelse av fiskerihavna på Fuglenes og kapasitetsutvidelse på flytebrygger i Rypefjord.

KYSTVERKET
TROMS OG FINNMARK

Hammerfest Havn KF
Postboks 123
9615 HAMMERFEST

Deres ref.:

Vår ref.:
2015/248-2

Arkiv nr.:

Saksbehandler:
Jan Olsen

Dato:

18.01.2015

Orientering om tilskudd til kommunale fiskerihavnetiltak

Kystverket Troms og Finnmark vil orientere om endringer i retningslinjer for tilskuddsordningen til kommunale fiskerihavnetiltak Statsbudsjettet kap. 1360 post 60.

- Søknadsfristen er 1. mars 2015 for tilskudd i 2016.
- Det er kun kommunene som kan søke, ikke havneforetak/havnevesen.
- Tilskuddsgrunnlag beregnes av prosjektkostnad eks mva.

Det er sendt brev til kommunene med samme informasjon om endringene i tilskuddsordningen.

Havneforetak og næringsaktører mv. må følge opp kommunen for å sette i gang prosjekter eller for å ivareta sine eventuelle interesser i forbindelse med planlagte tilskuddsberettigede utbyggingsprosjekter i havnene.

For informasjon om ordningen, se våre hjemmesider: <http://www.kystverket.no/Maritim-infrastruktur/Utbygging-av-fiskerihavner-og-farleder/Tilskudd-til-kommunale-fiskerihavnetiltak/>

For øvrig vil søknadene etter at de er mottatt av Kystverket sendes samlet fiskeridirektoratet og fylkeskommunene for uttalelse og forslag til prioritering med frist for tilbakemelding innen 30. mai.

Med hilsen

Arve Andersen
plan- og kystforvaltningssjef

Jan Olsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

TROMS OG FINNMARK - Plan- og kystforvaltningsavdelingen

Sentral postadresse: Kystverket
Postboks 1502
6025 ÅLESUND

Telefon: +47 07847
Telefaks: +47 70 23 10 08
Bankgiro: 7694 05 06766

Internett: www.kystverket.no
E-post: post@kystverket.no
Org.nr.: NO 874 783 242

Brev, sakskorrespondanse og e-post bes adressert til Kystverket, ikke til avdeling eller enkeltperson

HAMMERFEST HAVN KF

Kystverket
Postboks 1502

6025 Ålesund

Vår ref.:
2014/3-3
234

Deres ref.:
Per-Åge Hansen

Saksbehandler / telefon:
Per-Åge Hansen / 78 40 74 00 - 911 02 041

Dato:
28.03.2014

Finansieringssøknad - Utvidelse av fiskerihavn på Fuglenes i Hammerfest kommune

Det vises til vår søknad av 25.03.13 og 28.03.12 vedr. overnevnte tiltak og deres avslag i brev av 03.01.14 og 17.01.2013. Saken har vært behandlet i havnestyret som H-sak 04/14 den 24.02.14 med følgende vedtak:

Behovet for overnevnte fiskerihavneinvesteringer både på Fuglenes og i Rypefjord er fortsatt tilstede og søknadene foreslås derfor opprettholdt og at en søker på ny for statsbudsjettet i 2015».

Saken har også tidligere vært behandlet som H-sak 04/13 den 25.02.2013 med følgende vedtak: «*Behovet for overnevnte fiskerihavneinvesteringer både på Fuglenes og i Rypefjord er fortsatt tilstede og søknadene foreslås derfor opprettholdt og at en søker på ny for statsbudsjettet i 2014».*

Det vises til retningslinjer for tilskudd til kommunale fiskerihavnetiltak og tidligere søknad vedr. overnevnte tiltak søkes opprettholdt. Vedlagt følger H-sak 04/14 «Fiskerihavneinvesteringer Fuglenes og Rypefjord» og protokoll vedr. samme sak. Prosjektbeskrivelse for ønsket utvidelse av fiskerihavn på Fuglenes i Hammerfest kommune er sendt inn ved tidligere søknader, og der er ikke tilkommet endringer.

Dersom tidligere års innsendte prosjektbeskrivelse med vedlegg eller ytterligere opplysninger ønskes, ber vi om tilbakemelding så oversendes det.

Med vennlig hilsen:
HAMMERFEST HAVN KF

Per-Åge Hansen
Havnedirektør

Kopi: Kystverket Troms og Finnmark, Honningsvåg

Vedlegg: H-sak 04/14 med protokollutskrift.

POSTADRESSE	GATEADRESSE	ORG.NUMMER	TELF/FAX	E-POST	BANK
Postboks 123 9615 HAMMERFEST	Hamnegata. 1	974 795 027 MVA	78 40 74 00 78 40 74 01	Per@hammerfest. havn.no	4910 12 09465
Havnevakt • Port Control: Tlf. 78 40 74 02 Fax. 78 40 74 03					

HAMMERFEST HAVN KF

Kystverket
Postboks 1502

6025 Ålesund

Vår ref.:
2014/3-4
234

Deres ref.:
Per-Åge Hansen

Saksbehandler / telefon:
Per-Åge Hansen 78407400- 911 02041

Dato:
28.03.2014

Finansieringssøknad - Utvidelse av fiskerihavnekapasiteten i Rypefjord i Hammerfest kommune

Det vises til vår søknad av 25.03.13 og 28.03.12 vedr. overnevnte tiltak og deres avslag i brev av 03.01.14 og 17.01.2013. Saken har vært behandlet i havnestyret som H-sak 04/14 den 24.02.14 med følgende vedtak: *«Behovet for overnevnte fiskerihavneinvesteringer både på Fuglenes og i Rypefjord er fortsatt tilstede og søknadene foreslås derfor opprettholdt og at en søker på ny for statsbudsjettet i 2015.»*

Saken har også tidligere vært behandlet som H-sak 04/13 den 25.02.2013 med følgende vedtak: *«Behovet for overnevnte fiskerihavneinvesteringer både på Fuglenes og i Rypefjord er fortsatt tilstede og søknadene foreslås derfor opprettholdt og at en søker på ny for statsbudsjettet i 2014.»*

Det vises til retningslinjer for tilskudd til kommunale fiskerihavnetiltak og tidligere søknad vedr. overnevnte tiltak søkes opprettholdt. Vedlagt følger H-sak 04/14 «Fiskerihavneinvesteringer Fuglenes og Rypefjord» og protokoll vedr. samme sak. Prosjektbeskrivelse for ønsket utvidelse av fiskerihavn i Rypefjord i Hammerfest kommune er sendt inn ved tidligere års søknader, og det er ikke tilkommet endringer.

Dersom tidligere års innsendt prosjektbeskrivelse eller ytterligere opplysninger ønskes, ber vi om tilbakemelding, så oversendes det.

Med vennlig hilsen:
HAMMERFEST HAVN KF

Per-Åge Hansen
Havnedirektør

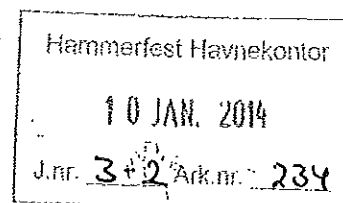
Kopi: Kystverket Troms og Finnmark, Honningsvåg
Vedlegg: H-sak 04/14 med protokollutskrift.

POSTADRESSE	GATEADRESSE	ORG.NUMMER	TELF/FAX	E-POST	BANK
Postboks 123 9615 HAMMERFEST	Hamnegata. 1	974 795 027 MVA	78 40 74 00 78 40 74 01	Per@hammerfest. havn.no	4910 12 09465
Havnevakt • Port Control: Tlf. 78 40 74 02 Fax. 78 40 74 03					

KYSTVERKET

Troms og Finnmark

Hammerfest Havn KF
Postboks 123
9615 HAMMERFEST

Deres ref:

Vår ref:
2011/6250-8

Arkiv nr:
443

Saksbehandler:
Rakel Hagen Olsen

Dato:
03.01.2014

Avslag på søknad - Rypefjord- Søknad om tilskudd over statsbudsjettets akp. 1062 post 60 - Hammerfest kommune - Finnmark fylke

Det vises til brev av 25.03. 2013 der det søkes om tilskudd fra kap. 1062 post 60 til tiltak i Rypefjord fiskerihavn i Hammerfest kommune.

Anlegget ble ikke prioritert i statsbudsjettet for 2014, da foreliggende ramme for budsjettets kap. 1062 post 60 er begrenset i forhold til det samlede behov på landsbasis.

Søknaden kan derfor ikke innvilges som omsøkt.

Ved en eventuell opprettholdelse av søknaden for budsjettåret 2015, bes Hammerfest havn om å oppdatere alle relevante opplysninger som eventuelt måtte være tilskuddsberettigede. Alle henvendelser angående søknaden bes rettet til Kystverket Troms og Finnmark.

Søknadsfristen for å kunne bli behandlet i forbindelse med statsbudsjettet 2015 er 1.april 2014. Informasjon om tilskuddsordningen ligger på Kystverkets hjemmeside www.kystverket.no under "Maritim Infrastruktur".

Med hilsen

Arve Andersen
plan- og kystforvaltningssjef

Rakel Hagen Olsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Troms og Finnmark - Plan- og kystforvaltningsavdelingen

Sentral postadresse: Kystverket, postboks 1502,
6025 ÅLESUND

Telefon: +47 07847
Telefaks: +47 70 23 10 08
Bankgiro: 7694 05 06766

Internett: www.kystverket.no
E-post: post@kystverket.no
Org.nr.: NO 970 237 372

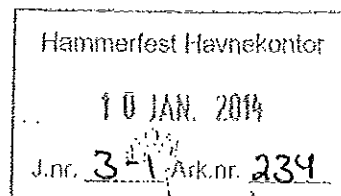
Brev, sakskorrespondanse og e-post bes adressert til Kystverket, ikke til avdeling eller enkeltperson

KYSTVERKET

Troms og Finnmark

Hammerfest Havn KF
Postboks 123
9615 HAMMERFEST

Deres ref:

Vår ref:
2012/1794-6

Arkiv nr:
443

Saksbehandler:
Rakel Hagen Olsen

Dato:
03.01.2014

Avslag på søknad - Fuglenes - Søknad om tilskudd over statsbudsjettets kap. 1062 post 60 - Hammerfest kommune - Finnmark fylke

Det vises til brev av 25.03. 2013 der det søkes om tilskudd fra kap. 1062 post 60 til tiltak i Fuglenes fiskerihavn i Tromsø kommune.

Anlegget ble ikke prioritert i statsbudsjettet for 2014, da foreliggende ramme for budsjettets kap. 1062 post 60 er begrenset i forhold til det samlede behov på landsbasis.

Søknaden kan derfor ikke innvilges som omsøkt.

Ved en eventuell opprettholdelse av søknaden for budsjettåret 2015, bes Hammerfest havn om å oppdatere alle relevante opplysninger som eventuelt måtte være tilskuddsberettigede. Alle henvendelser angående søknaden bes rettet til Kystverket Troms og Finnmark.

Søknadsfristen for å kunne bli behandlet i forbindelse med statsbudsjettet 2015 er 1.april 2014. Informasjon om tilskuddsordningen ligger på Kystverkets hjemmeside www.kystverket.no under "Maritim infrastruktur".

Med hilsen

Arve Andersen
plan- og kystforvaltningssjef

Rakel Hagen Olsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Troms og Finnmark - Plan- og kystforvaltningsavdelingen

Sentral postadresse: Kystverket, postboks 1502,
6025 ÅLESUND

Telefon: +47 07847
Telefaks: +47 70 23 10 08
Bankgiro: 7694 05 06766

Internett: www.kystverket.no
E-post: post@kystverket.no
Org.nr.: NO 970 237 372

Brev, sakskorrespondanse og e-post bes adressert til Kystverket, ikke til avdeling eller enkeltperson

KYSTVERKET

Troms og Finnmark

Hammerfest Havn KF
Postboks 123
9615 HAMMERFEST

Hammerfest Havnekontor

10 JAN. 2014

J.nr. 3-1 Ark.nr. 234

Deres ref:

Vår ref:
2012/1794-6

Arkiv nr:
443

Saksbehandler:
Rakel Hagen Olsen

Dato:
03.01.2014

Avslag på søknad - Fuglenes - Søknad om tilskudd over statsbudsjettets kap. 1062 post 60 - Hammerfest kommune - Finnmark fylke

Det vises til brev av 25.03. 2013 der det søkes om tilskudd fra kap. 1062 post 60 til tiltak i Fuglenes fiskerihavn i Tromsø kommune.

Anlegget ble ikke prioritert i statsbudsjettet for 2014, da foreliggende ramme for budsjettets kap. 1062 post 60 er begrenset i forhold til det samlede behov på landsbasis.

Søknaden kan derfor ikke innvilges som omsøkt.

Ved en eventuell opprettholdelse av søknaden for budsjettåret 2015, bes Hammerfest havn om å oppdatere alle relevante opplysninger som eventuelt måtte være tilskuddsberettigede. Alle henvendelser angående søknaden bes rettet til Kystverket Troms og Finnmark.

Søknadsfristen for å kunne bli behandlet i forbindelse med statsbudsjettet 2015 er 1.april 2014. Informasjon om tilskuddsordningen ligger på Kystverkets hjemmeside www.kystverket.no under "Maritim infrastruktur".

Med hilsen

Arve Andersen
plan- og kystforvaltningssjef

Rakel Hagen Olsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Troms og Finnmark - Plan- og kystforvaltningsavdelingen

Sentral postadresse: Kystverket, postboks 1502,
6025 ÅLESUND

Telefon: +47 07847
Telefaks: +47 70 23 10 08
Bankgiro: 7694 05 06766

Internett: www.kystverket.no
E-post: post@kystverket.no
Org.nr.: NO 970 237 372

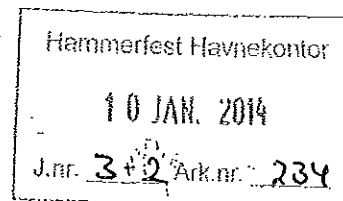
Brev, sakskorrespondanse og e-post bes adressert til Kystverket, ikke til avdeling eller enkeltperson

KYSTVERKET

Troms og Finnmark

Hammerfest Havn KF
Postboks 123
9615 HAMMERFEST

Deres ref:

Vår ref:
2011/6250-8

Arkiv nr:
443

Saksbehandler:
Rakel Hagen Olsen

Dato:
03.01.2014

Avslag på søknad - Rypefjord- Søknad om tilskudd over statsbudsjettets akp. 1062 post 60 - Hammerfest kommune - Finnmark fylke

Det vises til brev av 25.03. 2013 der det søkes om tilskudd fra kap. 1062 post 60 til tilfak i Rypefjord fiskerihavn i Hammerfest kommune.

Anlegget ble ikke prioritert i statsbudsjettet for 2014, da foreliggende ramme for budsjettets kap. 1062 post 60 er begrenset i forhold til det samlede behov på landsbasis.

Søknaden kan derfor ikke innvilges som omsøkt.

Ved en eventuell opprettholdelse av søknaden for budsjettåret 2015, bes Hammerfest havn om å oppdatere alle relevante opplysninger som eventuelt måtte være tilskuddsberettigede. Alle henvendelser angående søknaden bes rettet til Kystverket Troms og Finnmark.

Søknadsfristen for å kunne bli behandlet i forbindelse med statsbudsjettet 2015 er 1.april 2014. Informasjon om tilskuddsordningen ligger på Kystverkets hjemmeside www.kystverket.no under "Maritim Infrastruktur".

Med hilsen

Arve Andersen
plan- og kystforvaltningssjef

Rakel Hagen Olsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Troms og Finnmark - Plan- og kystforvaltningsavdelingen

Sentral postadresse: Kystverket, postboks 1502,
6025 ÅLESUND

Telefon: +47 07847
Telefaks: +47 70 23 10 08
Bankgiro: 7694 05 06766

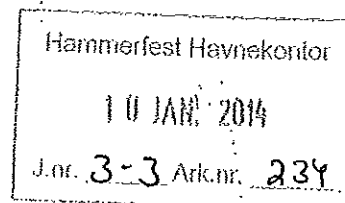
Internett: www.kystverket.no
E-post: post@kystverket.no
Org.nr.: NO 970 237 372

Brev, sakskorrespondanse og e-post bes adressert til Kystverket, ikke til avdeling eller enkeltperson

KYSTVERKET

Troms og Finnmark

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

«KONTAKT»

Deres ref:
«REF»

Vår ref:
2012/438-2

Arkiv nr:
443

Saksbehandler:
Rakel Hagen Olsen

Dato:
08.01.2014

**Orientering til kystkommuner - Tilskudd til kommunale fiskerihavnetiltak -
Statsbudsjettets kap 1360 post 60 - Fiskerirettede tiltak i kommunal regi -
Budsjettåret 2015**

For kystkommunene i landet er det anledning til å søke om tilskudd fra statsbudsjettets kap. 1360 post 60 som delfinansiering til prosjekter som er rettet mot kommunal infrastruktur i fiskerihavner.

Retningslinjer for, og informasjon om ordningen ligger på Kystverkets hjemmeside www.kystverket.no under MARITIM INFRASTRUKTUR/UTBYGGING AV FARLEDER OG FISKERIHAVNER/TILSKUDD TIL KOMMUNALE FISKERIHAVNETILTAK.

Vi oppfordrer kommuner/havnevesen som ønsker å søke om tilskudd til å ta kontakt for veiledning og ytterligere informasjon knyttet til tilskuddsordningen.

Søknadsfrist for budsjettåret 2015 er **1. april 2014**.

Med hilsen

Arve Andersen
plan- og kystforvaltningssjef

Rakel Hagen Olsen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Eksterne kopimottakere:

Troms fylkeskommune	Postboks 6600	9296	TROMSØ
Tromsø Havn	Postboks 392	9254	TROMSØ
Fiskeridirektoratet region Troms	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Fiskeridirektoratet region Finnmark	Postboks 185 Sentrum	5804	BERGEN
Alla Havn KF	Postboks 2237	9508	ALTA
Båtsfjord Havnevesen	Postboks 74	9991	BÅTSFJORD
Harstad Havn KF	Postboks 193	9482	HARSTAD

Troms og Finnmark - Plan- og kystforvaltningsavdelingen

Sentral postadresse: Kystverket, postboks 1502,
6025 ÅLESUND

Telefon: +47 07847
Telefaks: +47 70 23 10 08
Bankgiro: 7694 05 06766

Internett: www.kystverket.no
E-post: post@kystverket.no
Org.nr.: NO 970 237 372

Brev, sakskorrespondanse og e-post bes adressert til Kystverket, ikke til avdeling eller enkeltperson

HAMMERFEST HAVN KF

Kystverket
Postboks 1502

6025 Ålesund

Vår ref.:
2012/27-2
2/23 234

Deres ref.:
Per-Åge Hansen

Saksbehandler / telefon:
Per-Åge Hansen / 78407400- 911 02041

Dato:
25.03.2013

Finansieringssøknad - Utvidelse av fiskerihavn på Fuglenes i Hammerfest kommune

Det vises til vår søknad av 28.03.12 vedr. overnevnte tiltak og deres avslag i brev av 17.01.2013. Saken har vært behandlet i havnestyret som H-sak 04/13 den 25.02.2013 med følgende vedtak: «*Behovet for overnevnte fiskerihavneinvesteringer både på Fuglenes og i Rypefjord er fortsatt tilstede og søknadene foreslås derfor opprettholdt og at en søker på ny for statsbudsjettet i 2014*». Det vises til retningslinjer for tilskudd til kommunale fiskerihavnetiltak og tidligere søknad vedr. overnevnte tiltak søkes opprettholdt. Vedlagt følger H-sak 04/13 «Fiskerihavneinvesteringer Fuglenes og Rypefjord» og protokoll vedr. samme sak, prosjektbeskrivelse for ønsket utvidelse av fiskerihavn på Fuglenes i Hammerfest kommune.

Dersom ytterligere opplysninger ønskes, ber vi om at undertegnede kontaktes.

Med vennlig hilsen:
HAMMERFEST HAVN KF

Per-Åge Hansen
Havnedirektør

Kopi: Kystverket Troms og Finnmark, Honningsvåg

Vedlegg: H-sak 04/13 med protokollutskrift og Prosjektbeskrivelse med vedlegg

POSTADRESSE	GATEADRESSE	ORG.NUMMER	TELF/FAX	E-POST	BANK
Postboks 123 9615 HAMMERFEST Havnevakt • Port Control: Tlf. 78 40 74 02 Fax. 78 40 74 03	Hamnegata. 1	974 795 027 MVA	78 40 74 00 78 40 74 01	Per@hammerfest. havn.no	4910 12 09465

HAMMERFEST HAVN KF

Kystverket
Postboks 1502

6025 Ålesund

Vår ref.:
2012/28-2
2/23 234

Deres ref.:
Per-Åge Hansen

Saksbehandler / telefon:
Roll Harto Stiansen/78407400- 971 71810

Dato:
25.03.2013

Finansieringssøknad - Utvidelse av fiskerihavnekapasiteten i Rypefjord i Hammerfest kommune

Det vises til vår søknad av 28.03.12 vedr. overnevnte tiltak og deres avslag i brev av 17.01.2013. Saken har vært behandlet i havnestyret som H-sak 04/13 den 25.02.2013 med følgende vedtak: *«Behovet for overnevnte fiskerihavneinvesteringer både på Fuglenes og i Rypefjord er fortsatt tilstede og søknadene foreslås derfor opprettholdt og at en søker på ny for statsbudsjettet i 2014».*

Det vises til retningslinjer for tilskudd til kommunale fiskerihavnetiltak og tidligere søknad vedr. overnevnte tiltak søkes opprettholdt. Vedlagt følger H-sak 04/13 «Fiskerihavneinvesteringer Fuglenes og Rypefjord» og protokoll vedr. samme sak, prosjektbeskrivelse for ønsket utvidelse av fiskerihavn i Rypefjord i Hammerfest kommune.

Dersom ytterligere opplysninger ønskes, ber vi om at undertegnede kontaktes.

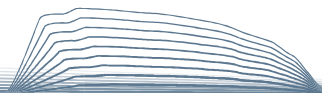
Med vennlig hilsen:
HAMMERFEST HAVN KF

Per-Åge Hansen
Havnedirektør

Kopi: Kystverket Troms og Finnmark, Honningsvåg

Vedlegg: Vedlegg:H-sak 04/13 med protokollutskrift og Prosjektbeskrivelse med vedlegg

POSTADRESSE	GATEADRESSE	ORG.NUMMER	TELF/FAX	E-POST	BANK
Postboks 123 9615 HAMMERFEST Havnevakst • Port Control: Tlf. 78 40 74 02 Fax. 78 40 74 03	Hamnegata. 1	974 795 027 MVA	78 40 74 00 78 40 74 01	Per@hammerfest. havn.no	4910 12 09465

Saksbehandler: Svanhild Moen
Saksnr.: 2015/104-1

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
12/15	Styret for miljø og utvikling	27.01.2015
15/15	Formannskapet	29.01.2015

Saksdokumenter ikke vedlagt:

Diverse referatsaker

Saken gjelder

Sakens bakgrunn og fakta

Rådmannens vurdering

Rådmannens forslag til vedtak:

Referatsakene tas til orientering.

Finnmark Fylkeskommune
Fylkeshuset - Henry Karlsens plass 1
9815 Vadsø

postmottak@ffk.no
Att. Agustsson, Kerry Maria

Vår ref.
2012/712-10

Deres ref.
201300046-260

Saksbehandler
Tor Harry Bjørn

Direkte innvalg Dato
22.12.2014

HØRINGSUTTALELSE TIL UTKAST TIL REGIONAL VANNFORVALTNINGSPLAN.

Vi viser til utkastet til vannforvaltningsplan for vannregionen Finnmark og grensevassdragene (2016-2021) som ble sendt ut på offentlig høring 24.06. 2014. med frist til 31 des. for innspill. Hammerfest kommunes høringsinnspill avgis under.

Hammerfest kommune ser positivt på arbeidet med å sikre en felles, bærekraftig bruk av vannressursene på tvers av sektormyndighetene, og ønsker å være en aktiv bidragsyter sammen med kommunene i vårt vannområde til at målene i vannforskriften nås.

Våre viktigste kommentarer og innspill til planutkastet er:

1. Kunnskapsgrunnlaget:

Vannforskriften har omfattende krav til dokumentasjon av økologisk og kjemisk tilstand. Denne kunnskapen finnes i liten grad fra før og er innhentet med relativt begrensede ressurser underveis i planprosessen. Mange av vannforekomstene har derfor lav eller middels pålitelighetsgrad på datagrunnlaget for både kjemisk og økologisk tilstand. Dette bør følges opp med konkrete undersøkelser mht. kunnskapsinnhenting og problemkartlegging i de enkelte vannområder.

På bakgrunn av dette er konsekvensene trolig mangel på, og for få konkrete forslag til miljøtiltak for å beskytte, forbedre og restaurere vannmiljøer.

2. Kostnader til undersøkelser av vannforekomster:

Vi vil fremheve behovet for styrkede økonomiske ressurser fra statlig hold for å sikre gjennomføringen av problemkartlegging og undersøkelser av tilstanden vannforekomster i store deler av vannområdet. Det mangler data over både kjemisk og økologisk tilstand for de fleste vannforekomstene. Arbeidet med å innhente data fra utvalgte vannforekomster som kan stå i fare for å ikke nå miljømålene bør prioriteres i de kommende år.

Postadresse
Hammerfest kommune
Postboks 1224, 9616 Hammerfest
E-post: postmottak@hammerfest.kommune.no

Besøksadresse
Rådhusplassen 1

www.hammerfest.no

Telefon
78 40 20 00
Telefaks
78 40 25 17

Bank
7592.05.00080
Org.nr
964 830 533

3. Kostnader til gjennomføring av tiltak:

Kostnadene for gjennomføring av tiltak er ikke utredet for de fleste tiltak, og vil måtte utredes nærmere når tiltak skal detaljplanlegges av den enkelte sektormyndighet. For å nå målene om god kjemisk- og økologisk tilstand er det av stor betydning at økonomiske ressurser følger med tiltaksplanlegging og gjennomføringen av disse. Rammebetingelsene for gjennomføring av vannforskriften bør styrkes og kommunene må gis anledning å søke om midler til gjennomføring av tiltak. Det bør lages en ny tilskuddsordning der kommunene kan søke om midler til gjennomføring av tiltak/opprydding, der kostnadene ikke uten videre kan tillegges en forurensner/ansvarlig.

4. Vi ser at den økologiske tilstanden i kystvann i liten grad er vurdert i forvaltningsplanen eller tiltaksprogrammet. Se punkt 5 og 6.

5. Fiskeoppdrett og påvirkninger av vannforekomster og villfisk:

Det er stor oppdrettsaktivitet i kystområdene i Vest- Finnmark. Karakteriseringsarbeidet i forhold til påvirkninger av lakselus, rømt oppdrettslaks og forurensning fra oppdrettslokaliteter bør på plass snarest. Oppdrettsnæringens påvirkning av kystvann gjennom tilførsler av næringssalter og kjemikalier må gis en god behandling i tiltaksprogrammet. Arealkonflikter mht. bruk av lokale fjorder bør vektlegges sterkere. Oppdrettsnæringen er viktig, men vi ber om at det vektlegges sterkere at den skal drives bærekraftig og miljøvennlig. I Hammerfest kommune ser vi spesielt mulige utfordringer mht. sjørøya i Storsvannet hvor det er registrert en bestandsnedgang og vi har sett at lakselus og fiske etter rømt oppdrettslaks kan være en av faktorene som påvirker bestandsutviklingen for sjørøye.

6. Biologisk påvirkning, fremmede arter:

Arbeidet med karakterisering av kystvannsforekomster med kongekrabbe og snøkrabbe må prioriteres høyt, slik at det blir enighet om retningslinjene for det videre arbeidet med dette tema. I Vest-Finnmark er allerede kongekrabba godt etablert, og en må få på plass føringer for forvaltningen av arten i kystfarvannene i våres vannområde i et langsiktig perspektiv. Påvirkning fra kongekrabbe og snøkrabbe må tas med i det videre arbeidet. En forvaltningsplan bør være på plass før planperioden 2016-2021.

7. Forurensede sedimenter og kystvann:

Det er mangelfullt med data fra sedimenter fra en rekke lokaliteter rundt i vannområdet hvor virksomheter som fiskeri og slippaktivitet trolig har forurenset sjøbunnen over mange 10 år. Det bør prioriteres en egen kartlegging med prøver fra disse lokalitetene for å få på plass kunnskapsgrunnlaget for vurderinger av tilstand og tiltaksvurderinger. Spesielt bør det prioriteres å se på områder med utslipp fra virksomheter innen båtslipp, verkstedindustri og gruveaktivitet. Utslipp og deponering av avgangsmasse fra gruveindustri vil ha stor betydning for vannmiljøet i form av fysiske inngrep og forurensning og må prioriteres i det videre arbeidet med vannforvaltningen.

For Hammerfest havneområde ble det i Desember 2014 utarbeidet en Tiltaksplan for opprydding i forurensede sedimenter. Framdriftsplan for dette arbeidet vil være avhengig av statlig finansiering av tiltakene og vurderinger fra miljødirektoratet av hvilke havner som skal prioriteres.

8. Det bør utarbeides en kost-nyttevurdering av hvilke tiltak som skal/bør gjennomføres i de enkelte vannområder. Dette er viktig mht. å få til en kostnadseffektiv, god nytteeffekt samt en mer helhetlig vannforvaltning. Dette vil være av stor betydning for å få mest mulig effekt av ressurser som kommunene setter av til tiltaksarbeid for å oppnå god vannkvalitet i de kommende årene.

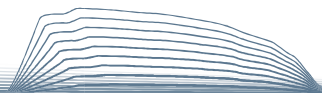
Ved all kontakt med avdelingen i denne sak, vennligst referer til saksnummer 2012/712

Med hilsen

Odd Edvardsen
leder plan og utvikling

Tor Harry Bjørn
prosjektleder

Dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor nødvendigvis ikke underskrift

Saksbehandler: Svanhild Moen
Saksnr.: 2015/104-5

Saksfremlegg

Utv.saksnr	Utvalg	Møtedato
16/15	Formannskapet	29.01.2015

Vedlegg

- 1 Godkjenning av protokoll fra møte den 27.11.14

Saksdokumenter ikke vedlagt:

Godkjenning av protokoll

Saken gjelder

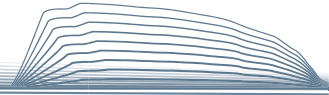
Godkjenning av protokoll, se vedlegg.

Sakens bakgrunn og fakta

Rådmannens vurdering

Rådmannens forslag til vedtak:

Protokoll fra møte den 27.11.14 godkjennes.

Utvalg: **Formannskapet**
Møtested: Hammerfest rådhus, Kommunestyresalen
Dato: 27.11.2014
Tid: 10:05 – 13:50

Møteprotokoll

Faste medlemmer som møtte:

Navn

Alf E. Jakobsen	Ordfører	AP
Marianne Sivertsen Næss	Varaordfører	AP
Tarjei Jensen Bech	Medlem	AP
Håvard Hargaut-Jensen	Medlem	AP
Berit Hågensen	Medlem	AP
Fred Johansen	Medlem	H
Mia Hansen	Medlem	FRP/KYST
Reidar Johansen	Medlem	SV
Elin Mølmann Holmgren	Medlem	AP

Faste medlemmer som har
meldt forfall:

Navn

Varamedlemmer som møtte:

Navn

Tom-Kristina Tommen Hermo Berit Hågensen permisjon.

9 representanter (av 9) til stede. Fred Johansen (H) fikk innvilget permisjon fra kl. 12:00.
8 representanter (av 9) til stede. Berit Hågensen fikk innvilget permisjon fra kl. 12:45
og ut dagen. Tom-Kristian Tommen Hermo møtte i hennes sted.

Fra administrasjonen møtte:

Navn

Rådmann Leif Vidar Olsen, ass rådmann Elisabeth Paulsen, kommunalsjef Geir Nesse, kommunalsjef Arve Paulsen, kommunalsjef Violet Karoliussen, økonomisjef Trond Rognlid plan- og utviklingssjef Odd Edvardsen, næringssjef Odd Børge Pedersen og overingeniør Jørn Berg..

Fra Hammerfest havn KF møtte økonomisjef Trond Nilsen.

Fra Hammerfest parkering KF møtte økonomisjef Trond Olsen og daglig leder Erik Johannessen.

Fra Hammerfest eiendom KF gyldig fravær.

Innkallingen – godkjent

Ordfører ønsket i tillegg til det ordinære sakskartet å behandle en tilleggssak 125/14 «Gratis bybuss på lørdag i desember». Votering: Saken fikk 7 stemmer for og 2 stemmer mot at den settes på sakskartet.

Sakslista / dagsorden:

Sakene fra sak 106/14 til og med 125/14 – godkjent

Plan- og utviklingssjef Odd Edvardsen ga følgende orientering:

- Leirvika. Beboere i området ønsker å flytte ut av sine boliger/leiligheter etter at området er avsatt til industriformål. Det er ikke avsatt midler på budsjettet for dette. Det vil komme en egen sak til politisk behandling om dette i 1. kvartal 2015.
- Makebytte. Kommunen er i ferd med å gjennomføre et makebytte med Statoil, der formålet er at kommunen overtar «hangartomta» og Fuglenes, og Statoil overtar lagertomta på Rossmolla. Dette gjennomføres administrativt.

Saksliste

Saksnr	Innhold
PS 106/14	Søknad om alminnelig skjenkebevilling - Polar Uteliv & Event
PS 107/14	Høringsuttalelse Petroleum og energistrategier for Finnmark 2015-2019
PS 108/14	Budsjettregulering 2014 - Hammerfest parkering KF
PS 109/14	Kvartalsrapport 3.kvartal 2014 Hammerfest havn KF
PS 110/14	Kvartalsrapport 3.kvartal 2014 Hammerfest parkering KF
PS 111/14	Kvartalsrapport 3.kvartal 2014 Hammerfest eiendom KF
PS 112/14	Kvartalsrapport 3.kvartal 2014 Hammerfest kommune
PS 113/14	Gebyrgrunnlag 2015-2018 Vann
PS 114/14	Gebyrgrunnlag 2015 - 2018 Avløp
PS 115/14	Gebyrgrunnlag 2015-2018 Renovasjon
PS 116/14	Gebyrgrunnlag 2015-2018 Feiing
PS 117/14	Gebyrendringer 2015 Hammerfest havn KF
PS 118/14	Gebyrregulativ 2015 - Hammerfest parkering KF
PS 119/14	Gebyr og avgiftsregulativ 2015
PS 120/14	Økonomiplan 2015-2018 - Budsjett 2015 - Hammerfest havn KF
PS 121/14	Økonomiplan 2015-2018 - Budsjett 2015 - Hammerfest parkering KF
PS 122/14	Økonomiplan 2015 - 2018 - Budsjett 2015 - Hammerfest eiendom KF

PS 106/14 Søknad om alminnelig skjenkebevilling - Polar Utliv & Event

Rådmannens forslag til vedtak:

Formannskapet innvilger følgende skjenkebevilling for perioden 27.11.2014 - 30.6.2016;

Bevillingssøker	Polar Utliv & Event AS
Virksomhetens navn	NiRi Lounge og Bar
Skjenkested	NiRi Lounge og Bar i Storgata 22 i Hammerfest
Driftskonsept	Servering av sushi på dag/ettermiddag og pub/lounge/diskotek på kvelder og helgene
Antall gjesteplasser	280
Alkoholgruppe	Gruppe 1,2 og 3
Skjenketid	Gruppe 1 og 2: • Mandag til torsdag og søndag og helligdag: klokken 10:00 – 01:00 • Fredag og lørdag klokken 10:00 – 03:00 Gruppe 3: • Mandag til torsdag og søndag og helligdag: klokken 13:00 – 01:00 • Fredag og lørdag klokken 13:00 – 03:00
Styrer	Kristoffer Risvaag (f. 30.08.85)
Kunnskapsprøve	18.3.14
Stedfortreder	Stian Hansen Evensen (f. 27.01.85)
Kunnskapsprøve	Avlagt og bestått 17.3.14

For bevillingen skal det betales årlig bevillingsgebyr i henhold til alkoholloven § 7-1 og forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. § 6-2. Det gjøres oppmerksom på at det i henhold til alkoholloven § 3-7 tredje ledd ikke er tillatt med salg eller utlevering av alkoholholdig drikk med over 4,7 volumprosent alkohol på søndager og helligdager, 1. og 17. mai og på stemmedagene for stortingsvalg, fylkesting, kommunestyrevalg og folkeavstemning vedtatt ved lov.

Bevillingen forutsettes utøvet i nøye samsvar med alkoholloven med forskrifter samt kommunens alkoholpolitiske retningslinjer.

Behandling

Votering: Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet innvilger følgende skjenkebevilling for perioden 27.11.2014 - 30.6.2016;

Bevillingssøker	Polar Uteliv & Event AS
Virksomhetens navn	NiRi Lounge og Bar
Skjenkested	NiRi Lounge og Bar i Storgata 22 i Hammerfest
Driftskonsept	Servering av sushi på dag/ettermiddag og pub/lounge/diskotek på kvelder og helgene
Antall gjesteplasser	280
Alkoholgruppe	Gruppe 1,2 og 3
Skjenketid	Gruppe 1 og 2: • Mandag til torsdag og søndag og helligdag: klokken 10:00 – 01:00 • Fredag og lørdag klokken 10:00 – 03:00 Gruppe 3: • Mandag til torsdag og søndag og helligdag: klokken 13:00 – 01:00 • Fredag og lørdag klokken 13:00 – 03:00
Styrer	Kristoffer Risvaag (f. 30.08.85)
Kunnskapsprøve	18.3.14
Stedfortreder	Stian Hansen Evensen (f. 27.01.85)
Kunnskapsprøve	Avlagt og bestått 17.3.14

For bevillingen skal det betales årlig bevillingsgebyr i henhold til alkoholloven § 7-1 og forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk mv. § 6-2. Det gjøres oppmerksom på at det i henhold til alkoholloven § 3-7 tredje ledd ikke er tillatt med salg eller utlevering av alkoholholdig drikk med over 4,7 volumprosent alkohol på søndager og helligdager, 1. og 17. mai og på stemmedagene for stortingsvalg, fylkesting, kommunestyrevalg og folkeavstemning vedtatt ved lov.

Bevillingen forutsettes utøvet i nøye samsvar med alkoholloven med forskrifter samt kommunens alkoholpolitiske retningslinjer.

Rådmannens forslag til vedtak:

Kommunestyret vedtar vedlagte forslag til høringsuttalelse til Petroleum og energistrategier for Finnmark 2015-2019.

Saksprotokoll i Formannskapet - 27.11.2014

Behandling

Reidar Johansen fremmet på vegne av SV følgende tillegg i siste avsnitt i høringsuttalelsen .
.... å realisere et gasskraftverk – med CO2 håndtering basert på gass ressurser fra....

Håvard Hargaut-Jensen fremmet på vegne av AP følgende forslag til tilleggspunkt:

Nytt punkt: 2.6 i høringen:

Etter kulepunktet «sikre og videreutvikle studietilbud innen høyere utdanning i fylke gjennom UIT Norges Arktiske Universitet», tilføres følgende: «FFK skal arbeide for å etablere fulltidsstudier gjennom etablering av egne universitet – avdelinger tilknyttet petroleumsbransjen».

Votering:

Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Som AP's forslag – enstemmig vedtatt.

Som SV's forslag – vedtatt mot 2 stemmer.

Vedtak

Kommunestyret vedtar vedlagte forslag til høringsuttalelse til Petroleum og energistrategier for Finnmark 2015-2019

Nytt punkt: 2.6 i høringsuttalelsen:

Etter kulepunktet «sikre og videreutvikle studietilbud innen høyere utdanning i fylke gjennom UIT Norges Arktiske Universitet», tilføres følgende: «FFK skal arbeide for å etablere fulltidsstudier gjennom etablering av egne universitet – avdelinger tilknyttet petroleumsbransjen».

Tillegg i siste avsnitt i høringsuttalelsen:

.... å realisere et gasskraftverk – *med CO2 håndtering* basert på gass ressurser fra....

PS 108/14 Budsjettregulering 2014 - Hammerfest parkering KF

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommunestyre vedtar at kostnader i forbindelse med kjøp av nye lokaler til Hammerfest parkering KF skal finansieres ved bruk av disposisjonsfond på kr.6.108.550,00
2. Hammerfest kommunestyre vedtar at Hammerfest parkering KF kan innfri lån for Batteri Parken parkering ved bruk av parkeringsfondet med kr 4 983 000.-

Saksprotokoll i Formannskapet - 27.11.2014

Behandling

Votering: Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Hammerfest kommunestyre vedtar at kostnader i forbindelse med kjøp av nye lokaler til Hammerfest parkering KF skal finansieres ved bruk av disposisjonsfond på kr.6.108.550,00
2. Hammerfest kommunestyre vedtar at Hammerfest parkering KF kan innfri lån for Batteri Parken parkering ved bruk av parkeringsfondet med kr 4 983 000.-

PS 109/14 Kvartalsrapport 3.kvartal 2014 Hammerfest havn KF

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommunestyre tar kvartalsrapport 3.kvartal 2014 for Hammerfest havn KF til orientering.

Saksprotokoll i Formannskapet - 27.11.2014

Behandling

Votering: Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Hammerfest kommunestyre tar kvartalsrapport 3.kvartal 2014 for Hammerfest havn KF til orientering.

PS 110/14 Kvartalsrapport 3.kvartal 2014 Hammerfest parkering KF

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommunestyre tar kvartalsrapport 3.kvartal 2014 for Hammerfest parkering KF til orientering.

Saksprotokoll i Formannskapet - 27.11.2014

Behandling

Votering: Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Hammerfest kommunestyre tar kvartalsrapport 3.kvartal 2014 for Hammerfest parkering KF til orientering.

PS 111/14 Kvartalsrapport 3.kvartal 2014 Hammerfest eiendom KF

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommunestyre tar kvartalsrapporten for 3.kvartal 2014 for Hammerfest eiendom KF til orientering.

Saksprotokoll i Formannskapet - 27.11.2014

Behandling

Votering: Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Hammerfest kommunestyre tar kvartalsrapporten for 3.kvartal 2014 for Hammerfest eiendom KF til orientering.

PS 112/14 Kvartalsrapport 3.kvartal 2014 Hammerfest kommune

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommunestyre tar kvartalsrapport 3.kvartal 2014 for Hammerfest kommune til orientering.

Saksprotokoll i Formannskapet - 27.11.2014

Behandling

Votering: Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Hammerfest kommunestyre tar kvartalsrapport 3.kvartal 2014 for Hammerfest kommune til orientering.

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommunestyre vedtar å endre gebyrsatsene for vann som følger:
 - a. Gebyrsatsene for vann bolig reduseres med 6 % i 2015. Det blir ingen gebyrendringer i perioden 2016-2018 ut over kommunal deflator.
 - b. Øvrige gebyrsatser endres ikke i økonomiplanperioden 2015-2018. For 2016 – 2018 økes de med kommunal deflator.
2. Tilknytningsavgiften for vann endres ikke i 2015.
3. Eventuelt mindreforbruk avsettes til selvkostfond. Eventuelt merforbruk belastes selvkostfond/fremføres som underskudd for reduksjon av fremtidig overskudd.

Saksprotokoll i Formannskapet - 27.11.2014

Behandling

Votering: Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Hammerfest kommunestyre vedtar å endre gebyrsatsene for vann som følger:
 - a. Gebyrsatsene for vann bolig reduseres med 6 % i 2015. Det blir ingen gebyrendringer i perioden 2016-2018 ut over kommunal deflator.
 - b. Øvrige gebyrsatser endres ikke i økonomiplanperioden 2015-2018. For 2016 – 2018 økes de med kommunal deflator.
4. Tilknytningsavgiften for vann endres ikke i 2015.
5. Eventuelt mindreforbruk avsettes til selvkostfond. Eventuelt merforbruk belastes selvkostfond/fremføres som underskudd for reduksjon av fremtidig overskudd.

PS 114/14 Gebyrgrunnlag 2015 - 2018 Avløp

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommunestyre vedtar å endre gebyrsatsene for avløp som følger:
 - a. Gebyrsatsene for avløp bolig økes med 6 % i 2015 og 2016. Det blir ingen gebyrendringer i perioden 2017-2018 ut over kommunal deflator.
 - b. Øvrige gebyrsatser økes med 9 % i 2015 og 2016. Det blir ingen gebyrendringer i perioden 2017-2018 utover kommunal deflator.
2. Tilknytningsavgiften for avløp endres ikke i 2015.
3. Eventuelt mindreforbruk avsettes til selvkostfond. Eventuelt merforbruk belastes selvkostfond/ fremføres som underskudd for reduksjon av fremtidig overskudd.

Saksprotokoll i Formannskapet - 27.11.2014

Behandling

Votering: Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Hammerfest kommunestyre vedtar å endre gebyrsatsene for avløp som følger:
 - a. Gebyrsatsene for avløp bolig økes med 6 % i 2015 og 2016. Det blir ingen gebyrendringer i perioden 2017-2018 ut over kommunal deflator.
 - b. Øvrige gebyrsatser økes med 9 % i 2015 og 2016. Det blir ingen gebyrendringer i perioden 2017-2018 utover kommunal deflator.
2. Tilknytningsavgiften for avløp endres ikke i 2015.
3. Eventuelt mindreforbruk avsettes til selvkostfond. Eventuelt merforbruk belastes selvkostfond/ fremføres som underskudd for reduksjon av fremtidig overskudd.

PS 115/14 Gebyrgrunnlag 2015-2018 Renovasjon

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommunestyre vedtar å øke gebyrsatsene for renovasjon med 4 % i 2015. For 2016-2018 øker ikke gebyrsatsene ut over kommunal deflator.
2. Eventuelt mindreforbruk avsettes til selvkostfond. Eventuelt merforbruk belastes selvkostfond/ fremføres som underskudd for reduksjon av fremtidig overskudd.

Saksprotokoll i Formannskapet - 27.11.2014

Behandling

Votering: Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Hammerfest kommunestyre vedtar å øke gebyrsatsene for renovasjon med 4 % i 2015. For 2016-2018 øker ikke gebyrsatsene ut over kommunal deflator.
2. Eventuelt mindreforbruk avsettes til selvkostfond. Eventuelt merforbruk belastes selvkostfond/fremføres som underskudd for reduksjon av fremtidig overskudd.

PS 116/14 Gebyrgrunnlag 2015-2018 Feiing

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommunestyre vedtar å øke årsgebyret for feiing med 3 % i 2015. For 2016 – 2018 økes ikke gebyrene ut over kommunal deflator.
2. Eventuelt mindreforbruk avsettes til selvkostfond. Eventuelt merforbruk belastes selvkostfond/fremføres som underskudd for reduksjon av fremtidig overskudd.

Saksprotokoll i Formannskapet - 27.11.2014

Behandling

Fred Johansen (H) fikk innvilget permisjon fra kl. 12:00

Votering: Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Hammerfest kommunestyre vedtar å øke årsgebyret for feiing med 3 % i 2015. For 2016 – 2018 økes ikke gebyrene ut over kommunal deflator.
2. Eventuelt mindreforbruk avsettes til selvkostfond. Eventuelt merforbruk belastes selvkostfond/fremføres som underskudd for reduksjon av fremtidig overskudd.

PS 117/14 Gebyrendringer 2015 Hammerfest havn KF

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommunestyre vedtar Hammerfest havn KF's gebyrøkning på 2,4% på anløpsavgift, vederlag kai og tjenester. Prisen på vann som leveres til skip endres ikke i 2015.

Saksprotokoll i Formannskapet - 27.11.2014

Behandling

Votering: Som innstillingen – enstemmig vedatt.

Vedtak

Hammerfest kommunestyre vedtar Hammerfest havn KF's gebyrøkning på 2,4% på anløpsavgift, vederlag kai og tjenester. Prisen på vann som leveres til skip endres ikke i 2015.

PS 118/14 Gebyrregulativ 2015 - Hammerfest parkering KF

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommunestyre vedtar nye parkeringsgebyrer for Hammerfest parkering KF slik det fremgår av saken.

Saksprotokoll i Formannskapet - 27.11.2014

Behandling

Votering: Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Hammerfest kommunestyre vedtar nye parkeringsgebyrer for Hammerfest parkering KF slik det fremgår av saken.

PS 119/14 Gebyr og avgiftsregulativ 2015

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommunestyre vedtar en generell økning av gebyrer og avgifter med 3,5 % for 2015 med de unntakene som er nevnt over.
2. Eiendomsskatten fastsettes for 2015 til 7 promille av takstgrunnlaget.
 - a. For boliger settes eiendomsskatten til 2 promille av formuesgrunnlaget med den reduksjonsfaktoren (20%) som fremgår av loven.
 - b. For boliger gis det et bunnfradrag på kr.1.000.000,00. For boliger med flere boenheter (utleiedel) gis det ekstra bunnfradrag for boenheter over 50 m2.

Saksprotokoll i Formannskapet - 27.11.2014

Behandling

Reidar Johansen fremmet på vegne av SV følgende forslag:
Følgende avgiftssatser fryses på 2014 – nivå i 2015

4.1 – heldags og halvdagsplass SFO

4.2 – Flat sats for barn 1

- Flat sats for barn 2

- Flat sats for barn 3

5.1 Hjemmebaserte tjenester

Betaling pr. mnd. Gruppe 01 og 02 og

Trygghetsalarm minstepensjonister med inntekt mindre enn 3 G.

Votering:

Sv's forslag fikk 1 stemme for og 7 stemmer mot.

Innstillingen ble enstemmig vedatt.

Vedtak

1. Hammerfest kommunestyre vedtar en generell økning av gebyrer og avgifter med 3,5 % for 2015 med de unntakene som er nevnt over.
2. Eiendomsskatten fastsettes for 2015 til 7 promille av takstgrunnlaget.
 - a. For boliger settes eiendomsskatten til 2 promille av formuesgrunnlaget med den reduksjonsfaktoren (20%) som fremgår av loven.
 - b. For boliger gis det et bunnfradrag på kr.1.000.000,00. For boliger med flere boenheter (utleiedel) gis det ekstra bunnfradrag for boenheter over 50 m2.

PS 120/14 Økonomiplan 2015-2018 - Budsjett 2015 - Hammerfest havn KF

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommunestyre vedtar Hammerfest havn KF's budsjett for 2015 og økonomiplan 2015-2018.
2. Hammerfest kommunestyre vedtar at Hammerfest havn KF kan ta opp lån på kr.8,5 mill til investeringer i 2015.

Saksprotokoll i Formannskapet - 27.11.2014

Behandling

Votering: Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Hammerfest kommunestyre vedtar Hammerfest havn KF's budsjett for 2015 og økonomiplan 2015-2018.
2. Hammerfest kommunestyre vedtar at Hammerfest havn KF kan ta opp lån på kr.8,5 mill til investeringer i 2015.

PS 121/14 Økonomiplan 2015-2018 - Budsjett 2015 - Hammerfest parkering KF

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommunestyre vedtar Hammerfest parkering KF's budsjett for 2015 og økonomiplan 2015-2018.

Saksprotokoll i Formannskapet - 27.11.2014

Behandling

Votering: Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Hammerfest kommunestyre vedtar Hammerfest parkering KF's budsjett for 2015 og økonomiplan 2015-2018.

PS 122/14 Økonomiplan 2015 - 2018 - Budsjett 2015 - Hammerfest eiendom KF

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Hammerfest kommunestyre vedtar Hammerfest eiendom KF's budsjett 2015 og økonomiplan 2015-2018.
2. FDVU overføringene fra Hammerfest kommune vedtas til kr 58 148 397,00

Saksprotokoll i Formannskapet - 27.11.2014

Behandling

Votering: Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Hammerfest kommunestyre vedtar Hammerfest eiendom KF's budsjett 2015 og økonomiplan 2015-2018.
2. FDVU overføringene fra Hammerfest kommune vedtas til kr 58 148 397,00

PS 123/14 Økonomiplan 2015-2018 Hammerfest kommune

Rådmannens forslag til vedtak:

1. Budsjettbalanse
Budsjett 2015 og økonomiplan 2015 – 2018 vedtas i balanse.
2. Oppstilling av budsjett

Første året i økonomiplan 2015 – 2018 vedtas som budsjett 2015. Kommunestyret vedtar årsbudsjettet på programområdenivå. I tråd med delegasjonsreglementet fordeler administrasjonen trammene videre på detaljnivå innenfor sentraladministrasjonen og sektorene.

3. Investeringer

Investeringene vedtas i samsvar med foreliggende investeringsplan

4. Låneopptak

- a. For finansiering av investeringer tas det opp lån på kr.95.000.000,00. Løpetid 25 år.
- b. Det tas opp lån for videre utlån (Startlån) på kr.50.000.000,00. Løpetid 30 år, herav de første 3 årene er avdragsfri.

5. Skatt

Hammerfest kommunes skatteøre for formue og inntekt for 2015 skal være lovens maksimumssatser.

6. Eiendomsskatt

Eiendomsskatten fastsettes for 2015 til 7 promille av takstgrunnlaget.

- a. For boliger settes eiendomsskatten til 2 promille av formuesgrunnlaget med den reduksjonsfaktoren (20%) som fremgår av loven.
- b. For boliger gis det et bunnfradrag på kr.1.000.000,00. For boliger med flere boenheter (utleiedel) gis det ekstra bunnfradrag for boenheter over 50 m2.

Saksprotokoll i Formannskapet - 27.11.2014

Behandling

Berit Hågensen fikk innvilget permisjon i tiden 12:45 og ut dagen. Tom – Kristian Tommen Hermo møtte i hennes sted.

Berit Hågensen fremmet på vegne av AP følgende forslag:

(ajourført per 7.11.2014)

ØKONOMIPLAN 2015 – 2018

**Arbeiderpartiets forslag til endringer i drift/beskrivelse
Driftsbudsjett**

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	34 492	32 730	35 942	35 957	35 957	35 957
Andre salgs- og leieinntekter	89 696	84 670	86 301	87 371	87 371	87 371
Overføringer med krav til motytelse	142 211	66 188	72 477	72 609	72 609	72 609
Rammetilskudd	273 613	303 234	297 305	297 305	297 305	297 305
Andre statlige overføringer	24 444	23 682	28 682	28 682	28 682	28 682
Andre overføringer	-	-	-	-	-	-
Skatt på inntekt og formue	253 551	268 246	280 660	280 660	280 660	280 660
Eiendomsskatt	161 834	162 813	218 979	218 979	218 979	218 979
Andre direkte og indirekte skatter	-	-	-	-	-	-
Sum driftsinntekter	979 841	941 563	1 020 345	1 021 563	1 021 563	1 021 563
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	493 842	470 993	509 907	512 007	512 297	512 077
Sosiale utgifter	59 911	68 816	72 132	72 512	72 607	72 607
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	114 741	98 085	106 179	104 800	103 380	103 250
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	184 499	188 861	132 767	132 417	132 857	132 857
Overføringer	60 015	48 281	37 734	36 084	36 084	36 084
Avskrivninger	30 530	21 014	-	-	-	-
Fordelte utgifter	-2 980	-824	-4 653	-4 653	-4 653	-4 653
Sum driftsutgifter	940 558	895 225	854 066	853 169	852 575	852 226
Brutto driftsresultat	39 282	46 337	166 279	168 394	168 988	169 337
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte	12 094	13 461	13 461	13 461	13 461	13 461
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsm)	-	-	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån	-	40	40	40	40	40
Sum eksterne finansinntekter	12 094	13 501	13 501	13 501	13 501	13 501
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger	30 725	36 052	61 892	65 946	70 161	71 747
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidle)	-	-	-	-	-	-
Avdrag på lån	25 239	30 004	56 922	60 722	67 734	71 962
Utlån	-	90	90	90	90	90
Sum eksterne finansutgifter	55 964	66 146	118 903	126 758	137 985	143 798
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-43 870	-52 645	-105 402	-113 257	-124 484	-130 297
Motpost avskrivninger	30 530	21 014	-	-	-	-
Netto driftsresultat	25 942	14 706	60 877	55 138	44 504	39 039
Interne finanstransaksjoner						
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	1 097	-	-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	15 000	-	-	-	13 345	-
Bruk av bundne fond	5 428	750	750	1 785	3 395	4 491
Bruk av likviditetsreserve	-	-	-	-	-	-
Sum bruk av avsetninger	21 525	750	750	1 785	16 740	4 491
Overført til investeringsregnskapet	12 185	13 055	39 311	32 931	60 281	23 185
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	-	-	-	-	-	-
Avsatt til disposisjonsfond	19 200	190	19 448	22 677	-	19 375
Avsatt til bundne fond	16 082	2 211	2 867	1 315	963	970
Avsatt til likviditetsreserven	-	-	-	-	-	-
Sum avsetninger	47 467	15 456	61 627	56 923	61 244	43 530

Investeringsbudsjett

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Inntekter						
Salg av driftsmidler og fast eiendom	10 700	-	-	-	-	-
Andre salgsinntekter	1 430	-	-	-	-	-
Overføringer med krav til motytelse	3 768	4 544	10 964	18 542	13 759	6 000
Statlige overføringer	-	-	-	-	-	-
Andre overføringer	-	-	-	-	-	-
Renteinntekter og utbytte	-	-	-	-	-	-
Sum inntekter	15 898	4 544	10 964	18 542	13 759	6 000
Utgifter						
Lønnsutgifter	12	-	500	-	-	-
Sosiale utgifter	-	-	-	-	-	-
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	68 999	97 950	140 550	220 148	174 335	26 560
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	538	1 500	1 900	1 900	900	-
Overføringer	20 889	1 755	-	-	-	-
Renteutgifter og omkostninger	0	-	-	-	-	-
Fordeelte utgifter	1 879	-	-	-	-	-
Sum utgifter	92 317	101 205	142 950	222 048	175 235	26 560
Finansstransaksjoner						
Avdrag på lån	37 305	17 500	20 228	17 500	10 000	10 000
Utlån	43 268	50 000	50 000	52 300	52 000	50 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 934	2 225	2 325	2 425	2 525	2 625
Dekning av tidligere års udekket	-	-	-	-	-	-
Avsatt til ubundne investeringsfond	8	-	-	-	-	-
Avsatt til bundne investeringsfond	-	-	-	-	-	-
Avsatt til likviditetsreserve	-	-	-	-	-	-
Sum finansieringstransaksjoner	82 516	69 725	72 553	72 225	64 525	62 625
Finansieringsbehov	158 934	166 386	204 539	275 731	226 001	83 185
Dekket slik:						
Bruk av lån	99 423	135 831	145 000	225 300	155 720	50 000
Salg av aksjer og andeler	672	-	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån	37 915	17 500	20 228	17 500	10 000	10 000
Overført fra driftsbudsjettet	12 185	13 055	39 311	32 931	60 281	23 185
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	-	-	-	-	-	-
Bruk av bundne driftsfond	-	-	-	-	-	-
Bruk av ubundne investeringsfond	-	-	-	-	-	-
Bruk av bundne investeringsfond	8 740	-	-	-	-	-
Bruk av likviditetsreserve	-	-	-	-	-	-
Sum finansiering	158 934	166 386	204 539	275 731	226 001	83 185

Tiltak

Driftskonsekvenser	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
SA.2015.15 Kommunalplan destinasjon Hammerfest	-	350 000	350 000	350 000
HO.2015.33 Et årsverk øremerket Tilli:Ut	600 000	600 000	-	-
KS.2015.17 Mandagsåpent bibliotek	270 000	270 000	270 000	270 000
KS.2015.18 Økning i tilskudd til lag og foreninger	300 000	300 000	300 000	300 000
KS.2015.19 Opprustning lekeplasser, balløkker og grusb	250 000	250 000		
KS.2015.20 Den kulturelle spaserstokk	50 000	50 000	50 000	50 000
KS.2015.21 Vedlikehold veilys	400 000	400 000	-	-
IN.2015.51 Stimuli - opparbeidelse av turstier	300 000	300 000	-	-
IN.2015.52 Hammerfest arena	300 000	-	-	-
IN.2015.53 Lyssetting Rådhuset	200 000	-	-	-
Driftskonsekvenser	2 670 000	2 520 000	970 000	970 000

SA.2015.14 Kommunedelplan Destinasjon Hammerfest

Det er etablert et samarbeid mellom Hammerfest kommune, Kvalsund kommune, Hammerfest Turist og Innovasjon Norge å utvikle området som reiselivs- eller destinasjonsmål. Videre er det opprettet en dialog mellom kommunen, Hammerfest Turist og Innovasjon Norge om destinasjonsutvikling i Hammerfest. Tiltaket er forutsatt finansiert med tilskudd fra Innovasjon Norge i 2015 og kommunal finansiering i 2016-2018. Tiltaket er ikke prioritert av administrasjonen. Det legges inn kommunale midler i prosjektet fra og med 2016 med kr 350.000 og resten av økonomiplanperioden.

SA.2015.15 Kommunalplan destinasjon Hammerfest	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter		350 000	350 000	350 000
Sum inntekter				
Netto driftsendringer	-	350 000	350 000	350 000

HO.2015.33 Et årsverk øremerkes Tilli:Ut

Dette er et prosjekt som har vært et treårig prosjekt som er ferdig i 2014. Dette har vært et vellykket prosjekt for tidlig intervensjon for aldersgruppen 13 til 24 år. Det legges inn kommunale midler for å videreføre dette i hele økonomiplanperioden 2015-2016 med kr 600.000 per år. Prosjektet evalueres 2.halvår 2016 og en vurderer da videreføringen fra 2017 med bakgrunn i erfaringene.

HO.2015.33 Et årsverk øremerket Tilli:Ut	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter	600 000	600 000		
Sum inntekter				
Netto driftsendringer	600 000	600 000	-	-

KS.2015.17 Mandagsåpent bibliotek

I forbindelse med nedlegging av fylkesbibliotekets avdeling i Hammerfest ble åpningstiden redusert med en dag i uka (mandager). Administrasjonen har ikke med dette tiltaket i sin prioritering. For å øke tilgjengeligheten til biblioteket også på mandager legges det inn et beløp på kr 270.000 per år i hele økonomiplanperioden fra og med 2015.

KS.2015.17 Mandagsåpent bibliotek	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter	270 000	270 000	270 000	270 000
Sum inntekter				
Netto driftsendringer	270 000	270 000	270 000	270 000

KS.2015.18 Økning i tilskudd til lag og foreninger (kulturinstitusjoner)

Hammerfest er en kommune som har stor kulturell aktivitet ikke minst i innenfor dans og festivaler. Det legges inn en økning med kr 300.000 per år som fordeles med kr 100.000 til Stellaris danseteater, kr 100.000 til Dansefestival Barents og kr 100.000 i samlet tilskudd til lag og foreninger (kulturmidler). Denne økningen gjelder hele økonomiplanperioden fra og med 2015 – 2018. Det presiseres at dette ikke er en gradvis opptrappingsplan, men tilskuddet står fast med kr 100.000 per år i økonomiplanperioden innenfor de tre forskjellige områdene.

KS.2015.18 Økning i tilskudd til lag og foreninger	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter	300 000	300 000	300 000	300 000
Sum inntekter				
Netto driftsendringer	300 000	300 000	300 000	300 000

KS.2015.19 Opprusting lekeplasser, ball-løkker og grusbaner

Det settes av kr 250.000 i driftsmidler hvert av årene 2015-2016 for nødvendig vedlikehold/opprusting av lekeplasser.

KS.2015.19 Opprustning lekeplasser, balløkker og grusbaner	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter	250 000	250 000		
Sum inntekter				
Netto driftsendringer	250 000	250 000	-	-

KS.2015.20 Den kulturelle spaserstokk

Det har hersket usikkerhet om hvorvidt den kulturelle spaserstokk skulle videreføres eller ikke. Det foreligger et bindende tilsagn på statlige midler for 2015 med kr 150.000. Hammerfest kommune legger en egenandel i potten med kr 50.000 for 2015. Hammerfest Arbeiderparti ønsker å videreføre prosjektet i hele økonomiplanperioden og kommer tilbake til saken under rulleringen av økonomiplanen 2016 – 2019. Vi har da forhåpentligvis en avklaring i forhold til om det statlige tilskudd videreføres på lengre sikt eller ikke og om kommunen må legge inn en større finansiering som følge av manglende statstilskudd.

KS.2015.20 Den kulturelle spaserstokk	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter	200 000	200 000	200 000	200 000
Sum inntekter	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Netto driftsendringer	50 000	50 000	50 000	50 000

KS.2015.21 Vedlikehold veilys

Det kommer stadig henvendelser fra ulike steder i kommunen at det er behov for flere vei- og gatelys eller at noen lyspunkter settes opp. Et av områdene det i flere år har vært ønske om lyspunkter er fra Bjarne Nilsen Fiskebåtrederi i Langbuktveien forbi innkjøringen til tuftene i Kirkegårdsbukta. Denne vegstrekningen er et yndet turmål, men ligger totalt i mørke utenom den lyse årstid. Her er også beboere som bor i dette området og det er periodevis stor trafikk til området (blant annet mange turister i høstmørket). Det er også behov for vedlikehold av veglys i ytterdistriktene blant annet Akkarfjord på Sørøya. I rammene for veilys ligger det inne i dagens ramme et beløp til vedlikehold veilys med kr 600 000 i 2015 og 400 000 pr år i årene 2016 - 2018. Rammen økes med kr 400.000 per år i 2015 og 2016 og det forutsettes da at lyspunktene i Forsøl og Akkarfjord på Sørøya prioriteres.

KS.2015.21 Vedlikehold veilys	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter	400 000	400 000		
Sum inntekter				
Netto driftsendringer	400 000	400 000	-	-

IN.2015.51 Stimuli – opparbeidelse av turstier/turløyper

Det settes av et beløp på kr 600.000 i 2015 og 2016 til opparbeidelse av turstier/merking av løyper. Dette for å fremme folkehelse blant innbyggerne i kommunen. Folkehelsearbeidet er kommet godt i gang i Hammerfest og det er ansatt en egen folkehelsekoordinator i hel stilling. Neste år er også Friluftslivets år og dette kan være en stimulans for folk i alle aldre å være aktiv og mosjonere og trimme. Det forutsettes at det søkes om tippemidler med 50% av beløpet. Dvs. at nettoutgiften per år for kommunen blir kr 300.000 i de to første årene i økonomiplanperioden.

IN.2015.51 Stimuli - opparbeidelse av turstier	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter	600 000	600 000		
Sum inntekter	-300 000	-300 000		
Netto driftsendringer	300 000	300 000	-	-

IN.2015.52 Prosjektering Hammerfesthallen/Hammerfest Arena

Det legges inn et beløp til prosjektering (skisseprosjekt/forprosjekt) av Hammerfesthallen/Hammerfest Arena med kr 300.000 i 2015 eks.mva. Vi kommer så tilbake til saken ved neste rullering av økonomiplanen.

IN.2015.52 Hammerfest arena	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter	300 000			
Sum inntekter				
Netto driftsendringer	300 000	-	-	-

IN.2015.51 Lyssetting av Rådhuset

Lysplanen som er utarbeidet tidligere har forutsatt at også Rådhuset skulle lyssettes. Dette har en ikke funnet rom for tidligere. Det settes av kr 200.000 i investeringsbudsjettet i 2015 for å få gjennomført dette tiltaket i lysplanen.

IN.2015.53 Lyssetting Rådhuset	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter	200 000			
Sum inntekter				
Netto driftsendringer	200 000	-	-	-

Finansiering

INNDEKNING AV ØKNINGER I DRIFT AP

Vedlikeholdsmidler

0,5 mil.kr hvert år

Kjøp av tjenester i sentraladm.

Reduseres med kr.1,37 mill i 2015, 1,72 mill i 2016, 0,72 mill i 2017 og 2018

INNDEKNING INVESTERINGER

Inntil 0,8 mill.kr i 2015 og 0,3 mill.kr i 2016 ved å redusere overføringene til fond.

Votering: AP' forslag – enstemmig vedtatt.

Innstillingen m/ endringer fra AP – enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Budsjettbalanse
Budsjett 2015 og økonomiplan 2015 – 2018 vedtas i balanse.
2. Oppstilling av budsjett
Første året i økonomiplan 2015 – 2018 vedtas som budsjett 2015. Kommunestyret vedtar årsbudsjettet på programområdenivå. I tråd med delegasjonsreglementet fordeler administrasjonen trammene videre på detaljnivå innenfor sentraladministrasjonen og sektorene.
3. Investeringer
Investeringene vedtas i samsvar med foreliggende investeringsplan
4. Låneopptak
 - a. For finansiering av investeringer tas det opp lån på kr.95.000.000,00. Løpetid 25 år.
 - b. Det tas opp lån for videre utlån (Startlån) på kr.50.000.000,00. Løpetid 30 år, herav de første 3 årene er avdragsfri.
5. Skatt
Hammerfest kommunes skatteøre for formue og inntekt for 2015 skal være lovens maksimumssatser.
6. Eiendomsskatt
Eiendomsskatten fastsettes for 2015 til 7 promille av takstgrunnlaget.
 - a. For boliger settes eiendomsskatten til 2 promille av formuesgrunnlaget med den reduksjonsfaktoren (20%) som fremgår av loven.
 - b. For boliger gis det et bunnfradrag på kr.1.000.000,00. For boliger med flere boenheter (utleiedel) gis det ekstra bunnfradrag for boenheter over 50 m2.

Med følgende endring:

Driftsbudsjett

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Driftsinntekter						
Brukerbetalinger	34 492	32 730	35 942	35 957	35 957	35 957
Andre salgs- og leieinntekter	89 696	84 670	86 301	87 371	87 371	87 371
Overføringer med krav til motytelse	142 211	66 188	72 477	72 609	72 609	72 609
Rammetilskudd	273 613	303 234	297 305	297 305	297 305	297 305
Andre statlige overføringer	24 444	23 682	28 682	28 682	28 682	28 682
Andre overføringer	-	-	-	-	-	-
Skatt på inntekt og formue	253 551	268 246	280 660	280 660	280 660	280 660
Eiendomsskatt	161 834	162 813	218 979	218 979	218 979	218 979
Andre direkte og indirekte skatter	-	-	-	-	-	-
Sum driftsinntekter	979 841	941 563	1 020 345	1 021 563	1 021 563	1 021 563
Driftsutgifter						
Lønnsutgifter	493 842	470 993	509 907	512 007	512 297	512 077
Sosiale utgifter	59 911	68 816	72 132	72 512	72 607	72 607
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	114 741	98 085	106 179	104 800	103 380	103 250
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	184 499	188 861	132 767	132 417	132 857	132 857
Overføringer	60 015	48 281	37 734	36 084	36 084	36 084
Avskrivninger	30 530	21 014	-	-	-	-
Fordelte utgifter	-2 980	-824	-4 653	-4 653	-4 653	-4 653
Sum driftsutgifter	940 558	895 225	854 066	853 169	852 575	852 226
Brutto driftsresultat	39 282	46 337	166 279	168 394	168 988	169 337
Finansinntekter						
Renteinntekter og utbytte	12 094	13 461	13 461	13 461	13 461	13 461
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsr	-	-	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån	-	40	40	40	40	40
Sum eksterne finansinntekter	12 094	13 501	13 501	13 501	13 501	13 501
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostninger	30 725	36 052	61 892	65 946	70 161	71 747
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidle	-	-	-	-	-	-
Avdrag på lån	25 239	30 004	56 922	60 722	67 734	71 962
Utlån	-	90	90	90	90	90
Sum eksterne finansutgifter	55 964	66 146	118 903	126 758	137 985	143 798
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-43 870	-52 645	-105 402	-113 257	-124 484	-130 297
Motpost avskrivninger	30 530	21 014	-	-	-	-
Netto driftsresultat	25 942	14 706	60 877	55 138	44 504	39 039
Interne finanstransaksjoner						
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	1 097	-	-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	15 000	-	-	-	13 345	-
Bruk av bundne fond	5 428	750	750	1 785	3 395	4 491
Bruk av likviditetsreserve	-	-	-	-	-	-
Sum bruk av avsetninger	21 525	750	750	1 785	16 740	4 491
Overført til investeringsregnskapet	12 185	13 055	39 311	32 931	60 281	23 185
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	-	-	-	-	-	-
Avsatt til disposisjonsfond	19 200	190	19 448	22 677	-	19 375
Avsatt til bundne fond	16 082	2 211	2 867	1 315	963	970
Avsatt til likviditetsreserven	-	-	-	-	-	-
Sum avsetninger	47 467	15 456	61 627	56 923	61 244	43 530

Investeringsbudsjett

	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Inntekter						
Salg av driftsmidler og fast eiendom	10 700	-	-	-	-	-
Andre salgsinntekter	1 430	-	-	-	-	-
Overføringer med krav til motytelse	3 768	4 544	10 964	18 542	13 759	6 000
Statlige overføringer	-	-	-	-	-	-
Andre overføringer	-	-	-	-	-	-
Renteinntekter og utbytte	-	-	-	-	-	-
Sum inntekter	15 898	4 544	10 964	18 542	13 759	6 000
Utgifter						
Lønnsutgifter	12	-	500	-	-	-
Sosiale utgifter	-	-	-	-	-	-
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	68 999	97 950	140 550	220 148	174 335	26 560
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	538	1 500	1 900	1 900	900	-
Overføringer	20 889	1 755	-	-	-	-
Renteutgifter og omkostninger	0	-	-	-	-	-
Fordeelte utgifter	1 879	-	-	-	-	-
Sum utgifter	92 317	101 205	142 950	222 048	175 235	26 560
Finansstransaksjoner						
Avdrag på lån	37 305	17 500	20 228	17 500	10 000	10 000
Utlån	43 268	50 000	50 000	52 300	52 000	50 000
Kjøp av aksjer og andeler	1 934	2 225	2 325	2 425	2 525	2 625
Dekning av tidligere års udekket	-	-	-	-	-	-
Avsatt til ubundne investeringsfond	8	-	-	-	-	-
Avsatt til bundne investeringsfond	-	-	-	-	-	-
Avsatt til likviditetsreserve	-	-	-	-	-	-
Sum finansieringstransaksjoner	82 516	69 725	72 553	72 225	64 525	62 625
Finansieringsbehov	158 934	166 386	204 539	275 731	226 001	83 185
Dekket slik:						
Bruk av lån	99 423	135 831	145 000	225 300	155 720	50 000
Salg av aksjer og andeler	672	-	-	-	-	-
Mottatte avdrag på utlån	37 915	17 500	20 228	17 500	10 000	10 000
Overført fra driftsbudsjettet	12 185	13 055	39 311	32 931	60 281	23 185
Bruk av tidligere års udisponert	-	-	-	-	-	-
Bruk av disposisjonsfond	-	-	-	-	-	-
Bruk av bundne driftsfond	-	-	-	-	-	-
Bruk av ubundne investeringsfond	-	-	-	-	-	-
Bruk av bundne investeringsfond	8 740	-	-	-	-	-
Bruk av likviditetsreserve	-	-	-	-	-	-
Sum finansiering	158 934	166 386	204 539	275 731	226 001	83 185

Tiltak

Driftskonsekvenser	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
SA.2015.15 Kommunalplan destinasjon Hammerfest	-	350 000	350 000	350 000
HO.2015.33 Et årsverk øremerket Tilli:Ut	600 000	600 000	-	-
KS.2015.17 Mandagsåpent bibliotek	270 000	270 000	270 000	270 000
KS.2015.18 Økning i tilskudd til lag og foreninger	300 000	300 000	300 000	300 000
KS.2015.19 Opprustning lekeplasser, balløkker og grusb	250 000	250 000		
KS.2015.20 Den kulturelle spaserstokk	50 000	50 000	50 000	50 000
KS.2015.21 Vedlikehold veilys	400 000	400 000	-	-
IN.2015.51 Stimuli - opparbeidelse av turstier	300 000	300 000	-	-
IN.2015.52 Hammerfest arena	300 000	-	-	-
IN.2015.53 Lyssetting Rådhuset	200 000	-	-	-
Driftskonsekvenser	2 670 000	2 520 000	970 000	970 000

SA.2015.14 Kommunedelplan Destinasjon Hammerfest

Det er etablert et samarbeid mellom Hammerfest kommune, Kvalsund kommune, Hammerfest Turist og Innovasjon Norge å utvikle området som reiselivs- eller destinasjonsmål. Videre er det opprettet en dialog mellom kommunen, Hammerfest Turist og Innovasjon Norge om destinasjonsutvikling i Hammerfest. Tiltaket er forutsatt finansiert med tilskudd fra Innovasjon Norge i 2015 og kommunal finansiering i 2016-2018. Tiltaket er ikke prioritert av administrasjonen. Det legges inn kommunale midler i prosjektet fra og med 2016 med kr 350.000 og resten av økonomiplanperioden.

SA.2015.15 Kommunalplan destinasjon Hammerfest	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter		350 000	350 000	350 000
Sum inntekter				
Netto driftsendringer	-	350 000	350 000	350 000

HO.2015.33 Et årsverk øremerkes Tilli:Ut

Dette er et prosjekt som har vært et treårig prosjekt som er ferdig i 2014. Dette har vært et vellykket prosjekt for tidlig intervensjon for aldersgruppen 13 til 24 år. Det legges inn kommunale midler for å videreføre dette i hele økonomiplanperioden 2015-2016 med kr 600.000 per år. Prosjektet evalueres 2.halvår 2016 og en vurderer da videreføringen fra 2017 med bakgrunn i erfaringene.

HO.2015.33 Et årsverk øremerket Tilli:Ut	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter	600 000	600 000		
Sum inntekter				
Netto driftsendringer	600 000	600 000	-	-

KS.2015.17 Mandagsåpent bibliotek

I forbindelse med nedlegging av fylkesbibliotekets avdeling i Hammerfest ble åpningstiden redusert med en dag i uka (mandager). Administrasjonen har ikke med dette tiltaket i sin prioritering. For å øke tilgjengeligheten til biblioteket også på mandager legges det inn et beløp på kr 270.000 per år i hele økonomiplanperioden fra og med 2015.

KS.2015.17 Mandagsåpent bibliotek	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter	270 000	270 000	270 000	270 000
Sum inntekter				
Netto driftsendringer	270 000	270 000	270 000	270 000

KS.2015.18 Økning i tilskudd til lag og foreninger (kulturinstitusjoner)

Hammerfest er en kommune som har stor kulturell aktivitet ikke minst i innenfor dans og festivaler. Det legges inn en økning med kr 300.000 per år som fordeles med kr 100.000 til Stellaris danseteater, kr 100.000 til Dansefestival Barents og kr 100.000 i samlet tilskudd til lag og foreninger (kulturmidler). Denne økningen gjelder hele økonomiplanperioden fra og med 2015 – 2018. Det presiseres at dette ikke er en gradvis opptrappingsplan, men tilskuddet står fast med kr 100.000 per år i økonomiplanperioden innenfor de tre forskjellige områdene.

KS.2015.18 Økning i tilskudd til lag og foreninger	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter	300 000	300 000	300 000	300 000
Sum inntekter				
Netto driftsendringer	300 000	300 000	300 000	300 000

KS.2015.19 Opprusting lekeplasser, ball-løkker og grusbaner

Det settes av kr 250.000 i driftsmidler hvert av årene 2015-2016 for nødvendig vedlikehold/opprusting av lekeplasser.

KS.2015.19 Opprustning lekeplasser, balløkker og grusbaner	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter	250 000	250 000		
Sum inntekter				
Netto driftsendringer	250 000	250 000	-	-

KS.2015.20 Den kulturelle spaserstokk

Det har hersket usikkerhet om hvorvidt den kulturelle spaserstokk skulle videreføres eller ikke. Det foreligger et bindende tilsagn på statlige midler for 2015 med kr 150.000. Hammerfest kommune legger en egenandel i potten med kr 50.000 for 2015. Hammerfest Arbeiderparti ønsker å videreføre prosjektet i hele økonomiplanperioden og kommer tilbake til saken under rulleringen av økonomiplanen 2016 – 2019. Vi har da forhåpentligvis en avklaring i forhold til om det statlige tilskudd videreføres på lengre sikt eller ikke og om kommunen må legge inn en større finansiering som følge av manglende statstilskudd.

KS.2015.20 Den kulturelle spaserstokk	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter	200 000	200 000	200 000	200 000
Sum inntekter	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000
Netto driftsendringer	50 000	50 000	50 000	50 000

KS.2015.21 Vedlikehold veilys

Det kommer stadig henvendelser fra ulike steder i kommunen at det er behov for flere vei- og gatelys eller at noen lyspunkter settes opp. Et av områdene det i flere år har vært ønske om lyspunkter er fra Bjarne Nilsen Fiskebåtrederi i Langbuktveien forbi innkjøringen til tuftene i Kirkegårdsbukta. Denne vegstrekningen er et yndet turmål, men ligger totalt i mørke utenom den lyse årstid. Her er også beboere som bor i dette området og det er periodevis stor trafikk til området (blant annet mange turister i høstmørket). Det er også behov for vedlikehold av veglys i ytterdistriktene blant annet Akkarfjord på Sørøya. I rammene for veilys ligger det inne i dagens ramme et beløp til vedlikehold veilys med kr 600 000 i 2015 og 400 000 pr år i årene 2016 - 2018. Rammen økes med kr 400.000 per år i 2015 og 2016 og det forutsettes da at lyspunktene i Forsøl og Akkarfjord på Sørøya prioriteres.

KS.2015.21 Vedlikehold veilys	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter	400 000	400 000		
Sum inntekter				
Netto driftsendringer	400 000	400 000	-	-

IN.2015.51 Stimuli – opparbeidelse av turstier/turløyper

Det settes av et beløp på kr 600.000 i 2015 og 2016 til opparbeidelse av turstier/merking av løyper. Dette for å fremme folkehelse blant innbyggerne i kommunen. Folkehelsearbeidet er kommet godt i gang i Hammerfest og det er ansatt en egen folkehelsekoordinator i hel stilling. Neste år er også Friluftslivets år og dette kan være en stimulans for folk i alle aldre å være aktiv og mosjonere og trimme. Det forutsettes at det søkes om tippemidler med 50% av beløpet. Dvs. at nettoutgiften per år for kommunen blir kr 300.000 i de to første årene i økonomiplanperioden.

IN.2015.51 Stimuli - opparbeidelse av turstier	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter	600 000	600 000		
Sum inntekter	-300 000	-300 000		
Netto driftsendringer	300 000	300 000	-	-

IN.2015.52 Prosjektering Hammerfesthallen/Hammerfest Arena

Det legges inn et beløp til prosjektering (skisseprosjekt/forprosjekt) av Hammerfesthallen/Hammerfest Arena med kr 300.000 i 2015 eks.mva. Vi kommer så tilbake til saken ved neste rullering av økonomiplanen.

IN.2015.52 Hammerfest arena	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter	300 000			
Sum inntekter				
Netto driftsendringer	300 000	-	-	-

IN.2015.51 Lyssetting av Rådhuset

Lysplanen som er utarbeidet tidligere har forutsatt at også Rådhuset skulle lyssettes. Dette har en ikke funnet rom for tidligere. Det settes av kr 200.000 i investeringsbudsjettet i 2015 for å få gjennomført dette tiltaket i lysplanen.

IN.2015.53 Lyssetting Rådhuset	B:2015	B:2016	B:2017	B:2018
Sum utgifter	200 000			
Sum inntekter				
Netto driftsendringer	200 000	-	-	-

Finansiering

INNDEKNING AV ØKNINGER I DRIFT AP

Vedlikeholdsmidler

0,5 mil.kr hvert år

Kjøp av tjenester i sentraladm.

Reduseres med kr.1,37 mill i 2015, 1,72 mill i 2016, 0,72 mill i 2017 og 2018

INNDEKNING INVESTERINGER

Inntil 0,8 mill.kr i 2015 og 0,3 mill.kr i 2016 ved å redusere overføringene til fond.

Saksprotokoll i Administrasjonsutvalget - 27.11.2014

Behandling

Votering: Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Budsjettbalanse
Budsjett 2015 og økonomiplan 2015 – 2018 vedtas i balanse.
2. Oppstilling av budsjett
Første året i økonomiplan 2015 – 2018 vedtas som budsjett 2015. Kommunestyret vedtar årsbudsjettet på programområdenivå. I tråd med delegasjonsreglementet fordeler administrasjonen trammene videre på detaljnivå innenfor sentraladministrasjonen og sektorene.
3. Investeringer
Investeringene vedtas i samsvar med foreliggende investeringsplan
4. Låneopptak
 - a. For finansiering av investeringer tas det opp lån på kr.95.000.000,00. Løpetid 25 år.
 - b. Det tas opp lån for videre utlån (Startlån) på kr.50.000.000,00. Løpetid 30 år, herav de første 3 årene er avdragsfri.
5. Skatt
Hammerfest kommunes skatteøre for formue og inntekt for 2015 skal være lovens maksimumssatser.
6. Eiendomsskatt
Eiendomsskatten fastsettes for 2015 til 7 promille av takstgrunnlaget.
 - a. For boliger settes eiendomsskatten til 2 promille av formuesgrunnlaget med den reduksjonsfaktoren (20%) som fremgår av loven.
 - b. For boliger gis det et bunnfradrag på kr.1.000.000,00. For boliger med flere boenheter (utleiedel) gis det ekstra bunnfradrag for boenheter over 50 m².

Saksprotokoll i Arbeidsmiljøutvalget - 26.11.2014

Behandling

Vedtak

AMU tar Økonomiplanen 2015 – 2018 til orientering

Saksprotokoll i Rådet for funksjonshemmede - 25.11.2014

Behandling

Ole I. Hansen (AP) fremmet følgende forslag:

Den kulturelle spaserstokken videreføres.

Votering: Som innstillingen m/tilleggsforslag – enstemmig vedtatt.

Vedtak

7. Budsjettbalanse
Budsjett 2015 og økonomiplan 2015 – 2018 vedtas i balanse.
8. Oppstilling av budsjett
Første året i økonomiplan 2015 – 2018 vedtas som budsjett 2015. Kommunestyret vedtar årsbudsjettet på programområdenivå. I tråd med delegasjonsreglementet fordeler administrasjonen trammene videre på detaljnivå innenfor sentraladministrasjonen og sektorene.
9. Investeringer
Investeringene vedtas i samsvar med foreliggende investeringsplan
10. Låneopptak
 - a. For finansiering av investeringer tas det opp lån på kr.95.000.000,00. Løpetid 25 år.
 - b. Det tas opp lån for videre utlån (Startlån) på kr.50.000.000,00. Løpetid 30 år, herav de første 3 årene er avdragsfri.
11. Skatt
Hammerfest kommunes skatteøre for formue og inntekt for 2015 skal være lovens maksimumssatser.
12. Eiendomsskatt
Eiendomsskatten fastsettes for 2015 til 7 promille av takstgrunnlaget.
 - a. For boliger settes eiendomsskatten til 2 promille av formuesgrunnlaget med den reduksjonsfaktoren (20%) som fremgår av loven.
 - b. For boliger gis det et bunnfradrag på kr.1.000.000,00. For boliger med flere boenheter (utleiedel) gis det ekstra bunnfradrag for boenheter over 50 m².
13. Den kulturelle spaserstokken videreføres.

Saksprotokoll i Styret for miljø og utvikling - 25.11.2014

Behandling

Votering: Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak

14. Budsjettbalanse
Budsjett 2015 og økonomiplan 2015 – 2018 vedtas i balanse.
15. Oppstilling av budsjett
Første året i økonomiplan 2015 – 2018 vedtas som budsjett 2015. Kommunestyret vedtar årsbudsjettet på programområdenivå. I tråd med delegasjonsreglementet fordeler administrasjonen trammene videre på detaljnivå innenfor sentraladministrasjonen og sektorene.
16. Investeringer
Investeringene vedtas i samsvar med foreliggende investeringsplan
17. Låneopptak
 - a. For finansiering av investeringer tas det opp lån på kr.95.000.000,00. Løpetid 25 år.
 - b. Det tas opp lån for videre utlån (Startlån) på kr.50.000.000,00. Løpetid 30 år, herav de første 3 årene er avdragsfri.
18. Skatt
Hammerfest kommunes skatteøre for formue og inntekt for 2015 skal være lovens maksimumssatser.
19. Eiendomsskatt
Eiendomsskatten fastsettes for 2015 til 7 promille av takstgrunnlaget.
 - a. For boliger settes eiendomsskatten til 2 promille av formuesgrunnlaget med den reduksjonsfaktoren (20%) som fremgår av loven.
 - b. For boliger gis det et bunnfradrag på kr.1.000.000,00. For boliger med flere boenheter (utleiedel) gis det ekstra bunnfradrag for boenheter over 50 m².

Saksprotokoll i Eldrerådet - 24.11.2014

Behandling

Votering: Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak

20. Budsjettbalanse
Budsjett 2015 og økonomiplan 2015 – 2018 vedtas i balanse.
21. Oppstilling av budsjett
Første året i økonomiplan 2015 – 2018 vedtas som budsjett 2015. Kommunestyret vedtar årsbudsjettet på programområdenivå. I tråd med delegasjonsreglementet fordeler administrasjonen trammene videre på detaljnivå innenfor sentraladministrasjonen og sektorene.

22. Investeringer
Investeringene vedtas i samsvar med foreliggende investeringsplan
23. Låneopptak
- For finansiering av investeringer tas det opp lån på kr.95.000.000,00. Løpetid 25 år.
 - Det tas opp lån for videre utlån (Startlån) på kr.50.000.000,00. Løpetid 30 år, herav de første 3 årene er avdragsfri.
24. Skatt
Hammerfest kommunes skatteøre for formue og inntekt for 2015 skal være lovens maksimumssatser.
25. Eiendomsskatt
Eiendomsskatten fastsettes for 2015 til 7 promille av takstgrunnlaget.
- For boliger settes eiendomsskatten til 2 promille av formuesgrunnlaget med den reduksjonsfaktoren (20%) som fremgår av loven.
 - For boliger gis det et bunnfradrag på kr.1.000.000,00. For boliger med flere boenheter (utleiedel) gis det ekstra bunnfradrag for boenheter over 50 m².

Saksprotokoll i Styret for kultur, omsorg og undervisning - 24.11.2014

Behandling

Berit Hågensen (AP) fremmet følgende felles forslag:
Saken tas til orientering.

Votering: Som forslaget – enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken tas til orientering.

PS 124/14 Godkjenning av protokoll

Saksprotokoll i Formannskapet - 27.11.2014

Behandling

Votering: Som innstillingen – enstemmig vedtatt.

Vedtak

Protokoll fra møte den 13.11.14 godkjenning.

PS 125/14 Gratis bybuss på lørdager i desember

Rådmannens forslag til vedtak:

- Hammerfest formannskap vedtar å innføre gratis bybuss på lørdager i perioden 06.12.2014

- 20.12.2014 til en kostnad av kr. 27.200,-.
- 2. Kostnaden dekkes ved bruk av midler avsatt til formannskapets disposisjon.

Saksprotokoll i Formannskapet - 27.11.2014

Behandling

Reidar Johansen fremmet på vegne av SV følgende forslag:

- 2. Kostnader dekkes ved bruk av disposisjonsfondet Hammerfest Parkering KF.

Votering:

Innstillingens punkt 1. enstemmig vedtatt.

Innstillingens punkt 2 fikk 7 stemmer og SV's forslag fikk 1 stemme.

Vedtak

1. Hammerfest formannskap vedtar å innføre gratis bybuss på lørdager i perioden 06.12.2014 – 20.12.2014 til en kostnad av kr. 27.200,-.
2. Kostnaden dekkes ved bruk av midler avsatt til formannskapets disposisjon.